

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

2023

09

Planiranje
proračuna

Energetska
tranzicija -
propuštene
prilike?

Lokalni
porezi

PR i digitalni
marketing

Plaće

Prijave u tijeku!

15.09. 2023.

Planiranje proračuna i financijski planovi proračunskih/izvanproračunskih korisnika za 2024.-2026.g

20. 09. 2023.

Plaće i naknade – prava, obračun, isprave

26. -29. 09. 2023.

Škola računovodstva proračuna i proračunskih korisnika

PROGRAMI REDOVITOG USAVRŠAVANJA U PODRUČJU JAVNE NABAVE:

13.09. 2023.

Izazovi u određivanju kriterija za odabir ponude te definiranju i ocjeni tehničkih specifikacija

11.10. 2023.

Izazovi u postupcima javne nabave kroz praksu relevantnih institucija u RH

Uskoro nova web-stranica!

Pregledajte našu ponudu edukacija iz područja financija, računovodstva, revizije, prava i menadžmenta u javnom i neprofitnom sektoru na internet stranici

www.tim4pin.hr

Riječ glavnog urednika

Poštovani čitatelji!

Evo nas na izmaku još jednoga ljeta. Vjerojatno ste se već vratili u svoj radni ritam s lijepim, svježim sjećanjima na dane odmora. Prognoze i najave su da će i „bablje ljeto“ biti toplo, a time i pogodno za putovanja onima koji si to još mogu priuštiti. Ljeto je bilo vruće, a povremeno i vrlo hirovito. Ekstremne temperature posvuda, ekstremne oluje i ekstremne padaline mjestimično. Neki pesimistički prognostičari i klimatolozi kažu da je ovo ljeto bilo „najhladnije koje ćemo do kraja života doživjeti“?! Nadajmo se da pretjeruju.

No, u svakom slučaju u našoj svakodnevici ustalili su se i meteoalarmi. Zeleno, žuto, narančasto i crveno nova je vizualna prognostička dimenzija koja donekle usmjerava naše planove i aktivnosti, popravlja nam ili kvari raspoloženje. Posebice vikendima.

Prema informacijama resornih ministarstava i ova turistička sezona je vrlo uspješna. Posebno je to istakao naš „financijski“ ministar ne skrivajući zadovoljstvo iznimno dobrim punjenjem državnoga proračuna poreznim prihodima. Znamo da je to u dobroj mjeri rezultat inflacije, ali i nerazumnog povećanja nekih cijena u turističkim destinacijama. Posljedice takvoga pristupa moći ćemo procijeniti iduće godine kada očekujemo da će nam se gosti vratiti u što većem broju. Mnogi sigurno neće.

Na ispunjavanje radnih obveza boje meteoalarmi nemaju utjecaja. Tako su pred nama, već uobičajeno nakon ljetne stanke, uz redovne obveze i novi poslovi planiranja koji se periodično ponavljaju. Pripreme za novi proračunski ciklus podrazumijevaju da je potrebno pristupiti pripremama za izradu budućih proračuna i financijskih planova. Novu metodologiju i pravila imali smo prilike primijeniti i prošle godine pa bi sada trebalo biti ponešto lakše. Najavljene promjene u poreznom sustavu ipak predstavljaju dodatni izazov u planiranju prihoda na lokalnim razinama. Bit će potrebno izraditi simulacije i analize utjecaja poreznih promjena, a sukladno tome donijeti i odgovarajuće odluke.

Očekujemo da će se uskoro donijeti i nova proračunska računovodstvena pravila. To je također bitno za planiranje jer kasnije praćenje izvršenja i izvještavanje o tome temelji se upravo na računovodstvenim evidencijama. Aktualni sustav u primjeni je preko dvadeset godina i vrijeme je da se unaprijedi s ciljem ispunjavanja dvojne funkcije – istodobnog praćenja rezultata poslovanja i izvršenja proračuna/planova.

Na globalno i naše okruženje nećemo se osvrnati jer nas time obasipaju javni mediji, a dobrih vijesti i napretka vrijednog dodatnog isticanja ne primjećujemo.

Stoga, na kraju, srdačan vam pozdrav i dobrodošli tamo gdje smo prije nekoliko tjedana stali.

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN
Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Zagreb, Gajeva ulica 51/1
tel: 01/5531 755
E-pošta: centar@tim4pin.hr
OIB 83718300522; **MBS** 2929236;
www.tim4pin.hr
Adresa uredništva:
Ulica kneza Trpimira 7, Zagreb

Glavni urednik:
prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednik:
Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:
Prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;
doc.dr.sc. Ivan Čevizović; doc.dr.sc. Josip Čičak;
prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić;
mr.sc. Mirjana Mahović-Komljenović; Ivana
Pajković, mag.oec.; Ante Loboja, mag.iur.;
doc.dr.sc. Brankica Remenarić; mr.sc. Nediljka
Rogošić; mr.sc. Gorana Roje; dr.sc. Desanka
Sarvan; doc.dr.sc. Ana Marija Sikirić; Danijela
Stepić, mag.oec.; Ivana Vargašević Čonka,
dipl.oec.; prof.dr.sc. Vesna Vašiček;
Hana Zoričić, dipl.oec.

Lektura i korektura:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Grafička priprema:
Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,
Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

Planiranje na razini JLP(R)S za razdoblje 2024. – 2026
Danijela Stepić, Marija Lacković, Lidija Senjanec

3

Novo izvještavanje o izvršenju proračuna i financijskog plana
Danijela Stepić, Ana Bakiš, Mirta Hukman

16

Plaćanje naloga i automatsko preuzimanje izvoda u SPI rješenju
Ivan Tomljenović

30

POREZI I DOPRINOSI

Prijedlog izmjene Zakona o lokalnim porezima
Mirjana Mahović Komljenović

34

PLAĆE I NAKNADE

Novi sadržaj obračuna plaće, naknada plaće i ostalih primitaka
Dražen Opalić

41

PRAVO

Prestanak obveza
Gordana Muraja

53

Djelatnost javnih ustanova s posebnim osvrtom na trgovinu suvenirima
Dragan Zlatović

57

JAVNA NABAVA

Odluka o odabiru i utjecaj zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda na njenu zakonitost
Daria Duždević

62

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

69

MARKETING

Odnosi s javnošću i digitalni marketing
Željko Dominis

71

PAMETNI GRADOVI

Popuštene prilike u demokratizaciji energetskega sektora i dijeljenja građanske energije
Damir Medved, Damir Juričić

76

EUROPSKA UNIJA I FONDOVI

Priprema projekata prekogranične suradnje

82 Davorka Žagar

85 ODGOVORI NA PITANJA

TIM4PIN INFO

87 Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

89 Naknade korisnika državnog proračuna

91 Plaće

94 Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

95 Drugi dohodak

96 Primici izuzeti od ovrhe

97 Financijske obavijesti

98 Ostale informacije

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na našoj internet stranici www.tim4pin.hr

Planiranje na razini JLP(R)S za razdoblje 2024. – 2026

Danijela Stepić, Marija Lacković, Lidija Senjanec*

Proračun za razdoblje 2024.-2026. drugi je po redu proračun koji se priprema u skladu s odredbama novog Zakona o proračunu¹. U članku se ukratko podsjeća na zakonske odredbe i obveze koje iz njih proizlaze za proračune te proračunske i izvanproračunske korisnike na lokalnoj i regionalnoj razini za izradu proračuna za razdoblje 2024. - 2026. Podsjećamo također i na predložene novosti iz izmjena poreznih propisa koje se također trebaju uzeti u obzir kod planiranja proračuna i financijskih planova na lokalnoj i regionalnoj razini. O njima objavljujemo i poseban članak u ovom broju časopisa.

1. Uvod

U Ministarstvu financija, u vrijeme pisanja ovog teksta, u tijeku je izrada uputa za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Upute se pripremaju na osnovi Programa stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. - 2026. i Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026., a iste će sadržavati i detaljnija pojašnjenja vezano uz izradu proračuna i financijskih planova u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Program stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026., Vlada Republike Hrvatske usvojila je u travnju 2023., a na prijedlog Ministarstva financija. Riječ je o dokumentu koji sadrži makroekonomski i fiskalni okvir Republike Hrvatske u tekućoj proračunskoj godini i sljedeće tri proračunske godine.

Sukladno Programu stabilnosti fiskalna kretanja u 2023. rezultirat će proračunskim manjkom od 0,7% BDP-a, odnosno 1,5% BDP-a u 2024., 0,8% BDP-a u 2025. te 0,6% BDP-a do kraja 2026. godine. Ovim je ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Udio javnog duga u nominalnoj vrijednosti BDP-a će se kontinuirano nastaviti smanjivati u promatranom srednjoročnom razdoblju i to sa 62,6% BDP-a u 2023., na 59,8% BDP-a u 2024. odnosno 57,5% u 2025. te 55,6% BDP-a u 2026. godini.

Na temelju Programa stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. - 2026., Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2023. godine usvojila i Odluku o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026. U Odluci je sadržana visina rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije za razdoblje 2024. - 2026. Visina rashoda po razdjelima organizacijske klasifikacije odnosi se na sva ministarstva i druge proračunske korisnike državnog proračuna te obuhvaća visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa. Nadalje, u Odluci je utvrđena visina manjka, odnosno viška izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za razdoblje 2024.- 2026.

S obzirom da je proračun za razdoblje 2024. - 2026. drugi po redu proračun koji se priprema u skladu s odredbama novog Zakona o proračunu u nastavku je sadržan kratak podsjetnik na zakonske odredbe i obveze koje iz njih proizlaze za proračune te proračunske i izvanproračunske korisnike na lokalnoj i regionalnoj razini kod izrade proračuna za razdoblje 2024. - 2026.

2. Odredbe Zakona o proračunu

Temeljna pravila za izradu i donošenje proračuna i financijskih planova na lokalnoj i regionalnoj razini sadržana su u Zakonu o proračunu, a detaljnije se razrađuju uputama koje priprema Ministarstvo financija. U nastavku se daje podsjetnik na najznačajnije odredbe Zakona o proračunu vezane za izradu, predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova.

a) Razina predlaganja i donošenje proračuna i financijskih planova

Sukladno člancima 38., 39. i 42. Zakona o proračunu, proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijski plan proračunskog korisnika te financijski plan izvanproračunskog korisnika usvaja na razini skupine ekonomske klasifikacije. Slijedom navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu iskazuju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu.

b) Iskazivanje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Člankom 29. Zakona o proračunu propisana je obveza da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Općem dijelu proračuna u Računu prihoda i rashoda, rashode iskažu i prema funkcijskoj klasifikaciji. Ista je obveza propisana i proračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sukladno članku 34. Zakona o proračunu u Općem dijelu financijskog plana u Računu prihoda i rashoda, rashode proračunskog korisnika trebaju iskazati i prema funkcijskoj klasifikaciji.

c) Sažetak Računa prihoda i rashoda i sažetak Računa financiranja u Općem dijelu proračuna i financijskog plana

Zakon o proračunu u članku 29. i u članku 34. propisuje da Opći dio proračuna, odnosno Opći dio financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika obvezno sadrži i sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja.

d) Obveza izrade višegodišnjeg plana uravnoteženja

Člankom 37. Zakona o proračunu propisano je ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

Isto tako, ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu prene-

* Danijela Stepić, univ.spec.oec., Marija Lacković, struč.spec.oec., Lidija Senjanec, dipl.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ NN, 144/21

seni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

e) Usvajanje prijedloga financijskog plana

Člankom 38. stavkom 2. i člankom 39. stavkom 2. Zakona o proračunu propisano je da čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, prijedlog financijskog plana obavezan je uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje, ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog, odnosno izvanproračunskog korisnika.

Zakonom o proračunu je dalje uređeno da ako postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo.

Ako postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

f) Obrazloženje – sastavni dio proračuna i financijskog plana

U skladu s člankom 31. Zakona o proračunu, sadržaj proračuna dopunjen je na način da obrazloženje postaje sastavni dio proračuna kako na državnoj tako i na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sastoji se od obrazloženja općeg dijela proračuna i obrazloženja posebnog dijela proračuna. Člankom 36. Zakona propisana je obveza i proračunskim i izvanproračunskim korisnicima za izradu obrazloženja, i to obrazloženje uz opći dio financijskog plana i obrazloženje uz posebni dio financijskog plana.

g) Predlaganje amandmana

Člankom 41. Zakona o proračunu detaljno je uređeno predlaganje amandmana na način da se mogu podnositi amandmani kojima se predlaže:

- povećanje proračunskih rashoda iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja** u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana i
- povećanje proračunskih izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih izdataka **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja** u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana.

Detaljnije o ovome dano je u prethodnim Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2023. – 2025.

h) Izmjene i dopune proračuna

Izmjenama i dopunama proračuna **mijenja se isključivo plan za tekuću proračunsku godinu**. Na postupak donošenja izmjena i dopuna proračuna na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja proračuna. Izmjene i dopune proračuna sastoje se od plana za tekuću proračunsku godinu i sadrže opći i posebni dio te obrazloženje izmjena i dopuna

proračuna. Izmjenama i dopunama proračuna **ne mogu se** umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u proračunu, izmjenama i dopunama proračuna **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune proračuna obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna proračuna (općeg i posebnog dijela).

i) Izmjene i dopune financijskog plana

Sukladno odredbama Zakona o proračunu izmjenama i dopunama financijskog plana **mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu**. Na postupak donošenja izmjena i dopuna financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana. Izmjenama i dopunama financijskog plana **ne mogu se** umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama financijskog plana **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Zbog učestalih upita podsjećamo da je izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moguće izraditi na sljedeće načine:

- Kada je riječ o promjenama u financijskom planu proračunskih korisnika koje su vezane uz financiranje iz izvora općih prihoda i primitaka, odnosno iz nadležnog lokalnog proračuna, **izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika nisu moguće bez suglasnosti** jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno preraspodjela ili izmjena i dopuna proračuna u čijoj je proračunski korisnik nadležnosti.
- **Izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika** vezane uz „fleksibilne“ izvore (vlastite i namjenske prihode i primitke) **moguće je urediti na različite načine uz suglasnost jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave**.

Preporuka je da jedinice odlukom o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razrade proceduru za donošenje izmjena i dopuna financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a svi proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su uskladiti svoj financijski plan s izmijenjenim i dopunjenim nadležnim proračunom.

j) Transparentnost proračuna – zakonska obveza

Zakonom o proračunu propisana je obveza objave dokumenata i informacija o trošenju sredstava. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel).

Sukladno odredbama članka 144. Zakona o proračunu u nastavku navodimo obaveze vezano za transparentnost:

- Proračun i izmjene i dopune proračuna, odluka o privremenom financiranju, odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se

- na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskog korisnika,
- Financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice,
  - Opći i posebni dio proračuna, odluka o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, odluka o privremenom financiranju te opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
  - Opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
  - Vodič za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna objavljuje se na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu sa dosadašnjom praksom, a vezano za transparentnost proračuna, Ministarstvo financija i dalje preporuča jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da na svojim mrežnim stranicama:

- sve ključne proračunske dokumente (a posebice prijedlog proračuna, izglasani proračun, izmjene i dopune proračuna, proračunski vodič, polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna) objavljuju u jedinstvenom folderu nazvanom PRORAČUN, na kojeg postoji direktan link s naslovne stranice,
- pri objavi prijedloga proračuna, izglasanog proračuna te izmjena i dopuna proračuna objavljuju kompletan sadržaj tih proračunskih dokumenata (opći i posebni dio proračuna),
- usvojeni proračuni objavljuju, sukladno odredbama Zakona o proračunu, za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine na drugoj razini računskoga plana (na razini skupine) i
- proračunske vodiče za građane, na zahtjev građana, distribuiraju građanima svake godine u obliku brošure (fizičke i elektroničke), o trošku proračuna.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi² propisano je da su općina, grad i županija **dužne** na svojim mrežnim stranicama **javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava** tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da **su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive.**

Ministar financija je, sukladno članku 144. Zakona o proračunu, u svibnju 2023. godine donio **Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.** Isti je objavljen u Narodnim novinama broj 59/23 od 2. lipnja 2023., (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_59_1003.html) te na mrežnoj stranici Ministarstva financija (<https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/izvršenje-proracuna/institucionalni-okvir-164/164>).

Obveznici primjene Naputka su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Naputkom se propisuje okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih korisnika u njihovoj nadležnosti.

Ovaj Naputak stupio je na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, međutim, one jedinice koje još nisu krenule s primjenom, podsjećamo da su, sukladno odredbama Naputka, prve informacije o trošenju sredstava dužne objaviti za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine.

3. Upute upravnih tijela za financije

Upravna tijela za financije imaju obvezu sukladno članku 26. stavku 2. Zakona o proračunu da na temelju Uputa Ministarstva financija i u suradnji s drugim upravnim tijelima izrade uputu za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Upute upravnog tijela za financije, izrađene u suradnji s drugim upravnim tijelima obvezno sadrže:

- temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- opis planiranih politika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sljedeće tri godine
- visinu rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka te namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, raspoređenu na:
  - a) visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz važećih propisa i
  - b) visinu rashoda potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa odnosno aktivnosti
- visinu manjka odnosno viška prihoda nad rashodima po izvanproračunskom korisniku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine i
- način izrade i **rok za dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika** jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Također, skrećemo pozornost da upute upravnog tijela za financije slijede metodologiju izrade proračuna i financijskih planova koja se navodi u sljedećem poglavlju.

4. Metodologija planiranja

Metodologija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba navedenoga Zakona. Do donošenja novih podzakonskih akata i u ovom proračunskom ciklusu koriste se Pravilnik o proračunskim klasifikacijama³ i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu⁴.

Proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni su izrađivati financijske planove u skladu s odredbama novog Zakona o proračunu te se pridržavati

² NN, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20

³ NN, br. 26/10, 120/12 i 1/20

⁴ NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20

Uputa Ministarstva financija i uputa koja će izraditi upravna tijela za financije.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a **sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna**. Pod financijskim planovima proračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

4.1. Sadržaj proračuna JLP/R/S

Proračun JLP/R/S sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine. Detaljni prikaz sadržaja proračuna dan je u *Tablici 1*.

Tablica 1. Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. – 2026.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio proračuna	Sažetak Računa prihoda i rashoda	- ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine
	Sažetak Računa financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	- ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio proračuna sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
Višegodišnji plan uravnoteženja	- ako JLP(R)S ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi - ako JLP(R)S ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi	

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Posebni dio proračuna	Plan rashoda i izdataka proračuna JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika	- rashodi i izdaci JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika iskazani po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje proračuna	Obrazloženje općeg dijela proračuna i obrazloženje posebnog dijela proračuna	- obrazloženje općeg dijela proračuna JLP(R)S sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna JLP(R)S i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna JLP(R)S - obrazloženje posebnog dijela proračuna JLP(R)S temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja

4.2. Sadržaj financijskog plana

Proračunski i izvanproračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu planiraju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu. Temeljem zahtjeva nadležne jedinice, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo obvezno je usvojiti financijski plan korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. na razini skupine (druga razina računskog plana).

Prijedlog financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a **sadrži opći i posebni dio te obrazloženje financijskog plana**.

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, kao i prethodnih godina, u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu sve što se odnosi na financijski plan proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosi se i na financijski plan upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

www.tim4pin.hr

Detaljni prikaz sadržaja financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika dan je u *Tablicama 2. i 3.*

Tablica 2. Financijski plan proračunskog korisnika za razdoblje 2024. – 2026.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda	- ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine
	Sažetak Računa financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	- ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcionalnoj klasifikaciji
	Račun financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	- ako proračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi - ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika	- rashodi i izdaci iskazani po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	- obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana - obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

Tablica 3. Financijski plan izvanproračunskog korisnika za razdoblje 2024. – 2026.

Sadržaj	Sastavni dio	Opis sastavnog dijela
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda	- ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine
	Sažetak Računa financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	- ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine
	Račun financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika	- ako izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi - ako izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	- rashodi i izdaci iskazani po ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata - obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana - obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

4.3. Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana

Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dani su u *Tablicama 4. i 5.*

Tablica 4. Predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih korisnika

Tko?	Kome?	Preporučeni rok	Napomena
Čelnik proračunskog korisnika JLP(R)S	Upravljačkom tijelu	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 29. rujna 2023.	Prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, čelnik proračunskog korisnika obvezan je prijedlog financijskog plana uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje , ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika.
Proračunski korisnik JLP(R)S (škole, vrtići, knjižnice...)	Nadležnom upravnom tijelu u JLP(R)S		
Nadležna upravna tijela u JLP(R)S	Upravnom tijelu nadležnom za financije	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 13. listopada 2023.	Nadležna upravna tijela u JLP(R)S dostavljaju prijedlog svog financijskog plana i prijedloge financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti. Prije dostave financijskih planova, nadležna upravna tijela u JLP(R)S dužna su provjeriti točnost i istinitost podataka navedenih u financijskim planovima.
Upravno tijelo nadležno za financije	Izvršnom tijelu JLP(R)S	30. listopada 2023.	Upravno tijelo nadležno za financije izrađuje nacrt proračuna te ga dostavlja načelniku, gradonačelniku, županu.
Izvršno tijelo JLP(R)S	Predstavničkom tijelu JLP(R)S	15. studenoga 2023.	Načelnik, gradonačelnik, župan utvrđuje prijedlog proračuna i podnosi ga predstavničkom tijelu na donošenje.
Predstavničko tijelo JLP(R)S		Do kraja tekuće 2023.	Predstavničko tijelo donosi proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu do kraja tekuće 2023. godine, u roku koji omogućuje primjenu proračuna od 1. siječnja 2024.

U slučaju da postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu, kojeg je donijelo predstavničko tijelo, u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, **tada je upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za proračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti proračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama financijskog plana koji je sadržan u proračunu u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana.** Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu kojeg je donijelo predstavničko tijelo.

Tablica 5. Predlaganje i donošenje financijskog plana izvanproračunskih korisnika

Tko?	Kome?	Preporučeni rok	Napomena
Čelnik izvanproračunskog korisnika JLP(R)S	Upravljačkom tijelu	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 29. rujna 2023.	Prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, čelnik izvanproračunskog korisnika obvezan je prijedlog financijskog plana uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje u skladu s aktima kojima je uređen rad izvanproračunskog korisnika.
Izvanproračunski korisnik JLP(R)S (županijske uprave za ceste...)	Nadležnom upravnom tijelu u JLP(R)S		
Nadležna upravna tijela u JLP(R)S	Upravnom tijelu nadležnom za financije	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 13. listopada 2023.	Nadležna upravna tijela u JLP(R)S dostavljaju prijedlog svog financijskog plana i prijedloge financijskih planova izvanproračunskih korisnika iz svoje nadležnosti. Prije dostave financijskih planova, nadležna upravna tijela u JLP(R)S dužna su provjeriti točnost i istinitost podataka navedenih u financijskim planovima.
Upravno tijelo nadležno za financije	Izvršnom tijelu JLP(R)S	30. listopada 2023.	Upravno tijelo nadležno za financije prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika dostavlja načelniku, gradonačelniku, županu.
Izvršno tijelo JLP(R)S	Predstavničkom tijelu JLP(R)S	15. studenoga 2023.	Načelnik, gradonačelnik, župan prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika podnosi na suglasnost predstavničkom tijelu istodobno s prijedlogom proračuna JLP(R)S.
Predstavničko tijelo JLP(R)S		Do kraja tekuće 2023.	Predstavničko tijelo JLP(R)S daje suglasnost na prijedlog financijskog plana svoga izvanproračunskog korisnika zajedno s donošenjem proračuna JLP(R)S.

U slučaju da postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, **tada je upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za izvanproračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana.** Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji predstavničko tijelo dalo suglasnost.

5. Struktura i sadržaj proračuna JLP/R/S i financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika JLP/R/S – tablerani pregledi

5.1. PRORAČUN JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU					
I. OPĆI DIO					
A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA					
	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
6 PRIHODI POSLOVANJA					
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RASHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
3 RASHODI POSLOVANJA					
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	0	0	0	0	0
B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA					
	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA					
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA					
NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0
C) PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK					
	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIJENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE + PRIJENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE - PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA					
	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIJENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI/POKRITI	0	0	0	0	0

PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
* Napomena: Iznosi u stupcima Izvršenje 2022. preračunavaju se iz kuna u eure prema fiksnom tečaju konverzije (1 EUR=7,53450 kuna) i po pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.					

I. OPĆI DIO							
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA							
PRIHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Razred	Skupina	Naziv prihoda	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
		PRIHODI UKUPNO					
6		Prihodi poslovanja					
	61	Prihodi od poreza					
	...						
	64	Prihodi od imovine					
7		Prihodi od prodaje nefinancijske imovine					
	71	Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine					
RASHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Razred	Skupina	Naziv rashoda	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
		RASHODI UKUPNO					
3		Rashodi poslovanja					
	31	Rashodi za zaposlene					
	32	Materijalni rashodi					
	...						
4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
	41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine					
	...						

I. OPĆI DIO					
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
PRIHODI POSLOVANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Prora- čun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
PRIHODI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
...					
3 Vlastiti prihodi					
31 Vlastiti prihodi					
...					
RASHODI POSLOVANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Prora- čun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
RASHODI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
...					
3 Vlastiti prihodi					
31 Vlastiti prihodi					
...					

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI					
Brojčana oznaka i naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Prora- čun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
RASHODI UKUPNO					
01 Opće javne usluge					
011 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi					
013 Opće usluge					
04 Ekonomski poslovi					
041 Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad					

B. RAČUN FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Ra- zred	Sku- pina	Naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Pro- račun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
		PRIMICI UKUPNO					
		Primici od financijske imovine i zaduživanja					
8	84	Primici od zaduživanja					
		IZDACI UKUPNO					
		Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova					
5		Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova					
	54						

B. RAČUN FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Prora- čun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIMICI UKUPNO					
8 Namjenski primici od zaduživanja					
81 Namjenski primici od zaduživanja					
...					
IZDACI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
3 Vlastiti prihodi					
31 Vlastiti prihodi					

II. POSEBNI DIO						
Šifra	Naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Prora- čun za 2024.	Pro- jekcija prora- čuna za 2025.	Pro- jekcija prora- čuna za 2026.
RAZDJEL xxx	NAZIV RAZDJELA					
GLAVA xxxxx	NAZIV GLAVE					
PROGRAM xxxxx	NAZIV PROGRAMA					
Aktivnost Axxxxxx	NAZIV AKTIVNOSTI					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
32	Materijalni rashodi					
GLAVA xxxxx	NAZIV GLAVE					
PROGRAM xxxxx	NAZIV PROGRAMA					
Kapitalni projekt Kxxxxxx	NAZIV KAPITALNOG PROJEKTA					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
32	Materijalni rashodi					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					

5.2. FINANCIJSKI PLAN PRORAČUNSKOG KORISNIKA JLP(R)S ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU					
I. OPĆI DIO					
A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA					
EUR					
	Izvr- šenje 2022.*	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projek- cija za 2025.	Projek- cija za 2026.
PRIHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
6 PRIHODI POSLOVANJA					
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RASHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
3 RASHODI POSLOVANJA					
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	0	0	0	0	0
B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA					
	Izvr- šenje 2022.*	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projek- cija za 2025.	Projek- cija za 2026.
8 PRIMICI OD FINANCIJ- SKE IMOVINE I ZADUŽI- VANJA					
5 IZDACI ZA FINANCIJ- SKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA					
NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0
C) PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK					
	Izvr- šenje 2022.*	Plan 2023.	Pro- račun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
PRIJENOS VIŠKA / MANJ- KA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE + PRIJE- NOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GO- DINE - PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA					
	Izvr- šenje 2022.*	Plan 2023.	Pro- račun za 2024.	Projekci- ja prora- čuna za 2025.	Projekci- ja prora- čuna za 2026.
PRIJENOS VIŠKA / MANJ- KA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDI- TI/POKRITI	0	0	0	0	0
PRIJENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0

* Napomena: Iznosi u stupcima Izvršenje 2022. preračunavaju se iz kuna u eure prema fiksnom tečaju konverzije (1 EUR=7,53450 kuna) i po pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA							
PRIHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Ra- zred	Sku- pina	Naziv prihoda	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Pro- jeksi- ja za 2025.	Pro- jeksi- ja za 2026.
		PRIHODI UKUPNO					
6		Prihodi poslovanja					
	63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna					
	...						
	67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza					
7		Prihodi od prodaje nefinancijske imovine					
	72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine					
RASHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Ra- zred	Sku- pina	Naziv rashoda	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Pro- jeksi- ja za 2025.	Pro- jeksi- ja za 2026.
		RASHODI UKUPNO					
3		Rashodi poslovanja					
	31	Rashodi za zaposlene					
	32	Materijalni rashodi					
	...						
4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
	41	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
PRIHODI POSLOVANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
PRIHODI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
...					
4 Prihodi za posebne namjene					
43 Ostali prihodi za posebne namjene					
5 Pomoći					
52 Ostale pomoći					
RASHODI POSLOVANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
RASHODI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
...					
3 Vlastiti prihodi					
31 Vlastiti prihodi					

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI					
Brojčana oznaka i naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
UKUPNI RASHODI					
01 Opće javne usluge					
011 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi					
013 Opće usluge					
04 Ekonomski poslovi					
041 Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad					

B. RAČUN FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI							
Razred	Skupina	Naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
		PRIMICI UKUPNO					
		Primici od financijske imovine i zaduživanja					
8							
	84	Primici od zaduživanja					

Razred	Skupina	Naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
		IZDACI UKUPNO					
5		Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova					
	54	Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova					

B. RAČUN FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA					
Brojčana oznaka i naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
PRIMICI UKUPNO					
8 Namjenski primici od zaduživanja					
81 Namjenski primici od zaduživanja					
IZDACI UKUPNO					
1 Opći prihodi i primici					
11 Opći prihodi i primici					
3 Vlastiti prihodi					
31 Vlastiti prihodi					

**FINANCIJSKI PLAN PRORAČUNSKOG KORISNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU**

II. POSEBNI DIO

Šifra	Naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					
Aktivnost Axxxxxx	NAZIV AKTIVNOSTI					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
31	Rashodi za zaposlene					
32	Materijalni rashodi					
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					

Šifra	Naziv	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
Kapitalni projekt Kxxxxxx	NAZIV KAPITALNOG PROJEKTA					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
3	Rashodi poslovanja					
32	Materijalni rashodi					
<i>Izvor financiranja xx</i>	<i>Naziv izvora financiranja</i>					
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine					
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine					

5.3. FINANCIJSKI PLAN IZVANPRORAČUNSKOG KORISNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU

I. OPĆI DIO

A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

EUR

	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
PRIHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
6 PRIHODI POSLOVANJA					
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RASHODI UKUPNO	0	0	0	0	0
3 RASHODI POSLOVANJA					
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE					
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	0	0	0	0	0

B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA					
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA					
NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0

C) PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK

	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE + PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE - PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0

D) VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA

	Izvršenje 2022.*	Plan 2023.	Proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.
PRIENOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINE	0	0	0	0	0
VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI/POKRITI	0	0	0	0	0
PRIENOS VIŠKA / MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	0	0	0	0	0

* Napomena: Iznosi u stupcima Izvršenje 2022. preračunavaju se iz kuna u eure prema fiksnom tečaju konverzije (1 EUR=7,53450 kuna) i po pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.

I. OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

PRIHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Razred	Skupina	Naziv prihoda	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Projekcija za 2025.	Projekcija za 2026.
		PRIHODI UKUPNO					
6		Prihodi poslovanja					
	63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna					
	...						
	68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi					
7		Prihodi od prodaje nefinancijske imovine					
	72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine					

RASHODI POSLOVANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Ra- zred	Sku- pina	Naziv rashoda	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Pro- jekcija za 2025.	Pro- jekcija za 2026.
		RASHODI UKUPNO					
3		Rashodi poslovanja					
	31	Rashodi za zaposlene					
	32	Materijalni rashodi					
	...						
4		Rashodi za na- bavu nefinancij- ske imovine					
	41	Rashodi za nabavu neproi- zvedene dugo- trajne imovine					

3	Rashodi poslo- vanja						
32	Materijalni rashodi						
4	Rashodi za naba- vu nefinancijske imovine						
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugo- trajne imovine						

6. Novosti

Novosti koje utječu na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i na financijske planove njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika vezane su uz izmjene poreznih propisa te planiranje pomoći iz državnog proračuna za funkcionalna spajanja jedinica lokalne razine.

6.1. Novosti vezano uz izmjenu poreznih propisa

U trenutku pisanja ovog članka, u postupku je donošenje novog paketa poreznih propisa. U sklopu tog paketa između ostalog predložene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak, izmjene Zakona o lokalnim porezima te izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Napominjemo kako su izmjene navedenih Zakona u postupku donošenja. U sklopu predloženog poreznog paketa porez na dohodak i prirez porezu na dohodak ujedinjuju se u jedno javno davanje. Osim pojednostavljenja sustava oporezivanja dohotka, to će doprinijeti osiguranju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave jer će im biti omogućeno da određujući visinu stope poreza na dohodak u granicama utvrđenim zakonom postižu ciljanu visinu potrebnih prihoda za ostvarenje svojih zadaća te da, bez obzira na ukidanje prireza porezu na dohodak, zadrže željenu razinu prihoda. U nastavku se navode najznačajnije izmjene prema predloženim izmjenama i dopunama navedenih zakona.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak predlaže se između ostalog, propisivanje ovlasti jedinicama lokalne samouprave da svojim odlukama propišu visinu porezne stope poreza na dohodak za godišnje poreze u granicama propisanim zakonom (za nesamostalni rad, samostalnu djelatnost i drugi dohodak).

Ističemo da je predloženim Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak propisano da se odluka o visini porezne stope poreza na dohodak donosi najkasnije do kraja studenoga tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine i primjenjuje se do donošenja nove odluke.

Ako jedinica lokalne samouprave ne donese odluku o visini porezne stope primjenjivati će se niža stope 20% i viša stopa 30%.

Ostali parametri za obračun poreza – osobni odbitak, neoporezivi primici, prag za primjenu poreznih stopa i ostali parametri propisuju se zakonom. Od ostalih izmjena koje se predlažu izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak ističemo da se predlaže povećanje praga za primjenu više stope poreza na dohodak (prijedlog 50.400 eura) te povećani iznos osnovnog osobnog odbitka na 560 eura i povećanje iznosa osobnog odbitka na uzdržavane članove i invalidnost primjenom koeficijenta na osnovni osobni odbitak.

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima predlaže se brisanje odredbi kojima se propisuje plaćanje prireza porezu na dohodak. Također, izmjenama i dopuna Zakona o lokalnim porezima predlaže se proširenje raspona u kojem je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno propisati visinu poreza na kuće za odmor. Trenutno je propisan raspon od 0,66 do 1,99 eura koji se, uz iznimku prilagodbe uvođenju eura, nije mijenjao od 2001., a ovim se izmjenama predlaže novi raspon od 0,60 do 5,00 eura. Prilikom predlaganja novog raspona uzeto je u obzir načelo ekonomičnosti za provedbu poreznog postupka (kod niže granice) te načelo pravednosti i razmjernosti (kod gornje granice).

FINANCIJSKI PLAN IZVANPRORAČUNSKOG KORISNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU

I. OPĆI DIO

B. RAČUN FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Ra- zred	Sku- pina	Naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Pro- jekcija za 2025.	Pro- jekcija za 2026.
		PRIMICI UKUPNO					
8		Primici od finan- cijske imovine i zaduživanja					
	84	Primici od zadu- živanja					
		IZDACI UKUPNO					
5		Izdaci za finan- cijsku imovinu i otplate zajmova					
	54	Izdaci za otplatu glavnice pri- mljenih kredita i zajmova					

FINANCIJSKI PLAN IZVANPRORAČUNSKOG KORISNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA 2024. I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU

II. POSEBNI DIO

Šifra	Naziv	Izvr- šenje 2022.	Plan 2023.	Plan za 2024.	Pro- jekcija za 2025.	Pro- jekcija za 2026.
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					
Aktivnost Axxxxxx	NAZIV AKTIVNOSTI					
3	Rashodi poslovanja					
31	Rashodi za zapo- slene					
32	Materijalni rashodi					
PROGRAM xxxx	NAZIV PROGRAMA					
Kapitalni projekt Kxxxxxx	NAZIV KAPITAL- NOG PROJEKTA					

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima zaokružuju se propisani iznosi lokalnih poreza na način da ni porezni obveznici ni jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne budu u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na njihov trenutni položaj.

Posebno ističemo da je predloženim izmjenama Zakona o lokalnim porezima propisana obveza jedinicama lokalne samouprave da svoje odluke o lokalnim porezima usklade sa Zakonom o lokalnim porezima (brišu prizrez iz njih) do 15. prosinca 2023.

Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predložene su radi usklađenja načina izračuna sredstava fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak i izmjenama Zakona o lokalnim porezima.

Predloženim izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mijenjaju se parametri koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja, na način da se za izračun kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koriste ukupni prihodi od poreza na dohodak koji bi bili ostvareni na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uvođenjem najviše propisane stope poreza na dohodak. Pod najvišom propisanom stopom poreza na dohodak smatra se gornja granica niže stope poreza na dohodak koji bi općina, odnosno grad mogli propisati odlukom o visini porezne stope. Iz izračuna kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja isključuju se prihodi od prireza porezu na dohodak.

U izračunu sredstava fiskalnog izravnjanja ostaju i dalje prihodi od poreza na dohodak koje bi općina, odnosno grad ostvario uvođenjem maksimalnog, zakonom propisanog, iznosa paušalnog poreza od turizma (od najma, zakupa, iznajmljivanja stanova soba i postelja putnicima i turistima te imovinskih prava).

Izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje se raspodjela udjela za nepreuzete decentralizirane funkcije, uključujući funkciju vatrogastva, do uspostavljanja vatrogasne mreže iz članka 116. Zakona o vatrogastvu⁵. Udio za decentraliziranu funkciju koju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu preuzele, a imaju zakonsku mogućnost, uključujući i funkciju vatrogastva, raspodjeljuje se u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, predlaže se za sredstva koja su u razdoblju od 1. srpnja 2023. do dana stupanja na snagu izmjena Zakona, isplaćena na temelju sada važećeg Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁶, jedinicama lokalne samouprave koje nisu preuzele decentraliziranu funkciju vatrogastva za financiranje vatrogasne mreže, raspodjeljuju u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

6.2. Pomoći za dobrovoljno funkcionalno i stvarno spajanje JLP/R/S

Vlada Republike Hrvatske je 28. srpnja 2022. donijela *Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave*⁷ kojom su utvrđeni kriteriji za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave.

Dobrovoljno funkcionalno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je zajedničko obavljanje poslova iz samoupravnog dje-

lokruha jedinica putem zajedničkog službenika, zajedničkog upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva ili zajedničke ustanove.

Dobrovoljno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je dobrovoljno spajanje uređeno zakonom kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske i pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Temeljem točke XII. Odluke, Ministarstvo financija je na svojoj mrežnoj stranici objavilo trajni Javni poziv za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave, na poveznici <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/105>. Rok za podnošenje zahtjeva za pomoći nije ograničen.

Sredstva za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a osigurana su u razdjelu 025 Ministarstva financija na skupini 36 Pomoći.

Do sada se 269 jedinica lokalne samouprave javilo za modele funkcionalnog spajanja i ostvarilo pomoć iz državnog proračuna, odnosno 120 jedinica lokalne samouprave budući su se neke jedinice javile za više modela funkcionalnog spajanja. Ukupno do sada isplaćena sredstava pomoći iz državnog proračuna jedinicama lokalne samouprave na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno spajanje iznose 1.392.722,45 eura. Sredstva pomoći jedinice lokalne samouprave ostvaruju u razdoblju od pet godina od dana donošenja akta Ministarstva financija o dodjeli pomoći. Slijedom navedenog do sada **isplaćena sredstva odnose se na prvu godinu pomoći od ukupno pet godina koliko jedinice lokalne samouprave imaju pravo ostvarivati pomoć za funkcionalno spajanje uz uvjet da i dalje ispunjavaju uvjete temeljem kojih su ostvarile pravo na isplatu pomoći i da izjave o ispunjavanju uvjeta dostave u roku koji im je naznačen u Odluci Ministarstva financija za isplatu pomoći.**

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne ulaze u proračunska ograničenja plaća utvrđena zakonom kojim se uređuju plaće u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne smatraju se pomoćima iz državnog proračuna sukladno propisima kojima se propisuju uvjeti i postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

7. Zaključak

Proračun za razdoblje 2024. - 2026. drugi je po redu proračun koji se priprema sukladno odredbama novog Zakona o proračunu. U ovom je članku sadržan kratak podsjetnik na zakonske odredbe i obveze koje iz njih proizlaze, a vezano uz izradu i postupak donošenja proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskih planova njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika za proračunski ciklus 2024. - 2026. Također, ukazuje se na novosti koje utječu na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i na financijske planove njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a vezane su uz izmjene poreznih propisa koji su u postupku donošenja.

U vrijeme pisanja članka u Ministarstvu financija finaliziraju se cjelovite Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U Uputama će se, uz navedeno, detaljnije obraditi i određene specifičnosti vezane uz proračunski ciklus 2024. - 2026. kao što su planiranje izdataka i primitaka vezanih uz primanje i povrat beskamatnih zajmova, planiranje rashoda i prihoda vezanih uz protestirana jamstva, postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija i druge specifičnosti.

⁵ NN, br. 125/19, 114/22

⁶ NN, br. 127/17, 138/20 i 151/22

⁷ Odluka objavljena u Narodnim novinama br. 88/22

Novo izvještavanje o izvršenju proračuna i financijskog plana

Danijela Stepić, Ana Bakiš, Mirta Hukman*

U srpnju 2023. objavljen je novi Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (NN br. 85/23). U odnosu na dosadašnje izvještavanje koje je obuhvaćalo izvještaje o izvršenju državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financijskih planova izvanproračunskih korisnika, novost je da su sada svi proračunski korisnici državnog proračuna i svi proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi izraditi polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju svojih financijskih planova. Rokovi za većinu obveznika prvog polugodišnjeg izvještavanja su protekli, no u članku se cjelovito predstavlja novi sustav izvještavanja s naglašenim novinama. Članak može poslužiti provjeri ispravnosti sastavljenih polugodišnjih izvještaja i pravodobnoj pripremi za godišnje izvještaje.

1. Uvod

Novi Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (u daljnjem tekstu: novi Pravilnik) ministar financija donio je temeljem članka 76. stavka 3. i članka 81. stavka 3. Zakona o proračunu¹. Stupanjem na snagu novog Pravilnika danom 25. srpnja 2023. prestao je važiti dosadašnji Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna² (u daljnjem tekstu: stari Pravilnik). Novim Pravilnikom propisan je izgled i sadržaj, obveznici primjene te način i rokovi podnošenja, donošenja i objave polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Najznačajnija novost u polugodišnjem i godišnjem izvještavanju o proračunu i financijskim planovima jeste ta da su počev od polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskih planova za razdoblje 01. siječnja do 30. lipnja 2023. svi proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi izraditi polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju svojih financijskih planova. Nova obveza za ove kategorije proračunskih korisnika proizlazi iz odredbi Zakona o proračunu, a detaljno je propisuje novi Pravilnik. U dosadašnjem razdoblju izvještaji o izvršavanju proračuna i financijskih planova pripremani su za razinu državnog proračuna, za proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te za financijske planove izvanproračunskih korisnika. Osim ove novosti, novim Pravilnikom propisani su i potpuno novi izvještaji i dopunjeni neki od postojećih izvještaja, što se detaljnije obrazlaže u nastavku.

2. Obveznici izrade

Odredbe novog Pravilnika odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: proračun), na proračunske korisnike državnog proračuna i proračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar iz članka 5. stavka 6. Zakona o proračunu (u daljnjem tekstu: proračunski korisnici) te na izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani

u Registar iz članka 5. stavka 6. Zakona o proračunu (u daljnjem tekstu: izvanproračunski korisnici).

Slijedom navedenog obveznici izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana su:

- Ministarstvo financija za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- proračunski korisnici državnog proračuna za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana
- proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana
- izvanproračunski korisnici državnog proračuna za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana
- izvanproračunski proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana

3. Najznačajnije novosti

Uz novu obvezu proračunskim korisnicima državnog proračuna i proračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da izrađuju izvještaje o izvršenju svojih financijskih planova, novi Pravilnik uvodi i druge dopune i izmjene od kojih se najznačajnije navode u nastavku.

Novi Pravilnik uvodi **izmjenu u značenju pojma „izvorni plan“** u odnosu na značenje ovog pojma u starom Pravilniku. U starom Pravilniku pojam „izvorni plan“ značio je proračun, tj. posljednje izmjene i dopune proračuna usvojene od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela. Novi Pravilnik pojam „izvorni plan“ definira na način da **znači „prvi“ proračun, odnosno financijski plan** usvojen od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela i uvodi novi pojam „**rebalans**“ koji znači **zadnje izmjene i dopune proračuna, odnosno financijskog plana** usvojene od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela. Promjenom značenja pojma „izvorni plan“ i uvođenjem novog pojma „rebalans“ cilj je bio jasno pojmovno razlikovanje prvog (izvornog) proračuna, odnosno financijskog plana od zadnjih izmjena i dopuna (rebalansirani) proračun, odnosno financijski plan usvojen od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela. U polugodišnjim i godišnjim izvještajima o izvršenju proračuna i financijskih planova korisnici

* Danijela Stepić, univ.spec.oec., Ana Bakiš, dipl.oec., Mirta Hukman, dipl.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ NN, br. 144/21.

² NN, br. 24/13., 102/17., 1/20. i 147/20.

unose ili izvorni plan (ako od donošenja proračuna nije bilo izmjena i dopuna usvojenih od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela) ili rebalans (ako je bilo izmjena i dopuna usvojenih od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela).

Novi posebni izvještaj koji je sukladno odredbama novog Pravilnika potrebno izraditi uz godišnje izvještaje o izvršenju proračuna i uz godišnje izvještaje o izvršenju financijskih planova jeste **Izvještaj o korištenju sredstava fondova EU**. Ovaj su izvještaj u obvezi izraditi svi proračuni i proračunski i izvanproračunski korisnici koji koriste sredstava fondova EU, s time da postoje razlike u sadržaju izvještaja ovisno o tome koja ga razina ima obvezu izraditi što se pojašnjava u nastavku članka.

Novost je i ta da uz godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna potrebno je izraditi **poseban izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima proračuna Opće države** prema kategorijama prihoda i rashoda definiranim statističkim metodologijama Europske unije (ESA 2010) u odnosu na planirane prihode i rashode iz programa stabilnosti i/ili nacrtu proračunskog plana.

Izvanproračunski korisnici su i do sada imali obvezu izrađivati polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju njihovih financijskih planova, međutim novim Pravilnikom uvode se i **nove obveze za izvanproračunske korisnike** kako slijedi:

a) kod izrade polugodišnjih izvještaja o izvršenju financijskih planova

- izvanproračunski korisnici državnog proračuna u obrazloženju općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana trebaju izraditi obrazloženje prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeće razdoblje
- izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obrazloženju općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana trebaju izraditi obrazloženje prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodne godine i prijenosa manjka, odnosno viška za sljedeće razdoblje
- u sklopu posebnih izvještaja trebaju izraditi nove izvještaje i to izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala te izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (ako imaju takve slučajeve)

b) kod izrade godišnjih izvještaja o izvršenju financijskih planova

- izvanproračunski korisnici državnog proračuna u obrazloženju općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana trebaju izraditi obrazloženje prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću godinu
- izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obrazloženju općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana trebaju izraditi obrazloženje prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodne godine i prijenosa manjka, odnosno viška u sljedeću godinu
- u sklopu posebnih izvještaja trebaju izraditi nove izvještaje i to: izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije; izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala; izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima; izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova te izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (ako imaju takve slučajeve)

4. Rokovi predaje izvještaja

Rokovi u kojima obveznici predaje polugodišnjih i godišnjih izvještaja o izvršenju proračuna i financijskih planova sukladno odredbama novog Pravilnika trebaju iste predati primateljima prikazani su u tablici u nastavku.

1. DRŽAVNI PRORAČUN			
1.1. POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA			
Obveznik predaje izvještaja	Izvještaj	Primatelj izvješća	Rok predaje
Proračunski korisnici državnog proračuna	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna	Upravljačkom tijelu na usvajanje	do 31. srpnja tekuće godine
		Nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije	Do roka koji odredi nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije
Nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije	Polugodišnji izvještaj o izvršenju razdjela državnog proračuna	Ministarstvo financija	do 20. kolovoza tekuće godine
Izvanproračunski korisnici državnog proračuna	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	Nadležno ministarstvo	do 31. srpnja tekuće godine
Nadležno ministarstvo	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	Ministarstvo financija	do 20. kolovoza tekuće godine
Ministarstvo financija	Polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna	Vlada Republike Hrvatske	do 15. rujna tekuće godine
Vlada Republike Hrvatske	Polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna	Hrvatski sabor	do 30. rujna tekuće godine

1. DRŽAVNI PRORAČUN			
1.2. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA			
Obveznik predaje izvještaja	Izvještaj	Primatelj izvješća	Rok predaje
Proračunski korisnici državnog proračuna	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna	Upravljačkom tijelu na usvajanje	do 31. ožujka tekuće godine
		Nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije	Do roka koji odredi nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije
Nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije	Godišnji izvještaj o izvršenju razdjela državnog proračuna	Ministarstvo financija	do 15. travnja tekuće godine

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	Nadležno ministarstvo	do 31. ožujka tekuće godine
Nadležno ministarstvo	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna	Ministarstvo financija	do 15. travnja tekuće godine
Ministarstvo financija	Godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna	Vlada Republike Hrvatske	do 5. svibnja tekuće godine
Vlada Republike Hrvatske	Godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna	Hrvatski sabor	do 31. svibnja tekuće godine

2. PRORAČUNI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE			
2.1. POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA			
Obveznik predaje izvještaja	Izvještaj	Primatelj izvješća	Rok predaje
Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Upravljačkom tijelu na usvajanje	do 31. srpnja tekuće godine
		Nadležno upravno tijelo	Do roka koji odredi nadležno upravno tijelo
Nadležno upravno tijelo	Polugodišnji izvještaj o izvršenju razdjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Upravno tijelo za financije	do 20. kolovoza tekuće godine
Izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Nadležno upravno tijelo	do 31. srpnja tekuće godine
Nadležno upravno tijelo	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Upravno tijelo za financije	do 20. kolovoza tekuće godine
Upravno tijelo za financije	Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna	Načelnik/gradonačelnik/župan	do 15. rujna tekuće godine
Načelnik/gradonačelnik/župan	Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna	Predstavničko tijelo	do 30. rujna tekuće godine

2. PRORAČUNI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE			
2.2. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA			
Obveznik predaje izvještaja	Izvještaj	Primatelj izvješća	Rok predaje
Proračunski korisnici JL-P/R/S	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana	Upravljačkom tijelu na usvajanje	do 31. ožujka tekuće godine
		Nadležno upravno tijelo	Rok određuje nadležno upravno tijelo
Nadležno upravno tijelo	Godišnji izvještaj o izvršenju razdjela JLP/R/S	Upravno tijelo za financije	do 15. travnja tekuće godine
Izvanproračunski korisnici JLP/R/S	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana	Nadležno upravno tijelo	do 31. ožujka tekuće godine
Nadležno upravno tijelo	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika JLP/R/S	Upravno tijelo za financije	do 15. travnja tekuće godine
Upravno tijelo za financije	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna	Načelnik/gradonačelnik/župan	do 5. svibnja tekuće godine
Načelnik/gradonačelnik/župan	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna	Predstavničko tijelo	do 31. svibnja tekuće godine

Ministarstvo financija je u Uputi od 24. srpnja 2023. godine poslanoj svim proračunskim korisnicima, **iznimno produljilo rok dostave prijedloga polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za 2023. godinu na usvajanje upravljačkom tijelu i to najkasnije do 28. kolovoza 2023. godine.** Rok dostave prijedloga polugodišnjeg izvještaja o izvršenju razdjela Ministarstvu financija, odnosno upravnom tijelu za financije od strane nadležnog ministarstva ili drugog državnog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije je također produžen, najkasnije do 5. rujna 2023. godine.

Rokovi u kojima Ministarstvo financija, odnosno upravna tijela za financije trebaju pripremiti polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2023. i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske, odnosno načelniku, gradonačelniku ili županu nisu promijenjeni, odnosno ostaju isto kako su propisani Zakonom o proračunu i novim Pravilnikom.

Iznimka u rokovima dana je samo proračunskim korisnicima za polugodišnji izvještaj za 2023. iz razloga što taj izvještaj po prvi puta pripremaju sukladno odredbama novog Pravilnika i s ciljem da im se ostavi dovoljno vremena za pripreme u informacijskim sustavima koji podržavaju ove izvještajne procese.

5. Sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna sastavlja se za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja tekuće proračunske godine. Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije izrađuje polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna i dostavlja ga Vladi Republike Hrvatske odnosno načelniku, gradonačelniku, županu do 15. rujna tekuće godine. Vlada Republike Hrvatske, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna podnosi Hrvatskom saboru, odnosno predstavničkom tijelu na usvajanje do 30. rujna 2023. godine.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna sadrži:

1. Opći dio
  - sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja,
  - Račun prihoda i rashoda i
  - Račun financiranja
2. Posebni dio
  - Izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji i
  - Izvještaj po programskoj klasifikaciji
3. Obrazloženje općeg dijela
4. Posebne izvještaje
  - Izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
  - Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala i
  - Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

a) Sadržaj općeg dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Opći dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sukladno članku 5. novog Pravilnika sadrži:

- sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja,
- Račun prihoda i rashoda i
- Račun financiranja.

Sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja sukladno članku 6. novog Pravilnika sadrži prikaz ukupno ostvarenih prihoda i primitaka te izvršenih rashoda i izdataka na razini razreda eko-

nomske klasifikacije te razliku između ukupno ostvarenih prihoda i rashoda te primitaka i izdataka. Sažetak može sadržavati podatke o prijenosu sredstava iz prethodne godine i prijenosu sredstava u sljedeću godinu/razdoblje odnosno podatke o prenesenom višku odnosno manjku iz prethodne godine i višku odnosno manjku za prijenos u sljedeću godinu/razdoblje.

Račun prihoda i rashoda sukladno članku 7. novog Pravilnika sadrži prikaz prihoda i rashoda prema proračunskim klasifikacijama u izvještajima:

- Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji,
- Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja i
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

Sadržaj prethodno navedenih izvještaja Računa prihoda i rashoda detaljnije je propisan člancima 8., 9. i 10. novog Pravilnika, a važno je istaknuti da se sadržaj ovih izvještaja u odnosu na stari Pravilnik nije mijenjao.

Račun financiranja sukladno članku 11. Pravilnika i sadrži prikaz primitaka i izdataka prema proračunskim klasifikacijama u izvještajima:

- Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji i
- Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja

čiji sadržaj je propisan člancima 12. i 13. Pravilnika.

U nastavku se daje ogledni format općeg dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna JLP(R)S:

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA PRVO POLUGODIŠTE 2023.

I. OPĆI DIO

SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA

SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
PRIHODI UKUPNO						
6 PRIHODI POSLOVANJA						
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE						
RASHODI UKUPNO						
3 RASHODI POSLOVANJA						
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE						
RAZLIKA - VIŠAK MANJAK						

SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA						
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA						
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA						
PRENESENI VIŠAK/MANJAK IZ PRETHODNE GODINE						
PRIJENOS VIŠAK/MANJKA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE						

SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA može sadržavati i dodatne podatke.

I. OPĆI DIO

RAČUN PRIHODA I RASHODA

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO PRIHODI						
Prihodi poslovanja						
63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna						
631 Pomoći od inozemnih vlada						
6311 Tekuće pomoći od inozemnih vlada						
66 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija						
661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga						
6614 Prihodi od prodaje proizvoda i robe						
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine						
72 Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine						
721 Prihodi od prodaje građevinskih objekata						
7211 Stambeni objekti						

BROJČANA OZNAKA I NAZIV				OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1				2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO RASHODI									
Rashodi poslovanja									
31			Rashodi za zaposlene						
	311		Plaće (Bruto)						
	3111		Plaće za redovan rad						
32			Materijalni rashodi						
	321		Naknade troškova zaposlenima						
	3211		Službena putovanja						
			....						
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine									
41			Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine						
	411		Materijalna imovina - prirodna bogatstva						
		4111	Zemljište						

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV				OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1				2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO PRIHODI									
1 Opći prihodi i primici									
			11 Opći prihodi i primici						
			12 Sredstva učešća za pomoći						
			....						
2 Doprinosi									
			21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi									
			31 Vlastiti prihodi						
			....						
UKUPNO RASHODI									
1 Opći prihodi i primici									
			11 Opći prihodi i primici						
			12 Sredstva učešća za pomoći						
			....						
2 Doprinosi									
			21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi									
			31 Vlastiti prihodi						
			....						

IZVJEŠTAJ O RASHODIMA PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV				IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1				2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNI RASHODI									
01 Opće javne usluge									
			011 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi						
			013 Opće usluge						
			....						
04 Ekonomski poslovi									
			041 Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad						
			....						

I. OPĆI DIO

RAČUN FINANCIRANJA

IZVJEŠTAJ RAČUNA FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV				OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS**	INDEKS**
1				2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8									
			Primici od financijske imovine i zaduživanja						
	84		Primici od zaduživanja						
		841	Primljeni krediti i zajmovi od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada						
		8413	Primljeni zajmovi od međunarodnih organizacija						
			....						
5									
			Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova						
	54		Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova						
		541	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada						
		5413	Otplata glavnice primljenih zajmova od međunarodnih organizacija						
			....						

IZVJEŠTAJ RAČUNA FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO PRIMICI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						
UKUPNO IZDACI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						

Vežano za popunjavanje stupaca „izvorni plan ili rebalans“ i stupaca „tekući plan“ potrebno je istaknuti da korisnici unose ili izvorni plan (ako nije bilo rebalansa) ili rebalansirani plan (ako je nakon donošenja proračuna bilo izmjena i dopuna proračuna usvojenih od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela. Korisnici također trebaju uzeti u obzir je li bilo ili ne preraspodjela nakon usvojenog proračuna, odnosno rebalansa.

Ako od donošenja proračuna nije bilo izmjena i dopuna proračuna usvojenih od strane Hrvatskog sabora, korisnici kod izrade izvještaja za stupac „izvorni plan ili rebalans“ stavljaju naziv „izvorni plan“ i unose podatke iz usvojenog proračuna. Ako nakon usvajanja proračuna nije bilo preraspodjela stupac „tekući plan“ se ne iskazuje, a ako je bilo preraspodjela stupac „tekući plan“ se popunjavanja. Međutim, nije pogrešno iskazati stupac „tekući plan“ koji će imati iste podatke kao i stupac „izvorni plan“ te na taj način ukazati kako preraspodjela nije bilo.

Ako je od donošenja proračuna bilo izmjena i dopuna proračuna usvojenih od strane Hrvatskog sabora, korisnici kod izrade izvještaja za stupac „izvorni plan ili rebalans“ stavljaju naziv „rebalans“ i unose podatke iz usvojenog rebalansa proračuna. Ako nakon usvajanja rebalansa proračuna nije bilo preraspodjela stupac „tekući plan“ se ne iskazuje, a ako je bilo preraspodjela stupac „tekući plan“ se popunjavanja. Međutim, nije pogrešno iskazati stupac „tekući plan“ koji će imati iste podatke kao i stupac „rebalans“ te na taj način ukazati kako nakon rebalansa nije bilo provedenih preraspodjela.

b) Sadržaj posebnog dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Posebni dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži dva izvještaja o izvršenju po proračunskim klasifikacijama:

- Izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji i
- Izvještaj po programskoj klasifikaciji.

Izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji sadrži prikaz rashoda i izdataka proračuna iskazanih po organizacijskoj klasifikaciji, a sadržaj izvještaja propisan je člankom 15. novog Pravilnika.

Izvještaj po programskoj klasifikaciji sadrži prikaz rashoda i izdataka proračuna iskazanih po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata, a sadržaj istog propisan je člankom 16. novog Pravilnika.

Posebni dio izvještaja se u odnosu na Stari pravilnik nije mijenjao, no bitno je istaknuti da se plan sukladno odredbama Zakona o proračunu usvaja na razini skupine ekonomske klasifikacije te se podaci o planiranim iznosima u izvještajima o izvršenju također iskazuju na razini skupine ekonomske klasifikacije dok se izvršenje za izvještajno razdoblje iskazuje na razini skupine i odjeljka ekonomske klasifikacije. Razina podskupine ekonomske klasifikacije se u izvještajima o izvršenjima neće iskazivati što će uvelike rasteretiti veličinu samog izvještaja.

Narudžbenicu za pretplatu na časopis,
kao i brojne druge informacije
o djelovanju našeg Centra,
možete pronaći na internet stranici
www.tim4pin.hr

U nastavku se daje ogledni format posebnog dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna JLP(R)S:

II. POSEBNI DIO IZVJEŠTAJ PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS**
1		2	3	4	5=4/3*100
BROJČANA OZNAKA RAZDJELA	NAZIV RAZDJELA				
BROJČANA OZNAKA GLAVE	NAZIV GLAVE				

IZVJEŠTAJ PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS**
1		2	3	4	5=4/3*100
BROJČANA OZNAKA RAZDJELA	NAZIV RAZDJELA				
BROJČANA OZNAKA GLAVE X	NAZIV GLAVE X				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AB	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AB				
BROJČANA OZNAKA PROGRAMA Y	NAZIV PROGRAMA Y				
BROJČANA OZNAKA AKTIVNOSTI/PROJEKTA Z	NAZIV AKTIVNOSTI Z				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA Skupine ekonomske klasifikacije (rashod/izdatak)	NAZIV SKUPINE (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA Odjeljka ekonomske klasifikacije (rashod/izdatak)	NAZIV ODJELJKA (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA PROGRAMA D	NAZIV PROGRAMA D				
BROJČANA OZNAKA AKTIVNOSTI/PROJEKTA Z	NAZIV AKTIVNOSTI Z				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA Skupine ekonomske klasifikacije (rashod/izdatak)	NAZIV SKUPINE (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA Odjeljka ekonomske klasifikacije (rashod/izdatak)	NAZIV ODJELJKA (RASHODA/IZDATKA)				

c) Sadržaj obrazloženja polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Obrazloženje polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži obrazloženje općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna, s tim da se obrazloženje općeg dijela izvještaja državnog proračuna razlikuje se od obrazloženja općeg dijela izvještaja proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obrazloženje općeg dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna sadrži:

- obrazloženje makroekonomskih pokazatelja,
- obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te prikaz manjka odnosno viška općeg proračuna prema razinama vlasti sukladno nacionalnoj metodologiji računskog plana.

Obrazloženje općeg dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži:

- obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka u izvještajnom razdoblju
- prikaz ostvarenog manjka odnosno viška proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju.

Obrazloženje makroekonomskih pokazatelja sukladno članku 19. novog Pravilnika sadrži objašnjenje kretanja osnovnih makroekonomskih pokazatelja u izvještajnom razdoblju dok obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka dopunjuje podatke iz Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.

d) Sadržaj posebnih izvještaja u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna

Posebni izvještaji u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna propisani su člankom 23. novog Pravilnika i isti sadrže:

- Izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
- Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala i
- Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

Izvještaj o korištenju proračunske zalihe sukladno odredbama članka 24. novog Pravilnika dopunjen je u odnosu na stari Pravilnik. Uz podatke o donositelju odluke, odnosno rješenja o korištenju proračunske zalihe; namjeni korištenja utvrđenoj odlukom, odnosno rješenjem o korištenju proračunske zalihe; iznosu i datumu isplaćenih sredstva iz proračunske zalihe sukladno odluci, odnosno rješenju o korištenju proračunske zalihe Izvještaj sada mora sadržavati i podatke o primatelju sredstava utvrđenom odlukom, odnosno rješenjem o korištenju proračunske zalihe.

Izvještaja o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala sukladno odredbama članka 25. novog Pravilnika izmijenjen je u odnosu na stari Pravilnik na način da je propisano koja se vrsta zaduživanja iskazuje u Izvještaju. Tako Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna sadrži:

- pregled zaduživanja po dugoročnim kreditima, zajmovima i vrijednosnim papirima koje je u ime Republike Hrvatske ugovorilo ili preuzelo Ministarstvo financija, odnosno koje je ugovorila ili preuzela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi te
- pregled zaduživanja po dugoročnim kreditima i zajmovima koje su ugovorili ili preuzeli proračunski korisnici državnog proračuna, odnosno proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi.

Izveštaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima sukladno odredbama članka 26. Pravilnika sadrži: pregled danih jamstava te pregled izvršenih plaćanja po protestiranim jamstvima. Pregled danih jamstava sadrži podatke o: odluci o davanju jamstva, rizničnom broju jamstva, datumu izdavanja jamstva, nazivu korisnika i tražitelja jamstva odnosno dužnika i namjeni kredita, iznosu jamstva, valuti i krajnjoj godini važenja jamstva. Pregled izvršenih plaćanja po protestiranim jamstvima sadrži podatke o: datumu plaćanja po protestiranom jamstvu, nazivu tražitelja jamstva odnosno dužnika i korisnika jamstva, rizničnom broju jamstva, iznosu plaćene glavnice, kamata, ostalih troškova i naknada i valuti plaćanja.

Novim Pravilnikom u odnosu na stari Pravilnik propisano je da Izveštaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna sadrži i podatke o programima jamstava iz nadležnosti proračunskih korisnika državnog proračuna.

6. Sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sastavlja se za proračunsku godinu odnosno za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca proračunske godine. Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije izrađuje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i dostavlja ga Vladi Republike Hrvatske odnosno načelniku, gradonačelniku, županu do 5. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu. Vlada Republike Hrvatske, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna podnosi Hrvatskom saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sadrži:

1. Opći dio
  - sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja,
  - Račun prihoda i rashoda i
  - Račun financiranja
2. Posebni dio
  - Izveštaj po organizacijskoj klasifikaciji i
  - Izveštaj po programskoj klasifikaciji
3. Obrazloženje
  - opći i posebni dio
4. Posebne izvještaje
  - Izveštaj o korištenju proračunske zalihe,
  - Izveštaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala,
  - Izveštaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima,
  - Izveštaj o korištenju sredstava fondova Europske unije,
  - Izveštaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima,
  - Izveštaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova,
  - Izveštaj o ostvarenim приходima i rashodima proračuna Opće države prema kategorijama prihoda i rashoda definiranim statističkom metodologijom Europske unije (ESA 2010) u odnosu na planirane prihode i rashode iz programa stabilnosti iz članka 22. Zakona o proračunu i/ili nacrtu proračunskog plana iz članka 27. Zakona o proračunu (Godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna Republike Hrvatske).

a) Sadržaj općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Opći dio godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži iste izvještaje kao i opći dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

b) Sadržaj posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Posebni dio godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži iste izvještaje kao i posebni dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

c) Sadržaj obrazloženja godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna

Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sastoji se od obrazloženja općeg i posebnog dijela.

Obrazloženje opće dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna sadrži:

- obrazloženje makroekonomskih pokazatelja,
- obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka,
- prikaz manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države na razini podsektora, kao i prikaz manjka odnosno viška te duga jedinica koje se sukladno pravilima statističke metodologije Europske unije (ESA 2010) razvrstavaju u sektor opće države, a imaju značajan utjecaj na kretanje manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države.

Važno je za istaknuti da za razliku od polugodišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna koji sadrži prikaz manjka, odnosno viška općeg proračuna prema razinama vlasti sukladno nacionalnoj metodologiji računskog plana, obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna sadrži prikaz manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države na razini podsektora, kao i prikaz manjka odnosno viška te duga jedinica koje se sukladno pravilima statističke metodologije Europske unije (ESA 2010) razvrstavaju u sektor opće države, a imaju značajan utjecaj na kretanje manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države.

Obrazloženje općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži iste izvještaje kao i polugodišnji izvještaj.

Obrazloženje makroekonomskih pokazatelja za godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna sadrži i prikaz razlika između izvornih makroekonomskih prognoza za proračunsku godinu i stvarnog ishoda.

Novim Pravilnikom proširen je i sadržaj obrazloženja ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka za godišnji izvještaj o izvršenju proračuna na način da sadrži i podatke o:

- stanju novčanih sredstava na računima proračuna i proračunskih korisnika na početku i na kraju proračunske godine i
- podatke o приходima i primicima te rashodima i izdacima ostvarenim preuzimanjem nefinancijske i financijske imovine u naplati potraživanja javnih davanja.

Ovdje je važno za istaknuti kako se gore navedene odredbe odnose na odgovarajući način i na obrazloženje općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave što je novina u odnosu na stari Pravilnik.

Obrazloženje posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna temelji se na obrazloženju proračuna i financijskih planova proračunskih korisnika, a sadrži obrazloženje izvršenja programa koje se daje kroz obrazloženje izvršenja aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva koji se sastoje od pokazatelja učinka i pokazatelja rezultata.

d) Sadržaj posebnih izvještaja uz godišnji izvještaj o izvršenju proračuna

Posebni izvještaji uz godišnji izvještaj o izvršenju proračuna su:

- Izveštaj o korištenju proračunske zalihe
- Izveštaj o korištenju sredstava fondova Europske unije

- Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu kapitala
- Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima
- Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima
- Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova
- Izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima proračuna Opće države prema kategorijama prihoda i rashoda definiranim statističkim metodologijama Europske unije (ESA 2010) u odnosu na planirane prihode i rashode iz programa stabilnosti i/ili nacrta proračunskog plana.

Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije; Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima te Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova pripremaju se samo za razinu godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna, dok se preostali izvještaju pripremaju i za razinu polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala za godišnji izvještaj o izvršenju proračuna dodatno sadrži i stanje obveza za vrijednosne papire, dugoročne kredite i zajmove koje je u ime Republike Hrvatske ugovorilo ili preuzelo Ministarstvo financija, odnosno koje je ugovorila ili preuzela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na početku i na kraju proračunske godine, kao i iznose otplata navedenih obveza raspoređene prema dospijeću u narednim godinama te stanje dugoročnih kredita i zajmova koje su ugovorili proračunski korisnici državnog proračuna odnosno proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na početku i na kraju proračunske godine kao i iznose otplata navedenih obveza raspoređene prema dospijeću u narednim godinama. Dakle, u godišnji izvještaj potrebno je uključiti i bilančne stavke duga.

Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima za godišnji izvještaj o izvršenju proračuna dodatno sadrži i:

- stanje aktivnih jamstava na početku i na kraju proračunske godine,
- stanje potraživanja po protestiranim jamstvima na početku i na kraju proračunske godine i
- stanje potraživanja na ime premije/provizije na dana jamstva na početku i na kraju proračunske godine.

Stanje aktivnih jamstva sadrži podatke o nazivu tražitelja jamstva, odnosno dužnika i korisnika jamstva, rizničnom broju jamstva, stanju potencijalnih obveza na početku i na kraju proračunske godine u valuti. Potencijalne obveza na temelju danih jamstava, sukladno novom Pravilniku iskazuju se na način da se prikazuju podaci:

- stanje aktivnih jamstava koja su izdana za osiguranje kredita i to stanje na početku i na kraju proračunske godine
- stanje aktivnih jamstava koja su vezana za okončanje posla odnosno osiguranje primljenih predujmova i to stanje na početku i na kraju proračunske godine

Stanje potraživanja po protestiranim jamstvima na početku i na kraju proračunske godine sadrži podatke o: nazivu tražitelja jamstva odnosno dužnika, iznosu potraživanja na ime plaćene glavnice, kamata, ostalih troškova i naknada na početku i na kraju proračunske godine i iznosu potraživanja na ime zatezne kamate na početku i na kraju proračunske godine.

Novost u Izvještaju o danim jamstvima i potraživanjima po protestiranim jamstvima je prikaz podataka o stanju potraživanja na ime premije/provizije na dana jamstva na početku i na kraju proračunske godine. Prikaz sadrži podatke o: nazivu tražitelja jamstva odnosno dužnika i iznosu potraživanja na početku i na kraju proračunske godine.

Izvještaja o korištenju sredstava fondova Europske unije koji se izrađuje uz godišnji izvještaj o izvršenju proračuna razlikuje se za državni proračun i proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izvještaja o korištenju sredstava fondova Europske unije za državni proračun sadrži podatke o evidentiranim prihodima i primicima te rashodima i izdacima iz fondova Europske unije za proračunsku godinu po fondovima Europske unije; stanje potraživanja iz fondova Europske unije i stanje obveza za primljene predujmove iz fondova Europske unije na kraju proračunske godine. Također, uz prethodno navedene podatke propisana je obveza iskazivanja podataka o:

- ukupno dodijeljenim sredstvima Republici Hrvatskoj po fondovima Europske unije od 1. srpnja 2013. godine zaključno s izvještajnim razdobljem,
- ukupno uplaćenim sredstvima iz proračuna Europske unije po fondovima Europske unije od 1. srpnja 2013. godine zaključno s izvještajnim razdobljem,
- ukupno isplaćenim sredstvima za odobrene zahtjeve korisnika po fondovima Europske unije od 1. srpnja 2013. godine zaključno s izvještajnim razdobljem.

Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži podatke o evidentiranim prihodima i primicima te rashodima i izdacima iz fondova Europske unije za proračunsku godinu po fondovima Europske unije i stanje obveza i potraživanja po sredstvima iz fondova Europske unije na kraju proračunske godine. Uz navedene podatke, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna je dati podatke po projektima u tijeku i to o:

- ukupno ugovorenim sredstvima fondova Europske unije od početka provedbe projekta zaključno s izvještajnim razdobljem,
- ukupno uplaćenim sredstvima fondova Europske unije od početka provedbe projekta zaključno s izvještajnim razdobljem.

U izvještajima je obveza navesti metodologiju temeljem koje su iskazani podaci.

Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima sukladno članku 28. novog Pravilnika sadrži pregled danih zajmova i potraživanja za dane zajmove koje je u ime Republike Hrvatske ugovorilo Ministarstvo financija i proračunski korisnici državnog proračuna, odnosno koje je ugovorila jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu.

Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova sukladno članku 27. novog Pravilnika predstavlja novinu iz razloga što se daje kao poseban izvještaj, ali važno je istaknuti da je starim Pravilnikom bio propisan kao sastavni dio Obrazloženja ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka godišnjih izvještaja o izvršenju proračuna. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova sadrži:

- podatke o stanju nenaplaćenih potraživanja za prihode proračuna i proračunskih korisnika na kraju proračunske godine,
- podatke o stanju nepodmirenih dospjelih obveza proračuna i proračunskih korisnika na kraju proračunske godine,
- podatke o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova proračuna i proračunskih korisnika na kraju proračunske godine.

7. Sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika

Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika sastavlja se za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja tekuće proračunske godine.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana sadrži:

1. Opći dio
  - sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja,
  - Račun prihoda i rashoda i
  - Račun financiranja
2. Posebni dio
  - Izvještaj po programskoj klasifikaciji
3. Obrazloženje općeg dijela
4. Posebne izvještaje
  - Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala i
  - može sadržavati Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

a) **Sadržaj općeg dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana**

Opći dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna sadrži iste izvještaje kao i polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna, dok je za izvanproračunskog korisnika državnog proračuna razlika u tome što se izvještaji ne daju po izvorima financiranja i funkcijskoj klasifikaciji.

U nastavku se daje ogleđni format općeg i posebnog dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za proračunskog korisnika državnog proračuna:

**IZVRŠENJE FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKOG KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA
ZA PRVO POLUGODIŠTE 2023. GODINE**

I. OPĆI DIO

SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA

SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS 6=5/2*100	INDEKS** 7=5/4*100
1	2	3	4	5		
6 PRIHODI POSLOVANJA						
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE						
PRIHODI UKUPNO						
3 RASHODI POSLOVANJA						
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE						
RASHODI UKUPNO						
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK						

SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS 6=5/2*100	INDEKS** 7=5/4*100
1	2	3	4	5		
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA						
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA						
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA						
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE						
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE						
NETO FINANCIRANJE						
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE						

I. OPĆI DIO

RAČUN PRIHODA I RASHODA

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS 6=5/2*100	INDEKS** 7=5/4*100
1	2	3	4	5		
UKUPNO PRIHODI						
6 Prihodi poslovanja						
63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna						
631 Pomoći od inozemnih vlada						
6311 Tekuće pomoći od inozemnih vlada						
...						
66 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija						
661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga						
6614 Prihodi od prodaje proizvoda i robe						
...						
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine						
72 Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine						
721 Prihodi od prodaje građevinskih objekata						
7211 Stambeni objekti						
...						

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS 6=5/2*100	INDEKS** 7=5/4*100
1	2	3	4	5		
UKUPNO RASHODI						
3 Rashodi poslovanja						
31 Rashodi za zaposlene						
311 Plaće (Bruto)						
3111 Plaće za redovan rad						
32 Materijalni rashodi						
321 Naknade troškova zaposlenima						
3211 Službena putovanja						
...						
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine						
41 Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine						
411 Materijalna imovina - prirodna bogatstva						
4111 Zemljište						
...						

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO PRIHODI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						
UKUPNO RASHODI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						

IZVJEŠTAJ O RASHODIMA PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO RASHODI						
01 Opće javne usluge						
011 Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi						
013 Opće usluge						
...						
04 Ekonomski poslovi						
041 Opći ekonomski, trgovački i poslovi vezani uz rad						
...						

I. OPĆI DIO

RAČUN FINANCIRANJA

IZVJEŠTAJ RAČUNA FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/ IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8						
84						
841						
8413						
....						
5						
54						
541						
5413						
....						

IZVJEŠTAJ RAČUNA FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2022.	IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS	INDEKS**
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
UKUPNO PRIMICI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						
UKUPNO IZDACI						
1 Opći prihodi i primici						
11 Opći prihodi i primici						
12 Sredstva učešća za pomoći						
....						
2 Doprinosi						
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje						
3 Vlastiti prihodi						
31 Vlastiti prihodi						
...						

Za proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ogleđni formati polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana odgovaraju ogleđnim formatima izvještaja o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osim što ne sadrže Izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji, dok za izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ogleđni formati ne sadrže Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja te Izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji.

Ogleđni formati izvještaja za JLP(R)S objavljeni su na internet-skim stranicama Ministarstva financija: <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/uputa-za-izvjestaj-o-izvrse-nju-jlp-r-s/3491>.

b) Sadržaj posebnog dijela polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana

Posebni dio polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana sadrži Izvještaj po programskoj klasifikaciji. Sadržaj Izvještaja po programskoj klasifikaciji proračunskog korisnika sukladno članku 41. novog Pravilnika sadrži prikaz rashoda i izdataka iskazanih po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekta. Izvanproračunski korisnici kod izrade Izvještaja po programskoj klasifikaciji prikazuju iste podatke kao i proračunski korisnici, samo je razlika u tome da izvanproračunski korisnici ne prikazuju podatke po izvorima financiranja.

d) Sadržaj posebnih izvještaja u polugodišnjem izvještaju o izvršenju financijskog plana

Posebni izvještaji sukladno članku 46. novog Pravilnika uz polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana sadrže:

- Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca
- Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (ako je proračunski i izvanproračunski korisnik dao jamstvo).

Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala sukladno članku 47. novog Pravilnika daje pregled zaduživanja po dugoročnim kreditima i zajmovima koje je ugovorio ili preuzeo proračunski i izvanproračunski korisnik u izvještajnom razdoblju po vrsti instrumenata, valutnoj, kamatnoj i ročnoj strukturi. Ovdje je važno istaknuti, da se daje pregled isključivo onih dugoročnih kredita i zajmova koji su ugovoreni, odnosno sklopljeni u izvještajnom razdoblju. Primjerice, ako korisnik u izvještajnom razdoblju ima izdatke za otplatu kredita koji je sklopljen u prijašnjim godinama podatke neće iskazati u polugodišnjem izvještaju. Korisnik će biti dužan iskazati kredit prilikom izrade godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana kroz stanje obveza na početku i na kraju proračunske godine. Također, ako je korisnik u izvještajnom razdoblju sklopio ugovor o leasingu isti nije dužan iskazati, međutim s obzirom da članak 47. stavak 3. novog Pravilnika propisuje da izvještaj može sadržavati i druge podatke isti se može iskazati.

Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima ako se sastavlja u sklopu Posebnih izvještaja sadržajno odgo-

IZVJEŠTAJ PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN ILI REBALANS 2023.*	TEKUĆI PLAN 2023.*	IZVRŠENJE 1.-6.2023.	INDEKS**
1		2	3	4	5=4/3*100
BROJČANA OZNAKA PRORAČUNSKOG KORISNIKA	NAZIV PRORAČUNSKOG KORISNIKA				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AB	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AB				
BROJČANA OZNAKA PROGRAMA Y	NAZIV PROGRAMA Y				
BROJČANA OZNAKA AKTIVNOSTI/PROJEKTA Z	NAZIV AKTIVNOSTI Z				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA Skupine ekonomske klasifikacije (rashodi/izdataci)	NAZIV SKUPINE (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA Odjeljaka ekonomske klasifikacije (rashodi/izdataci)	NAZIV ODJELJAKA (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA PROGRAMA D	NAZIV PROGRAMA D				
BROJČANA OZNAKA AKTIVNOSTI/PROJEKTA Z	NAZIV AKTIVNOSTI Z				
BROJČANA OZNAKA IZVORA FINANCIRANJA AA	NAZIV IZVORA FINANCIRANJA AA				
BROJČANA OZNAKA Skupine ekonomske klasifikacije (rashodi/izdataci)	NAZIV SKUPINE (RASHODA/IZDATKA)				
BROJČANA OZNAKA Odjeljaka ekonomske klasifikacije (rashodi/izdataci)	NAZIV ODJELJAKA (RASHODA/IZDATKA)				

c) Sadržaj obrazloženja polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana

Obrazloženje polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana sadrži obrazloženja općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika, sa sljedećim podacima:

- obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka u izvještajnom razdoblju,
- obrazloženje ostvarenog prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću godinu/razdoblje za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna, a za proračunske i izvanproračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška iz prethodne godine i viška odnosno manjka za prijenos u sljedeću godinu/razdoblje.

vara izvještaju o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima koji izrađuju proračuni što je pojašnjeno u tom dijelu ovoga članka.

8. Sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika

Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika sastavlja se za proračunsku godinu odnosno za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca proračunske godine.

Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana sadrži:

- Opći dio
  - sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja,
  - Račun prihoda i rashoda i
  - Račun financiranja

2. Posebni dio
  - Izvještaj po programskoj klasifikaciji
3. Obrazloženje
  - opći i posebni dio
4. Posebne izvještaje
  - Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala,
  - Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije,
  - Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima,
  - Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova,
  - može sadržavati Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

a) Sadržaj općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana

Opći dio godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana sadrži iste izvještaje kao i polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana.

b) Sadržaj posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana

Posebni dio godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana sadrži iste izvještaje kao i polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana.

c) Sadržaj obrazloženja

Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika sastoji se od obrazloženja općeg i posebnog dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika.

Obrazloženje općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika sadrži iste izvještaje kao i polugodišnji izvještaj proračunskog i izvanproračunskog korisnika.

Obrazloženje posebnog dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika za proračunsku godinu sadrži obrazloženje izvršenja programa koje se daje kroz obrazloženje izvršenja aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva koji se sastoje od pokazatelja učinka i pokazatelja rezultata.

d) Sadržaj posebnih izvještaja

Posebni izvještaji uz godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana sadrže:

- Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije,
- Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala
- Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima
- Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova
- Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (ako je proračunski i izvanproračunski korisnik dao jamstvo).

Potrebno je istaknuti da se Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala te Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (ako je proračunski i izvanproračunski korisnik dao jamstvo) pripremaju i uz polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana.

Sastavljanje posebnih izvještaja za izvanproračunskog korisnika predstavlja novinu u odnosu na stari Pravilnik, osim Izvještaja o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova koji je bio sastavni dio Obrazloženja ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka godišnjeg izvještaja o izvršenju.

Izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala za godišnji izvještaj o izvršenju, uz podatke koji se iskazuju u polugodišnjem izvještaju o izvršenju financijskog plana, dodatno sadrži i stanje obveza za dugoročne kredite i zajmove koje je ugovorio proračunski i izvanproračunski korisnik na početku i na kraju proračunske godine, kao i iznose otplata navedenih obveza raspoređene prema dospijeću u narednim godinama.

Sadržaj izvještaja o korištenju sredstava fondova Europske unije propisan je člankom 48. novog Pravilnika. Izvještaj sadrži podatke o evidentiranim prihodima i primicima te rashodima i izdacima iz fondova Europske unije za proračunsku godinu po fondovima Europske unije, stanje potraživanja iz fondova Europske unije i stanje obveza za primljene predujmove iz fondova Europske unije na kraju proračunske godine. Također, za proračunske i izvanproračunske korisnike obavezan je podatak po projektima u tijeku i to o:

- ukupno ugovorenim sredstvima fondova Europske unije od početka provedbe projekta zaključno s izvještajnim razdobljem,
- ukupno uplaćenim sredstvima fondova Europske unije od početka provedbe projekta zaključno s izvještajnim razdobljem, osim za proračunske korisnike koji posluju preko jedinstvenog računa proračuna.

Proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su u izvještaju navesti opis metodologije temeljem koje se iskazuju podaci.

Izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima propisan je člankom 49. novog Pravilnika te sadrži pregled danih zajmova i potraživanja za dane zajmove koje su ugovorili proračunski i izvanproračunski korisnici za proračunsku godinu.

Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova propisan je člankom 50. Pravilnika te isti sadrži:

- podatke o stanju nenaplaćenih potraživanja za prihode proračunskog i izvanproračunskog korisnika na kraju proračunske godine,
- podatke o stanju nepodmirenih dospjelih obveza proračunskog i izvanproračunskog korisnika na kraju proračunske godine,
- podatke o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova proračunskog i izvanproračunskog korisnika na kraju proračunske godine.

Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima za godišnji izvještaj, ako se sastavlja, kao i kod izvještaja o izvršenju proračuna sadrži i dodatne podatke što je propisano člankom 51. Pravilnika.

9. Zaključak

Umjesto zaključka, a radi lakšeg snalaženja u pregledu izmjena i dopuna sadržaja polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskih planova u nastavku dajemo sažet tabelarni prikaz sadržaja izvještaja i pregled promjena, odnosno napomene u kojim su dijelovima izvještaja uvedene izmjene i dopune ili novi izvještaji i za koju kategoriju obveznika.

Obveznici: DRŽAVNI PRORAČUN (DP) I PRORAČUN JLP(R)S	
A	Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna
1.	Opći dio
-	Sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja
-	Račun prihoda i rashoda
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja
-	izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji
-	Račun financiranja
-	izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja
2.	Posebni dio
-	izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji
-	izvještaj po programskoj klasifikaciji
3.	Obrazloženje općeg dijela za DP
-	obrazloženje makroekonomskih pokazatelja
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka
-	prikaz manjka odnosno viška općeg proračuna prema razinama vlasti sukladno nacionalnoj metodologiji računskog plana
	za JLP(R)S
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka
-	prikaz ostvarenog manjka odnosno viška proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju
4.	Posebni izvještaji
-	izvještaj o korištenju proračunske zalihe (IZMJENE / DOPUNE)
-	izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala (IZMJENE / DOPUNE)
-	izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (IZMJENE / DOPUNE)
B	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna
1.	Opći dio
-	Sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja
-	Račun prihoda i rashoda
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja
-	izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji
-	Račun financiranja
-	izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja
2.	Posebni dio
-	izvještaj po organizacijskoj klasifikaciji
-	izvještaj po programskoj klasifikaciji
3.	Obrazloženje
-	Obrazloženja općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna za DP
-	obrazloženje makroekonomskih pokazatelja
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka (IZMJENE / DOPUNE)
-	prikaz manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države na razini podsektora, kao i prikaz manjka odnosno viška te duga jedinica koje se sukladno pravilima statističke metodologije Europske unije (ESA 2010) razvrstavaju u sektor opće države, a imaju značajan utjecaj na kretanje manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države
	za JLP(R)S
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka (IZMJENE / DOPUNE)
-	prikaz ostvarenog manjka odnosno viška proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u izvještajnom razdoblju
-	Obrazloženja posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna
4.	Posebni izvještaji
-	izvještaj o korištenju proračunske zalihe (IZMJENE / DOPUNE)
-	izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala (IZMJENE / DOPUNE)
-	izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (IZMJENE/DOPUNE)
-	izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije (NOVO)
-	izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima
-	izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova
-	izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima proračuna Opće države prema kategorijama prihoda i rashoda definiranim statističkom metodologijom Europske unije (ESA 2010) u odnosu na planirane prihode i rashode iz programa stabilnosti iz članka 22. Zakona o proračunu i/ili nacrtu proračunskog plana iz članka 27. Zakona o proračunu (NOVO SAMO ZA DP)

FINANCIJSKI PLAN - obveznici: Proračunski i izvanproračunski korisnik (IK) DP I proračuna JLP(R)S	
A	Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana
1.	Opći dio
-	Sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja
-	Račun prihoda i rashoda
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
-	izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
-	Račun financiranja
-	izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
2.	Posebni dio
-	izvještaj po programskoj klasifikaciji (IK NE ISKAZUJE PO IZVORIMA FINANCIRANJA)
3.	Obrazloženje općeg dijela
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka
-	obrazloženje ostvarenog prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću godinu/razdoblje za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna, a za proračunske i izvanproračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška iz prethodne godine i viška odnosno manjka za prijenos u sljedeću godinu/razdoblje (NOVO ZA IK)
4.	Posebni izvještaji
-	izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala (NOVO ZA IK)
-	može sadržavati izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (NOVO ZA IK)
B	Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana
1.	Opći dio
-	Sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja
-	Račun prihoda i rashoda
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
-	izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
-	Račun financiranja
-	izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji
-	izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja (NE PRIMJENJUJE SE NA IK)
2.	Posebni dio
-	izvještaj po programskoj klasifikaciji (IK NE ISKAZUJE PO IZVORIMA FINANCIRANJA)
3.	Obrazloženje
-	Obrazloženja općeg dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana
-	obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka (IZMJENE / DOPUNE ZA IK)
-	obrazloženje ostvarenog prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću godinu/razdoblje za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna, a za proračunske i izvanproračunske korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška iz prethodne godine i viška odnosno manjka za prijenos u sljedeću godinu/razdoblje (NOVO ZA IK)
-	Obrazloženja posebnog dijela izvještaja o izvršenju financijskog plana
4.	Posebni izvještaji
-	izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala (NOVO ZA IK)
-	izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije (NOVO ZA IK)
-	izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima (NOVO ZA IK)
-	izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova
-	može sadržavati izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima (NOVO ZA IK)
NAPOMENA : napomene odnose se samo na izvanproračunske korisnike (IK) jer je za proračunske korisnike izrada cijelog izvještaja novost.	

Plaćanje naloga i automatsko preuzimanje izvoda u SPI rješenju

Ivan Tomljenović*

U članku autor predstavlja suvremene platforme za obavljanje platnog prometa na razini cijelog eurosustava, pa tako i u Hrvatskoj kao članici europodručja, što daje novi zamašnjak u razvoju financijskih usluga koje na prvo mjesto stavljaju potrošača. Pritom ističe i njihovu izravnu primjenu u hrvatskim informatičkim sustavima.

1. Uvod

Europske financijsko-tehnološke kompanije još su 2019. godine rasle brže od bilo kojeg drugog tehnološkog sektora na Starom kontinentu. Najveći utjecaj na to imala je revidirana Direktiva o platnim uslugama Europske unije Payment Services Directive 2 (dalje: PSD2¹), koja je stupila na snagu početkom 2018. godine, kada je prenesena i u hrvatsko zakonodavstvo. Nekoliko odredbi direktive i pripadajući regulatorni tehnički standardi sadržani u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2018/389 od 27. studenoga 2017. o dopuni Direktive (EU) 2015/2366 u pogledu regulatornih tehničkih standarda za pouzdanu autentifikaciju klijenata i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije (dalje: Uredba RTS²), primjenjuju se u državama članicama od 14. rujna 2019. godine. Uredbom RTS, između ostaloga, definirani su standardi za sigurnu komunikaciju između pružatelja platnih usluga, što je omogućilo sigurniji sustav e-plaćanja i konkurentniji i inovativniji europski financijski sektor. Kroz revidiranu Direktivu PSD2 započela je obavezna liberalizacija platnog prometa jer su banke obvezane otvoriti svoje sustave licenciranim pružateljima usluga platnog prometa³. Uvođenjem TARGET⁴ i TIPS⁵ sustava za trenutno plaćanje (*instant payment*) dana je okosnica sustava plaćanja koji se temelji na uvjetu da se platna transakcija može realizirati unutar 10 sekundi, a platne usluge pojednostavi za krajnjeg korisnika. Cilj je bio unaprijediti dotadašnji klirinški model koji, iako je pružao platni sustav raspoloživ 365 dana u godini, ipak nije omogućavao provedbu plaćanja između različitih bankarskih sustava u 104 dana vikenda. U ožujku 2023. godine Euro-sustav, upravitelj TARGET sustava, objavio je novu konsolidiranu TARGET 2 platformu na razini cijelog eurosustava,

pa tako i u Hrvatskoj kao članici europodručja, što daje novi zamašnjak u razvoju financijskih usluga koje na prvo mjesto stavljaju potrošača.

2. Financijske usluge u Hrvatskoj

Otvaranjem bankarskih IT sustava prema *fintech* kompanijama, u rujnu prošle godine na hrvatskom tržištu su se pojavile dvije ključne inovacije proizašle iz revidirane Direktive o platnim uslugama Europske unije PSD2; usluga plaćanja i iniciranja plaćanja (PIS – Payment Initiation Service) i usluga informiranja o bankovnom računu (AIS – Account Information Service). Trenutno ih obje pruža samo jedna institucija za platni promet, no sve su češće integrirani dio računovodstvenih softvera i poslovnih rješenja (ERP-ova) u Hrvatskoj jer je riječ o uslugama koje se nadovezuju na uslugu slanja i zaprimanja e-računa, što je već standardna opcija unutar većine računovodstvenih rješenja na tržištu. Usluge PIS i AIS trenutno su, između ostalih, dostupne u Pantheonu, Mileniju, Faros ERP-u, Korwin ERP-u, Kipos ERP-u, Maris ERP-u, Galileo ERP-u, Gath ERP-u, Pupillinom Synesisu, kao i u poslovnom rješenju SPI tvrtke Libusoft Cicom.

2.1. Usluga iniciranja plaćanja (PIS)

Iako je usluga plaćanja i iniciranja plaćanja (PIS) koncipirana kao samostalna usluga, ujedno je i logičan dodatak na postojeće usluge izdavanja i zaprimanja e-računa koje objedinjava u jedinstveni vrijednosni lanac. Putem usluge PIS mogu se plaćati i računi u papirnatom obliku, ponude ili putni nalozi, odnosno sve valjane knjigovodstvene isprave koje se evidentiraju i knjiže u računovodstvenom programu. Isto se odnosi i na isplatu plaća te drugih vrsta dohodaka koje poslovni subjekt uobičajeno isplaćuje. Korisnici poslovnih transakcijskih računa aktivacijom usluge PIS plaćanja obavljaju iz svog računovodstvenog programa ili programskog rješenja (ERP-a) odakle zadaju naloge za plaćanja bez posebne prilagodbe i integracije sa svojom poslovnom bankom. Za korisnika to znači da ne mora generirati datoteke s platnim nalogima iz poslovne aplikacije i potom ih ručno prepisivati ili učitavati u internetsko bankarstvo. Svi korisnici SPI rješenja tvrtke Libusoft Cicom, bilo da je riječ o tvrtkama, javnim naručiteljima, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, odnosno drugim obveznicima Zakona o elektroničkom izdavanju računa u

* Ivan Tomljenović, mag.comm, Elektronički računi d.o.o., Zagreb

¹ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/389 od 27. studenoga 2017. o dopuni Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za pouzdanu autentifikaciju klijenata i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije.

³ Third party providers – TPP.

⁴ Transeuropski automatizirani sustav ekspresnih novčanih transakcija.

⁵ TARGET Instant Payments Settlement-TIPS – namira instant plaćanja.

javnoj nabavi, obaveze koje imaju, mogu platiti direktno iz SPI poslovnog rješenja.

2.2. Usluga iniciranja plaćanja unutar SPI rješenja

Preduvjet za korištenje usluge PIS unutar SPI rješenja je aktivacija usluge, odnosno odgovarajuća licenca. S obzirom na to da se sigurnost financijskih usluga temelji na pouzdanoj autentifikaciji korisnika, operater u ERP sustavu mora imati dodijeljeno pravo za provođenje naloga digitalnim bankarstvom. Treći preduvjet je privola za pristup bankarskom sustavu u ime klijenta, budući da su PIS i AIS usluge koju tvrtka Elektronički računi, kao jedini licencirani pružatelj ovih usluga na tržištu, ugovara pojedinačno s poslovnim bankama. Privola se daje putem ePlati stranice, nakon čega korisnik usluge dobiva pristup svojim bankovnim računima unutar SPI rješenja.

Slika 1: Preduvjeti za korištenje PIS usluge unutar SPI rješenja

Kako je navedeno, putem usluge PIS integrirane u SPI rješenje mogu se pripremati nalozi i zbrojni nalozi za plaćanje obveza prema dobavljačima, formirati datoteke i isplate plaća, drugih dohodaka i socijalnih davanja te formiranje datoteke i isplata troškova putnih naloga. Plaćanje unutar SPI rješenja može se obavljati sa svih transakcijskih računa korisnika pod uvjetom da su IBAN-i s kojih se vrši plaćanje registrirani za rad s eBankarstvom.

2.3. Zadavanje naloga za plaćanje iz SPI rješenja

Nakon učitavanja e-računa u računovodstveni program i knjiženja, korisnik može odmah zadati nalog za plaćanje direktno iz SPI rješenja. U aplikaciji iz koje se vrši plaćanje potrebno je odabrati SEPA xml format datoteke.

Slika 2: Priprema naloga i formiranje datoteke za plaćanje

Prilikom formiranja datoteke korisnik može odabrati tekući ili budući datum plaćanja, odnosno plaćanje pojedinačnog ili zbrojnog naloga, a nakon odabira datuma izvršenja i potvrđivanja unesenih podataka, otvara se prozor za izravno plaćanje putem PIS usluge.

Slika 3: Slanje naloga za plaćanje putem usluge PIS

Potvrđivanjem izravnog plaćanja unutar SPI rješenja, PIS šalje nalog u sustav banke i preusmjerava korisnika direktno na autorizaciju poslanog naloga. Autorizaciju plaćanja korisnik obavlja putem jedne od raspoloživih metoda pouzdane autentifikacije klijenta (SCA). U konkretnom slučaju, riječ je o dvofaktorskoj autentifikaciji (2FA), odnosno autorizaciji tokenom, koja se smatra najsigurnijim načinom autentifikacije jer isključivo osoba koja posjeduje token, ili je ovlaštena za njegovo korištenje, može pristupiti stranici i autorizirati nalog. Banka u SPI rješenje trenutno dostavlja informaciju o statusu platne transakcije pa davatelj naloga tako puno brže dobiva točnu i provjerenu informaciju o statusu platnog naloga, bez ulaska u internetsko bankarstvo kako bi provjerio je li proveden. Kroz uslugu PIS, integriranu u poslovni softver, mogu se inicirati i buduća pojedinačna plaćanja: korisnik u ERP-u zadaje nalog i vrijeme provođenja budućeg plaćanja te ga jednim klikom šalje prema banci. Banka pohranjuje buduću platnu transakciju i provodi je na željeni datum temeljem primljenog i autoriziranog naloga. Osim pojedinačnih plaćanja, korisnici usluge PIS mogu inicirati grupno plaćanje naloga. To se obavlja tako da korisnik kroz svoj poslovni softver (ERP) generira zahtjev za grupno plaćanje (skupni nalog) zaprimljenih računa. Svi pojedinačni nalozi unutar grupnoga moraju se odnositi na istu platnu uslugu banke i plaćati s istog bankovnog računa, no datumi izvršenja pojedinačnih naloga mogu biti tekući ili budući. Nakon što PIS zaprimi zahtjev za grupno plaćanje i verificira ga, kreira platni nalog i šalje ga u sustav banke. Banka zaprima provjerenu grupnu platnu transakciju i provodi pojedinačna plaćanja temeljem primljenog i autoriziranog grupnog naloga i obavještava korisnika o statusu provedbe unutar SPI rješenja. Kako se putem PIS usluge mogu plaćati sve valjane knjigovodstvene isprave koje se evidentiraju i knjiže u računovodstvenom programu, za više od 1200 korisnika poslovnih rješenja Libusoft Cicom, to znači dodatnu automatizaciju poslovanja zahvaljujući SPI rješenju.

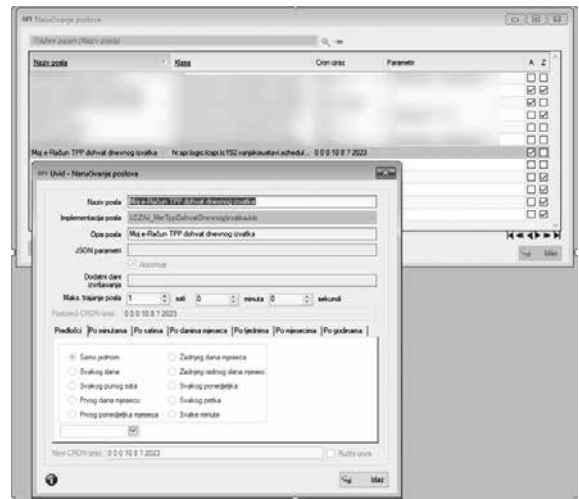
3. Usluga informiranja o računu AIS

Usluga dohvaćanja informacija o stanju računa (AIS) korisnicima omogućuje da u stvarnom vremenu prate promjene

na poslovnim računima, ili više njih, i to direktno kroz njihov računovodstveni ili poslovni program (ERP). U tom smislu subjekti više nisu obavezni čekati izvratke o prometu po računima od prethodnog dana kako bi knjižili platni promet niti se moraju direktno spajati na internetsko bankarstvo i tražiti i provjeravati pojedinačne transakcije, već informacije o uplatama zaprimaju automatski, direktno u računovodstveni program prema unaprijed utvrđenom rasporedu i po računima i vrstama transakcija koje je korisnik odobrio. Pojednostavljeno, primjenom usluge informiranja o računu, korisnik ne mora ulaziti u internetsko bankarstvo kako bi provjerio uplate ili skidao i knjižio izvode, nego sve podatke o prometima i stavkama prometa po poslovnim žiroračunima, kao i izvode, automatski zaprima u poslovni ili računovodstveni softver. Uzmimo za primjer srednje veliki grad koji mjesečno izdaje nekoliko tisuća računa za komunalnu naknadu. Praćenje pojedinačnih uplata poslovnih subjekata i građana, preveliko je opterećenje za administraciju, posebice jer se prometi, odnosno uplate dužnika najčešće knjiže tek nakon zaprimanja izvadaka o prometu po računima za prethodni dan. Korištenjem usluge AIS administracija upravnog odjela komunalnog gospodarstva više ne radi u prošlosti, danas za prethodni dan, već informaciju o svakoj uplati, sa svih svojih poslovnih računa, može zaprimiti gotovo u stvarnom vremenu direktno u svoj poslovni ili računovodstveni program. Usluga je koncipirana na način da korisnik sam definira kako će je koristiti; može izabrati automatski primati informacije o stavkama prometa po svim poslovnim računima u svakom ciklusu NKS-a ili podatke može dohvatiti i pojedinačno, na svoj zahtjev, u stvarnom vremenu. Ciklus NKS-a se odvija maksimalno četiri puta u danu, međutim korisnik usluge može sam odrediti treba li se sustav osvežiti novim informacijama u svakom ciklusu ili mu je dovoljno da podatke zaprimi jednom dnevno u terminu koji je sam odredio. Kroz AIS se mogu povlačiti i izvodi o prometu po računima koji se potom automatski učitavaju u računovodstveni program ili poslovno rješenje. Za razliku od klasičnog učitavanja XML datoteke izvoda, što je usluga koju danas nudi većina poslovnih banaka, korisnik usluge AIS više ne treba ulaziti u internetsko bankarstvo, povući datoteku na radnu površinu računala i potom je učitati u računovodstveni program, već se sve informacije automatski povlače u računovodstveni program. U široj primjeni AIS omogućuje automatsko knjiženje izvoda na način da se u pred definirano vrijeme u ERP automatski povuku izvodi pri čemu se prometi knjiže na unaprijed određena konta, sukladno vrsti troška i podacima kao što su naziv dobavljača, poziv na broj primatelja i drugi relevantni podaci.

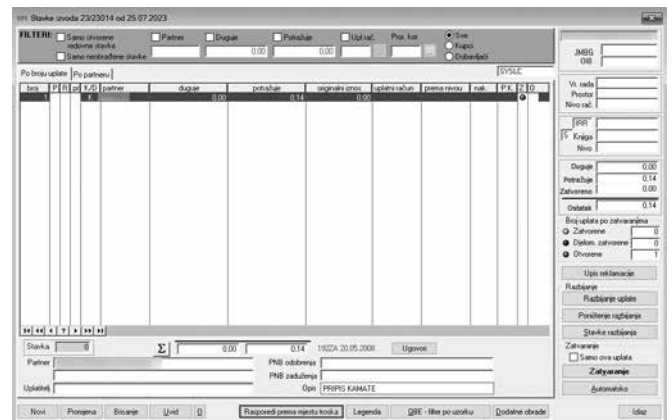
3.1. Usluga AIS unutar SPI rješenja

Unutar SPI rješenja korisnicima je omogućeno postavljanje različitih parametara vezano uz povlačenje izvadaka o prometu po transakcijskim računima. Primjerice, predviđet za automatizirano povlačenje izvadaka može biti točno određeno vrijeme u danu kada će se u SPI rješenju, kroz AIS uslugu, povlačiti podaci s jednog ili više transakcijskih računa korisnika.

Slika 4: Postavljanje parametara za automatsko povlačenje izvadaka

Osoba unutar organizacije koja je zadužena za knjiženje izvoda u ERP-u, pokretanjem aplikacije i otvaranjem ekrana automatski ima pristup svim preuzetim izvodima sa svih transakcijskih računa pa jednostavno može napraviti provjeru i sve daljnje akcije po potrebi.

Slika 5: Pregled učitanih izvoda putem AIS-a

Knjiženje izvoda obavlja se na uobičajen način; pedantno i onim redoslijedom kako se zaprimaju iz banke. Razlika je u količini manualnog rada i utrošenog vremena koji su potrebni za izvršenje svih zadataka jer, za razliku od klasičnog preuzimanja izvoda, korisnik AIS usluge unutar SPI rješenja ne treba pristupati u internetsko bankarstvo svake pojedinačne banke i preuzimati izvode na radnu površinu kako bi ih, nakon učitavanja u računovodstveni program, proknjižio.

4. Primjena PSD2 Direktive u Hrvatskoj

Internetske usluge plaćanja te brojne druge usluge u oblaku, koje je ranije pružao isključivo financijski sektor, danas pored banaka pružaju i kompanije tehnološkog sektora, čime se povećala sigurnost, jednostavnost, dostupnost i raznovrsnost financijskih usluga te mogućnost izbora za potrošača, a istodobno se smanjila cijena korištenja usluga financijskog sustava. Regulator za certificiranje i licenciranje pružatelja usluga platnog prometa na domaćem tržištu je Hrvatska narodna banka koja, između ostalog, odobrava i nadzire upis subjekata u registar te je pratila

provedbu usklade banaka sukladno specifikaciji izrađenoj za jedinstveno standardizirano programsko sučelje, kako bi se osigurao jedinstveni model za pristup trećih strana računima za plaćanje klijenata otvorenima u bankama. U Republici Hrvatskoj su sve banke s datumom primjene Uredbe RTS, 14. rujna 2019. godine, uskladile svoja sučelja za pristup trećih strana bilo putem API namjenskog sučelja ili preko modificiranoga klijentskog sučelja, što za potrošače znači da ne postoji prepreka da svojim bankovnim računima, u kontekstu plaćanja ili praćenja informacija o uplatama po računima, ne koriste platne usluge PIS i AIS direktno iz računovodstvenog softvera. Treba naglasiti da se i u slučaju pristupa trećih strana putem API namjenskog sučelja ili preko modificiranog klijentskog sučelja za potrebe sigurne komunikacije banaka i pružatelja platnih usluga, koriste kvalificirani elektronički (eIDAS) certifikati tako da banka uvijek zna tko pristupa njezinu sučelju, što može biti sam klijent ili pružatelj platnih usluga (TPP) u ime klijenta.

4.1. Usluge plaćanja za fizičke osobe

Jedan od oblika usluge PIS, koja je temeljna platna usluga proizašla iz revidirane Direktive PSD2, je i plaćanje po zaprimljenom elektroničkom dokumentu kroz uslugu IBAN to IBAN (I2I). U zemljama koje su ranije započele liberalizaciju financijskog tržišta, osim naziva IBAN to IBAN, koristi se još i termin Account-to-Account (A2A) plaćanja, a predstavlja direktan prijenos novca s računa platitelja na račun primatelja, bez posredništva kartičarskih kuća. Riječ je o sve popularnijem obliku plaćanja pa mnogi financijski stručnjaci predviđaju da bi u narednim godinama ovaj način plaćanja mogao postati češće korišten od tradicionalnog kartičnog plaćanja. I u Hrvatskoj raste broj korisnika

A2A metode, posebno u segmentu plaćanja komunalnih i mobilnih usluga, odnosno transakcija na web shopovima gdje je povećan obujam pojedinačnih platnih transakcija.

Okvir 1: Računovodstveni programi koji su do rujna 2023. uveli PIS i AIS uslugu

Računovodstveni program/ERP	PIS	AIS
Synesis (Pupilla)	DA	DA
Appros (ZG data)	DA	DA
Milenij (Milenij)	DA	DA
Gath (Elektronika Perhoč)	DA	DA
GoSoft (GoInfo)	DA	DA
Slon-ing (Slon-ing)	DA	DA
Galileo (APR)	DA	DA
Faros (RIS Software)	DA	DA
Ritam (Ritam)	DA	DA
Thor (Monri)	X	DA
Pantheon (Datalab)	DA	DA
Pantheon (Aliquantum idea)	DA	DA
Boquet (Delovski)	X	DA
Task (Task)	DA	DA
Maris (IPC Međimurje)	DA	DA
Jupiter (Spin)	X	DA
BBM (BBM)	X	DA
Minimax (SAOP)	X	DA
Korwin (Perfekta)	DA	DA
SPI (Libusoft Cicom)	DA	DA
Arhimed (FF informatički inženjering)	DA	DA
IPS (sculptor)	DA	DA
Aplikacije Lončar	DA	DA
IRATA	DA	DA
Opera Opus (Svam plus)	X	DA

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

Prijedlog izmjene Zakona o lokalnim porezima

Mirjana Mahović Komljenović*

Koristeći elektroničku uslugu e-Savjetovanja, Vlada RH je krajem svibnja 2023. godine predstavila porezni paket kojim se u šestom krugu porezne reforme mijenja 9 zakonskih propisa. Porezni paket sadrži i prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o lokalnim porezima, kojim se uređuje sustav lokalnih poreza kao jedan od izvora financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Predložene izmijenjene odredbe Zakona o lokalnim porezima, čije se drugo čitanje u Hrvatskom saboru očekuje krajem rujna 2023. godine, usmjerene su na povećanje fiskalne autonomije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, vodeći računa o Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi prema kojoj najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada čije porezne stope utvrđuju same lokalne jedinice.

Izmijenjene odredbe Zakona o lokalnim porezima, trebale bi stupiti na snagu 1. siječnja 2024. godine, osim pojedinih odredbi koje bi se trebale početi primjenjivati već od 1. listopada 2023. godine. Više o navedenom može se pročitati u nastavku članka.

1. Uvod

Od 2017. godine u RH provedeno je više krugova poreznih reformi koje su sve imale za cilj porezno rasterećenje, kako građana, tako i gospodarstva. Reforma poreznog sustava i dalje se nastavlja a u šestom krugu, koji bi trebao započeti 1. listopada 2023. godine, stupit će na snagu prvi dio izmijenjenih zakonskih propisa. Međutim, za primjenu drugog dijela zakonskih odredbi, propisano je stupanje na snagu 1. siječnja 2024. godine.

Sve predložene porezne izmjene usmjerene su na povećanje životnog standarda građana na način da se povećaju niže neto plaće radnika a time i njihova kupovna moć, očuva gospodarski rast, kao i poveća fiskalna autonomija jedinica lokalne samouprave. Naime, radi povećanja autonomije lokalnih vlasti i smanjenja ovisnosti jedinica lokalne samouprave o prijenosima središnje države te pojednostavljivanja sustava oporezivanja dohotka, u predloženom poreznom paketu se, između ostalih, planira izmjena poreznih zakona vezanih uz oporezivanje dohotka i to: Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 115/22.), Zakona o lokalnim porezima (Nar. nov., br. 115/16. - 114/22.) te Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Nar. nov., br. 127/17. - 151/22.), kojim se uređuju izvori sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspodjela prihoda od poreza na dohodak, fiskalno izravnjanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financiranje decentraliziranih funkcija.

Stoga su izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave potrebne radi uskla-

đenja načina izračuna sredstava fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak i izmjenama Zakona o lokalnim porezima.

2. Pojednostavljenje oporezivanja dohotka

Prema važećim zakonskim odredbama, na utvrđeni iznos poreza na dohodak obračunava se prirez porezu na dohodak po stopama koje jedinice lokalne samouprave propisuju svojim odlukama, što se pokazalo nepraktičnim i složenim u primjeni, radi čega se sustav oporezivanja dohotka predlaže pojednostavniti ukidanjem prireza porezu na dohodak.

No, ukidanjem prireza porezu na dohodak, kojeg je većina općina i gradova u svojim odlukama uvela, istovremeno se dopušta da, ovisno o broju stanovnika, općine i gradovi sami propišu nižu i višu stopu poreza na dohodak za godišnje poreze (nesamostalni rad, samostalnu djelatnost i drugi dohodak) u granicama propisanim Zakonom o porezu na dohodak, kako bi zadržali željenu razinu prihoda, a da porezni obveznici pri tome ne budu u financijski nepovoljnijem položaju.

Ako predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave, a ovisno o broju stanovnika, ne donesu odluku o visini niže i više stope poreza na dohodak, na propisanu poreznu osnovicu primjenjivat će se stope poreza na dohodak od 20% i 30%.

Radi navedenog su tijekom četvrtog kvartala 2023. godine, jedinice lokalne samouprave duže donijeti odluku o visini poreznih stopa poreza na dohodak u granicama propisanim Zakonom o porezu na dohodak te ih objaviti u Narodnim novinama najkasnije do kraja godine, a koje će se porezne stope primjenjivati od 1. siječnja 2024. godine.

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl.oec., Ministarstvo financija-Porezna uprava, Novi Zagreb

3. Predložene izmjene zakonskih propisa

Nastavno se daje prikaz predloženih izmjena devet zakonskih propisa koji će se promijeniti u šestom krugu porezne reforme, a odnose se na poduzetnike koji obavljaju gospodarsku djelatnost u RH – pravne i fizičke osobe, te na građane koji ostvaruju neki od izvora dohotka.¹ Sve navedene promjene još nisu usvojene u Saboru, a očekuje se da će stupiti na snagu 1. siječnja 2024.

Tablica 1. Prijedlog izmjena Zakona u sklopu 6. kruga porezne reforme

Red. br.	Naziv Zakona	Najznačajnije predložene izmjene i dopune
1.	Zakon o porezu na dohodak ²	<ul style="list-style-type: none"> - zaokruživanje iznosa u eurima (svi iznosi se zaokružuju u korist poreznih obveznika), - ukidanje prireza porezu na dohodak na sve vrste dohotka, - propisivanje ovlasti jedinica lokalne samouprave da svojim odlukama propišu visinu stope poreza na dohodak za godišnje poreze u granicama propisanim zakonom ⇒ spajanje dva javan davanja u jedno, - povećanje iznosa osnovnog osobnog odbitka na 560,00 eura te osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost, - brisanje instituta osnovice osobnog odbitka, - po prvi puta utvrđuje se oporezivanje primitaka po osnovi nagrada odnosno napojnica za dobro obavljanu uslugu od strane trećih osoba po svakom računu naplaćenom u gotovini i karticama. Prijedlog da neoporezivi dio napojnice iznosi 3.360,00 eura godišnje. Iznos napojnice iznad neoporezivog dijela oporezuje se kao konačan drugi dohodak po stopi od 20% bez obračuna doprinosa. Mjesečni iznos napojnice poslodavac prijavljuje u sustav fiskalizacije te iskazuje u JO-PPD obrascu po OIB-u radnika, - povećanje porezne osnovice za primjenu više stope poreza na dohodak s 47.780,00 eura na iznos od 50.400,00 eura, - uvećanje osobnog odbitka za dana darovanja iznad propisanog iznosa od 2% za svrhe utvrđene strateškim projektima prema posebnim propisima ili strategijom nadležnih ministarstava, - utvrđivanje roka za plaćanje poreza na dohodak po godišnjem obračunu na određeni datum (zadnji dan roka za podnošenje porezne prijave odnosno 28. veljače a neovisno od datuma kada je prijava podnesena). Ako bude usvojena, navedena odredba bi se primjenjivala već pri godišnjem obračunu poreza za 2023. godinu.
2.	Zakon o lokalnim porezima	<ul style="list-style-type: none"> - ukidanje prireza porezu na dohodak - proširenje raspona za plaćanje poreza na kuće za odmor od 0,60 eura do 5,00 eura /m²

¹ Izvorima dohotka smatraju se primici koje ostvaruju fizičke osobe od nesamostalnog rada ili plaće, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugih primitaka, a prema čl. 5. Zakona o porezu na dohodak.

² Više o predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak može se pročitati u dvobroju časopisa 7 i 8/2023.

Red. br.	Naziv Zakona	Najznačajnije predložene izmjene i dopune
3.	Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> -promjena u raspodjeli udjela za nepreuzete decentralizirane funkcije uključujući funkciju vatrogastva, -promjena parametara u načinu izračuna sredstava fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iz izračuna kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja, potrebno je isključiti prihode od prireza porezu na dohodak.
4.	Zakon o doprinosima	<ul style="list-style-type: none"> - smanjenje osnovice za obračun doprinosa za I stup mirovinskog osiguranja za bruto plaće do 1.300,00 eura (na način da država preuzima dio troškova uplate mirovinskih doprinosa za radnike s malim plaćama, pri čemu olakšica neće utjecati na smanjenje prava iz MO po umirovljenju.) Za iznos bruto mjesečne plaće do 700,00 eura umanjeno mjesečne osnovice za obračun doprinosa za I stup MO iznosi 300,00 eura. Ako iznos bruto mjesečne plaće iznosi od 700,01 eura do 1.300,00 eura iznos umanjeno mjesečne osnovice izračunava se kao umnožak koeficijenta 0,5 i razlike najvišeg iznosa bruto mjesečne plaće na kojeg se primjenjuje pravo na umanjeno mjesečne osnovice u iznosu 1.300,00 eura i ukupnog iznosa bruto plaća za određeni mjesec. <u>Prema prijedlogu čl. 24. Zakona o doprinosima, navedena odredba trebala bi stupiti na snagu 1. prosinca 2023. godine</u> kako bi se umanjeno osnovice za obračun doprinosa za I stup MO, primjenjivalo od siječnja 2024. godine, - proširenje koeficijentata za izbor više osnovice za plaćanje doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje. Predlaže se da obveznici plaćanja doprinosa samostalno odlučuju o izboru više osnovice slobodnim određivanjem većeg koeficijenta. Mjesečna osnovica za obračun doprinosa propisana je kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta. Trenutno koeficijenti su cijeli brojevi od 1.-6 / prijedlog 0,75; 1; 1,5; 2; 2,5...
5.	Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom	<ul style="list-style-type: none"> - od 1. siječnja 2024. godine dostava podataka o napojnici u sustav fiskalizacije ako je račun naplaćen sredstvima koja se smatraju prometom gotovine i ako takav podatak postoji, -usklađenje odredbi Zakona u kojima su iznosi izraženi u kunama a koje se odnose na plaćanje gotovim novcem između poreznih obveznika odnosno obveznika fiskalizacije kao i novčane kazne za porezne prekršaje, s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH
6.	Zakon o porezu na dobit	<ul style="list-style-type: none"> - zaokruživanje iznosa u eurima u korist poreznih obveznika, - povećanje iznosa vrijednosti dugotrajne imovine na koju se primjenjuje obračun amortizacije u korist poreznog obveznika na 650,00 eura, - utvrđivanje roka za plaćanje poreza na dobit po godišnjem obračunu na određeni datum (zadnji dan roka za podnošenje porezne prijave odnosno 30. travnja a neovisno od datuma kada je prijava podnesena), - ukidanje poreza po odbitku za istraživanje tržišta, poreznog i poslovno savjetovanje,

Red. br.	Naziv Zakona	Najznačajnije predložene izmjene i dopune
6.	Zakon o porezu na dobit	- ukidanje poreza po odbitku za isplate dividendi poduzetnicima s područja Europskog gospodarskog prostora (uz EU proširenje oslobođenja za Norvešku, Island, Lihtenštajn), - povećanje stope poreza po odbitku za nesurađujuće jurisdikcije s 20% na 25%. Lista nesurađujućih jurisdikcija se ažurira redovito na razini EU radi čega je treba redovito pratiti.
7.	Zakon o PDV-u	- usklađenje s Direktivom Vijeća EU 2020/284 od 18. veljače 2020. u pogledu uvođenja određenih zahtjeva za pružatelje platnih usluga radi suzbijanja prekograničnih prijevара u vezi PDV-a, - uvodi se obveza pružateljima platnih usluga na razini EU za dostavu podataka kao bi se spriječilo izbjegavanje plaćanja PDV-a za nerezidente koji posluju u drugim državama članicama. Pružatelji platnih usluga dostavljat će podatke svako tromjesečje, do kraja mjeseca koji slijedi nakon završetka tromjesečja (za prvo tromjesečje 2024. do 30. travnja 2024. godine), - izmjena odredbi o ispravku porezne osnovice u slučaju nemogućnosti naplate cijelog ili dijela dospjelih potraživanja koji nisu naplaćeni dulje od jedne godine, - novi propisani prag za ulazak u sustav PDV-a povećava se na 40.000,00 eura s iznosa 39.816,84 eura.
8.	Zakon o poreznom savjetništvu	- pojednostavljenje stjecanja statusa poreznog savjetnika, - omogućavanje prekograničnog pružanja usluga za porezne savjetnike iz svih zemalja članica OECD-a, - omogućavanje zastupanja pred upravnim sudovima u sporovima vezanim za porezne postupke, - usklađenje sa Zakonom o uvođenju eura
9.	Zakon o administrativnoj suradnji u području poreza	- provedba Mnogostranih sporazuma nadležnih tijela o automatskoj razmjeni, - uvođenje Uredbe Vijeća u pogledu mjera za jačanje administrativne suradnje na području PDV-a.

U nastavku se donosi prikaz najznačajnijih predloženih izmjena Zakona o lokalnim porezima.

4. Zakon o lokalnim porezima – ocjena stanja

Zakon o lokalnim porezima (Nar. nov., br. 115/16., 101/17. i 114/22., u daljnjem tekstu: Zakon), kojim se uređuje sustav i naplata lokalnih poreza, kao jedan od izvora financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donijet je u sklopu porezne reforme krajem 2016. godine, na način da je većina odredbi o lokalnim porezima preuzeta iz Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Nar. nov., br. 117/93. - 100/15.). Prema izmijenjenim odredbama krajem 2022. godine, Zakon je prilagođen uvođenju eura kao službene valute u RH, na način da su iznosi u kunama, primjenom srednjeg tečaja konverzije (1 euro = 7,53450 kn) i općih pravila za preračunavanje i zaokruživanje, pretvoreni u eure.

Zakonom o lokalnim porezima propisani su:

- porezi jedinica područne (regionalne) samouprave, te
- porezi jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, dok su jedinice područne (regionalne) samouprave županije. Grad Zagreb, kao glavni grad RH, je posebna i jedinstvena teritorijalna i upravna cjelina kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu (Nar. nov., br. 62/01. – 144/20.).

Prema čl. 3. Zakona, **vrste poreza koje mogu vlastitim odlukama propisivati jedinice područne (regionalne) samouprave** su:

1. porez na nasljedstva i darove
2. porez na cestovna motorna vozila
3. porez na plovila
4. porez na automate za zabavne igre.

Vrste lokalnih poreza koje mogu vlastitim odlukama propisivati jedinice lokalne samouprave - općine i gradovi, utvrđeni su čl. 20. st. 1. Zakona i to su:

1. prirez poreza na dohodak,
2. porez na potrošnju,
3. porez na kuće za odmor te
4. porez na korištenje javnih površina.

Svaka jedinica lokalne samouprave samostalno odlučuje o uvođenju obveze plaćanja lokalnih poreza, te ih može ali i ne mora uvesti. Ako odluči uvesti neki od navedenih lokalnih poreza, porez na kuće za odmor te porez na korištenje javnih površina su godišnji porezi koji se utvrđuju periodički odnosno u tekućoj godini za tu godinu, a za koje porezno tijelo donosi porezno rješenje. No, prirez porezu na dohodak i porez na potrošnju su vrste poreza koji se utvrđuju mjesečno podnošenjem propisanih obrazaca koje su porezni obveznici dužni u propisanim rokovima dostavljati ispostavi Porezne uprave (dalje: PU) prema sjedištu za pravne te prebivalištu ili uobičajenom boravištu za fizičke osobe ili poreznom tijelu općina ili gradova.

Prema predloženim izmjenama Zakona, sve vrste poreza koje propisuju jedinice područne (regionalne) samouprave se mijenjaju dok se kod poreza koje donose gradovi i općine, mijenja samo visina utvrđivanja poreza na kuće za odmor te ukida prirez porez na dohodak na sve izvore ostvarenog dohotka fizičkih osoba. Odredbe o načinu utvrđivanja poreza na potrošnju te poreza na korištenje javnih površina ostaju nepromijenjene.

Prema tome, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave svojom odlukom i nadalje utvrđuje:

- za potrebe plaćanja poreza na potrošnju - visinu stope poreza na potrošnju i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza, te
- za potrebe plaćanja poreza na korištenje javnih površina - što se smatra javnom površinom, visinu, način i uvjete plaćanja poreza na korištenje javnih površina, kao i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza.

5. Ukidanje prireza porezu na dohodak

Već je naglašeno da je oporezivanje dohotka kojeg ostvaruju fizičke osobe u RH, uređeno je osim Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o lokalnim porezima koji jedinicama lokalne samouprave daje mogućnost da obveznicima pre-

za na dohodak sa svoga područja odlukom propišu obvezu obračunavanja i plaćanja prireza porezu na dohodak.

Međutim, radi raspodjele prihoda od poreza na dohodak, fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financiranja decentraliziranih funkcija, predlažu se izmjene i Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prirez porezu na dohodak je najznačajniji izvor prihoda jedinica lokalne samouprave, pri čemu su gradovi i općine mogli samostalno odlučivati o njegovu uvođenju kao i o visini stope unutar zakonom propisanog raspona.

Prema dostupnim podacima koje je na e-Savjetovanju objavila Vlada RH za 2022. godinu, mogućnost dodatnog obračunavanja prireza porezu na dohodak iskoristilo je 55% jedinica lokalne samouprave. Nadalje, a prema utvrđenim izvorima prihoda, vidljivo je da jedinice lokalne samouprave imaju nisku fiskalnu autonomiju, budući mogu utjecati tek na visinu prihoda ostvarenu od prireza porezu na dohodak.

Na temelju zakonskih odredbi, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak se utvrđuju i plaćaju istovremeno, a što je bilo nepraktično i složeno za primjenu. Stoga se izmjenama Zakona predlaže ujediniti ta dva javna davanja, u jedno davanje na način da se ukine obveza plaćanja prireza porezu na dohodak.

Prema tome, kako bi se pojednostavnio sustav i utvrdilo oporezivanje primjenom samo jedne porezne stope na dohotke koje ostvaruju fizičke osobe, na način da se dva javna davanja koja se ubiru zajedno, ujedine u jedno davanje, predlaže se ukidanje prireza koji se plaća na utvrđeni iznos poreza na dohodak.

Međutim, kako bi se radi ukidanja prireza porezu na dohodak, zadržala željena razina prihoda, istovremeno se omogućuje jedinicama lokalne samouprave da u svojim Odlukama propišu visinu poreznih stopa za godišnje dohotke, a u granicama utvrđenim Zakonom o porezu na dohodak i ovisno o broju stanovnika.

Na taj način će se povećati fiskalna autonomija jedinica lokalne samouprave u RH, a kakvu ima većina zemalja u svijetu, jer će lokalne jedinice moći samostalno svojim odlukama, upravljati visinom poreznih stopa za dohotke koje ostvaruju fizičke osobe.

Navedeno je u skladu s čl. 9. t. 3. Europske povelje o lokalnoj samoupravi, prema kojoj najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada, čije stope, u granicama utvrđenim zakonom, određuju same lokalne jedinice.

5.1. Stope poreza na dohodak koje mogu propisati gradovi i općine

Prema predloženim izmjenama, a sukladno novom čl. 19. a Zakona o porezu na dohodak, predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom propisati visine **poreznih stopa u granicama koje su u odnosu na važeće stope poreza na dohodak, uvećane za maksimalni mogući prirez**, a što je prikazano u tabeli br.2.

Tablica 2. Prijedlog više i niže stope poreza na dohodak

Broj stanovnika općine / grada	Niža stopa poreza na dohodak u granicama od	Viša stopa poreza na dohodak u granicama od
Općina	15% do 22%	25% do 33%
grad s manje od 30.000 stanovnika	15% do 22,40%	25% do 33,60%
grad s više od 30.000 stanovnika	15% do 23%	25% do 34,50%
Grad Zagreb	15% do 23,60%	25% do 34,50%

Općine koje su do sada mogle propisati prirez porezu na dohodak do 10%, moći će odrediti stopu poreza na dohodak od 15% do 22% za nižu stopu i 25% do 33% posto za višu.

Primjer izračun:

niža stopa poreza na dohodak 20% x stopa prireza 10% = 22%;
viša stopa poreza na dohodak 30% x stopa prireza 10% = 33%

Za gradove do 30 tisuća stanovnika, koji su mogli propisati prirez porezu na dohodak do 12%, novi raspon određivanja poreza na dohodak je između 15% i 22,4 % za nižu stopu i 25% i 33,6 % za višu stopu.

Za gradove s više od 30 tisuća stanovnika koji su do sada mogli imati prirez do 15%, raspon poreznih stopa je od 15% do 23,6% za nižu stopu te 25% i 34,5% za višu stopu.

Za Grad Zagreb u kojem propisana stopa prireza iznosi 18%, raspon u kojem može odrediti nižu stopu poreza na dohodak je od 15% do 23,6 %, a višu od 25% do 34,50%.

Prema prijedlogu izmijenjenih zakonskih odredbi, raspon više i niže stope poreza na dohodak ovisi o veličini jedinice lokalne samouprave.

Budući su prihodi radi ukidanja prireza porezu na dohodak manji, na taj način se gradovima i općinama omogućuje da zadrže željenu razinu prihoda, a da pri tom porezni obveznici ne budu u financijski nepovoljnijem položaju.

5.2. Odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave

Nižu i višu stopu poreza za dohotke koji nisu konačni, predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave utvrđuje donošenjem Odluke, koja se objavljuje u Narodnim novinama najkasnije do kraja studenog tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine, a primjenjuje se do donošenja nove odluke. Stoga su jedinice lokalne samouprave Odluku svog predstavničkog tijela dužne dostaviti Ministarstvu financija - Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana njezina donošenja, radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave.

Navedeno znači da je **za primjenu od 1. siječnja 2024. godine, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave potrebno donijeti Odluku kojom se određuje visina poreznih stopa, te istu objaviti u Narodnim novinama do kraja 2023. godine.**

Međutim, ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa

poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura.

5.3. Utvrđivanje poreza na kuće za odmor

Prema čl. 25. Zakona, obveznici plaćanja poreza na kuće za odmor su pravne i fizičke osobe - građani, koji su vlasnici kuća za odmor. Kućom za odmor smatra se svaka zgrada ili dio zgrade ili stan koji se koriste povremeno ili sezonski. Ako pravna ili fizička osoba - građanin, posjeduje dvije kuće ili dva stana, od kojih jednu koristi za stanovanje u mjestu gdje ima stalno prebivalište, a u drugom mjestu ima kuću ili stan koji se koristi povremeno tijekom godine, tada se ta druga kuća smatra kućom za odmor i podliježe plaćanju poreza na kuće za odmor.

Plaćanju poreza na kuće za odmor podliježu i sve naslijedene kuće, kao i kuće koje su možda izgrađene bez građevinske dozvole ako se koriste povremeno ili sezonski. Ako je kuća za odmor u izgradnji, porez se plaća samo na korisnu površinu dijela kuće koja se može koristiti. Postoje li dva ili više suvlasnika nad kućom za odmor, tada je svaki od njih porezni obveznik za dio kuće što je ima u vlasništvu i svaki osobno dobiva rješenje o razrezu poreza.

5.3.1. Što se ne smatra kućom za odmor

Kućom za odmor ne smatraju se gospodarske zgrade koje nisu stambeni prostori, već služe isključivo za smještaj poljoprivrednih strojeva, odlaganja oruđa i drugog pribora, kao što su klijeti, ribarske kuće te druge građevine koje se koriste za poljoprivrednu proizvodnju ili se podižu na kratko vrijeme i upotrebljavaju privremeno.

Pri određivanju poreza na kuće za odmor, prisutne su dvojbe oko utvrđivanja razlike između klijeti i kuće za odmor, pri čemu za njihovo razlikovanje nije bitna površina kao ni uređenost ili opremljenost zgrade, već činjenica koristi li se zgrada povremeno za odmor i oporavak ili ne. Pod pojmom klijeti, podrazumijeva se takva zgrada u vlasništvu građana, koja se ne može koristiti za odmor ili oporavak, nego služi isključivo kao gospodarski objekt namijenjen poljoprivrednoj proizvodnji, preradi i čuvanju voća i povrća s posebnim prostorom za odlaganje i čuvanje oruđa i alata, pa se na nju ne plaća porez na kuće za odmor. Ako se neka zgrada koristi i kao gospodarski objekt i kao zgrada za odmor, porez se utvrđuje samo za onaj dio zgrade koji se koristi za odmor.

Kućom za odmor smatra se svaka zgrada koja je dovršena toliko da se može koristiti povremeno ili sezonski, što minimalno podrazumijeva da je na objektu postavljena vanjska stolarija te da postoji sanitarni čvor.

5.3.2. Prijedlog izmjena poreza na kuće za odmor

Porez na kuće za odmor za 2023. godinu plaća se od 0,66 eura do 1,99 eura/m² korisne površine kuće za odmor, a porezno rješenje o obvezi plaćanja poreza, može donijeti upravno tijelo jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili nadležna ispostava Porezne uprave, ako je općina ili grad, svojom odlukom prenijela na Poreznu upravu poslove utvrđivanja te naplatu poreza na kuće za odmor.

Prema predloženim izmjenama Zakona, visinu poreza na kuće za odmor od 1. siječnja 2024. godine, gradovi i općine mogu samostalno propisivati u proširenom rasponu od 0,60 eura do 5,00 eura/m² korisne površine. Prilikom predlaganja niže granice poreza na kuće za odmor od 0,60 eura/m², uzeto je u obzir načelo ekonomičnosti za provedbu poreznog postupka, dok je pri određivanju gornje granice od 5,00 eura/m², primijenjeno načelo pravednosti u određivanju visine poreza na kuće za odmor.

Prema tome, za potrebe plaćanja poreza na kuće za odmor, u svojoj odluci predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave utvrđuje visinu poreza na kuće za odmor, a ovisno o mjestu, starosti, stanju infrastrukture te drugim okolnostima bitnim za korištenje kuće za odmor u rasponu od **0,60 eura do 5,00 eura/m²**, te i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza.

6. Prijedlog izmjene vrijednosti imovine na koju se plaća porez na nasljedstva i darove

Obveznici plaćanja poreza na nasljedstva i darove su fizičke i pravne osobe koje na području RH naslijede, primile na dar ili stekle po drugoj osnovi bez naknade imovinu na koju se plaća porez na nasljedstva i darove. Ako se nasljednik odrekne nasljedstva ili ga ustupi u ostavinskom postupku, porez na nasljedstva i darove plaća osoba kojoj je nasljedstvo pripalo ili joj je ustupljeno.

Porez na nasljedstva i darove plaća se po stopi od 4%, pri čemu osnovicu poreza na nasljedstva i darove utvrđuje nadležno porezno tijelo.

Odredbama čl. 4. st.1. i 2. Zakona, propisano je da se porez na nasljedstva i darove plaća na gotov novac, novčane tražbine i vrijednosne papire (vrijednosnice) te na pokretnine, ako je pojedinačna tržišna vrijednost pokretnina veća od 6.636,14 eura na dan utvrđivanja porezne obveze.

No, porez na nasljedstva i darove ne plaća se ako se na naslijedeni ili darovani gotov novac, novčane tražbine, vrijednosne papire (vrijednosnice) te pokretnine plaća neki drugi porez prema posebnom propisu.

Prema predloženim izmjenama čl. 4. Zakona, a radi praktičnosti u primjeni, predlaže se iznos od 6.636,14 eura, zamijeniti iznosom od 6.700,00 eura.

Prema tome, od 1. siječnja 2024. godine, porez na nasljedstva i darove plaćaju pravne i fizičke osobe koje na teritoriju RH naslijede ili primile na dar ili steknu po nekoj drugoj osnovi bez naknade gotov novac, novčanu tražbinu i vrijednosne papire (vrijednosnice) te na pokretnine ako je pojedinačna tržišna vrijednosti veća od **6.700,00 eura** na dan utvrđivanja porezne obveze.

7. Porez na cestovna motorna vozila

Obveza plaćanja poreza na cestovna motorna vozila (dalje: CMV) utvrđuje se jednom godišnje donošenjem poreznog rješenja od strane jedinica područne (regionalne) samouprave, i to neposrednim rješavanjem bez provedbe ispitnog postupka. Porez na CMV plaćaju pravne i fizičke

osobe koje su na dan registracije odnosno ovjere produženja važenja prometne dozvole, vlasnici osobnih automobila, motocikala, lakih četverocikala i četverocikala.

Međutim iznimno, ako je CMV u vlasništvu leasing društva ili pravne ili fizičke osobe koja daje u najam vozilo, ili ako je CMV u vlasništvu prave osobe, a korisnik je podružnica te pravne osobe, tada je obveznik plaćanja poreza na CMV korisnik leasinga ili najma vozila ili podružnica pravne osobe koji su upisani u prometnu dozvolu vozila.

Navedena zakonska odredba prema kojoj se kao obveznik plaćanja poreza na CMV smatra korisnik leasinga a ne vlasnik leasinga, zaustavila se praksa „prefakturiranja“ navedenog poreza na korisnika leasinga. Naime, leasing društva su obvezu za CMV prevaljivala na korisnika leasinga, pri čemu se obveza na CMV više nije mogla smatrati porezom, već uslugom, tako je vlasnik leasinga od korisnika navedenu svotu morao uvećati za PDV, što je pak dodatno povećavalo troškove korisniku leasinga.

Porez na CMV se plaća ovisno o godini starosti i snazi motora izraženoj u kilovatima, pri čemu naplatu poreza na CMV temeljem rješenja, obavlja pravna osoba koja u svom sastavu ima stanicu za tehnički pregled vozila.

Međutim, prema čl. 12. Zakon propisano je da se porez na CMV ne plaća na vozila Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na vozila tijela državne uprave, na vozila zdravstvenih ustanova, vatrogasnih jedinica, diplomatskih i konzularnih predstavništava i stranoga diplomatskog osoblja, na posebna vozila kojima vlasnici obavljaju registriranu djelatnost za prijevoz umrlih i taxi-službu te vozila prilagođena za prijevoz osoba s invaliditetom.

Nadalje, porez na CMV ne plaćaju osobe koje su u cijelosti bile oslobođene plaćanja carine i PDV-a pri nabavi vozila.

Ako je tijekom kalendarske godine nabavljeno cestovno motorno vozilo koje do tada nije bilo registrirano, vlasnik toga vozila plaća godišnji porez na CMV, ali umanjen za dio godine prije nabave vozila. Jednako tako, pri promjeni vlasništva cestovnoga motornog vozila tijekom kalendarske godine, novi vlasnik ne plaća porez na CMV ako je taj porez bio utvrđen prijašnjem vlasniku.

7.1. Prijedlog izmjena poreza na CMV

Prema prijedlogu izmjena odredbi čl. 11. st. 3. Zakona, porez na CMV za osobne automobile, motocikle, lake četverocikle i četverocikle će se utvrđivati prema snazi motora iskazanoj u kW i godinama starosti, a prema vrijednostima iskazanim u tabelama:

Tablica 3. Porez na CMV za osobne automobile

Ako je snaga motora		Plaća se eura		
preko kW	do kW	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
	55	40,00	33,00	27,00
55	70	53,00	46,00	33,00
70	100	80,00	66,00	53,00
100	130	119,00	93,00	80,00
130		199,00	159,00	133,00

Tablica 4. Porez na CMV za motocikle

Ako je snaga motora		Plaća se eura		
preko kw	do kw	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
	20	13,00	11,00	7,00
20	50	27,00	20,00	13,00
50	80	66,00	53,00	40,00
80		159,00	133,00	106,00

Tablica 5. Porez na CMV za lake četverocikle i četverocikle

Ako je snaga motora		Plaća se eura		
preko kw	do kw	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
	4	7,00	5,00	4,00
4	10	11,00	8,00	7,00
10	15	16,00	13,00	11,00
15		19,00	16,00	13,00

7.2. Prijedlog izmjena poreza na plovila

Obveza plaćanja poreza na plovila propisana je za sve pravne i fizičke osobe koje su vlasnici registriranih plovila. Za potrebe utvrđivanja poreza na plovila, plovilom se smatra brod (jahta ili brodica) i čamac unutarnje plovidbe koji služi rasonodi, športu ili rekreaciji.

Porez na plovila plaća se godišnje, a visina poreza utvrđuje se rješenjem ovisno od:

- dužine plovila iskazanoj u metrima,
- snazi motora iskazanoj u KW,
- je li plovilo ima kabinu na motorni pogon te
- je li plovilo ima kabinu s pogonom na jedra.

Prema prijedlogu izmjena čl. 14. st. 2. Zakona, porez na plovila od 1. siječnja 2024. godine, plaćao bi se prema iskazanim vrijednostima u tabelama:

Tablica 6. Porez na plovila bez kabine:

Ako je dužina plovila u metrima		Plaća se eura		
		Snaga motora (kW)		
preko	do	do 30	preko 30 do 100	preko 100
5	7	-	27,00	53,00
7	10	13,00	40,00	66,00
10	-	27,00	60,00	80,00

Tablica 7. Porez na plovila s kabinom na motorni pogon

Ako je dužina plovila u metrima		Plaća se eura			
		Snaga motora (kW)			
preko	do	do 30	preko 30 do 100	preko 100 do 500	preko 500
5	7	-	27,00	40,00	-
7	10	27,00	53,00	66,00	332,00
10	12	40,00	66,00	133,00	465,00
12	-	53,00	133,00	398,00	664,00

Tablica 8. Porez na plovila s kabinom i pogonom na jedra

Ako je dužina plovila u metrima		Plaća se eura			
		Snaga motora (kW)			
preko	do	do 10	preko 10 do 25	preko 25 do 50	preko 50
5	7	-	40,00	53,00	66,00
7	10	27,00	80,00	133,00	265,00
10	12	40,00	106,00	265,00	398,00
12	-	53,00	199,00	398,00	531,00

Porez na plovila plaća se prema rješenju o utvrđivanju poreza koje donosi nadležno porezno tijelo na području kojeg je plovilo registrirano, i to u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju poreza.

Međutim, porez na plovila ne plaća se na plovila kojima se obavlja registrirana djelatnost, kao i na brodice u vlasništvu domicilnog stanovništva na otocima koje služe za nužnu organizaciju života i održavanje posjeta na otocima.

Porez na plovila prihod je jedinice područne (regionalne) samouprave na području koje je plovilo registrirano.

8. Porez na automate za zabavne igre

Porez na automate za zabavne igre, plaća se na automate za zabavne igre koji se stavljaju u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima. Automati za zabavne igre mogu se stavljati u pogon pomoću kovanica, žetona ili uz naplatu, pri čemu igrač ne ostvaruje dobitak u novcu, stvarima ili pravima. Svaki automat koji je zatečen u uporabi protivno navedenim odredbama, oduzet će se privremeno do okončanja prekršajnog postupka, pri čemu troškove privremenog oduzimanja automata snosi vlasnik ili korisnik automata.

Automati za zabavne igre podijeljeni su u dvije skupine, A i B.

1. automati skupine A uključuju - videoigre, simulatore i druge elektroničke automate za zabavu na kojima igrač ne ostvaruje dobitak,
2. automati skupine B uključuju - fliper, biljar, hokej, stolni nogomet, pikado i druge mehaničke automate.

Jasnije uređenje primjene Zakona o lokalnim porezima u dijelu koji se odnosi na automate za zabavne igre, propisano je Pravilnikom o priređivanju zabavnih igara (Nar. nov., br. 1/17.). Prema čl. 2. navedenog Pravilnika utvrđeno je da automate za zabavne igre može postavljati i zabavne igre na automatima za zabavu može priređivati samo pravna ili fizička osoba registrirana za tu djelatnost. Zabavne igre se mogu priređivati na automatima za zabavne igre, u posebno uređenim zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima (trgovački centri, sportske dvorane, stadioni, benzinske pumpe, tržnice, željezničke, autobusne te aerodromske čekaonice, turističke plaže, luna parkovi i drugo).

Automati za zabavne igre ne mogu se postavljati u ugostiteljskim objektima koji se nalaze unutar prostorija obrazovnih i zdravstvenih ustanova, unutar prostorija tijela državne uprave, te prostorija lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obveznik plaćanja poreza na automate za zabavne igre je pravna ili fizička osoba koja automate za zabavne igre stavlja u uporabu u zabavnim klubovima, ugosti-

teljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima.

Prema prijedlogu izmjena čl. 18. st. 1. Zakona, porez na automate za zabavne igre od 1. siječnja 2024. godine, plaćao bi se mjesečno u iznosu od **13,30 eura po automatu**, umjesto dosadašnjeg mjesečnog iznosa koji iznosi 13,27 eura, a koji se iznos predlaže zaokružiti na način da se postigne jednostavnost u primjeni bez prevelikog financijskog opterećenja za obveznike plaćanja navedenog poreza.

Međutim, porez na automate za zabavne igre ne plaća se na automate za zabavu vrste biljar ako imaju na vidnom mjestu istaknutu markicu Hrvatskog biljarskog saveza.

Porez na automate za zabavne igre plaća se prema mjestu gdje se automat za zabavne igre stavlja u uporabu i prihod je jedinice područne (regionalne) samouprave prema mjestu gdje se automat za zabavne igre stavlja u uporabu.

9. Zaključak

Kako bi se povećala fiskalna autonomija te smanjila ovisnost jedinica lokalne samouprave o prijenosima središnje države, sukladno odredbama čl. 9. t. 3. Europske povelje o lokalnoj samoupravi, nužne su promjene u više zakonskih propisa, a osobito u Zakonu o porezu na dohodak, Zakonu o lokalnim porezima te Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema navedenoj Povelji, najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada, čije stope, u granicama utvrđenim zakonom, određuju same lokalne jedinice.

Radi ukidanja prireza porezu na dohodak, gradovima i općinama daje se mogućnost da samostalno svojim odlukama, upravljaju visinom poreznih stopa za dohotke koje ostvaruju fizičke osobe a koji se ne smatraju konačnim. Međutim, ostali parametri za obračun poreza na dohodak kao što su to osobni odbici, odbici za uzdržavane članove uže obitelji, neoporezivi primici, osnovica za primjenu poreznih stopa, propisani su Zakonom o porezu na dohodak. Prema predloženim izmjenama Zakona proširuje se i raspon u kojem je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno propisati visinu poreza na kuće za odmor. Ostale predložene izmjene Zakona odnose se na zaokruživanje iznosa u eurima, koji su izračunani uz primjenu općih pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH, što je dovelo do nepraktičnosti u primjeni. Stoga se zaokruživanje iznosa u eurima obavlja u korist poreznog obveznika, ali na način da zbog zaokruživanja iznosa lokalne jedinice ne budu u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na njihov sadašnji položaj. Odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojom se propisuje visina poreznih stopa u zakonom propisanim granicama, objavljuje se u Narodnim novinama, te donosi najkasnije do kraja studenog 2023. godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja 2024. godine. U slučaju da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa od 20% koja se primjenjuje na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura. Sve navedene predložene izmjene Zakona trebaju proći drugo čitanje u Saboru RH.

Novi sadržaj obračuna plaće, naknada plaće i ostalih primitaka

Dražen Opalić*

Člankom 93. Zakona o radu (Nar, nov. br. 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22) propisano je da je poslodavac dužan, u slučaju isplate odnosno neisplate plaće, u propisanim rokovima dostaviti obračune isplaćene odnosno neisplaćene plaće. Sadržaj obračuna propisuje ministar nadležan za rad, pravilnikom. Kako je zadnjim izmjenama Zakona o radu došlo do izmjena vezano uz samu definiciju plaće, te kako se proširio obuhvat primitaka koji se iskazuju u slučaju neisplate bilo je nužno donijeti novi Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor.

1. UVOD

Sukladno odredbama Zakona o radu poslodavac je dužan, najkasnije 15 dana od dana isplate plaće, naknade plaće, otpremnine ili naknade za neiskorišteni godišnji odmor, radniku dostaviti obračun iz kojeg je vidljivo kako su ti iznosi utvrđeni. Poslodavac je dužan, najkasnije 15 dana od dana isplate plaće, naknade plaće, otpremnine, ili naknade za neiskorišteni godišnji odmor, radniku dostaviti obračun iz kojeg je vidljivo kako su ti iznosi utvrđeni.

Obveza dostave obračuna naknade za neiskorištenog godišnjeg odmora je novina u Zakonu. Pod naknadom za neiskorišteni godišnji odmor iz ovoga članka podrazumijeva se naknada za neiskorišteni godišnji odmor iz članka 82. Zakona o radu koji propisuje da je u slučaju prestanka ugovora o radu poslodavac dužan radniku koji nije iskoristio godišnji odmor isplatiti naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora. Navedena naknada određuje se razmjerno broju dana neiskorištenoga godišnjeg odmora. Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati plaću, naknadu plaće, otpremninu ili naknadu za neiskorišteni godišnji odmor ili ih ne isplati u cijelosti, dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela njihova isplata, radniku dostaviti:

1. obračun u kojem će biti iskazan ukupan iznos plaće, naknade plaće, otpremnine ili naknade plaće za neiskorišteni godišnji odmor u propisanom sadržaju
2. obračun iznosa plaće, naknade plaće, otpremnine ili naknade plaće za neiskorišteni godišnji koji je bio dužan isplatiti u propisanom sadržaju.

Da bi pravilno razumjeli novu isplatu listu, u nastavku se navode nove odredbe o plaćama (strukтури i rokovima isplate plaće).

I. OPĆE ODREDNICE O PLAĆI

Ugovor o radu sklopljen u pisanom obliku, odnosno potvrda o sklopljenom ugovoru o radu mora, između ostaloga, sadržavati podatke o bruto plaći, uključujući bruto iznos osnovne odnosno ugovorene plaće, dodacima te ostalim primicima za obavljeni rad i razdobljima isplate tih i ostalih primitaka temeljem radnog odnosa na koja radnik ima pravo.

Plaća i druga materijalna prava radnika koji rade na izdvojenom mjestu rada ili rade na daljinu, ne smije biti utvrđena u manjem iznosu od plaće radnika koji u prostoru poslodavca radi na istim ili sličnim poslovima, niti njihova druga prava iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom koja radnik ostvaruje smiju biti utvrđena u

manjem opsegu od onoga koji je utvrđen za radnika koji u prostoru poslodavca radi na istim ili sličnim poslovima.

Plaća, u smislu Zakona o radu, je primitak radnika, koji poslodavac isplaćuje radniku za obavljeni rad u određenom mjesecu. Nije dopušten sporazum poslodavca i radnika o odricanju od prava na isplatu plaće. Ako bi se takav sporazum i sklopio bio bi ništetan.

2. NAČIN ODREĐIVANJA PLAĆE

Plaća mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu. Bruto iznos je definiran je kao iznos koji se sastoji od iznosa za isplatu radniku i javnih davanja iz plaće u skladu s posebnim propisima (Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima). Također, u odredbe Zakona uveden je jedan novi institut, a to je ukupan trošak plaće.

Ukupan trošak plaće definiran je kao bruto plaća uvećana za trošak javnih davanja na plaću u skladu s propisima o porezima i doprinosima (Zakonu o doprinosima).

Poslodavac je dužan radniku obračunati i isplatiti plaću koju radnik ostvaruje prema propisanim, utvrđenim ili ugovorenim osnovama odnosno mjerilima određenim posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Ako osnove i mjerila za isplatu plaće nisu uređeni kolektivnim ugovorom, poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika dužan ih je utvrditi pravilnikom o radu, a poslodavac koji nije u obvezi donošenja pravilnika ili pravilnikom o radu osnove i mjerila nije utvrdio, dužan ih je ugovoriti ugovorom o radu sklopljenim s radnikom. Navedena odredba o mjerilima temeljem kojih radnik ostvaruje plaću je vrlo široko postavljena, od kompleksnih mjerila vezana uz vrednovanje rada koje kao takva postoje pa do jednostavnih mjerila koja će se u pravilu primjenjivati kod mikro i malih poslodavaca, a koja će se odnositi na to da se utvrdi bruto (osnovna ili ugovorena) plaća za mjesec dana rada, određeni dodaci koji radniku pripadaju temeljem dodataka na plaću odnosno ostalih primitaka.

Osnove i mjerila za isplatu plaće radnika ne mogu biti poslovna tajna. Odredba ugovora o radu, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili drugog pravnog akta kojim bi se osnove i mjerila za isplatu plaće proglasile poslovnom tajnom, ništetna je.

Ako plaća nije određena posebnim propisom, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu u, a ugovor o radu ne sadrži dovoljno podataka na temelju kojih bi se ona mogla odrediti, poslodavac je dužan radniku isplatiti primjerenu plaću.

Pod primjerenom plaćom smatra se plaća koja se redovito isplaćuje za jednaki rad, a ako takvu plaću nije moguće utvrditi, plaća koju odredi sud prema okolnostima slučaja.

* Dražen Opalić, bacc.oec., Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Zagreb

3. SASTOJCI PLAĆE

Plaća se može sastojati od: osnovne odnosno ugovorene plaće, dodataka i ostalih primitaka.

Pojam **osnovne plaće** u javnom sektoru jest umnožak osnovice za obračun plaće i propisanog koeficijenta za radno mjesto na kojemu radnik (službenik) radi uvećano za dodatak za minuli rad. U privatnom sektoru pojam osnovne plaće odnosno ugovorene plaće različito je ugovoren/određen pretežito se radi o ugovorenoj plaći koja je pak različito određena, i to kao apsolutni iznos ili kao umnožak osnovice i određenog koeficijenta i slično

Dodaci na (osnovnu, ugovorenu) plaću su novčani primici radnika koje radnik ostvaruje na temelju posebnog propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili ugovora o radu:

- razmjerno odrađenim radnim satima pod određenim uvjetima (otežani uvjeti rada, prekovremeni rad, noćni rad, rad nedjeljom, rad blagdanom i sl.) i/ili
- neovisno o efektivnom radu (uvećanje za navršene godine radnoga staža i sl.), i/ili
- ovisno o ostvarenim rezultatima poslovanja i radnoj uspješnosti (stimulacija i sl.).

Prema navedenome, dodaci mogu biti:

- stalni (uvećanje za navršene godine radnoga staža). Ovdje je potrebno naglasiti da ako je uvećanje za navršene godine radnoga staža ugovoreno odnosno propisano kao dio osnovne plaće odnosno ugovorene plaće onda se ne radi o dodatku već dijelu osnovne odnosno ugovorene plaće.
- prigodni (prekovremeni rad, noćni rad, rad nedjeljom, rad blagdanom i sl.
- povremeni (stimulacije)

Poslodavac je dužan dodatke obračunati u iznosu i na način koji je utvrđen posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, pri čemu povećanje plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom ne smije obračunati na iznos manji od iznosa minimalne plaće u skladu s posebnim propisima. Navedeno znači, da ako je ugovorena plaća niža od minimalne plaće osnovica za obračun dodataka za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom moraju se obračunavati na osnovicu koja je najmanje iznos bruto minimalne plaće konkretno, za 2023. osnovica za obračun navedenih povećanja u 2023. godini ne može biti niža od 700,00 eura u bruto iznosu.

Ovdje je potrebno napomenuti da je način obračuna iznosa minimalne plaće (s time i najniže moguća osnovica za uvećanje plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom) slijedeći: iznos minimalne plaće podijeli se s ukupnim brojem radnih sati u mjesecu (uvećano za dane koje se ne rade, a za koje radnik ima pravo na naknadu plaće), a dobiveni iznos se množi sa odrađenim satima u razdoblju trajanja radnog odnosa.

Za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom, radnik ima pravo na povećanu plaću, u visini i na način određenima kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, pri čemu povećanje za svaki sat rada nedjeljom ne može biti manje od 50%.

Otežani uvjeti rada, u smislu Zakona o radu, su uvjeti rada za koje su procjenom rizika na radu kod poslodavca, utvrđene opasnosti, štetnosti i naponi koji bi mogli izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu utvrđuje se za koje poslove koje radnik obavlja kod poslodavca postoje otežani uvjeti rada za koje radnik ostvaruje

pravo na povećanu plaću. Ako povećanje plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad, te za rad blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom nije kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu utvrđeno, a sam ugovor o radu ne sadrži dovoljno podataka na temelju kojih bi se ono moglo odrediti, radnik će ostvariti pravo na primjereno povećanje plaće.

Pod primjerenim povećanjem plaće smatra se povećanje koje se redovito isplaćuje za takav rad, a ako ga nije moguće utvrditi, radnik ostvaruje pravo na povećanje koje odredi sud prema okolnostima slučaja. Odredba o primjerenom povećanju plaće za navedene dodatke je novina u Zakonu o radu, do sada je pisalo samo da radnik ima pravo na povećanu plaću, što se u praksi znalo zloupotrijebiti da se ugovori odnosno isplati jedna kuna više od iznosa za redovito radno vrijeme ili za poslove za koje ne postoje elementi za utvrđivanje otežanih uvjeta rada.

Ostali primici radnika, su primici radnika koje poslodavac radniku isplaćuje u novcu ili naravi na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu, akta poslodavca ili ugovora o radu, a odnosi se na mjesec dana rada (korištenje službenog automobila za privatne svrhe, najam stana i slično). Ovi ostali primici nisu istoznačnica kao i ostali primici propisani odredbama Zakona o doprinosima. Ostali primici iz Zakona o doprinosima mogu se podvesti pod primicima radnika temeljem radnoga odnosa, o kojima se piše u nastavku.

4. PLAĆE I PRIMICI RADNIKA TEMELJEM RADNOG ODNOSA

Primici koje radnik može ostvariti temeljem radnog odnosa su, a koji se ne smatraju plaćom jesu:

1. primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku kao materijalno pravo iz radnog odnosa (jubilara nagrada, regres, božićnica i sl.)
2. primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku, a koji predstavljaju naknadu troška (naknada troškova dolaska i odlaska s posla, naknada troška službenog putovanja i slično).

Plaća, u smislu Zakona o radu (kao i Zakona o doprinosima) je primitak radnika koji poslodavac isplaćuje radniku za obavljeni rad u određenom mjesecu.

Plaća može biti u novcu, ali može se dio plaće isplaćivati u naravi (npr. u ugovoru o radu može se navesti da radnik ima pravo na bruto od plaću od xy kuna za mjesec dana rada, kao i stalni stimulativni dio koji može ovisiti o raznim faktorima (uspješnost, promet, prodaja itd.), ali da ima i pravo na korištenje službenog automobila u privatne svrhe i pravo na plaćeni stan).

Prema navedenom bitna je odrednica plaće da se utvrđuje mjesečno i da se pripisuje određenom mjesecu u osiguranju, da radnik može utuživati isplatu ako je poslodavac ne isplati odnosno ne omogućiti korištenje prava.

Sva ostala materijalna prava koje poslodavac isplaćuje radniku, temeljem bilo kojega akta, a koja nisu vezana uz mjesec dana (kvartalni bonusi, godišnji bonusi, razne nagrade koje se ne vežu za određeni mjesec i kao takvi nisu ugovoreni odnosno utvrđeni da radnik ima pravo svaki mjesec na njih) i/ili se radi o naknadi određenih troškova **smatraju se ostalim primicima vezanim uz radni odnos.**

5. NAČIN I ROK ISPLATE PLAĆE

Plaća, naknada plaće i ostali primici u novcu, obračunavaju se i isplaćuju radniku na njegov transakcijski račun (tekući i žiro račun). Javna davanja iz plaće i na plaću uplaćuju se na propisane uplatne račune na način i u rokovima u skladu s propisima o porezima i doprinosima.

Iznimno, iznos ostalih primitaka i primitaka radnika temeljem radnog odnosa može se isplatiti radniku u gotovu novcu, u skladu s propisima o porezima i doprinosima. Ovdje se mislilo na neoporezive primitke koji se mogu isplatiti u gotovu novcu sukladno odredbama članka 92. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17 - 112/22).

Plaća, naknada plaće i ostali primici se isplaćuju u rokovima određenim kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu, a najkasnije petnaestog dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec.

Ako je za obavljanje rada ugovoreno ili utvrđeno ostvarivanje prava radnika na primitak u naravi, poslodavac ga je dužan radniku omogućiti do kraja tekućeg mjeseca za koji ostvaruje to pravo. **Zbog neisplate plaće radnik može izvanredno otkazati ugovor o radu.**

Novina u Zakonu o radu je i odredba da nije dopušten sporazum poslodavca i radnika o odricanju od prava na isplatu plaće. Prema navedenom, svi radnici moraju svoju plaću primiti na svoj tekući ili žiro račun (temeljem navedenoga nije moguće obračunsko plaćanje) i plaće se ne mogu odrediti.

Obustava plaća i nadalje su moguća, kako je određeno odredbama Zakona o radu, kao i kolektivnim ugovorima odnosno ugovorima o radu (za sindikalne članarine, kredite i slično).

Navedena odredba odnosi se i na plaće radnika iz članka 4. stavka 3. Zakona o radu, odnosno na fizičke osobe koje prema propisu o trgovačkim društvima, kao članovi uprava ili izvršni direktori ili fizičke osobe koja u drugom svojstvu prema posebnom zakonu, pojedinačno i samostalno ili zajedno i skupno, ovlaštena voditi poslove poslodavca, a kao radnici u radnom odnosu obavljaju određene poslove za poslodavca.

6. NADOKNADA TROŠKOVA ZA RAD NA IZVOJENOM MJESTU RADA I RADA NA DALJINU

Rad na izdvojenom mjestu rada je rad kod kojeg radnik ugovoreni posao obavlja od kuće ili u drugom prostoru slične namjene koji je određen na temelju dogovora radnika i poslodavca, a koji nije prostor poslodavca. Rad na daljinu je rad koji se uvijek obavlja putem informacijsko-komunikacijske tehnologije, pri čemu poslodavac i radnik ugovaraju pravo radnika da samostalno određuje gdje će taj rad obavljati, što može biti promjenjivo i ovisiti o volji radnika, zbog čega se takav rad ne smatra radom na mjestu rada odnosno na izdvojenom mjestu rada u smislu propisa o zaštiti na radu.

Rad na izdvojenom mjestu rada i rad na daljinu mogu se obavljati kao stalan, privremen ili povremen, ako, na prijedlog radnika ili poslodavca, radnik i poslodavac ugovore takvu vrstu rada. Obvezni sadržaj ugovora o radu u slučaju rada na izdvojenom mjestu rada i rada na daljinu je i podataka o naknadi troškova nastalih zbog obavljanja posla, koje je poslodavac dužan naknaditi radniku i to:

- ako je rad ugovoren kao stalan ili
- kada razdoblje rada tijekom jednog kalendarskog mjeseca traje duže od sedam radnih dana, osim ako kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu nije ugovoreno povoljnije

Poslodavac je dužan radniku koji radi na izdvojenom mjestu rada nadoknaditi troškove iz članka u iznosu utvrđenom kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu.

Prema navedenome radnik koji obavlja rad od kuće ili u drugom prostoru slične namjene koji je određen na temelju dogovora radnika i poslodavca, a koji nije prostor poslodavca (rad na izdvojenom mjestu rada) ima pravo na nadoknadnu povećanih troškova zbog obavljanja posla i to ako je taj rad stalan ili je dulji od 7 dana u jednom mjesecu (naravno ako je rad kraći od 7 dana da poslodavac i radnik mogu ugovoriti povoljnije pravo u pogledu podmirjenja troškova od prvoga dana).

Na tragu ovih odredbi, Izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. omogućena

je isplata neoporezive novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose do 3,98 eura po danu rada od kuće, a najviše do 66,37 eura mjesečno.

Ovdje je potrebno napomenuti da ako radnik cijeli mjesec radi na izdvojenom mjestu rada nema pravo na neoporezivu naknadu troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom i/ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte mjesnim javnim prijevozom.

O isplaćenju neoporezivoj novčanoj paušalnoj naknadi za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada podnosi se obrazac JOPPD sa oznakom neoporezivog primitka 73 iz priloga 4. Obrasca.

7. ISPRAVE O PLAĆI, NAKNADI PLAĆE, OTPREMNINI I NAKNADI ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR

Pravilnikom o sadržaju obračuna plaće, ostalih primitaka, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor propisuje se:

- sadržaj obračuna isplaćene plaće odnosno naknade plaće i isplaćenih primitaka na temelju radnog odnosa, sadržaj obračuna plaće odnosno naknade plaće koje je poslodavac radniku bio dužan isplatiti, ako ih na dan dospelosti nije isplatio ili ih nije isplatio u cijelosti,
- sadržaj obračuna isplaćene otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor te
- sadržaj obračuna otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor koje je poslodavac radnik bio dužan isplatiti ako ih na dan dospelosti nije isplatio ili ih nije isplatio u cijelosti .

7.1. Sadržaj obračuna isplaćene plaće

Obračun isplaćene plaće sadrži:

- podatke o poslodavcu:
  - a) za pravnu osobu: tvrtku, sjedište, osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB) i IBAN broj računa
  - b) za fizičku osobu: ime i prezime, adresu, OIB i IBAN broj računa
- podatke o radniku: ime i prezime, adresu, OIB, IBAN broj odnosno brojeve računa i naziv banke
- razdoblje, odnosno mjesec za koji se plaća odnosno naknada plaće isplaćuje

Osim ovih općih podataka, obračun isplaćene plaće sadrži i elemente od čega se plaća sastoji i to:

- podatke o ostvarenim satima rada i druge podatke od kojih ovisi iznos plaće te iznos plaće po tim osnovama, odnosno podatke o satima za koje radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće i iznos te naknade,
- podatke o vrstama, iznosima i datumu određenom za isplatu ostalih primitaka koji se u smislu Zakona o radu smatraju plaćom i koje poslodavac radniku isplaćuje u novcu ili u naravi na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu, akta poslodavca ili ugovora o radu.

Obračun primitaka na temelju radnog odnosa koji se u smislu Zakona o radu ne smatraju plaćom sadrži podatke o vrstama i iznosima primitaka koje radnik ostvaruje na temelju radnog odnosa, te oznaku razdoblja (godina, mjesec, više mjeseci) za koji se primitak isplaćuje.

Nakon toga, isplatna lista sadrži podatke o:

- o osnovici za obračun doprinosa
- vrstama i iznosima doprinosa za obvezna osiguranja koji se obustavljaju iz plaće i to:
  - a) za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup)

- b) za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)
- o dohotku
- iznosu predujma poreza i prireza porezu na dohodak uz iskazan osobni odbitak i podatak o poreznoj osnovici i stopama
- utvrđenom iznosu plaće ili naknade plaće po osnovama
- utvrđenom iznosu i vrstama obustava
- utvrđenom iznosu za isplatu
- vrstama i iznosu doprinosa za obvezna osiguranja koja se utvrđuju na osnovicu

Potrebno je napomenuti da poslodavac u obračunu plaće nije obavezan navoditi one podatke iz koji, u razdoblju odnosno mjesecu za koji se plaća ili naknada plaće isplaćuje, kod radnika ne postoje. Također, obrazac IP koji je sastavni dio pravilnika nije obavezan, odnosno poslodavci ga si mogu prilagoditi, ali tako prilagođeni obrazac mora sadržavati sve propisane podatke iz Pravilnika.

7.2. Isplata primitaka na različite datume

Poslodavac na istoj isplatnoj listi iskazuje obračun plaće, kao i obračun onih primitaka na temelju radnog odnosa koji se u smislu Zakona o radu ne smatraju plaćom, a koji su radniku isplaćeni istog datuma kao i plaća. Ukoliko se radi o različitim primicima s različitim datumom isplate, za takve će primitke poslodavac biti u obvezi izdati novi obračun s određenim novim datumom za isplatu, ovisno o tome kada će pojedini primitak radniku biti isplaćen.

S obzirom na fleksibilnost iskazivanja podataka na isplatnoj listi i neobveznost forme same isplatne liste (u slučaju pravovremene isplate) te poštujući rokove u kojima se isplatna lista treba uručiti radniku, smatramo da je moguće na istoj jednoj isplatnoj listi kumulirati sve primitke navodeći različite datume isplate, s tim da bi moralo biti nedvosmisleno vidljivo kada je koji primitak dospio na isplatu, odnosno kada je bio isplaćen, i koji se obračun odnosi na koji primitak. Zaključno, u teoriji bi to bilo moguće, ali u praksi malo teže izvedivo.

7.3. Iskazivanje neoporezivih primitaka na isplatnoj listi

Poslodavac je obavezan u obračunu plaće ili naknade plaće, iskazati i svotu dospjelih i isplaćenih primitaka koje radnik, u skladu s čl. 90.a Zakona o radu, ostvaruje temeljem radnog odnosa (ostali primici koji se ne smatraju plaćom). To znači da je poslodavac prema odredbama Zakona o radu, na isplatnoj listi obavezan iskazati i primitke koje isplaćuje redovito uz plaću radnika kao što je prijevoz s posla na posao, nagradu za radne rezultate, paušalnu prehranu i sl.

Obračun primitaka na temelju radnog odnosa koji se u smislu Zakona o radu ne smatraju plaćom sadrži podatke o vrstama i iznosima primitaka koje radnik ostvaruje na temelju radnog odnosa, te oznaku razdoblja (godina, mjesec, više mjeseci) za koji se primitak isplaćuje.

Naime, prema čl. 90.a Zakona o radu, primici koje radnik može ostvariti na temelju radnog odnosa su:

1. primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku kao materijalno pravo iz radnog odnosa (jubilarna nagrada, regres, božićnica i sl.)
2. primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku, a koji predstavljaju naknadu troška.

Ovdje se može postaviti pitanje iskazivanja troškova službenog putovanja, koji se, sukladno odredbama Zakona o radu, smatraju naknadom troška radniku, i koji se isto tako moraju iskazivati na isplatnoj listi. Kod odgovora na ovo pitanje potrebno je podsjetiti da je Obrazac IP informativnog karaktera i da obračun isplaćenog primitka svaki od poslodavaca može prilagoditi kako njemu

odgovara, uz uvjet da takav obračun ima sve elemente propisane Pravilnikom. Isto, tako, odredbom članka 8. stavka 2. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17 - 56/23) izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja, i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito slijedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, računi za parking, putne karate ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirjenja izdataka.

Prema navedenom, mišljenja smo da uredno izdan i popunjen putni nalog kako je propisano odredbama Pravilnika o porezu na dohodak može predstavljati isplatnu listu na kojoj se iskazuje nadoknada troškova službenog puta.

7.4. Obračun isplaćene otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor

Obračun isplaćene otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor sadrži:

- podatke o poslodavcu:
  - a) za pravnu osobu: tvrtku, sjedište, OIB i IBAN broj računa
  - b) za fizičku osobu: ime i prezime, adresu, OIB i IBAN broj računa
- podatke o radniku: ime i prezime, adresu, OIB, IBAN broj računa i naziv banke
- podatke o otpremnini
- podatke o naknadi za neiskorišteni godišnji odmor.

Isto kao i kod obračuna isplaćene plaće, poslodavac u obračunu isplaćene otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor nije obavezan navoditi one podatke koji, u razdoblju odnosno mjesecu za koji se otpremnina odnosno naknada za neiskorišteni godišnji odmor isplaćuje, kod radnika ne postoje.

Podaci o otpremnini koje isplatna lista mora sadržavati jesu:

- mjerila za utvrđivanje otpremnine, ako njen iznos ovisi o određenim mjerilima (broj godina rada za koje je radnik ostvario pravo na otpremninu i iznos prosječne bruto plaće koju je radnik ostvario u tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, odnosno druga ugovorena ili utvrđena mjerila)
- ukupni iznos bruto otpremnine i od toga:
  - a) neoporezivi iznos
  - b) oporezivi iznos
- podatak o osnovici za obračun doprinosa
- vrste iznosa doprinosa za obvezna osiguranja koja se obustavljaju iz oporezivog dijela otpremnine i to:
  - a) za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup)
  - b) za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)
- podatak o dohotku
- iznos predujma poreza i prireza porezu na dohodak iz oporezivog iznosa otpremnine i podatke o osobnom odbitku i poreznoj osnovici
- iznos otpremnine za isplatu, kojeg čine zbroj neoporezivog iznosa i neto od oporezivog iznosa otpremnine

- vrste i iznosi doprinosa za obvezna osiguranja koja se utvrđuju na osnovicu
- datum određen za isplatu otpremnine.

Podaci o naknadi za neiskorišteni godišnji odmor koje isplatna lista mora sadržavati jesu:

- ukupan broj dana godišnjeg odmora koje radnik ostvaruje temeljem Zakona o radu, drugog propisa, sporazuma sklopljenog između radničkog vijeća i poslodavca, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili ugovora o radu-
- broj dana godišnjeg odmora koje radnik nije iskoristio
- iznos naknade
- podatak o kalendarskoj godini za koju godišnji odmor nije iskorišten odnosno nije iskorišten u cijelosti
- podatak o iznosu obračunatih javnih davanja iz naknade za neiskorišteni godišnji odmor
- datum određen za isplatu

7.5. Posebnosti kod pojedinih oblika rada

Obračun primitaka na temelju radnog odnosa radnika koji radi **na izdvojenom mjestu rada ili radi na daljinu**, a koji se isplaćuju kao naknada troškova nastalih zbog obavljanja posla i ne smatraju se plaćom u smislu Zakona o radu te obračun primitaka na temelju radnog odnosa radnika koji se isplaćuju kao naknada ostalih troškova radnika i ne smatraju se plaćom u smislu Zakona o radu, sadrži iskazane iznose takvih primitaka, te oznaku mjeseca ili godine za koji se primitak isplaćuje.

Obračun isplaćene plaće **radnika upućenog na rad u inozemstvo** osim navedenih podataka, sadrži i podatak o osnovici prema kojoj su obračunati doprinosi, ako je ta osnovica različita od iznosa plaće, te podatak o novčanoj jedinici u kojoj se plaća isplaćuje.

Obračun isplaćene plaće pomorca koji je član posade broda u međunarodnoj plovidbi, sadrži podatke o iznosu bruto plaće i o broju dana za koje pomorac ima pravo na dodatak te iznos pomorskog dodatka i podatak o novčanoj jedinici u kojoj se plaća isplaćuje.

8. Obračun neisplaćene plaće/naknade

Ako poslodavac na dan dospelosti u cijelosti ne isplati plaću, naknadu plaće, otpremninu, odnosno naknadu za neiskorišteni godišnji odmor, dužan je radniku uručiti dva obračuna:

- prvi u kojem će biti iskazan ukupan obračun plaće, naknade plaće, otpremnine, odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor i

- drugi u kojem će biti iskazan iznos neisplaćene plaće ili dijela neisplaćene plaće, neisplaćene naknade plaće ili dijela neisplaćene naknade plaće, neisplaćene otpremnine ili dijela neisplaćene otpremnine, odnosno neisplaćene naknade za neiskorišteni godišnji odmor ili dijela neisplaćene naknade za neiskorišteni godišnji odmor, u propisanom sadržaju, s oznakom imena i prezimena i vlastoručnog potpisa ovlaštene osobe poslodavca, kao i podatak o danu dospelosti plaće, naknade plaće, otpremnine odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor, a koji ima snagu ovršne isprave.

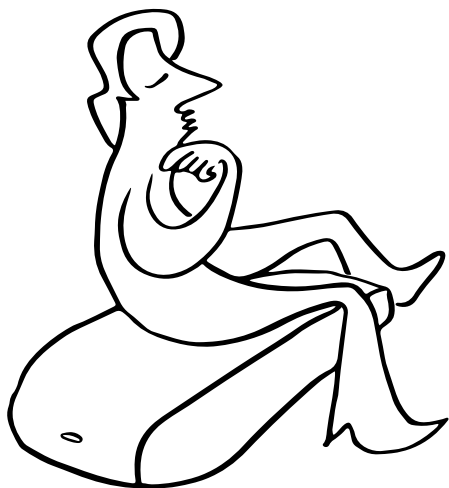
U slučaju neisplate plaće ili dijela plaće, odnosno naknade plaće ili dijela naknade plaće, poslodavac će uručiti oba obračuna. Obračun neisplaćenog dijela sadrži slijedeće podatke:

- primatelju, IBAN broju računa i pozivu na broj primatelja za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup) i za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)
- primatelju, IBAN broju računa i pozivu na broj primatelja za predujam poreza i prireza porezu na dohodak, s tim da se kao treća oznaka u pozivu na broj primatelja upisuje oznaka dana obračuna, u formi oznake izvješća Obrasca JOPPD
- primatelju, IBAN broju računa i pozivu na broj primatelja za druge obustave iz plaće.

U slučaju neisplate otpremnine ili dijela otpremnine, odnosno u slučaju neisplate naknade za neiskorišteni godišnji odmor ili dijela naknade za neiskorišteni godišnji odmor poslodavac će isto kao i kod neisplate plaće uručiti oba obračuna. Obračun neisplaćenog dijela sadrži slijedeće podatke:

- primatelju, IBAN broju računa i pozivu na broj primatelja za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup) i za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup), s tim da se kao treća oznaka u pozivu na broj primatelja upisuje oznaka dana obračuna, u formi oznake izvješća Obrasca JOPPD
- primatelju, IBAN broju računa i pozivu na broj primatelja za predujam poreza i prireza porezu na dohodak, s tim da se kao treća oznaka u pozivu na broj primatelja upisuje oznaka dana obračuna, u formi oznake izvješća Obrasca JOPPD.

Obračuni neisplaćene plaće/naknade plaće/otpremnine/naknade za neiskorišteni godišnji odmor predstavljaju ovršnu ispravu i moraju se izdati radniku u obliku kako ga je pravilnik propisao.

Prijave u tijeku!

Pregledajte našu ponudu
aktualnih edukacija!

www.tim4pin.hr

OBRAČUN NEISPLAĆENE ILI DJELOMIČNO ISPLAĆENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE		Obrazac NP1	
I. PODACI O RADNIKU		II. PODACI O POSLODAVCU	
1. Ime i prezime:		1. Tvrtka / ime i prezime:	
2. Adresa:		2. Adresa / sjedište:	
3. Osobni identifikacijski broj:		3. Osobni identifikacijski broj:	
4. IBAN broj računa _____ kod _____		4. IBAN broj računa _____	
5. IBAN broj računa iz članka 212. Ovršnog zakona ____ kod _____			
III. RAZDOBLJE NA KOJE SE PLAĆA ODNOSI: GODINA _____, MJESEC ____ DANI U MJESECU OD _____ DO _____			
IV. PODACI O PLAĆI/NAKNADI PLAĆE/DIJELU PLAĆE/NAKNADE PLAĆE KOJI NISU ISPLAĆENI RADNIKU DO IZDAVANJA OBRAČUNA			
Opis		Iznos	
1		2	
IV.1. IZNOS PLAĆE/NAKNADE PLAĆE ZA ISPLATU RADNIKU (IV.1.1. + IV.1.2.)			
1.1. Iznos plaće/naknade plaće za isplatu radniku na redovan račun			
1.2. Iznos plaće/naknade plaće za isplatu radniku na račun iz čl. 212. Ovršnog zakona			
IV.2. IZNOS OBRAČUNATIH, A NEUPLAĆENIH JAVNIH DAVANJA IZ PLAĆE			
Opis	Iznos	Opis	Podaci o uplatnom računu
2.1. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
2.2. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
2.3. Obračunata, a neuplaćena obveza poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
IV.3. IZNOS OBRAČUNATIH, A NEUPLAĆENIH OBUSTAVA IZ PLAĆE			
Opis	Iznos	Opis	Podaci o uplatnom računu
3.1.		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
Opis	Iznos	Opis	Podaci o uplatnom računu
3.n.		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
V. DATUM DOSPJELOSTI PLAĆE/NAKNADE PLAĆE:			
VI. NAPOMENA: Na dospjeli, a neisplaćeni iznos plaće/naknade plaće/obustave iz plaće teče zakonska zatezna kamata propisana sukladno članku 29. Zakona o obveznim odnosima za odnose koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, počevši od datuma dospijeća pa do isplate.			
VII. MJESTO I DATUM IZDAVANJA: _____		IME I PREZIME OVLAŠTENE OSOBE POSLODAVCA _____ _____ (potpis ovlaštene osobe poslodavca)	
VIII. DATUM PREDAJE RADNIKU/RADNICI: _____			

OBRAČUN NEISPLAĆENE ILI DJELOMIČNO NEISPLAĆENE OTPREMNINE/NEISPLAĆENE ILI DJELOMIČNO NEISPLAĆENE NAKNADE ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR		Obrazac NO1
I. PODACI O RADNIKU		II. PODACI O POSLODAVCU
1. Ime i prezime:		1. Tvrtka / ime i prezime:
2. Adresa:		2. Adresa / sjedište:
3. Osobni identifikacijski broj:		3. Osobni identifikacijski broj:
4. IBAN broj računa _____ kod _____		4. IBAN broj računa _____

III. RAZDOBLJE NA KOJE SE OTPREMNINA ODNOSI: GODINE OD ___ DO ___			
IV. PODACI O OTPREMNINI/DIJELU OTPREMNINE KOJI NISU ISPLAĆENI RADNIKU DO DANA IZDAVANJA OBRAČUNA			
Opis			Iznos
1. IZNOS OTPREMNINE ZA ISPLATU RADNIKU			
2. IZNOS OBRAČUNATIH, A NEUPLAĆENIH JAVNIH DAVANJA IZ OTPREMNINE			
Opis	Iznos	Opis	Podaci o uplatnom računu
2.1. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
2.2. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
2.3. Obračunata, a neuplaćena obveza poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	

V. KALENDARSKA GODINA ZA KOJU GODIŠNJI ODMOR NIJE ISKORIŠTEN ILI NIJE ISKORIŠTEN U CIJELOSTI			
1. Godina (tekuća) _____			
2. Godina (prethodna) _____			
VI. PODACI O NAKNADI ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR/DIJELU NAKNADE ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR KOJI NISU ISPLAĆENI RADNIKU DO DANA IZDAVANJA OBRAČUNA			
Opis			Broj/iznos
1. BROJ DANA GODIŠNJEG ODMORA (temeljem Zakona o radu, drugog propisa, sporazuma sklopljenog između radničkog vijeća i poslodavca, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili ugovora o radu)			
2. BROJ DANA GODIŠNJEG ODMORA KOJE RADNIK NIJE ISKORISTIO			
3. BROJ DANA GODIŠNJEG ODMORA KOJE RADNIK NIJE ISKORISTIO U PRETHODNOJ GODINI			
4. UKUPAN BROJ DANA GODIŠNJEG ODMORA (ako radnik ostvaruje pravo na godišnji odmor za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu)			
5. IZNOS NAKNADE ZA ISPLATU RADNIKU			
6. IZNOS OBRAČUNATIH, A NEUPLAĆENIH JAVNIH DAVANJA IZ NAKNADE ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR			
Opis	Iznos	Opis	Podaci o uplatnom računu
6.1. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
6.2. Obračunata, a neuplaćena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	
6.3. Obračunata, a neuplaćena obveza poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak		Naziv primatelja	
		IBAN	
		model i poziv na broj primatelja	

VII. DATUM DOSPJELOSTI OTPREMNINE/NAKNADE ZA NEISKORIŠTENI GODIŠNJI ODMOR:	
VIII. NAPOMENA Na dospelji, a neisplaćeni iznos otpremnine, odnosno naknade za neiskorišteni godišnji odmor teče zakonska zatezna kamata propisana sukladno članku 29. Zakona o obveznim odnosima za odnose koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, počevši od datuma dospijea pa do isplate.	
IX. MJESTO I DATUM IZDAVANJA: _____	IME I PREZIME OVLAŠTENE OSOBE POSLODAVCA _____ _____ (potpis ovlaštene osobe poslodavca)
X. DATUM PREDAJE RADNIKU/RADNICI: _____	

9. Dvojno iskazivanje EUR-a i HRK

Ovim putem podsjećamo da u razdoblju dvojnog iskazivanja poslodavac je obavezan dvojno iskazati **ukupnu svotu isplaćenu radniku na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće, otpremnine i drugih materijalnih prava koji se radniku isplaćuju na temelju propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu uz prikaz fiksnog tečaja konverzije**. Pri dvojnog iskazivanju primjenjuje se srednji konverzijski tečaj 7,53450 EUR koji je jednako tako obavezan do 31.12. 2023. iskazivati na isplatnim listama.

10. Rokovi čuvanja isplatnih lista

Poslodavac je obračunske isprave, čiji je sadržaj propisan ovim Pravilnikom, dužan čuvati najmanje šest godina, a u slučaju kada poslodavac ima saznanja da je pokrenut radni spor u pogledu ostvarenja prava iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom, pri čemu bi za ostvarenje tih prava mogle biti relevantne i obračunske isprave, dužan ih je čuvati do pravomoćnog okončanja toga spora.

11. Rok prilagodbe i prekršaji poslodavca

Poslodavci su dužni, najkasnije do 1. listopada 2023. godine uskladiti svoje obračunske isprave s odredbama ovoga Pravilnika.

Sukladno odredbi članka 294. Zakona o radu novčanom kaznom od 61.000,00 do 100.000,00 kuna (od 8.096,09 do 13.272,28 eura) kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba, odnosno poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna (od 929,06 do 1.327,23 eura):

- ako radniku u propisanom roku ne dostavi obračun iz kojeg je vidljivo kako je utvrđen iznos plaće, naknade plaće ili otpremnine ili ako isti nema propisani sadržaj
- ako radniku ne dostavi obračun dugovane, a neisplaćene plaće, naknade plaće ili otpremnine ili ako isti nema propisani sadržaj.

12. Primjeri isplatnih lista

Primjer 1. Primjer obračuna i isplate plaće (redoviti rad + prekovremeni rad):

Radnik je u mjesecu kolovozu 2023. ostvario:

- 176 sati - redoviti rad
- 16 sati - prekovremeni rad nedjeljom
- 8 sati - naknada plaće za vrijeme državnog praznika

Elementi za obračun plaće:

- osnovica za obračun plaće: 1.800,00 eura
- koeficijent za obračun: 1,2
- uvećanje za minuli radni staž – 0,5 % po godini staža (2 godina staža): 1 %
- radnik ima obustavu za kredit u iznosu od 80 eura
- pravo na naknadu za mjesni prijevoz u iznosu od 38,49 eura
- nagrada za radne rezultate: 45,00 eura
- naknada za topli obrok 20 eura (paušalna isplata radniku na račun)

Osnovna plaća uvećava se za svaki sat rada, i to:

- za prekovremeni rad 50%
- za rad nedjeljom 50%

Plaća je isplaćena 8. rujna 2023. godine.

ELEMENTI ZA OBRAČUN PLAĆE		
osnovica		1.800,00
koeficijent		1,2
osnovica*koeficijent		2.160,00
uvećanje za staž		21,60
osnovica za obračun plaće		2.181,60
satnica		11,86
uvećanje za prekovremeni rad nedjeljom (satnica + 50% + satnica + 50%)		23,71

OBRAČUN		
1.	osnovica za obračun plaće za odrađenu punu satnicu za mjesec kolovoz 2023.	2.181,60
2.	satnica za mjesec kolovoz 2023 (plaća za mjesec dana rada/184)	11,86
3.	redoviti rad	176,00
5.	naknada za blagdan (radnik nije radio na blagdan)	8,00
7.	prekovremeni rad - nedjelja	16,00
8.	ukupno sati	200,00
9.	redoviti rad	2.086,75
11.	blagdani	94,85
13.	prekovremeni rad - nedjelja	379,41
14.	plaća za mjesec kolovoz 2023.	2.561,01
15.	osnovica za utvrđivanje doprinosa	2.561,01
16.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	384,15
17.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (7*5%)	128,05
18.	doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje	422,57
19.	primitak po osnovi nesamostalnog rada - plaća	2.561,01
20.	izdaci - ukupno	512,20
21.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	384,15
22.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	128,05
23.	dohodak	2.048,81

24.	osobni odbitak	530,90
25.	porezna osnovica	1.517,91
26.	iznos poreza na dohodak	303,58
27.	iznos prireza porezu na dohodak	54,64
28.	ukupno porez i prirez	358,23
29.	iznos za isplatu	1.690,58
30.	nagrada za rezultate rada	45,00
31.	naknada za topli obrok	20,00
32.	naknada za mjesni prijevoz	38,49
33.	obustava za kredit	-80,00
34.	SVEUKUPNO ZA ISPLATU RADNIKU NA RAČUN	1.714,07 EUR/ 12.914,66 HRK

OBRAČUN ISPLAĆENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE/PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA		Obrazac IP1		
I. PODACI O RADNIKU				
1. Ime i prezime: Ivo Ivić				
2. Adresa: Zagreb, Gmajnje 15				
3. Osobni identifikacijski broj: 15241414141				
4. IBAN broj računa HRXXXXXXXXXXkod Xy banka				
5. IBAN broj računa iz članka 212. Ovršnog zakona ____kod_____				
II. PODACI O POSLODAVCU				
1. Tvrtka / ime i prezime: Bobi d.o.o.				
2. Adresa / sjedište: Zagreb, Ilica 502				
3. Osobni identifikacijski broj: 54141421414				
4. IBAN broj računa HRXXXXXXXXXX				
III. OPĆI PODACI POTREBNI ZA OBRAČUN PLAĆE				
Osnovica: 1.800,00				
Koeficijent: 1,2				
Uvećanje za minuli rad: 1%				
Fiksni tečaj konverzije: 7,53450				
IV. DATUM ISPLATE/OBRAČUNA				
1.1. Datum isplate				
	_0_ _8_	_0_ _9_	2_ 0_	2_ _3_
1.2. Datum djelomične isplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)				
	_ _	_ _	_ _	_ _
1.3. Datum obračuna u slučaju neisplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)				
	_ _	_ _	_ _	_ _
V. RAZDOBLJE NA KOJE SE PLAĆA ODNOSI: GODINA 2023., MJESEC 08 DANI U MJESECU OD 01 DO 31				

VI. PODACI O RADNOM VREMENU I OSTVARENOJ PLAĆI/NAKNADI PLAĆE/PRIMICIMA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA			
OPIS	SATI	ELEMENT OBRAČUNA	IZNOS
1. REDOVNI MJESEČNI FOND SATI I UKUPAN IZNOS PLAĆE/NAKNADE PLAĆE/PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA (VI.2.+VI.3.+VI.4)	200		2.561,01
2. PODACI O VRSTI I IZNOSIMA OSTVARENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE I BROJU OSTVARENIH SATI RADA/NAKNADE NA TERET POSLODAVCA (VI.2.2.1. + ... + VI.2.5.n.)	200		2.561,01
2.1. redoviti rad prema rasporedu radnog vremena	172	176*11,86	2.086,75
2.2. prekovremeni rad nedjeljom	16	16*((11,86*50%)+(11,86*50%))	379,41
3.1. naknada za dane blagdana i neradne dane utvrđene posebnim zakonom	8	8*11,86	94,85
VII. UTVRĐIVANJE DOPRINOSA IZ OSNOVICE			
	O p i s		IZNOS
OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA PREMA OPOREZIVIM NAKNADAMA			2.561,01
1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti			384,15
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje			128,05
VIII. UTVRĐIVANJE POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK			
1. IZNOS OSTVARENOG OPOREZIVOG PRIMITKA			2.561,01
2. IZDACI (VIII.2.1. + VIII.2.2.)			512,20
2.1. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti			384,15
2.2. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje			128,05
3. DOHODAK (VIII.1. - VIII.2.)			2.048,81
4. NEOPOREZIVI ODBITAK (UKUPAN FAKTOR OSOBNOG ODBITKA)			530,90
5. POREZNA OSNOVICA (VIII.3. - VIII.4.)			1.517,91
6. UKUPAN IZNOS POREZA (VIII.6.1. +...+ VIII.6.n.)			303,58
STOPA (%)	OSNOVICA		
6.1. 20 %	1.517,91		303,58
7. IZNOS PRIREZA (18%)			54,64
8. UKUPNO POREZ I PRIREZ (VIII.6. - VIII.7. + VIII.8. + VIII.9.)			358,23

IX. IZNOS PLAĆE (VIII.3. - VIII.10.)			1.690,58
X. VRSTE I IZNOSI NEOPOREZIVIH PRIMITAKA (X.1. - X.n.), oznaku mjeseca ili godine za koji se primitak isplaćuje			
	VRSTA NEOPOREZIVOG PRIMITKA	RAZDOBLJE (GODINA/MJESEC/VIŠE MJESECI)	IZNOS
1.	Primici radnika na temelju radnog odnosa koji se isplaćuju kao materijalno pravo – naknada za topli obrok	rujan 2023.	20,00
2.	Primici radnika na temelju radnog odnosa koji predstavljaju naknadu troška – naknada troška mjesnog prijevoza s posla na posao	rujan 2023.	38,49
3.	Primici radnika koji se smatraju plaćom prema Zakonu o radu, a prema poreznim propisima su neoporezivi – nagrada za radne rezultate	kolovoz 2023.	45,00
n.			
XI. VRSTE I IZNOSI OBUSTAVA IZ PLAĆE (XI.1. + ... + XI.n.)			
Kredit			80,00
XII. IZNOS ZA ISPLATU NAKON OBUSTAVA (IX. + X. - XI.)			
1. Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun EUR			1.714,07
2. Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun HRK			12.914,66
XIII. DOPRINOSI NA OSNOVICU			
1. OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA NA OSNOVICU			2.561,01
2. IZNOS DOPRINOSA NA OSNOVICU (XIII.2.1. + ... + XIII.2.n.)			422,57
2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje prema plaći/naknadi plaće/ostalom primitku			422,57
XIV. UKUPAN TROŠAK RADA			3.087,07 ¹
XV. NAPOMENA:			

Primjer 2. obračuna i isplate plaće 2 (redoviti rad + bolovanje):

Radnik je u mjesecu kolovozu 2023. ostvario:

136 sati - redoviti rad

8 sati - naknade plaće za vrijeme državnog praznika

20 sati - bolovanja na teret poslodavca

20 sati - bolovanje na teret HZZO-a

Elementi za obračun plaće:

- osnovica za obračun plaće: 1.950,00 eura
- koeficijent za obračun: 1,5
- uvećanje za minuli radni staž – 0,5 % po godini staža (5 godina staža): 2,5 %

Kada je radnik odsutan s rada zbog bolovanja do 42 dana, pripada mu naknada plaće u visini od 85% od njegove osnovne plaće.

Radnik ima otvoren zaštićen račun za isplatu dijela plaće i ostalih primitaka koji se izuzimaju od ovrhe.

Ovdje je potrebno napomenuti da, u 2023. godini, neto-plaća za provedbu ovrhe iznosi 1.006,44 eura. Kako je radnikova plaća viša od navedenog iznosa, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine prosječne netoplaće, što znači da mu se može plijeniti sve iznad 670,96 eura (1.006,44/3x2). Naknade bolovanja, sukladno odredbi članka 36. stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom, izuzete su iz ovrhe.

Plaća je isplaćena 14. rujna 2023. godine.

ELEMENTI ZA OBRAČUN PLAĆE		
osnovica		1.950,00
koeficijent		1,5
osnovica*koeficijent		2.925,00
uvećanje za staž		73,13
ukupno		2.998,13
satnica		16,29
satnica bolovanja (85% plaće)		13,85
naknada na teret HZZO po satu		3,02

OBRAČUN		
1.	osnovica za obračun plaće za odrađenu punu satnicu za mjesec kolovoz 2023.	2.998,13
2.	satnica za mjesec kolovoz 2023 (plaća za mjesec dana rada/184)	16,29
3.	redoviti rad	136,00
4.	bolovanje na teret poslodavca	20,00
5.	blagdani	8,00
6.	bolovanje na teret HZZO-a	20,00
7.	ukupno sati	184,00

¹ Zbrojena je plaća, doprinosi na osnovicu, naknada prijevoza, naknada za topli obrok i nagrada za rezultat rada. Može se iskazati i samo plaća uvećana za doprinos na osnovicu.

8.	redoviti rad	2.216,01
9.	bolovanje na teret poslodavca	277,00
10.	blagdani	130,35
11.	bolovanje na teret HZZO-a	60,40
12.	plaća za mjesec kolovoz 2023.uvećano za naknadu bolovanja na teret HZZO-a	2.683,76
13.	plaća za mjesec kolovoz 2023.	2.623,36
14.	osnovica za utvrđivanje doprinosa	2.623,36
15.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	393,50
16.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	131,17
17.	doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje	432,85
18.	primitak po osnovi nesamostalnog rada - plaća	2.623,36
19.	izdaci - ukupno	524,67
20.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	393,50
21.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	131,17
22.	dohodak	2.098,69
23.	osobni odbitak	530,90
24.	porezna osnovica	1.567,79
25.	iznos poreza na dohodak	313,56
26.	iznos prireza porezu na dohodak	56,44
27.	ukupno porez i prirez	370,00
28.	iznos za isplatu (22.-27.+11.)	1.789,09
29.	SVEUKUPNO ZA ISPLATU RADNIKU NA REDOVITI RAČUN	836,13
30.	SVEUKUPNO ZA ISPLATU RADNIKU NA ZAŠTIĆENI RAČUN	952,96

OBRAČUN ISPLATE NA REDOVITI RAČUN/ZAŠTIĆENI RAČUN – pod pretpostavkom da je radnik bio prvo na bolovanju na teret poslodavca, pa je nakon toga u mjesecu kolovozu odradio dio mjeseca (da je prvo radio, pa otišao na bolovanje na teret poslodavca osobni odbitak bi se prvo računao prema plaći). Naknada na teret HZZO uvijek se računa u neto iznosu.

	Opis	Naknada bolovanja na teret poslodavca	Plaća za rad	Naknada bolovanja na teret HZZO-a	Sveukupno
1.	bruto iznos	277,00	2.346,36	60,40	2.683,76
2.	osnovica za utvrđivanje doprinosa	277,00	2.346,36	0,00	2.623,36
3.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	41,55	351,95	0,00	393,50
4.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	13,85	117,32	0,00	131,17
5.	doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje	45,71	387,15	0,00	432,85
6.	primitak po osnovi nesamostalnog rada - plaća	277,00	2.346,36	0,00	2.623,36
7.	izdaci - ukupno	55,40	469,27	0,00	524,67
8.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	41,55	351,95	0,00	393,50
9.	doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	13,85	117,32	0,00	131,17
10.	dohodak	221,60	1.877,09	0,00	2.098,69
11.	osobni odbitak	221,60	309,30	0,00	530,90
12.	porezna osnovica	0,00	1.567,79	0,00	1.567,79
13.	iznos poreza na dohodak	0,00	313,56	0,00	313,56
14.	iznos prireza porezu na dohodak	0,00	56,44	0,00	56,44
15.	ukupno porez i prirez	0,00	370,00	0,00	370,00
16.	iznos za isplatu	221,60	1.507,09	60,40	1.789,09
17.	sveukupno za isplatu radniku na redoviti račun	0,00	836,13	0,00	836,13
18.	sveukupno za isplatu radniku na zaštićeni račun	221,60	670,96	60,40	952,96

OBRAČUN ISPLAĆENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE/PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA		Obrazac IP1
I. PODACI O RADNIKU		II. PODACI O POSLODAVCU
1. Ime i prezime: Karlo Karlić		1.Tvrtka / ime i prezime: Bibi d.o.o.
2. Adresa: Zagreb, Sesvete 54		2. Adresa / sjedište: Zagreb, Ulica 5
3. Osobni identifikacijski broj: 54142214121		3. Osobni identifikacijski broj: 21521251456
4. IBAN broj računa HRXXXXXXXXXXkod Xy banka		4. IBAN broj računa HRXXXXXXXXXX
5. IBAN broj računa iz članka 212. Ovršnog zakona HRXXXXXXXXXX kod YY		

III. OPĆI PODACI POTREBNI ZA OBRAČUN PLAĆE	
Osnovica za obračun: 1.950,00	
Koeficijent za obračun: 1,5	
Uvećanje za minuli rad: 2,5%	
Fiksni tečaj konverzije: 7,53450	
IV. DATUM ISPLATE/OBRAČUNA	
1.1. Datum isplate	1 4 0 9 2 0 2 3
1.2. Datum djelomične isplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)	
1.3. Datum obračuna u slučaju neisplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)	
V. RAZDOBLJE NA KOJE SE PLAĆA ODNOSI: GODINA 2023, MJESEC 08 DANI U MJESECU OD 01 DO 31	

VI. PODACI O RADNOM VREMENU I OSTVARENOJ PLAĆI/NAKNADI PLAĆE/PRIMICIMA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA			
OPIS	SATI	ELEMENT OBRAČUNA	IZNOS
1. REDOVNI MJESEČNI FOND SATI I UKUPAN IZNOS PLAĆE/NAKNADI PLAĆE/PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA (VI.2.+VI.3.+VI.4)	184		2.623,36
2. PODACI O VRSTI I IZNOSIMA OSTVARENE PLAĆE/NAKNADI PLAĆE I BROJU OSTVARENH SATI RADA/NAKNADI NA TERET POSLODAVCA (VI.2.2.1. + ... + VI.2.5.n.)	184		2.623,36
2.1. redoviti rad prema rasporedu radnog vremena	136	136*16,29	2.216,01
3.1. naknada za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti na teret poslodavca	20	136*(16,29*85%)	277,00
3.3. naknada za dane blagdana i neradne dane utvrđene posebnim zakonom	8	8*16,29	130,35
3. PODACI O VRSTI I IZNOSIMA OSTVARENE NAKNADE I BROJU OSTVARENH SATI NAKNADE NA TERET HZZO		BOLOVANJE NAKON 42. DANA (20*3,02)	60,40
VII. UTVRĐIVANJE DOPRINOSA IZ OSNOVICE			
	O p i s		IZNOS
OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA PREMA OPOREZIVIM NAKNADAMA			2.623,36
1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti			393,50
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje			131,17
VIII. UTVRĐIVANJE POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK			
1. IZNOS OSTVARENOG OPOREZIVOG PRIMITKA			2.323,36
2. IZDACI (VIII.2.1. + VIII.2.2.)			524,67
2.1. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti			393,50
2.2. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje			131,17
3. DOHODAK (VIII.1. - VIII.2.)			2.098,69
4. NEOPOREZIVI ODBITAK (UKUPAN FAKTOR OSOBNOG ODBITKA)			530,90
5. POREZNA OSNOVICA (VIII.3. - VIII.4.)			1.567,79
6. UKUPAN IZNOS POREZA (VIII.6.1. +...+ VIII.6.n.)			313,56
STOPA (%)	OSNOVICA		
6.1. 20 %	1.567,79		313,56
7. IZNOS PRIREZA (18%)			56,44
8. UKUPNO POREZ I PRIREZ (VIII.6. - VIII.7. + VIII.8. + VIII.9.)			370,00
IX. IZNOS PLAĆE (VIII.3. - VIII.10.)			1.728,69
XII. IZNOS ZA ISPLATU NAKON OBUSTAVA			1.789,09
1. Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun EUR			836,13
2. Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun HRK			6.299,82
3. Iznos plaće/naknade plaće isplaćen radniku za račun iz čl. 212. Ovršnog zakona EUR			952,96
4. 3. Iznos plaće/naknade plaće isplaćen radniku za račun iz čl. 212. Ovršnog zakona HRK			7.180,08
XIII. DOPRINOSI NA OSNOVICU			
1. OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA NA OSNOVICU			2.623,36
2. IZNOS DOPRINOSA NA OSNOVICU (XII.2.1. + ... + XII.2.n.)			432,85
2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje prema plaći/naknadi plaće/ostalom primitku			432,85
XIV. UKUPAN TROŠAK RADA (VI.2. + X. + XIII.2.)			3.116,61 ²
XV. NAPOMENA:			

² Zbrojena je plaća, doprinosi na osnovicu i naknada na teret HZZO-a. Može se iskazati i samo plaća uvećana za doprinos na osnovicu.

Prestanak obveza

Gordana Muraja*

Nastanak i prestanak obveza u obveznom i izvanugovornom odnosu uređuje Zakon o obveznim odnosima, kao opći propis obveznog prava. U članku autorica pobliže pojašnjava pravni aspekt nastanka i prestanka obveza.

1. Nastanak i prestanak obveza

Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22. i 156/22, dalje u tekstu: ZOO) kao opći propis obveznog prava uređuje osnove obveznih odnosa te ugovorne i izvanugovorne obvezne odnose.

Nastanak obveza u obveznom odnosu uređen je člankom 20., jedinim člankom Glave III ZOO-a, a koji utvrđuje da obveze nastaju na osnovi pravnih poslova i na temelju izvan ugovornih odnosa: prouzrokovanjem štete, stjecanjem bez osnove, poslovođstvom bez naloga, javnim obećanjem nagrade i izdavanjem vrijednosnih papira. Obveze mogu nastati i na osnovi odluke suda ili druge javne vlasti. Kao što svaki porezni obveznik dobro zna, obveze nastaju i na temelju zakona, ali obveze na temelju zakona ne spadaju u obvezno pravo pa nisu tema ovoga članka.

Za razliku od nastanka obveza koji je uređen samo člankom 20., prestanak obveza uređen je Glavom VII., koja člancima od 160. do 246., dakle u 87 članaka ZOO-a uređuje se prestanak obveza. Iako se na prvi pogled može zaključiti da je ZOO prestanku obveza posvetio više prostora i odredbi nego nastanku obveza, to zapravo nije tako. Naime, za nastanak ugovornih obveza potrebno je zaključiti (usmeno ili u pisanom obliku) ugovor. ZOO uređuje različite pravne poslove kao izvor obveza, čemu je posvetio zapravo cijeli Posebni dio (članci 247. – 1044.) i koji upravo uređuje sva pitanja nastanka obveza. Također je svakom od oblika nastanka obveza na temelju izvan ugovornih odnosa posvećen dio koji daje zakonske definicije i uređuje obveze osoba u izvan ugovornom odnosu.

No, ovaj se članak bavi prestankom obveza pa će dio koji govori o nastanku obveza biti obrađen samo onoliko koliko je neophodno da bi se mogla prikazati tema prestanka obveza.

2. Subjekti ugovornih odnosa

Zavisno o svojoj ulozi u obveznom odnosu subjekti ugovornih odnosa imaju mnoge nazive.

Osnovna je podjela sudionika na vjerovnika i dužnika. Zanimljivo je da ZOO ne sadrži definiciju vjerovnika ni dužnika, samo taj izraz koristi pa prema zakonskim odredbama valja zaključiti o sadržaju ovih pojmova.

Hrvatski jezični portal¹ (dalje: HJP), kao i neki drugi izvori² za vjerovnika određuje da je to *onaj koji daje novac na zajam, osoba koja pod određenim uvjetima posuđuje kome novac, zajmodavac, kreditor*. U dijelu *etimologija* HJP ukazuje da treba istraživati riječ *vjera*. Moglo bi se reći da korijen riječi vjerovnik ukazuje da je to osoba koja, uz to što je i ugovorila, mora vjerovati da će ugovor koji je zaključila biti ispunjen, jer u protivnom ima puno toga za izgubiti.

S druge je strane u obveznom odnosu dužnik – gdje se već iz riječi vidi da je to osoba koja duguje. HJP za dužnika navodi da je to (*pravna*) *osoba u položaju prema vjerovniku, odnosno onaj koji se osjeća obveznim da se oduži za kakvu uslugu*. Hrvatska enciklopedija³ dužnika definira kao svaku fizičku ili pravnu osobu *koja je kao sudionik u obveznopravnom odnosu dužna izvršiti određenu činidbu vjerovniku*. Kad se spomene *dug*, prva je asocijacija *novac*, međutim, oba se izraza u obveznom pravu koriste da bi označila sudionike u različitim obveznim odnosima, a predmet obveze nije uvijek novac.

Pritom je moguće da je u pojedinom obveznom odnosu svaki od sudionika istovremeno vjerovnik i dužnik. Naime, dvostrani ugovorni odnosi stvaraju za svaku od ugovornih strana obveze pa je na pitanje tko je u obvezi a tko ima pravo tražiti ispunjenje moguće odgovoriti jedino ako se sagledava trenutno stanje obveza: primjerice, kod kupoprodaje je kupac dužnik jer duguje novac prodavatelju, koji je u tom slučaju vjerovnik. Međutim, kad kupac plati, prodavatelj postaje dužnik u tom obveznom odnosu jer da bi ugovor bio ispunjen, nakon plaćanja prodavatelj je u obvezi predati predmet ugovora kupcu.

Vjerovnik je strana u obveznom odnosu koja je ovlaštena od druge ugovorne strane – dužnika – zahtijevati izvršenje ili propuštanje izvršenja određene činidbe, zavisno o tome što je ugovoreno.

Dužnik je strana u obveznom odnosu koja je u obvezi druđoj ugovornoj strani – vjerovniku – ispuniti obvezu odnosno izvršiti ili propustiti izvršenje određene činidbe, zavisno o tome što je ugovoreno.

3. Prestanak obveza

Opće je pravilo, koje utvrđuje članak 160. ZOO, da obveze, isto kao što nastaju tako i prestaju suglasnošću volja

¹ <https://hjp.znanje.hr/>

² <http://struna.ihjj.hr/naziv/vjerovnik/8786/>

³ <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=16749>

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com

sudionika obveznog odnosa, dakle kad su se sudionici 'dogovorili' o njihovom prestanku. U taj 'dogovor' ubrajaju se sva ispunjenja i svaki prestanak obveze na ugovoreni način, odnosno takav prestanak obveze kod kojeg nema spora.

Međutim, obveze koji put prestaju jednostranom izjavom volje, primjerice kod prijebaja za koji nije potrebna suglasnost druge strane ako su se ispunili uvjeti za prijebaj. Iako na prvi pogled prijebaj djeluje kao suglasnost volja, jer obje su se strane jedna kod druge zadužile, što su nesumnjivo učinile suglasnošću volja, prestanak obveze tj. prijebaj nastaje jednostranom izjavom volje jedne od ugovornih strana, a druga strana prijebajem ne mora biti „oduševljena“. Dakle, u širem smislu u takvom slučaju postoji suglasnost volja jer ne može ni dužniku ni vjerovniku ostati nepoznato da su istovremeno u dvije uloge u više obveznih odnosa, a u užem smislu je jednostranom izjavom jednog od njih obvezni odnos prestao.

U nastavku, iza podnaslova u zagradi je naveden broj prvog (koji put u nizu) članka ZOO-a koji uređuju pojedini pojami.

Ispunjenje (čl. 161. ZOO)

ZOO ispunjenje u članku 160. uređuje u kontekstu da *Obveza prestaje suglasnošću volja sudionika u obveznom odnosu, ispunjenjem* jer ispunjenje je ujedno i izraz suglasnosti volja sudionika obveznog odnosa: odnos je suglasno započeo, ispunjen je prema ugovoru – a time što svaka ugovorna strana ispunila preuzetu obvezu suglasno je i okončan.

Dužnost ispunjenja obveze, utvrđena je člankom 9. ZOO-a koji utvrđuje da je sudionik u obveznom odnosu dužan svoju obvezu ispuniti i odgovoran je za njezino ispunjenje.

Kao najvažnija pravila o ispunjenju treba istaknuti to da se ispunjene sastoji u izvršenju onoga što čini sadržaj obveze te niti dužnik obvezu može ispuniti nečim drugim, niti vjerovnik može zahtijevati nešto drugo – iako se stranke mogu i tako dogovoriti, odnosno obveza prestaje ako vjerovnik umjesto onoga što mu se duguje primi nešto drugo od dužnika.

U kontekstu ispunjenja osobito treba ukazati na to da, u slučaju da je vjerovnik u zakašnjenju ili je nepoznat, dužnik, prema članku 186. ZOO *može za vjerovnika položiti dugovanu stvar kod suda*. Dužnici koji ne poznaju pravo⁴ znaju tvrditi da nisu mogli izvršiti ugovorenu obvezu u roku jer iz bilo kojeg razloga nisu mogli do vjerovnika. Međutim, to dužnika ne opravdava za neizvršenje obveze jer je obvezu koja se, primjerice, sastoji u plaćanju mogao ispuniti u roku polaganjem potrebne svote u sudski plog. Budući da obvezu nije ispunio, kad vjerovnik naknadno zatraži ostvarenje obveze dužnik će za razdoblje zakašnjenja dugoovati i zatezne kamate, što ne bi bio slučaj da je u roku za ispunjenje obveze položio potrebnu svotu u sudski plog.

Za polaganje i prodaju dugovane stvari ZOO daje još pravila, zapravo je ispunjenju obveze posvećen cijeli odjeljak 2. ZOO-a, uređuje ga 33 članka ZOO, od 161. do 194.

ZOO se pritom u odsjeku 1. bavi općim pravilima o ispunjenju (tko može ispuniti obvezu i na koga padaju troškovi ispunjenja, kome se može ispuniti obveza, koji je predmet ispunjenja, računanje ispunjenja, vrijeme i mjesto ispunjenja, potvrda da je obveza ispunjena i vraćanje obveznice (odnosno vrijednosnog papira koji je osiguravao obvezu), u odsjeku 2. zakašnjenjem dužnika / vjerovnika, a u odsjeku 3. polaganjem i prodajom dugovane stvari kao načinom ispunjenja. Budući da je ZOO dispozitivne naravi, a ugovor je zakon među strankama, ugovorne strane mogu i drugačije ugovoriti, ali ako ne ugovore drugačije na ispunjenje i ocjenu je li obveza ispunjena primjenjuju se pravila iz odjeljka 2. ZOO.

Prijebaj (čl. 195. ZOO)

Ako obje tražbine glase na novac ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće, i ako su obje dospjele, dužnik može prebiti tražbinu s protu tražbinom vjerovnika.

Iako je kod prijebaja u pitanju dvostrani odnos, ili različiti jednostrani odnosi u kojem je svaki od sudionika u nekoj od sudioničkih uloga, prijebaj nastaje jednostranom izjavom bilo koje od strana ugovornog odnosa. Iako se, nakon izjave, smatra da je učinak prijebaja nastao onog trenutka kad su se ispunile pretpostavke za prijebaj (obje su obveze dospjele), prijebaj nastaje tek izjavom o prijebaju. Iz toga da je izjava jednostrani akt jedne od ugovornih strana treba zaključiti da za prijebaj nije potreban pristanak druge ugovorne strane, no za prestanak obveze, po prirodi stvari, bilo bi potrebno da druga ugovorna strana na nedvojbena način primi izjavu o prijebaju.

I za prijebaj ZOO daje još pravila, odnosno prijebaj je uređen člancima od 195. do 202. pa za svaki konkretni ugovorni odnos treba provjeriti jesu li ispunjene sve pretpostavke.

Otpust duga (čl. 203. ZOO)

Za otpust duga kao način prestanka obveze ZOO utvrđuje da obveza prestaje kad vjerovnik izjavi dužniku da neće zahtijevati njezino ispunjenje, a dužnik se s time suglasi. Posebno je zanimljivo da za pravovaljanost tog sporazuma nije potrebna posebna forma, pa čak ne mora biti ni u obliku u kojem je sklopljen posao iz kojeg je obveza nastala. Naime, za neke ugovore ZOO propisuje pisani oblik, pa se smatra da ugovor nije nastao ako nije zaključen u pisanoj formi. No za otpust duga po tom ugovoru takva se forma ne traži. Pritom, naravno, ostaje otvoreno pitanje dokazivanja da je dug otpušten te se dužnik kojem je vjerovnik otpustio dug mora pobrinuti da otpust duga može i dokazati.

Sjedinjenje (čl. 207. ZOO)

Kad jedna ista osoba postane vjerovnik i dužnik, obveza prestaje sjedinjenjem. Takva situacija može nastati, primjerice, zbog nastupa pravnih posljedica utvrđenih

⁴ a koji put su i u uvjerenju da ih nepoznavanje prava oslobađa od odgovornosti

zakonom. Tako je u sudskoj praksi moguće pronaći primjer u kojem je tijelo Republike Hrvatske u trenutku stupanja na snagu Zakona o vlasništvu (1. siječnja 1997.) imalo pravo korištenja nekretnine u društvenom vlasništvu, a spomenutim je zakonom uređena pretvorba prava korištenja društvenog vlasništva u pravo vlasništva. Tako je RH stekla vlasništvo nad svim nekretninama na kojima su pravo korištenja imale bivše općine, a koje nekretnine su koristile bivše uprave društvenih prihoda, na način koji je detaljnije opisan u odluci Vrhovnog suda RH poslovnog broja Rev 1023/2021-2 od 22. rujna 2021., dostupnoj na Portalu sudske prakse.

Nemogućnost ispunjenja (čl. 208. ZOO)

Obveza prestaje kad ispunjenje obveze postane nemoguće zbog okolnosti za koje dužnik ne odgovara. Uzrok za ovakav način prestanka obveza nastaje, primjerice, u situaciji promjene propisa koji uređuju pojedini ugovorni odnos. Takav primjer moguće je pronaći u odluci VSRH poslovnog broja Rev 1807/01-2⁵

Naime, zamjena spornog stana za dva manja u smislu odredbe čl. 65. st. 4. ZSO-a⁶ podrazumijevala je stjecanje stanarskog prava na zamijenjenim stanovima, a kako je kategorija stanarskog prava ukinuta stupanjem na snagu Zakona o najmu stanova, to takav sporazum sve i da tužiteljica od njea nije odustala, se objektivno više nije mogao realizirati.

Protek vremena (čl. 211. ZOO)

ZOO poznaje *trajni* obvezni odnos s *određenim rokom trajanja*⁷, koji prestaje kad rok istekne, osim kad je ugovoreno ili zakonom određeno da se poslije isteka roka obvezni odnos produljuje na neodređeno vrijeme, ako ne bude pravodobno otkazan.

Kad se radi o isteku roka, teško da je tu potrebno posebno objašnjenje. A ni drugi dio zakonskog uređenja, da se može ugovoriti, a može biti i zakonom određeno, da se poslije isteka *ugovorenog* roka obvezni odnos produljuje na neodređeno vrijeme nije teško ilustrirati prerastanjem radnog odnosa na određeno vrijeme u radni odnos na neodređeno vrijeme na temelju članka 12. stavka 10. Zakona o radu (NN, br. 93/14., 127/17., i 98/19. i 151/22). Navedeni članak za slučaj da je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama ZR-a ili ako radnik nastavi raditi kod poslodavca i nakon isteka vremena za koje je ugovor sklopljen, kao posljedicu propisuje da se smatra se da je ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme.

Produljenje obveznog odnosa može biti i ugovoreno, kad se primjenjuje kao izraz volje ugovornih strana, a kad je zakonom propisano primjenjuje se po sili zakona.

Otkaz (čl. 212. ZOO)

Otkazom prestaje trajni obvezni odnos čije trajanje nije određeno prilikom zaključivanja ugovora, odnosno obvezni odnos zaključen na neodređeno vrijeme.

Otkaz se može dati u svako doba, samo ne u nevrijeme, a otkazani obvezni odnos prestaje kad istekne otkazni rok određen ugovorom, a ako rok nije određen ugovorom, odnos prestaje nakon isteka roka određenog zakonom ili običajem, odnosno istekom primjerenog roka.

Otkaz ugovora zaključenog na određeno vrijeme moguć je jedino ako je otkaz ugovoren kao način prestanka obveze.

Smrt ugovorne strane (čl. 213. ZOO)

Obveza prestaje smrću dužnika ili vjerovnika samo ako je obveza nastala s obzirom na osobna svojstva koje od ugovornih strana ili osobne sposobnosti dužnika.

Na temelju odredbe članka 139. Zakona o nasljeđivanju nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine – pa se i dugovi nasljeđuju. Također treba imati na umu i članak 336. ZOO koji u stavku 2. utvrđuje da ugovor ima učinak i za univerzalne pravne sljednike ugovornih strana, osim ako je što drugo ugovoreno ili što drugo proizlazi iz naravi samog ugovora, što se odnosi i na pravne sljednike pravnih osoba.

No, ako je ugovorena obveza koju može ispuniti jedino dužnik, kao što je slučaj, primjerice, kod ugovora o autorskom djelu, smrću ugovorne strane obveza može prestati – ipak, treba napomenuti, naručitelj može od nasljednika koji su naslijedili određenu imovinu tražiti naknadu štete za iznos koji je platio na ime ispunjenja ugovora.

Sa smrću dužnika ili vjerovnika može se povući paralela s prestankom pravnih osoba, kad isto tako dolazi do prestanka obveze jer više ne postoji subjekt koji obvezu može / mora ispuniti. No obveza ispunjenja zavisit će i od oblika odgovornosti pravne osobe, budući da trgovačko pravo poznaje oblike kod kojih osnivač ne odgovara za obveze pravne osobe (primjerice društva s ograničenom odgovornošću), ali i oblike kao što je, primjerice, komanditno društvo kod kojeg barem jedan od osnivača odgovara za obveze društva solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom.

4. Zastara

U strukturi ZOO-a zastara je uređena u odjeljku 4. Glave VII. koja uređuje prestanak obveza. Međutim, iz zakonskog uređenja, a osobito se to odnosi na članak 221. ZOO, slijedi da obveza i dalje postoji i kad protekne rok zastare. Naime, navedeni članak utvrđuje da dužnik koji je ispunio zastarjelu obvezu nema pravo zahtijevati da mu se vrati ono što je dao, čak i ako nije znao da je obveza zastarjela. Upravo zbog takvog uređenja pravna je znanost suglasna o tome da protekom roka zastare obveza zapravo ne prestaje: prema nekim autorima ona prelazi u tzv. *naturalnu obvezu*. Naime, dužnik i dalje duguje, ali, ako se dužnik pozove na zastaru, vjerovniku pravni sustav više ne daje mogućnost prisilne naplate.

⁵ Odluka je donesena primjenom ZOO/91 u kojem je nemogućnost ispunjenja uređivao članak 137. ZOO (NN, br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99).

⁶ Zakona o stambenim odnosima

⁷ iako se kod razmatranja ovog pitanja odmah nameće paralela s radnim odnosom na određeno vrijeme, o kojem nitko ne razmišlja kao o trajnom odnosu jer postoji i radni odnos na neodređeno vrijeme

Treba napomenuti ono što svakako treba imati na umu kad je u pitanju zastara: sud se na zastaru *neće obazirati* ako se dužnik na nju nije pozvao. Zastara je kao institut također detaljno uređena, posvećena joj je cijeli odjeljak, u kojem je uređuju članci 214. do 246., koji uređuju osnovna pitanja zastare, vrijeme potrebno za zastaru, zastoje zastare i prekid zastare.

5. Drugi načini prestanka obveza

Obveza se može ispuniti i na druge načine, a to se odnosi na nekoliko mogućnosti promjene subjekta obveznog odnosa ili preoblikovanjem ugovornog odnosa tako da jedna obveza utrne, a druga nastane. U najužem smislu to nije prestanak obveze nego promjena sudionika obveznog odnosa ili sadržaja obveznog odnosa. Jer, prijenosom obveze ne dolazi do ispunjenja nego samo do toga da pravo tražiti ispunjenje ili obvezu ispuniti ugovornu obvezu ima druga osoba. I kod promjene sadržaja obveze dolazi do zamjene jedne obveze drugom, pa iako zamijenjena obveza prestaje, nastaje nova obveza koja svoj začetak ima u prethodnom odnosu.

Primjerice, članak 80. ZOO utvrđuje ustup tražbine (cesiju) da vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na njega svoju *tražbinu*, a članak 81. utvrđuje da s tražbinom na primatelja prelaze i sporedna prava. Ako iz tražbine slijedi i obveza dužnika na plaćanje kamate, smatra se da su dospjele a neisplaćene kamate ustupljene s glavnom tražbinom. Tu treba uočiti da ZOO govori o prijenosu tražbine i eventualno sporednih prava, a ne i cijelog ugovora, odnosno cjelokupne pravne pozicije iz sklopljenog ugovora. Za ustup tražbine, kako određuje članak 82. nije potreban pristanak dužnika, iako je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju.

Za razliku od prijenosa (samo) tražbine, ugovor se može prenijeti u cijelosti, ali u tom se slučaju dužnik s prijenosom mora suglasiti. Prijenos ugovora uređuje članak 127. ZOO koji propisuje da svaka ugovorna strana, ako na to pristane druga strana, može prenijeti tražbinu na neku treću osobu koja time postaje nositelj svih njezinih prava i obveza iz tog ugovora, osim one čiji je prijenos zabranjen zakonom ili koja je strogo osobne naravi, ili koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga.

Jedan od načina je promjena sadržaja ugovornog odnosa je i obnova (novacija) kojom se preoblikuje ugovorni odnos između vjerovnika i dužnika nekog ugovornog odnosa, a koju uređuje članak 145. ZOO. Naime, vjerovnik i dužnik mogu se suglasiti da postojeću obvezu zamijene novom, koja ima različitu glavnu činidbu ili različitu pravnu osnovu.

Obveze mogu prestati i raskidom obveznog odnosa, u slučajevima utvrđenim ugovorom i zakonom. ZOO u članku 368. utvrđuje da su raskidom ugovora obje strane oslobođene svojih obveza, *osim obveze za naknadu štete*. Dakle, točno je da raskidom prestaje obveza ispunjenja ugovora, ali nastaje nova obveza naknade štete, odnosno radi se o zamjeni jedne obveze drugom, no nova je obveza nastala zbog postojanja prethodne pa se i ovdje radi o zamjeni jedne obveze drugom.

tim4pinmagazin

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

Djelatnost javnih ustanova s posebnim osvrtnom na trgovinu suvenirima

Dragan Zlatović*

U poslovanju javnih ustanova nerijetko se javlja potreba za obavljanjem pratećih djelatnosti koje su po svojoj prirodi gospodarskog karaktera. U članku se autor fokusira na obavljanje trgovačke djelatnosti specifičnim robama.

1. Djelatnost ustanova prema Zakonu o ustanovama

Zakon o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93., 29/97., 47/99., 35/08., 127/19. i 151/22.; u daljnjem tekstu: ZU) uređuje na opći način, između ostaloga i obavljanje djelatnosti ustanova.

Posebnost ustanova se ogleda i u tome što se ustanova prema čl. 1. st. 2. ZU osniva za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno posebnom zakonu. Ovim se Novelom ZU iz 2019. promijenila paradigma kod određivanja djelatnosti ustanove, iz egzemplifikativne norme prema generalnoj klauzuli koja je sada propisana u ZU.

Naime, ranijom odredbom čl.1. st. 2. ZU bilo je predviđeno kako se ustanova osniva za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima i druge djelatnosti, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti. Ova odredba je slijedom godina zastarjela, radi otvaranja drugih područja u kojima mogu ustanove biti osnovane, što je kroz godine uređivano posebnom legislativom (primjerice energetika, elektroničke komunikacije, poljoprivreda, mediji, komunalna djelatnost, humanitarna djelatnost, zaštita prirode, vatrogastvo i dr.). Stoga, kako navedena ranija zakonska odredba više nije sadržavala iscrpan popis djelatnosti za čije se obavljanje ustanova može osnovati, a koje se ne obavljaju radi stjecanja dobiti, kao i to da su odnosne djelatnosti već posebnim zakonima određene kao djelatnosti od javnog interesa, donesena je sada važeća odredba čl. 1. st. 2. ZU, kojom se utvrđuje da se ustanova osniva za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno posebnom zakonu.

Prema tome, uz generalnu normu o djelatnosti iz ZU, ustanove mogu obavljati djelatnosti prema posebnim zakonima kojima su uređene određene djelatnosti.

Dakle, dade se zaključiti kako je za većinu djelatnosti koje se uobičajeno smatra da su od posebnog društvenog interesa karakteristično obavljanje u pravnom obliku ustanove, iako to uvijek nije slučaj (npr. trgovačka društva koja obavljaju poslove iz područja komunalnih djelatnosti, telekomunikacija, opskrbe energijom i sl.).

Ustanova je samostalna u obavljanju svoje djelatnosti i u poslovanju sukladno zakonu, na zakonu utemeljenom propisu i aktu o osnivanju (čl. 3. st. 1. ZU). Ustanova obavlja djelatnost radi koje je osnovana pod uvjetima i na način određen zakonom, na zakonu utemeljenom propisu, aktom o osnivanju, statutom i drugim općim aktom ustanove te sukladno suvremenim znanstvenim postignućima i pravilima struke.

Ako je djelatnost ili dio djelatnosti koju obavlja zakonom određena kao javna služba, tada se ustanova osniva kao javna služba.

Kao javna službe obavljaju se, primjerice: a) zdravstvena djelatnost (u čl. 29. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, određuje se da se zdravstvena djelatnost obavlja na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. U čl. 41., 70, 147. i dr. propisuje se da se zdravstvene djelatnosti mogu obavljati u obliku ustanove ili trgovačkog društva), b) komunalne djelatnosti (u čl. 33. Zakona o komunalnim djelatnostima, određuje se da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačka društva, javne ustanove, služba-vlastiti pogon, pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti), c) kazališna djelatnost (u čl. 2. Zakona o kazalištima propisuje se da se kazališna djelatnost obavlja kao javna služba. U čl. 6., 7. i 8. određuje se da se javna kazališta, kazališna i privatna kazališna družina mogu osnovati kao (javna) ustanova, trgovačko društvo i umjetnička organizacija), d) muzejska djelatnost (u čl. 16. Zakona o muzejima određuje se da se muzej može osnovati kao ustanova, zaklada, udruga, zadruga ili trgovačko društvo), e) knjižnična djelatnost (u čl. 3. t. 4. i 6. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti novine određuje se podjela na javne i privatne knjižnice, prve se ustrojavaju kao javne ustanove, dočim druge mogu biti u drugačijem pravnom obliku).

Javna ustanova može se osnovati i za:

1. obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koje nisu određene kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu,
2. obavljanje povjerenih poslova državne uprave sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave i posebnom zakonu.

* izv. prof. dr. sc. Dragan Zlatović, pročelnik Odjela upravnih studija Veleučilišta u Šibeniku, Šibenik

Podaci o djelatnosti ustanove obvezan su sadržaj akta o osnivanju ustanove prema čl. 13. st. 1. t. 3. i čl. 29. st. 1. ZU. Ako se ustanova osniva radi obavljanja poslova državne uprave, akt o osnivanju obvezno sadrži naznaku djelatnosti koje se obavljaju kao javna ovlast. Također, u aktu o osnivanju podružnice ustanove obvezno se glede osnivanja podružnice ustanove navode i podaci o djelatnosti ustanove, te podaci o predmetu djelatnosti podružnice. Prema čl. 33. ZU, djelatnost podružnice ustanove određuje se u okviru djelatnosti ustanove aktom o osnivanju ustanove i statutom ustanove. Djelatnost podružnice ustanove upisuje se u sudski registar. Na djelatnost podružnice ustanove primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o djelatnosti ustanove.

Prema čl.17.ZU, naziv ustanove mora upućivati na njezinu djelatnost.

Odluku o promjeni djelatnosti donosi upravno vijeće ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača, ako zakonom ili aktom o osnivanju nije drugačije određeno. Ova odredba u svojevrsnoj je koliziji s odredbom čl. 36. ZU, prema kojoj upravno vijeće predlaže osnivaču promjenu djelatnosti, koju bi trebalo tumačiti kako upravno vijeće ustanove traži u vidu prijedloga od osnivača da dade prethodnu suglasnost za promjenu djelatnosti, te potom po dobivanju suglasnosti osnivača upravno vijeće to konkretizira svojom konačnom odlukom o promjeni djelatnosti ustanove.

Djelatnost ustanove upisuje se u sudski registar prema čl. 30. st. 1. ZU. Pored upisane djelatnosti ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju upisane djelatnosti, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.

Prema čl. 37. st. 5. ZU, ako se u ustanovi ne osniva upravno vijeće ili drugo kolegijalno tijelo utvrđeno zakonom, ravnatelj ima sva prava odnosno ovlaštenja upravnog vijeća iz čl. 36. ZU, osim ako zakonom nije drugačije određeno, pa u tom slučaju ravnatelj donosi odluku o promjeni djelatnosti ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača ustanove.

Promjenom djelatnosti ustanove smatraju se sljedeće situacije:

- ustanova proširuje novim djelatnostima ili dijelovima određene djelatnosti svoju ukupnu djelatnost uz već postojeće odnosno registrirane djelatnosti koje i dalje zadržava;
- ustanova sužava djelatnosti ograničavajući ih na manji broj odnosno izostavljanjem dijela registriranih djelatnosti;
- ustanova u cijelosti mijenja djelatnost zamjenjujući postojeću djelatnost/djelatnosti novom/novima ili dijelom drugih djelatnosti.

Prema čl. 31. ZU, ustanova može početi obavljati određenu djelatnost tek nakon što je upisana u sudski registar i nakon što ispuni sve propisane uvjete za obavljanje odnosne djelatnosti.

Ustanova odnosno odgovorna osoba u ustanovi odgovarat će za prekršaj iz čl. 77. st.1. t. 3. i 4. ZU u svezi s čl.77.

st.2. ZU, ako ustanova obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar, a ne služi obavljanju upisane djelatnosti (članak 30. stavak 2. ZU), odnosno ako obavlja određenu djelatnost prije nego što je upisana u sudski registar (članak 31. ZU), ako zakonom kojim se uređuje obavljanje djelatnosti ustanove nije drugačije propisano.

Nadalje, prema Zakonu o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti („Narodne novine“, br. 61/11. i 66/19.) obavljanjem neregistrirane djelatnosti smatraju se, između ostaloga, aktivnosti kad pravna osoba (pa tako i ustanova – op. aut.) obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar ili drugi odgovarajući registar, kad pravna osoba nema zakonom propisane akte o ispunjavanju uvjeta za obavljanje registrirane djelatnosti, te kad pravna osoba obavlja djelatnost unatoč zabrani obavljanja djelatnosti.

Ako odredbama ZU i drugim zakonom nije što drugo određeno, na djelatnost ustanove na odgovarajući se način primjenjuju propisi o djelatnosti trgovačkih društava (čl. 32. ZU).

Prema čl. 57. st. 2. ZU, ako u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ostvarena se dobit upotrebljava za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom. Ako to nije u suprotnosti sa zakonom, osnivač može dobit ustanove upotrijebiti za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač.

Načelno se djelatnosti od općeg društvenog interesa mogu podijeliti na one: a) koje nisu tržišno usmjerene odnosno one kod kojih tržišna usmjerenost nije prisutna u tolikoj mjeri i b) one koje jesu u cijelosti ili pretežito tržišno usmjerene.

Dakle, ustanova se može osnovati radi obavljanja bilo koje dopuštene djelatnosti, uključujući i gospodarsku djelatnost, u skladu s posebnim zakonima. Osnivač samostalno određuje da li će ustanova obavljati djelatnost radi stjecanja dobiti ili ne. Bez obzira obavlja li ustanova gospodarsku ili negospodarsku djelatnost, *ex lege* je osiguran nadzor tijela državne uprave u čijem je području djelatnost ustanove nad djelovanjem ustanove (čl. 64. ZU).

2. Obavljanje trgovine u javnim ustanovama s osvrtnom na prodaju suvenira

Djelatnost trgovine mogu obavljati ustanove i druge neprofitne prave osobe pod uvjetima i na način propisan odredbama posebnog propisa kojima se uređuje obavljanje djelatnosti trgovine. Prema čl. 3. st. 1. Zakona o trgovini („Narodne novine“, br. 87/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19., 32/20. i 33/23.; u daljnjem tekstu: ZT), trgovina je, u smislu ovoga ZT-a, gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka. Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i kao trgovina na malo. Trgovac je, u smislu čl. 4. ZT-a, pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini.

Da bi ustanove mogle obavljati djelatnost trgovine obavljanje trgovine mora biti propisano statutom ustanove,

sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje trgovine, da svrha trgovine nije stjecanje dobiti, te da višak prihoda se koristi sukladno posebnim pravilima propisanim u Zakonu o ustanovama.

Prema čl. 5. st. 1. ZT-a, osim trgovca, djelatnost trgovine mogu obavljati i pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove i sl.) koje prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, a sukladno odredbama statuta ili drugih općih akata, svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 2., 3., 4., 9. i 13. Zakona. Trgovina na malo izvan prodavaonica u smislu čl. 10. ZT-a je oblik trgovine na malo kada se prodaja roba i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina: na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.; u prostorima kulturnih, sakralnih, obrazovno-pedagoških, sportskih, znanstvenih i drugih javnih ustanova te prostorima koji su proglašeni zaštićenim područjem prirode u skladu s posebnim propisima.

Postavlja se pitanje mogu li javne ustanove u svojim prostorima ili na drugim dozvoljenim mjestima prodavati suvenire vezane za njihovo djelovanje.

Suveniri koji se prodaju u prostorima javne ustanove se pretežito dijele na sljedeće kategorije proizvoda:

1. Tradicionalni suveniri – ručno izrađeni suveniri koji moraju sadržavati prepoznatljive elemente lokalne sredine, tradicionalnih materijala i biti odraz tradicije;
2. Suvremeni i uporabni suveniri – majice, kape, bedževi, privjesci, magneti, igračke, razglednice, knjige, nakit, šalice, multimedija;
3. Umjetnički suveniri – slike, unikatni nakit, suveniri inventivne i originalne izvedbe, suveniri obilježeni osobnim pečatom i vizijom umjetnika;
4. Prehrambeni suveniri – jestivi ili dekorativnog karaktera (sušeno voće, džemovi, maslinovo ulje, rakija, i slično);
5. Suveniri prilagođeni događanjima u organizaciji javne ustanove.

Suveniri iz usluge su oni suveniri koji su označeni logotipom javne ustanove čiji su proizvođači druge pravne odnosno fizičke osobe.

Kod odgovora na postavljeno pitanje nužno je voditi računa kako o odredbama ZT-a tako i odredbama posebnih propisa koji reguliraju djelovanje javnih ustanova u posebnim propisima.

Prema citiranoj odredbi čl. 5. ZT-a, javne ustanove izvan prodavaonica u svojim prostorima mogu obavljati djelatnost prodaje suvenira koji su njihovi izvorni proizvodi.

Tako je primjerice Pravilnikom o načinu korištenja vlastitih prihoda ostvarenih od obavljanja osnovne i ostale djelatnosti ustanova u kulturi („Narodne novine“, br.47/18.) određeno kako ustanove u kulturi ostvaruju vlastite prihode na tržištu ne samo od obavljanja osnovne, nego i od ostalih djelatnosti za koje su registrirane, kao i od drugih pomoćnih djelatnosti, među kojima je izrijeком navedena i prodaje suvenira i promotivnih materijala, i to sve bez prethodne suglasnosti Ministarstva kulture i medija.

Odredbom čl. 2. st. 1. toč. 11. ZT-a je definirana „prigodna prodaja“ pod kojom se podrazumijeva prodaja organizirana u sklopu održavanja sajмова, priredaba i izložbi. Prigodnom prodajom dopuštena je prodaja samo proizvoda i robe koji su predmet i svrha organiziranja spomenutih manifestacija i može trajati najduže do 60 dana u tijeku jedne kalendarske godine, neovisno o vremenu održavanja manifestacije.

Dakle, sukladno citiranoj odredbi ZT-a, primjerice ustanove u kulturi koje organiziraju koncerte, predstave i festivale, mogu u sklopu tih događanja prodavati isključivo svoje proizvode – suvenire koji su u svezi s organiziranim događanjima, te pri tome nisu dužne ispunjavati opće zakonske uvjete za obavljanje trgovine iz čl.12. ZT-a.

Pri tome prema čl. 10. ZT-a prodaja robe na javno-prometnim površinama na štandovima i klupama izvan tržnica na malo može se obavljati samo na mjestima koja svojom odlukom odredi predstavničko tijelo grada ili općine.

Drukčija je situacija ako se radi o prodaji suvenira koji nisu izvorni proizvodi samih javnih ustanova.

U takvim situacijama prodaja suvenira može se obavljati na temelju ugovora o komisiji. Ovaj ugovor uređen je odredbama čl. 785.- 803. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22. i 156/22.; u daljnjem tekstu: ZOO).

Ugovorom o komisiji obvezuje se komisionar obaviti uz proviziju jedan ili više poslova u svoje ime i za račun komitenta, s time što komisionar ima pravo na proviziju i kad nije ugovorena. U slučaju kada javna ustanova prodaje komisijskom prodajom suvenire koji su proizvod druge osobe, tada je javna ustanova u poziciji komisionara, a proizvođač suvenira u poziciji komitenta. Komitent je dužan izabrati suvenir/suvenire koji osiguravaju platiti komisionaru proviziju kad bude ispunjen posao što ga je komisionar poduzeo ili ako ispunjenje posla bude spriječeno nekim uzrokom za koji odgovara komitent (čl. 796. st. 1. ZOO). Na ugovor o komisiji na odgovarajući se način primjenjuju pravila o nalogu, ako pravilima o komisiji nije drukčije određeno.

Javne ustanove u pravilu pripremaju i objavljuju javni poziv za odabir suvenira koji se odnose na i povezanu su za ustanovu i njeno djelovanje za daljnu prodaju u maloprodajnim prodavaonicama ustanove ili izvan prodavaonica ustanove, koji poziv se obično objavljuje u medijima odnosno na mrežnim stranicama javne ustanove. Na temelju zaprimljenih ponuda sukladno proceduri prodaje suvenira putem ugovora o komisiji nadležno tijelo javne ustanove odabire suvenir/suvenire koji odgovaraju traženom te predlaže ponuđače za sklapanje ugovora o komisiji.

Posebna je regulativa predviđena za javne ustanove koje djeluju u području zaštite prirode sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.; u daljnjem tekstu: ZZP). Prema čl. 130. ZZP-a zaštićenim područjima upravljaju javne ustanove. Javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkom i parkom prirode osniva Republika Hrvatska uredbom Vlade, dok javne

ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode osnivaju predstavnička tijela jedinice područne (regionalne) samouprave odlukom. Ove javne ustanove obavljaju kao javnu službu djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziru provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjeluju u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring), a uz to mogu obavljati i druge djelatnosti utvrđene aktom o osnivanju i statutom koje služe obavljanju temeljne djelatnosti (čl. 131. ZZP-a).

Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima obično su registrirane i za obavljanje trgovine na malo u sklopu prodavaonica (čl. 4. ZT-a), a sukladno čl. 5. st. 1. podst.6. ZT-a i mogu svoje proizvode prodavati na malo izvan prodavaonica, pa na taj način mogu prodavati i suvenire.

Prodaja suvenira u javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima može se obavljati i na temelju ugovora o komisiji.

Nadalje, na temelju čl. 188. ZZP-a javne ustanove mogu dati koncesijsko odobrenje pravnim ili fizičkim osobama na vrijeme do pet godina za gospodarsko korištenje prirodnih dobara i/ili obavljanje drugih dopuštenih djelatnosti na zaštićenom području i speleološkom objektu kojima upravljaju, koje pravne i fizičke osobe. moraju biti registrirane za obavljanje djelatnosti koja je predmet davanja koncesijskog odobrenja. Na temelju odluke o koncesijskom odobrenju davatelj koncesijskog odobrenja i ovlaštenik sklapaju ugovor o koncesijskom odobrenju. Djelatnosti za koje se može dati koncesijsko odobrenje na zaštićenom području, način izdavanja koncesijskog odobrenja i način utvrđivanja novčane naknade propisuje ministar Pravilnikom o koncesijskim odobrenjima na zaštićenom području („Narodne novine“, br. 9/21). Ovim Pravilnikom propisana je i djelatnost trgovine na malo (osim trgovine motornim vozilima i motociklima) koja obuhvaća niz navedenih vrsta djelatnosti (kiosk, manji montažni objekt, štand, klupa, pokretna naprava, prodavaonica u objektu i sl.) . Tako se u ovim slučajevima koncesijsko odobrenje može dati i za djelatnost prodaje suvenira i prodaje suvenira iz usluge (komisiona prodaja).

3. Obrasci

Javni poziv proizvođačima suvenira

Predmet javnog poziva:

Predmet Javnog poziva je odabir suvenira za daljnju prodaju u maloprodajnim prodavaonicama Javne ustanove “Nacionalni park _____” u _____godini sklapanjem ugovora o komisionoj prodaji.

Kategorije suvenira za koje se proizvođači mogu prijaviti su:

1. Tradicionalni suveniri – ručno izrađeni suveniri koji moraju sadržavati prepoznatljive elemente lokalne sredine, tradicionalnih materijala i bit odraz tradicije, kao i suveniri koji sadržavaju tradicionalne tehnike, motive i moderni dizajn.
2. Suvremeni i uporabni suveniri – majice, kape, bedževi, privjesci, magneti, igračke, razglednice, knjige, nakit, šalice, multimedija.
3. Umjetnički suveniri – slike, unikatni nakit, suveniri inventivne i originalne izvedbe, suveniri obilježeni osobnim pečatom i vizijom umjetnika
4. Prehrambeni suveniri – jestivi ili dekorativnog karaktera (sušeno voće, džemovi, maslinovo ulje, rakija, i slično). Ovi suveniri moraju biti predstavljeni u formi suvenira s navedenim uvjetima skladištenja i izlaganja.

Zbog prepoznatljivosti destinacije NP _____, poželjno je, ali ne i nužno da suvenir nosi obilježje destinacije (logotip NP, naziv destinacije, autohtoni motivi i slično).

Sudionici:

Pravo podnošenja prijave na javni poziv imaju pravne i fizičke osobe (trgovačka društva, obrti, zadruga, udruge, domaće radinosti, OPG-ovi).

Uvjeti prijave:

Uz ispunjenu prijavnicu, koja je dio ovog Javnog poziva, kandidati su obavezni dostaviti dokaz o urednoj registraciji, uzorak suvenira s deklaracijom i specifikaciju proizvoda s vidljivo iskazanom cijenom bez PDV-a. Ukoliko se radi o kategoriji 3 – umjetnički suveniri, dovoljno je priložiti fotografije ili prezentirati suvenir na drugi način za koji vlasnik smatra da je prikladan.

Način prijave:

Prijavnica s potrebnim dokumentima dostavlja se na adresu JAVNA USTANOVA “NACIONALNI PARK _____”, _____s naznakom “Prijava za izbor suvenira za _____”.

Slanje prijave nije garancija za sklapanje ugovora o komisionoj prodaji.

Svi kandidati biti će pismeno obaviješteni o rezultatima javnog poziva.

Kriteriji odabira:

Za odabir suvenira za daljnju prodaju bit će imenovano povjerenstvo koje će činiti djelatnici Javne ustanove "Nacionalni park _____".

Pri izboru suvenira Povjerenstvo će se rukovoditi sljedećim kriterijima:

1. Kvaliteta
2. Prepoznatljivost
3. Izvornost i tradicionalno naslijeđe
4. Stupanj povezanosti s kulturno-povijesnom baštinom
5. Originalnost
6. Ekološka prihvatljivost.

_____

(mjesto i datum)

_____

(potpis odgovorne osobe i pečat)

PONUDBENI LIST
za koncesijsko odobrenje za obavljanje djelatnosti specijalizirane
trgovine na malo/prodaje suvenira
u Nacionalnom parku _____

PODACI O PODNOSITELJU PONUDE	
1.	Tvrtka, naziv
2.	Sjedište
3.	OIB
4.	PONUĐITELJ JE U SUSTAVU PDV-a (DA/NE)
5.	Odgovorna osoba*
6.	Adresa za dostavu pošte
7.	E-mail adresa
8.	Br. telefona/mobitela
PONUDA	
9.	GODIŠNJA NAKNADA ZA KONCESIJSKO ODOBRENJE
10.	PDV**
11.	UKUPNA GODIŠNJA NAKNADA ZA KONCESIJSKO ODOBRENJE
12.	DODATNE VRIJEDNOSTI ***

* član uprave, direktor trgovačkog društva, vlasnik obrta

** ako gospodarski subjekt nije u sustavu PDV-a, u rubriku 10. unosi se 0,00 Eura, a iznosi u rubrikama 9. i 11. su identični

*** dodatnu vrijednost koju ponuditelj može dati vezano za zaštitu prostora, bioraznolikost, ekološku mrežu, krajobrazne vrijednosti te edukaciju i informiranje šire javnosti

Prilozi:

- izvornik ili ovjerena preslika izvoda iz sudskog ili obrtnog registra
- izvornik ili ovjerena preslika potvrde o stanju poreznog duga ponuditelja izdan od nadležne porezne uprave Ministarstva financija, ne stariji od 30 dana od dana objave poziva na nadmetanje, ili jednakovrijedan dokument nadležnog tijela države sjedišta ponuditelja
- izvornik ili ovjerena preslika potvrde o nekažnjavanju za odgovornu osobu ne starija od 30 dana od objave natječaja

_____

(mjesto i datum)

_____

(potpis odgovorne osobe i pečat)

Odluka o odabiru i utjecaj zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda na njenu zakonitost

Daria Duždević*

Pravilno i potpuno utvrđenje svih relevantnih činjenica u postupku pregleda i ocijene ponuda te pravilna primjena prava na tako utvrđene činjenice pretpostavka je zakonitosti odluke o odabiru. Pravilan odabir ponude ne rezultira uvijek zakonitom odlukom o odabiru. Međutim, nije rijetkost da odluka o odabiru, iako je u suštini pravilna, bude poništena u žalbenom postupku zbog formalnih nedostataka odluke o odabiru ili zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda. U članku autorica ukazuje na najčešće formalne nedostatke koji su u žalbenom postupku pred Državnom komisijom utjecali na ocjenu zakonitosti odluke o odabiru.

1. Odluke naručitelja u postupku javne nabave

Odredbama članka 301. Zakona o javnoj nabavi¹ (dalje: ZJN 2016) propisan je način na koji javni naručitelj donosi odluke, obveza obrazlaganja odluka te dostava istih sudionicima postupka. Naručitelj samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti donosi odluke u skladu s odredbama ZJN 2016. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane naručitelj utvrđuje slobodnom ocjenom, međutim svoju slobodnu ocjenu mora donijeti na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka javne nabave.² Kako bi pregledao i ocijenio ponudu sukladno navedenoj obvezi, naručitelj je dužan pregledati sve informacije i dokumentaciju koja je sastavni dio ponude i u slučaju da ponuda sadrži informacije i/ili dokumente koji nisu traženi dokumentacijom te utvrditi da li i kakav utjecaj te informacije i/ili dokumenti imaju na ocjenu konkretne ponude odnosno na cjelokupni postupak pregleda i ocjene ponuda. Navedeno proizlazi kako iz odredbi ZJN 2016, tako i iz prakse Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija).

Naručitelj je dužan kod pregleda i ocjene ponuda uzeti u obzir sve činjenice i okolnosti, dakle i specifikacije i fotografije predmeta nabave, ako su iste u ponudi, a ne samo tekstualni dio ponude. Pošto postoji nesklad između specifikacija ponuđene stolice i priložene fotografije te se na temelju istoga ne može sa sigurnošću utvrditi udovoljava li ponuđena fotelja zahtjevu iz dokumentacije, naručitelj je nepotpuno utvrdio činjenično stanje te nije sukladno odredbi članka 403. stavak 3. ZJN 2016 dokazao postojanje činjenica i okolnosti na temelju kojih je donio Odluku o

odabiru. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/424 od 11. srpnja 2017.)

Naručitelj u postupku može donijeti sljedeće odluke: odluku o odabiru³, odluku o poništenju⁴, odluku o nedopustivosti sudjelovanja⁵, odluku o odbijanju⁶ te ispravke odluka⁷. Odluke je obvezan obrazložiti, što uključuje obrazloženje o razlozima za isključenje ili neispunjavanje kriterija za odabir gosp. subjekta, odnosno za odbijanje zahtjeva za sudjelovanje te razloge za odbijanje ponude, uključujući razloge o nepostojanju jednakovrijednosti ili neispunjavanju izvedbenih i funkcionalnih zahtjeva za ponuđenu robu/radove/usluge, ime ili naziv odabranog ponuditelja te informacije o svojstvima i prednostima odabrane ponude, ili razloge za poništenje postupka.⁸ Dobro obrazložena odluka jamči zaštitu od arbitrarnosti u odlučivanju te sudionicima u postupku i nadležnom tijelu omogućava kontrolu zakonitosti naručiteljevog postupanja. Samo iznimno, naručitelj može uskratiti određene informacije koje se tiču sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma ili prihvaćanja u dinamički sustav nabave ako bi njihova objava bila protivna odredbama pos. zakona ili na drugi način bila protivna javnom interesu, ako bi šteta opravdanim poslovnim interesima javnih ili privatnih gosp. subjekata ili bi mogla štetiti poštenom tržišnom natjecanju između njih.⁹

Sve odluke koje donosi naručitelj je obvezan dostaviti sudionicima putem Elektroničkog oglasnika javne nabave RH (dalje u tekstu: EOJN RH) neposredno svakom

³ Članak 302. ZJN 2016

⁴ Članak 303. ZJN 2016

⁵ Članak 304. ZJN 2016

⁶ Članak 102. stavak 3., članak 112. stavak 2., članak 126. stavak 3., članak 139. stavak 3., članak 385. stavak 4. ZJN 2016

⁷ Članak 305. ZJN 2016

⁸ Članak 301. stavak 3. ZJN 2016

⁹ Članak 301. stavak 4. ZJN 2016

* Daria Duždević, dipl.iur., savjetnica u Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave

¹ NN, broj 120/16 i 114/22

² Članak 301. stavci 1. i 2. ZJN 2016

pojedinom sudioniku ili javnom objavom.¹⁰ Iznimno, naručitelj može odluku sudionicima dostaviti i na drugi dokaziv način ako za to postoji opravdan razlog.¹¹ Ako naručitelj odluku dostavlja javnom objavom, odluka se smatra dostavljenom istekom dana javne objave.¹² Važnost valjane dostave odluka svim sudionicima proizlazi iz odredbe ZJN 2016 prema kojoj odluke ne proizvode pravne učinke ako nisu dostavljene svim sudionicima u postupku.¹³

Uz odluku naručitelj je obavezan dostaviti i zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda, ako isti postoji,¹⁴ te je zapisnik u tom slučaju sastavni dio odluke. Naručitelj nije obavezan sastaviti zapisnik, primjerice, uz odluku o poništenju koja je donesena prije isteka roka za dostavu ponuda, a iz razloga što su postale poznate okolnosti zbog kojih ne bi došlo do pokretanja postupka da su bile poznate prije, odnosno uz odluku o poništenju iz razloga što nije pristigla nijedna ponuda. Naručitelj je obavezan završiti postupak javne nabave, a postupak završava izvršnošću odluke o odabiru ili poništenju.¹⁵

2. Odluka o odabiru

Odluka o odabiru donosi se na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda te kriterija za odabir ponude¹⁶, a kriterij odabira ponude je ekonomski najpovoljnija ponuda.¹⁷ Nakon pregleda i ocjene ponuda, valjane ponude rangiraju se prema kriteriju za odabir ponude¹⁸ te se odlukom o odabiru odabire ekonomski najpovoljnija ponuda, osim ako javni naručitelj u dokumentaciji odredi objektivne i nediskriminirajuće kriterije ili pravila koja će primijeniti kako bi odredio koje će grupe predmeta nabave biti dodijeljene pojedinom ponuditelju u slučaju kada bi primjenom kriterija za odabir ponude tom ponuditelju trebao dodijeliti više grupa od određenog maksimalnog broja.¹⁹ U slučaju da su dvije ili više ponuda jednako rangirane prema kriteriju za odabir ponude, naručitelj će odabrati ponudu koja je zaprimljena ranije.²⁰

2.1. Rok za donošenje odluke o odabiru

Odluka o odabiru izrađuje se u pisanom obliku²¹, a donosi se u roku od 30 dana od isteka roka za dostavu ponuda, osim ako je javni naručitelj u dokumentaciji o nabavi odredio duži rok²².

Naručitelj u pravilu određuje rok za donošenje odluke o odabiru uzimajući u obzir složenost konkretnog predmeta nabave i/ili očekivani veći broj ponuda pa time i duži postupak pregleda i ocjene ponuda kao i potrebe organizacije naručiteljevog poslovanja.

Naručitelj je u konkretnom postupku iskoristio zakonsku mogućnost i u dokumentaciji odredio duži rok za donošenje odluke. Međutim, s obzirom da je naručitelj obavezan u odnosu na gospodarske subjekte poštovati načelo razmjernosti, a sukladno članku 4. stavku 3. ZJN 2016 primjenjivati odredbe Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava, razvidno je da propisani rok od 120 dana za donošenje odluke predstavlja postupanje naručitelja koje nije u skladu s navedenim načelima ZJN-a 2016 te je navod žalitelja ocijenjen kao osnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/428 od 18. srpnja 2017.)

Navedena odluka Državne komisije ne smije se tumačiti na način da određivanje roka za donošenje odluke od 120 dana od dana isteka roka za dostavu ponuda uvijek a priori predstavlja nezakoniti rok. Naime, Državna komisija je u sličnom slučaju odlučila da rok nije protivan ZJN 2016 iako se žalitelj pozvao na gore navedeno rješenje od 18. srpnja 2017. kao praksu Državne komisije. Odluke Državne komisije se donose uvažavajući okolnosti konkretnog slučaja (žalbeni navod kao granice postupanja Državne komisije, očitovanja stranaka, sadržaj dokumentacije te dr. dokaze).

Žalitelj, osporavajući dokumentaciju navodi da je naručitelj odredio rok za donošenje odluke od čak 90 dana i rok valjanosti ponude od 120 dana, čime je postupio protivno članku 4. ZJN 2016 (načelu razmjernosti, ekonomičnosti i učinkovitosti). Poziva se na rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/428.

Toč. 7.7. dokumentacije određeno je da se Odluka o odabiru ili poništenju donosi u pisanom obliku u roku od 90 dana od dana isteka roka za dostavu ponude, te se ista zajedno s preslikom Zapisnika, bez odgode, dostavlja svakom ponuditelju na dokaziv način, odnosno objavom u EOJN RH, pri čemu se dostava smatra obavljenom istekom dana objave. Sukladno članku 302. stavak 4. ZJN 2016 naručitelj je odredio duži rok za donošenje odluke o odabiru obzirom da je praksa u dosadašnjim predmetima pokazala kako je predviđeni zakonski rok od 30 dana prekratak zbog: pregleda ponuda, traženja pojašnjenja i dopuna ponuda, prikupljanja ažuriranih popratnih dokumenata, njihovih pojašnjenja i dopuna te pripreme zapisnika uz detaljan pregled cjelokupne dokumentacije. Naručitelj je u konkretnom postupku iskoristio zakonsku mogućnost i odredio rok za donošenje odluke koji je duži od 30 dana od isteka roka za dostavu ponuda. Navedene razloge obrazložio je u toč. 7.7. dokumentacije, žalitelj nije u pravu kada navodi da je naručitelj kod određivanja roka postupio nezakonito. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/19-01/486 od 2. srpnja 2019.)

Rok za donošenje odluke o odabiru je **instruktivan rok** stoga donošenje odluke o odabiru po proteku određenog roka, prema praksi Državne komisije, samo za sebe nije od utjecaja na zakonitost odluke.

¹⁰ Članak 301. stavak 5. ZJN 2016

¹¹ Članak 301. stavak 7. ZJN 2016

¹² Članak 301. stavak 6. ZJN 2016

¹³ Članak 301. stavak 9. ZJN 2016

¹⁴ Članak 301. stavak 8. ZJN 2016

¹⁵ Članak 311. ZJN 2016

¹⁶ Članak 302. stavak 1. ZJN 2016

¹⁷ Članak 283. ZJN 2016

¹⁸ Članak 296. ZJN 2016

¹⁹ Članak 302. stavak 2. ZJN 2016

²⁰ Članak 302. stavak 3. ZJN 2016

²¹ Članak 30. stavak 1. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (NN, broj 65/17 i 75/20, dalje: Pravilnik)

²² Članak 302. stavak 4. ZJN 2016

Člankom 302. stavkom 4. ZJN 2016 propisano je da se odluka o odabiru donosi u roku od 30 dana od isteka roka za dostavu ponuda, osim ako je javni naručitelj u dokumentaciji odredio duži rok (što u predmetnom postupku i jest slučaj). Iz navedenog proizlazi kako se radi o instruktivnom roku te je ovo tijelo, uvažavajući okolnost da se radi o kompleksnom predmetu s velikim brojem grupa i ponuditelja koji iziskuje vrijeme i angažman osoblja naručitelja uključenog u predmetnu javnu nabavu, ocijenilo da navedeno prekoračenje roka za donošenje odluke o odabiru/poništenju u odnosu na ono propisano Zahtjevom za prikupljanje ponuda, nije od utjecaja na zakonitost donošenja odluke o odabiru/poništenju, kao niti na zakonitost cjelokupnog postupka javne nabave. Žalbeni navodi su neosnovani. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/19-01/735 od 10. listopada 2019., slično Rješenja, Klasa: UP/II-034-02/19-01/641 od 4. rujna 2019., Klasa: UP/II-034-02/19-01/236 od 7. svibnja 2019., Klasa: UP/II-034-02/17-01/545 od 12. rujna 2017.)

2.2. Prekršaj zbog propuštanja roka

Potrebno je istaknuti da iako donošenje odluke o odabiru po proteku roka samo za sebe ne utječe na zakonitost odluke, isto ne znači da naručitelj nije dužan poštivati propisani rok. Naime, nedonošenje odluke o odabiru u propisanom roku predstavlja **prekršaj** za koji će se kazniti: pravna osoba koja je naručitelj novčanom kaznom od 1320,00 do 13.270,00 eura, odnosno odgovorna osoba u pravnoj osobi ili odgovorna osoba u državnom tijelu ili u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave novčanom kaznom od 660,00 do 2.650,00 eura.²³

Pri ocjeni žalbenog navoda ovo tijelo je primarno uvažilo mogućnost za naručitelja predviđenu odredbama članka 302. stavak 4. i 303. stavak 2. ZJN 2016 za određivanjem dužeg roka za donošenje odluke, od onog određenog zakonom, a koju mogućnost je naručitelj iskoristio. Sukladno odgovoru na žalbu, naručitelj je takvu odluku donio zbog velikog opsega nabave, velikog sustava naručitelja, mnogobrojnih otvaranja i analiza ponuda u isto vrijeme, čestog odsustva odgovornih osoba, a u ovom slučaju uzeo je u obzir i faktor godišnjih odmora. U vezi s navedenim, ako naručitelj prekorači rok za donošenje odluke propisan dokumentacijom, bez obzira na razloge tog prekoračenja, ZJN 2016 za takvo postupanje predviđa prekršajnu sankciju, stoga se naručitelj, poznavajući svoje interne okolnosti poslovanja, opravdano osigurao od nepotrebnog izlaganja troškovima. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/20-01/507 od 21. kolovoza 2020.)

2.3. Ispravak odluke o odabiru

U donesenoj odluci o odabiru, naručitelj smije do isteka roka za žalbu ispraviti pogreške u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju te dr. očite netočnosti te takvi ispravci proizvode pravni učinak od istoga dana od kojeg proizvodi pravni učinak odluka koja se ispravlja.²⁴

Žalitelj navodi da je naručitelj odabrao ponudu A. d.o.o., da je u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda u jednom dijelu navedeno da je ista ponuda ostvarila najveći broj bodova (100,00), dok je, tvrdi, istovremeno u drugom dijelu Zapisnika, na str. br. 98, navedeno da je ponuda odabranog ponuditelja vrednovana sa 97,43 boda.

Naručitelj u odgovoru navodi, da se radi o omašci koja nema utjecaja na zakonitost odluke o odabiru jer je ponuda odabranog ponuditelja i dalje ekonomski najpovoljnija. Poziva se na članak 305. ZJN 2016 koji propisuje da do isteka roka za žalbu naručitelj može ispraviti očite pogreške u brojevima, navodi da je ispravio odluku o odabiru te da se radi o bespredmetnom navodu žalitelja.

U tom smislu, ovo tijelo prihvaća argumentaciju naručitelja da se radi o omašci koja ne utječe na zakonitost odluke o odabiru i ne utječe na transparentnost provedenog postupka pregleda i ocjene ponuda, a posebice stoga što je odabrani ponuditelj i dalje s dodijeljenim mu bodovima (97,43 boda) u prednosti pred drugorangiranim ponuditeljem, ovdje žaliteljem. Isto tako bitno je ukazati na odredbu članka 305. ZJN 2016 kojom je propisano da javni naručitelj smije do isteka roka za žalbu ispraviti pogreške u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju te druge očite netočnosti u odluci koju je donio te da takvi ispravci proizvode pravni učinak od istoga dana od kojeg proizvodi pravni učinak odluka koja se ispravlja. Naručitelj je ispravio očitu omašku u pisanju, a koja sama po sebi ne bi niti utjecala na rangiranje ponuda te je žalbeni navod žalitelja neosnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/20-01/857 od 25. studenog 2020.)

2.4. Sadržaj odluke o odabiru

Člankom 302. stavkom 5. ZJN 2016, propisan je sadržaj odluke o odabiru.²⁵ Iz dikcije rečene zakonske odredbe zaključuje se da je navedeno obvezni sadržaj odluke o odabiru, a koji ujedno jamči da odluka o odabiru ima obrazloženje sukladno članku 301. stavku 3. ZJN 2016. Međutim, svaki formalni nedostatak u sadržaju odluke o odabiru ne dovodi automatizmom do njezine nezakonitosti. Primjerice, ako odluka o odabiru ne sadrži procijenjenu vrijednost nabave isto samo po sebi nije od utjecaja na zakonitost odluke.

Uvidom u osporavanu odluku o odabiru utvrđena je točnom tvrdnja žalitelja da ista ne sadrži podatak o proc. vrijednosti predmeta nabave, no nedostatak tog podatka u Odluci, sam po sebi ne utječe na zakonitost Odluke odabiru. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/562 od 4. rujna 2017.)

Također, ako odluka o odabiru ne sadrži detaljne razloge odabira, obilježja i prednosti odabrane ponude, razloge za isključenje ponuditelja, odnosno razloge za odbijanje ponude isto neće biti od utjecaja na zakonitost odluke o odabiru pod uvjetom da su nedostajući podaci navedeni u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda koji je kao sastavni dio odluke o odabiru.

²³ Članak 443. stavak 2. točka 5. i stavak 4. ZJN 2016

²⁴ Članak 305. ZJN 2016 i članak 30. stavak 6. Pravilnika

²⁵ Članak 302. stavak 5. ZJN 2016

Ocjenjujući osnovanost žalbenog navoda utvrđeno je da se u Odluci o odabiru za grupu 1. navodi "Razlozi odabira, obilježja i prednosti odabrane ponude: Zapisnikom od 9. prosinca 2022., utvrđeno je da su za Grupu 1. zaprimljene dvije ponude od kojih je jedna ekonomski najpovoljnija ponuda." Iz Zapisnika proizlazi da je odabrana ponuda ponuditelja koji udovoljava kriterijima za odabir gosp. subjekta, a koja je prema analizi kriterija propisanim za odabir ponude (cijena i broj servisnih mjesta s dizalicama), ekonomski najpovoljnija. Stoga, Odluka o odabiru za grupu 1, s pripadajućim Zapisnikom, sadrži razloge odabira, obilježja i prednosti odabrane ponude pa je žalbeni navod neosnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/22-01/832 od 10. siječnja 2023.)

Suprotno navedenom, prema odluci Državne komisije na zakonitost odluke o odabiru utječe okolnost da naručitelj u odluci o odabiru nije naveo naziv odabranog ponuditelja.

Uvidom u Odluku o odabiru utvrđeno je da ista ne sadrži **naziv ponuditelja** čija je ponuda odabrana, već samo cijenu odabrane ponude (sa i bez PDV-a). S obzirom da članak 302. stavak 5. točka 4. ZJN 2016 propisuje da odluka o odabiru sadržava naziv ponuditelja čija je ponuda odabrana ili naziv jednog ili više gospodarskih subjekata za sklapanje okvirnog sporazuma, a da predmetna Odluka o odabiru ne sadrži naziv odabranog ponuditelja, žalbeni navod je osnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/376 od 11. srpnja 2017.)

Obvezni sadržaj odluke o odabiru je i *uputa o pravnom lijeku*, kojom se sudionici postupka se obavještavaju imaju li pravo na lijek, kojem tijelu, u kojem roku i na koji način. Uputa mora biti točna i potpuna. U slučaju pogrešne upute ponuditelj smije postupiti sukladno važećim propisima ili pogrešnoj uputi te ne smije snositi štetne posljedice zbog postupanja po pogrešnoj uputi.

Postojanje pogrešne upute o pravnom lijeku, u ovom slučaju u odnosu na rok za žalbu, ne smije dovesti do gubitka prava na izjavljivanje žalbe u propisanom zak. roku. Stranka ima pravo, u slučaju kad je u dokumentu koji se osporava dana pogrešna uputa o pravnom lijeku, postupiti po važećim propisima pa čak i po pogrešnoj uputi, međutim pritom stranka koja postupi po pogrešnoj uputi ne može zbog toga imati štetnih posljedica. Također pogrešna uputa o pravnom lijeku ne utječe ni na pravo ponuditelja da u zakonom propisanom roku izvrše uvid u zapisnik te odluku o odabiru. U konkretnom slučaju utvrđeno je da je, unatoč pogrešnoj uputi o pravnom lijeku koja propisuje rok za žalbu od pet dana, žalitelj žalbu izjavio koristeći pravo na duži, zakonom propisani rok za žalbu, iz čega proizlazi da pogrešna uputa o pravnom lijeku nije predstavljala prepreku žalitelju da osporava odluku o odabiru te za istog nije nastupila šteta u vidu gubitka prava na žalbu. Stoga, iako je naručitelj u odluci o odabiru naveo pogrešnu uputu o pravnom lijeku, navedena okolnost ne utječe na zakonitost odluke o odabiru te je, kako je utvrđeno da je žalitelj svoje pravo na žalbu iskoristio u zakonom propisanom roku, žalbeni navod neosnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/23-01/01 od 26. siječnja 2023.)

Nadalje, kako bi odluka o odabiru bila valjana istu mora potpisati **odgovorna osoba**. Tko je odgovorna osoba naručitelja utvrđuje se u svakom konkretnom slučaju uvažavajući kako zakonske odredbe tako i interne akte tog naručitelja.

Žalitelj navodi da je odluku o odabiru potpisala predsjednica Upravnog vijeća Z.D., koja nije odgovorna osoba naručitelja, odnosno nije zakonom ovlaštena osoba za zastupanje naručitelja. Člankom 302. stavkom 5. ZJN 2016 propisano je da odluka o odabiru sadrži **potpis odgovorne osobe**. U članku 14. Statuta naručitelja navedeno je da Upravno vijeće, među ostalim, donosi odluke o sklapanju drugog pravnog posla, pojedinačna vrijednost koje ne prelazi iznos od 1.500.000.00 kn, a iznad toga uz suglasnost Vlade. Budući se u konkretnom slučaju radi o ovlastima koje su uređene Statutom naručitelja, a prema kojem Upravno vijeće može donositi i odluke o sklapanju pravnog posla i da sukladno odredbama ZJN 2016 odluku o odabiru potpisuje odgovorna osoba, žalbeni navod je neosnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/18-01/33 od 16. veljače 2018.)

3. Dostava odluke o odabiru

Odluka o odabiru dostavlja se *javnom objavom u EOJN RH*. Ako postoji, u prilogu odluke dostavlja se pripadajući zapisnik s prilogima. Iznimno, odluku o odabiru u pregovaračkom postupku bez prethodne objave poziva na nadmetanje naručitelj nije obvezan dostaviti javnom objavom u EOJN RH.²⁶ U praksi još uvijek ima slučajeva da ponuditelji očekuju dostavu odluke o odabiru preporučenom pošiljkom putem ovlaštenog pružatelja poštanskih usluga odnosno putem elektroničke pošte te tako propuste pravodobno izjaviti žalbu.

Prvenstveno, ponuditelj ističe kako je prilikom prijave na navedeni postupak javne nabave ispunjen ESPD obrazac u kojem je jasno navedena e-mail adresa osobe ovlaštene za zastupanje ovog gosp. subjekta i u tom smislu sva dokumentacija vezana za ovaj postupak trebala je biti poslana na e-mail osobe ovlaštene za zastupanje, kako bi se pravovremeno reagiralo na bilo kakav dostavljeni dokument druge strane. S obzirom da sam postupak traje od lipnja 2021., nevjerojatno je za očekivati da bi ponuditelj svaki dan bio u obvezi provjeravati sandučić EOJN RH koji je nepregledan i sadrži dokumentaciju svih grupa i ponuditelja, što dodatno otežava preglednost.

Budući da je Odluku o odabiru za grupu XIII., koju žalitelj ovom žalbom osporava, objavio u EOJN RH 7. veljače 2022., to je posljednji dan roka za izjavljivanje žalbe u odnosu na Odluku o odabiru protekao 17. veljače 2022. Kako je žalba izjavljena 13. svibnja 2022. proizlazi da nije izjavljena u zakonom propisanom roku pa je stoga žalba valjalo odbaciti i kao nepravodobnu. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/22-01/329 od 17. svibnja 2022.)

²⁶ Članak 30. Pravilnika

3.1. Rok mirovanja i učinak odluke o odabiru

Rok mirovanja je razdoblje od **10 dana** od dostave odluke o odabiru kada naručitelj ne smije sklopiti ugovor ili okvirni sporazum.²⁷ Ako je u postupku sudjelovao samo jedan ponuditelj čija je ponuda ujedno i odabrana, u slučaju sklapanja ugovora na temelju okvirnog sporazuma te sklapanja ugovora u okviru dinamičkog sustava nabave, rok mirovanja se ne primjenjuje, osim ako je naručitelj poslao na objavu obavijest za dobrovoljnu ex ante transparentnost.²⁸ *Postupak javne nabave miruje do izvršnosti odluke o odabiru te naručitelj ne smije sklopiti, potpisati ni izvršavati ugovor ili okvirni sporazum.*²⁹ Za vrijeme roka mirovanja naručitelj nije ovlašten zamijeniti prvotnu odluku o odabiru novom odlukom, niti iz razloga što je naknadno utvrdio da je ranija odluka o odabiru donesena na temelju pogrešno i/ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Razmatrajući sadržaj tužbe te očitovanja tuženika i zainteresirane osobe, kao i podatke spisa, Sud nalazi da se osporeno rješenje ne može ocijeniti nezakonitim iz razloga na koje upire tužitelj. To stoga jer je tuženik odluku utemeljio na činjenicama koje su u postupku pravilno i u potpunosti utvrđene, nakon čega je, pravilnom primjenom odredbe članka 305. ZJN-a, osnovano zaključio da je naručitelj zamijenio prvotnu odluku o odabiru drugom nakon što je naknadno uočio pogrešku u ponudi zainteresirane osobe, a što ima za posljedicu da se ovdje ne radi o pogreškama u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju te drugim očitim netočnostima kakve ima u vidu članak 305. ZJN-a, već se radi o suštinskoj izmjeni odluke o odabiru koja nije utemeljena na relevantnim odredbama ZJN-a. (Presuda VUS RH, posl. br.: UsII-160/21 od 27. svibnja 2021.)

S obzirom da postupak javne nabave miruje do izvršnosti odluke o odabiru te da naručitelj nije ovlašten zamijeniti odluku o odabiru novom odlukom o odabiru, nameće se zaključak da naručitelj za vrijeme roka mirovanja nije ovlašten zamijeniti odluku o odabiru niti odlukom o poništenju. Međutim, *Državna komisija je donijela odluku iz koje proizlazi da naručitelj tijekom roka mirovanja smije donijeti odluku o poništenju.*

Iz sadržaja citiranih odredaba (članak 301. stavak 1., članak 302. stavak 1., članak 303. stavak 1., članak 306. stavak 1. i stavak 2., članak 307. stavak 2., članak 311. stavak 1. ZJN 2016) proizlazi da se u postupcima javne nabave rok mirovanja primjenjuje prvenstveno u svrhu sprečavanja naručitelja da sklopi ugovor ili okvirni sporazum prije proteka tog roka, odnosno da se ponuditeljima omogući učinkovita pravna zaštita prije samog sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma. Također, postupak javne nabave završava izvršnošću odluke o odabiru što znači da tijekom roka mirovanja postupak traje. Dakle, iz navedenih zakonskih odredaba ne proizlazi da naručitelj tijekom roka mirovanja ne može donijeti odluku o poništenju postupka, ako su ispunjeni zakonom propisani razlozi. Stoga, postupanje

naručitelja koji je u konkretnom slučaju donio odluku o odabiru, pa tijekom roka mirovanja odluku o poništenju postupka, nije protivno odredbama ZJN 2016. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/20-01/254 od 12. svibnja 2020.)

Odluka o odabiru postaje izvršna: 1. *istekom roka mirovanja, ako žalba nije izjavljena;* 2. *dostavom odluke Državne komisije strankama kojom se žalba odbacuje, odbija ili se obustavlja žalbeni postupak, ako je na odluku izjavljena žalba te* 3. *dostavom odluke ponuditelju, ako se rok mirovanja ne primjenjuje.*³⁰ Smatra se da je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen na dan izvršnosti odluke o odabiru, osim u slučaju ako naručitelj za preuzimanje obveza mora imati suglasnost drugog tijela, odnosno ako je na dan izvršnosti odluke o odabiru ili pribavljanja suglasnosti istekao rok valjanosti ponude. Ako naručitelj za preuzimanje obveza mora imati suglasnost drugog tijela smatra se da je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen na dan pribavljanja suglasnosti, a ako je na dan izvršnosti odluke o odabiru ili pribavljanja suglasnosti istekao rok valjanosti ponude, smatra se da je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen na dan dostave pisane izjave odabranog ponuditelja o produženju roka valjanosti ponude te jamstva za ozbiljnost ponude sukladno produženom roku valjanosti ponude, ako je jamstvo bilo traženo u postupku. Dakle, navedene okolnosti (*da naručitelj za preuzimanje obveza mora imati suglasnost drugog tijela odnosno da je na dan izvršnosti odluke o odabiru ili pribavljanja suglasnosti istekao rok valjanosti ponude*) ne utječu na izvršnost odluke o odabiru nego na presumpciju sklapanja ugovora o javnoj nabavi.

4. Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda

Nakon otvaranja ponuda javni naručitelj pregledava i ocjenjuje ponude na temelju uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije te o tome sastavlja zapisnik.³¹ Postupak, sadržaj, način izrade i dostave zapisnika i druga bitna pitanja u vezi s pregledom i ocjenom ponuda propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za politiku javne nabave, pravilnikom.³²

4.1. Sadržaj zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda

Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda se izrađuje u pisanom obliku. Člankom 28. stavkom 1. Pravilnika propisano je što zapisnik mora sadržavati. **Načelo transparentnosti** zahtjeva da iz zapisnika bude jasno vidljivo koje su činjenice i dokazi te iz kojih razloga bili odlučni za ocjenu pojedine ponude. Time se isključuje arbitrarnost u odlučivanju i osigurava argumentirana kontrola.

Nedostaci u formi i sadržaju Zapisnika mogu utjecati na ocjenu zakonitosti same odluke o odabiru, stoga je pravilna izrada Zapisnika od iznimne važnosti. Iz prakse Državne komisije vidljivo je da se najčešći nedostaci u izradi Zapisnika odnose na nedovoljno razrađene analize (*analitički prikaz traženih kriterija za odabir gosp. subjekta i*

²⁷ Članak 306. stavak 1. ZJN 2016

²⁸ Članak 306. stavci 2. i 3. ZJN 2016

²⁹ Članak 307. stavak 2. ZJN 2016

³⁰ Članak 307. stavak 1. ZJN 2016

³¹ Članak 290. stavak 1. ZJN 2016

³² Članak 290. stavak 3. ZJN 2016

dostavljenih dokumenata, analizu ponuda vezano uz ispunjenje zahtjeva u pogledu opisa predmeta nabave i tehničkih specifikacija, analiza valjanih ponuda prema kriteriju za odabir ponude), nedovoljno obrazložene razloge odbijanja pojedine ponude te nepotpun popis priloga uz zapisnik odnosno nedostavljanje istih uz zapisnik.

Bitan sadržaj zapisnika o pregledu i ocjeni je analiza valjanih ponuda prema kriteriju za odabir ponude. Analiza mora biti izrađena na način da svakom ponuditelju bude jasno ne samo koliko je bodova ostvarila pojedina ponuda nego i iz kojeg razloga je dodijeljen svaki bod toj ponudi.

S obzirom na to da su dokumentacijom detaljno propisani podkriteriji za dodjeljivanje bodova, Zapisnik u konkretnom slučaju treba sadržavati detaljnu analizu stručnog povjerenstva naručitelja, iz koje će se nedvojbeno moći utvrditi zašto je određene projekte i opise stručnih iskustava nominiranih stručnjaka naručitelj priznao i bodovao, odnosno zašto ih s druge strane eventualno nije priznao i nije bodovao. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/19-01/1180 od 30. siječnja 2020.)

Navođenje samo broja bodova u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda ne predstavlja analizu valjanih ponuda prema kriteriju za odabir ponude. Samo iznimno, obično navođenje ostvarenih bodova neće utjecati na zakonitost postupka pregleda i ocjene, ako je iz drugih činjenica i okolnosti koje su poznate ponuditeljima jasno vidljivo što je naručitelj bodovao.

Nadalje, s obzirom da se odluka o odabiru donosi na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda, naručitelj može svoju odluku utemeljiti samo na dokazima koji su bili dostavljeni u postupku pregleda i ocjene ponuda te navedeni u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda.

S obzirom na utvrđeno činjenično stanje, te vodeći računa o okolnostima iz žalbenih navoda, ovo tijelo nije u mogućnosti ispitati zakonitost provedenog postupka pregleda i ocjene ponude odabrane ZP. Navedeno jer iz Zapisnika nije jasno koje reference za kojeg stručnjaka je naručitelj bodovao, a posebice iz razloga što naručitelj u ovom žalbenom postupku ovome tijelu nije pružio konkretno očitovanje o niti jednom izjavljenom žalbenom navodu. Očitovanje naručitelja u žalbenom postupku, u kojem navodi da se u svemu slaže s izjavama i dokazima odabrane ZP, ovo tijelo ne može uvažiti. Naime, dokazi koje je dostavila odabrana ZP u žalbenom postupku ne mogu biti odlučni za ocjenu zakonitosti naručiteljeve primjene kriterija za odabir ponude s obzirom da istima naručitelj nije raspolagao u fazi pregleda i ocjene ponuda, pa slijedom toga nisu bili ni činjenična podloga na temelju koje je naručitelj donio odluku o odabiru, zakonitost koje, je predmet ovoga žalbenog postupka. Posebno je važna okolnost da je riječ o kriteriju za odabir ponude koji je naručitelj propisao, i to kao najvažniji kriterij odabira (70%), a temeljem kojeg će se ocijeniti koja je ponuda ekonomski najpovoljnija. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/20-01/137 od 17. travnja 2020.)

Prilikom sastavljanja zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda naručitelji su obvezni navesti sve relevantne informacije i

dokaze temeljem kojih je naručitelj donio odluku o odabiru kako bi zakonitost navedene odluke mogla biti učinkovito ispitana. Iznošenje novih razloga za ocjenu ponude (koji nisu bili navedeni u Zapisniku) u žalbenom postupku, prema praksi Državne komisije nije dopušteno stoga isti neće biti uzeti u obzir niti će utjecati na ocjenu zakonitosti odluke.

Nadalje, okolnosti koje naručitelj navodi u odgovoru na žalbu glede naknadnog utvrđivanja informacija koje ukazuju na žaliteljevo neistinito prikazivanje činjenica glede postojanja okolnosti za isključenje, ocijenjeno je da navedeno nije od utjecaja na odlučivanje u konkretnom slučaju jer takve okolnosti nisu dio činjeničnih utvrđenja naručitelja koja bi bila rezultat pregleda i ocjene ponuda te takve okolnosti nisu konstatirane u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/21-01/1132 od 19. siječnja 2022.)

Zapisnik potpisuju **članovi povjerenstva** koji su proveli radnju o kojoj se sastavlja zapisnik.

Dakle, u Zapisniku su navedene osobe koje su izvršile pregled i ocjenu ponuda, te isti vlastoručno potpisale, a koje su ujedno navedene i u Odluci naručitelja kao članovi Stručnog povjerenstva. S obzirom da su Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda potpisale osobe koje su pregled i ocjenu provele, što žalitelj ni ne spori, to je neosnovan žalbeni navod žalitelja da su postupak pregleda i ocjene bili dužni provesti svi imenovani članovi stručnog povjerenstva, budući da je postupanje naručitelja u skladu s odredbama Pravilnika. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/18-01/1127 od 22. siječnja 2019.)

Ako netko od članova stručnog povjerenstva odbije potpisati zapisnik ili je iz opravdanih razloga u tome spriječen (*bolovanje, godišnji odmor* i sl.), o tome se sastavlja **bilješka** koja se prilaže zapisniku. Okolnost da bilješka nije priložena zapisniku ili je sastavljena naknadno, predstavlja povredu pravila postupka te može biti **razlog za poništenje odluke o odabiru**.

U konkretnom slučaju utvrđeno je da predmetna bilješka nije sastavljena ni objavljena uz zapisnik. To proizlazi iz očitovanja naručitelja, kao i činjenice naknadnog sastava i objave takve bilješke, nakon izjavljene žalbe. Naručitelj je postupio protivno članku 29. stavku 13. Pravilnika, pa je žalbeni navod osnovan. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/18-01/585 od 9. kolovoza 2018.)

U potpisanoj i zaključenom zapisniku izrađenom ne smije se ništa dodavati niti mijenjati. Samo u slučaju postojanja opravdanih razloga zaključeni zapisnik može se mijenjati kroz dodatak zapisniku iz kojeg je razvidna promjena i koji potpisuju članovi stručnog povjerenstva za javnu nabavu te osoba na prijedlog koje je promjena učinjena.

4.2. Dostava zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda

Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda s prilogima dostavlja se **javnom objavom u EOJN RH** u prilogu odluke o odabiru. Dodatak zapisniku dostavlja se na isti način kao i zapisnik. Nedostavljanje zapisnika predstavlja povredu pravila postupka koja za posljedicu ima poništenje odluke o odabiru.

U konkretnom slučaju utvrđeno je da naručitelj 1. lipnja 2017. prilikom objave Odluke o odabiru za grupu 2. nije postupio na navedeni način, te stoga žalitelj nije bio upoznat sa tijekom postupka pregleda i ocjene ponuda od strane naručitelja, niti je u predmetnoj žalbi, u trenutku izjavljivanja iste, mogao kvalitetno osporavati zakonitost provedenog postupka pregleda i ocjene ponuda za grupu 2. Predmetni propust naručitelja predstavlja nezakonitost u provođenju postupka pregleda i ocjene ponuda za grupu 2. te ista posljedično rezultira poništenjem odluke o odabiru za grupu 2., odnosno poništenjem postupka pregleda i ocjene ponuda koji prethodi donošenju odluke o odabiru. Naime, postupanjem na navedeni način prekršeno je i načelo transparentnosti postupka, a kršenje kojeg, neminovno rezultira povredom prava sudionika postupka javne nabave na adekvatna saznanja o provedenim radnjama od strane naručitelja. S obzirom na navedeni propust naručitelja, niti ovo državno tijelo ne može provjeriti postupanje naručitelja tijekom pregleda i ocjene ponuda za grupu 2. predmeta nabave. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/17-01/414 od 26. srpnja 2017.)

Naručitelj je uz zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda dužan objaviti i sve priloge istog.³³ Neobjavljivanje svih priloga zapisnika predstavlja povredu **načela transparentnosti** koja za posljedicu ima poništenje odluke o odabiru. Okolnost da ponuditelji imaju pravo (*ne i obvezu*) uvida u cjelokupnu dokumentaciju postupka javne nabave, ne oslobađa naručitelja obveze objave zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda sa svim priložima.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da naručitelj nije sastavio zapisnik na način kako to određuje Pravilnik. Zapisnik je dokument postupka javne nabave u kojem se dokumentiraju provedeni postupci i navode pribavljeni dokazi koji su bili podloga za donošenje valjane i zakonite odluke o odabiru. Naručitelj je, dakle, odluku o odabiru temeljio i na dokazima koje je u postupku pregleda i ocjene ponuda pribavio putem e-mail korespondencije s Veleposlanstvom RH u Rimu, stoga je bio obavezan iste navesti u popisu priloga te ih priložiti uz zapisnik. Navedena obveza naručitelja postoji i u odnosu na zahtjev za nadopunu ažuriranih dokumenata. (Rješenje, Klasa: UP/II-034-02/19-01/1050 od 2. siječnja 2020.)

5. Zaključak

Iz izvješća o radu Državne komisije proizlazi da se žalba najčešće izjavljuje u odnosu na odluku o odabiru te da Državna komisija najčešće poništava upravo odluku o odabiru. Znatan broj žalbi u odnosu na odluku o odabiru usvojen je iz formalnih razloga odnosno iz razloga što iz zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda nisu bile razvidne sve činjenice i okolnosti odlučne za donošenje odluke, što zapisnik ili njegovi prilozi nisu bili valjano izrađeni i dostavljeni svim sudionicima postupka, što naručitelj prilikom donošenja odluke o odabiru nije poštivao pravila postupka i sl.

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa Vašim dilemama i pitanjima. Tu smo za Vas.

pitajcentar@tim4pin.hr

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Potvrda Porezne uprave o stanju duga priložena u ponudi¹

Naručitelj je temeljem potvrde Porezne uprave priložene u ponudi utvrdio da kod odabranog ponuditelja ne postoje osnove za isključenje

... u žalbi na Odluku o odabiru za grupu 15. žalitelj ističe da je odabrani ponuditelj u ponudi dostavio potvrdu o stanju duga Porezne uprave od 24. kolovoza 2020., a koju je naručitelj prihvatio kao valjan dokaz nepostojanja osnova za isključenje. Žalitelj smatra da je naručitelj trebao prije donošenja Odluke pribaviti ažuriranu potvrdu porezne uprave za odabranog ponuditelja.

Toč. 3.2. dokumentacije naručitelj je, sukladno članku 252. stavku 1. točki 1. ZJN 2016., propisao da će isključiti gosp. subjekta iz postupka ako utvrdi da nije ispunio obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u RH, ako gosp. subjekt ima poslovni nastan u RH, a toč. 9.13. dokumentacije propisao je da će od gosp. subjekta koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u primjerenom roku, ne kraćem od pet dana, dostavi ažurirane popratne dokumente, radi provjere okolnosti navedenih u ESPD-u, osim ako već posjeduje te dokumente.

U ESPD obrascu odabrani ponuditelj je naveo da je ispunio sve obveze plaćanja poreza. Također, u ponudi je dostavio potvrdu Porezne uprave, kojom se potvrđuje da na dan 24. kolovoza 2020. nema duga po osnovi poreza i doprinosa. Sukladno članku 20. stavku 9. Pravilnika, dokument iz članka 265. stavka 1. točke 2. ZJN 2016 (potvrda porezne uprave) je ažuriran ako nije stariji od dana početka postupka. Postupak je započeo 17. kolovoza 2020., a potvrda Porezne uprave priložena u ponudi je izdana 24. kolovoza 2020., pa je naručitelj posjedovao dokument koji se u smislu članka 20. stavka 9. Pravilnika smatra ažuriranim, te sukladno članku 263. stavku 1. ZJN 2016 nije morao pribaviti potvrdu novijeg datuma. Dakle, naručitelj je na temelju potvrde Pore-

zne uprave priložene u ponudi mogao utvrditi da kod odabranog ponuditelja ne postoje osnove za isključenje. Žalbeni navod je neosnovan.

Dokazivanje tehničke i stručne sposobnosti kroz institut oslanjanja na sposobnost drugog subjekta²

Popis glavnih usluga potvrđuje da je subjekt P. d.o.o. uredno izvršio osporenu uslugu, pri čemu je stručnjak D.M. subjektu P. o.o. bio na raspolaganju prilikom njegov izvršenja

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da odabrana ZP dostavljanjem popisa izvršenih usluga od strane člana zajednice P. d.o.o. nije dokazala da ispunjava uvjete tehničke i stručne sposobnosti. Navodi da je taj član ZP, kao jedini dokaz naveo ugovor koji se odnosi na projekt izgradnje instituta za respiratorne bolesti kod djece K. Taj projekt također je dokaz obrazovnih i stručnih kvalifikacija stručnjaka D.M. Navodi da iz životopisa tog stručnjaka proizlazi da je u vrijeme realizacije tog projekta bio zaposlenik subjekta W. d.o.o., što znači da je P. d.o.o. neovlašteno upotrijebio referencu drugog gosp. subjekta koji je bio angažiran na predmetnom projektu. Navodi da P. d.o.o. nije imao zaposlenih u periodu 2010. do 2015., niti je bio registriran za obavljanje djelatnosti upravljanja projektom.

Odabrana ZP navodi da je izvršila usluge upravljanja projektom gradnje Instituta za respiratorne bolesti kod djece K., koje su podrazumijevale znanstvenoistraživački institut i bolnicu s laboratorijem u znanstvenom području biomedicine i zdravstva. U ažuriranim popratnim dokumentima dostavljen je popis usluga izvršenih od strane subjekta P. d.o.o., iz kojeg jasno proizlazi da je odabrana ZP izvršila usluge navedene u ESPD obrascu. Odabrana ZP tijekom žalbenog postupka dostavlja i izjavu o raspoloživosti stručnjaka D.M. od 4. srpnja 2012., kao dodatni dokaz kako je stručnjak bio raspoloživ subjektu P. d.o.o. na poziciji voditelja projekta, unatoč tome što je u to vrijeme bio zaposlenik W. d.o.o.

¹ Rješenje Državne komisije: UP/II-034-02/20-01/841, od 19. studenoga 2020.

² Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/19-01/187, od 17. travnja 2019.

Toč. 3.3.3.1. dokumentacije, *Specifično iskustvo gosp. subjekta, propisano je da gospodarski subjekt mora dokazati da ima min. iskustvo u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom tri godine koje prethode toj godini te da je uredno izvršio - najmanje jedan a najviše tri ugovora za usluge iste ili slične složenosti kao i predmet nabave, a od toga najmanje jedan ugovor treba biti iste složenosti kao i predmet nabave, a najviše dva ugovora mogu se odnositi na usluge proširenog nadzora u okviru kojih je pružena usluga tehničke pomoći, kojih je ukupna vrijednost min. jednaka procijenjenoj vrijednosti nabave.*

Utvrđeno je da odabrana ZP uvjet iz toč. 3.3.3.1 dokumentacije dokazuje, između ostalih, i ugovorom koji se odnosi na projekt izgradnje Instituta za respiratorne bolesti kod djece K., u razdoblju od rujna 2012. do siječnja 2016., kojeg navodi u ESPD obrascu člana zajednice P. d.o.o. Dostavlja dokaz tražen toč. 3.7. dokumentacije, popis glavnih usluga, kojim potvrđuje navode iz ESPD obrasca. Kao druga ugovorna strana navedena je EK, Opća uprava za proširenje, Brusseles. Nadalje, kao opis pruženih usluga navedene su usluge upravljanja projektom izgradnje Instituta za respiratorne bolesti kod djece K. građevina zgrade (visokogradnje) za potrebe obavljanja znanstvenoistraživačke djelatnosti.

Državna komisija je ocijenila da je naručitelj je pravilno postupio kada je za ponudu odabrane ZP ocijenio da je dokazana tehnička i stručna sposobnost. Odabrana ZP je dostavila potvrdu druge ugovorne strane, kojom se potvrđuju navodi iz ESPD obrasca i naknadno dostavljenog popisa glavnih usluga. Dostavljeni dokaz također potvrđuje činjenicu da je subjekt P. d.o.o. uredno izvršio osporenu uslugu, pri čemu je stručnjak D.M. gospodarskom subjektu P. d.o.o. bio na raspolaganju prilikom njenog izvršenja, u prilog čemu je dostavljena izjava o raspoloživosti stručnjaka. Žalbeni navod je neosnovan.

nju donesena je nakon otvaranja ponuda. Tako su svi uvjeti žaliteljeve ponude postali svima poznati (cijena ponude i podaci vezani uz kriterije za odabir ponuda, kao i ponuđena tehnološka rješenja). Ako bi naručitelj proveo novi postupak za isti predmet nabave prije donošenja odluke po predmetnoj žalbi, žalitelj bi bio doveden u neravnopravan položaj sa svim ostalim ponuditeljima na tržištu jer su konkurenciji sada poznate cijene i ostali kriteriji odabira ponude, kao i tehnološka rješenja iz ponude žalitelja, dok žalitelj nema saznanja za potencijalne ponuditelje u novom postupku. Predlaže odrediti privremenu mjeru sprječavanja provedbe novog postupka za isti ili sličan predmet nabave do dana objave odluke o žalbi.

Sukladno članku 424. stavku 1. ZJN 2016, žalitelj može, uz žalbu koja ne sprječava nastavak postupka, nastanak ugovora odnosno okvirnog sporazuma, podnijeti prijedlog za određivanje privremene mjere s ciljem pravodobnog ispravljanja navodnog kršenja Zakona ili sprječavanja nastanka štete. Predmet prijedloga može biti sprječavanje nastavka postupka ili donošenja ili provedbe odluke ili radnje naručitelja, ili nastanka ili izvršavanja ugovora ili okvirnog sporazuma, ili provedbe novog postupka za isti ili sličan predmet nabave. Žalitelj mora dokazati ili učiniti vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji prijedlog. Imajući u vidu opisano činjenično stanje, ocijenjeno je da je žalitelj učinio vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji svoj prijedlog, odnosno da iz obrazloženja prijedloga proizlazi da bi mu mogla nastati šteta, jer se radi o žalbi koja ne sprječava daljnji tijek postupka. Žalitelj je učinio vjerojatnim da je određivanje privremene mjere potrebno radi pravodobnog sprječavanja nastanka štete.

Prijedlog za određivanje privremene mjere³

Žalitelj je učinio vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji svoj prijedlog

Naručitelj X. d.o.o., objavio je 7. travnja 2023. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom, u otvorenom postupku, broj: 2023/S OF5-0014611, za predmet nabave: alat. Na Odluku o poništenju postupka od 13. lipnja 2023. žalbu je izjavio žalitelj I. d.o.o. a uz žalbu je podnio prijedlog za određivanje privremene mjere, kojim zahtijeva sprječavanja provedbe novog postupka javne nabave za isti ili sličan predmet nabave do dana objave odluke o žalbi.

Žalitelj u prijedlogu navodi da predmetna žalba ne sprječava naručitelja pokrenuti novi postupak za isti ili sličan predmet nabave. Osporavana Odluka o ponište-

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

³ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/23-01/320, od 5. srpnja 2023.

Odnosi s javnošću i digitalni marketing

Željko Dominis*

Opće je poznato da se odnosi s javnošću prilagođavaju društvenim i tehnološkim promjenama stoga je važno njihovu primjenu i organizaciju u suvremenim komunikacijama upravo promatrati iz perspektive primjene suvremene tehnologije i medija. Veliki broj autora, koji se danas bave digitalnim komunikacijama, marketingom i odnosima s javnošću, slažu se s činjenicom da tehnološka fleksibilnost i multikanalnost medija značajno utječu na razvoj odnosa s javnošću. Novi mediji kreiraju i novi pristup korisnika tj. društva u cjelini tako da danas društvo teži brzim i jednostavnim informacijama pa iz tog razloga i proces te način formiranja poruke mora biti brz i jednostavan. Društvene mreže već su postale sastavni dio svakodnevne komunikacije. U ovom broju autor daje prikaz i ukazuje na važnost društvenih mreža i mobilnih aplikacija u odnosima s javnošću s naglaskom na odnose s javnošću u javnim i neprofitnim organizacijama.

1. Odnosi s javnošću

Odnosi s javnošću (engl. Public Relations – PR) su komunikacijska aktivnost koja gradi dobre odnose između poduzeća i njegove javnosti putem stvaranja pozitivnoga publiciteta, izgradnje dobrog korporativnoga imidža i otklanjanja negativnih glasina, priča ili događaja. Odnosi s javnošću su proces komuniciranja organizacije s njezinom unutarnjom i vanjskom javnošću radi postizanja međusobnoga razumijevanja, izgradnje društvene odgovornosti i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Odnosi s javnošću za neprofitne organizacije mogu pomoći u definiranju njihove organizacije, doseći širu publiku i povećati aktivnost donatora i volontera.

Odgovornosti osobe za odnose s javnošću uključuju:

- Razvijanje PR strategija i kampanja,
- Priprema priopćenja za javnost, uvodnih govora i promidžbenog materijala,
- Izgradnja pozitivnih odnosa sa dionicima, medijima i javnošću.

Prva briga osobe za odnose s javnošću je kako izgraditi pozitivno mišljenje javnosti o organizaciji i bolje (u)poznavanje same organizacije. Ona pristupa i nadzire online prisutnost svojih klijenata kako bi pripremila pravu poruku za prenošenje. Ta osoba također može podučavati klijente o važnosti slike o sebi i kako komunicirati s medijima. Osoba za odnose s javnošću ima za cilj pozitivno rukovanje i komuniciranje informacija interno i eksterno.

2. Digitalni marketing

2.1. Uloga mobilnih aplikacija

U prošlosti su se neprofitne organizacije oslanjale isključivo na konvencionalne metode poput tiskanih materijala i televizije kako bi došle do potencijalnih donatora i volontera. Međutim, kako tehnologija brzo napreduje, sve više ljudi koristi svoje pametne telefone za sve, od bankarstva do kupovine, što znači da su neprofitne organizacije

morale prilagoditi svoje strategije u skladu s tim. Mobilne aplikacije organizacijama nude neviđen pristup širokom rasponu publike, uključujući one koji trenutno ne koriste pametne telefone.

Aplikacije također nude sjajne prilike za angažman korisnika jer omogućuju korisnicima izravan kontakt s organizacijom putem obavijesti kada se dogodi nešto novo, poput posebnih ponuda koje su dostupne samo unutar same aplikacije. Mobilne aplikacije neprofitne organizacije mogu se koristiti na razne načine, bilo da se radi o podizanju svijesti o njihovoj misiji ili aktivnostima prikupljanja sredstava ili o pružanju jednostavnog pristupa informacijama o nadolazećim događajima ili kampanjama.

Neprofitne organizacije mogu čak razmotriti razvijanje promotivnih igara usmjerenih na prikupljanje sredstava i izgradnju odnosa između same organizacije i članova svoje zajednice u isto vrijeme, sve dok igračima omogućuje zabavnu interakciju tijekom svakog koraka na putu. Mobilne aplikacije također stvaraju interaktivnu platformu na kojoj se podržavatelji mogu uključiti.

Nemojmo zaboraviti koliko je praćenje analitike postalo ključno u današnjoj analizi ključnih pokazatelja izvedbe povezanih s preferiranim platformama, budući da to omogućuje stjecanje pronicljivog znanja o tome što će nastaviti proizvoditi najbolje rezultate u budućnosti.

Kada se kombiniraju svi ovi čimbenici, postaje očito da je uloga mobilnih aplikacija u neprofitnom digitalnom marketingu iznimno važna.

Mobilne aplikacije postale su ključna komponenta digitalnog marketinga za neprofitne organizacije jer organizacijama pružaju prikladnu platformu za interakciju sa svojom podržavateljima, povećanje donacija i svijest o donacijama, promicanje događaja, distribuciju obrazovnog sadržaja i još mnogo toga. Osim toga, kako neprofitne organizacije nastavljaju prihvaćati mobilnu tehnologiju kao dio svoje ukupne strategije, u mogućnosti su doći do novih donatora i volontera diljem svijeta na inovativne načine koji im prije nisu bili mogući.

* Željko Dominis, mag.ing, Dubrovnik – Lumarda

2.2. Informiranje i uključivanje u rad putem društvenih medija

Postoje mnoge prilike za neprofitnu organizaciju da dopre do svojih podržavatelja na smislen način putem društvenih medija, uključujući Facebook, X (bivši Twitter), Instagram, Snapchat itd. Evo nekoliko savjeta o tome kako najučinkovitije koristiti društvene medije:

- **Postaviti jasne ciljeve** – Prije uključivanja u bilo koju vrstu društvene aktivnosti, ključno je uspostaviti jasne ciljeve kako bi se znalo kako izgleda uspjeh na kraju svake kampanje ili inicijative na platformama društvenih medija kao što su Facebook, Twitter, itd. To će pomoći osigurati da su svi naponi usmjereni prema postizanju tih ciljeva, koji bi trebali biti mjerljivi (npr. broj lajkova/dijeljenja).
- **Identificirati ključne podržavatelje** – nakon što se odredi tko su ciljni podržavatelji, potrebno je kreirati sadržaj koji je posebno prilagođen njima na temelju njihove dobne skupine ili interesa, na primjer, ako su mladi stručnjaci, treba objavljivati članke o razvoju karijere, dok ako su roditelji, dijeliti savjete o roditeljstvu, itd. Također može se provesti istraživanje gledajući online profile drugih sličnih organizacija, uključujući i konkurente.
- **Pažljivo biranje vlastite platforme** – ključno je odabrati odgovarajuću platformu (ili platforme) kada se komunicira s potencijalnim donatorima jer se oni mogu različito dopasti ovisno o preferencijama korisnika. Na primjer, LinkedIn bi vjerojatno privukao korporativnu bazu donatora, dok bi Tumblr mogao privući mlađu generaciju zbog svog fokusa na kreativno izražavanje putem slika, videa, GIF-ova i drugih medija. Također je ključno diversificirati vlastite platforme umjesto da se podržava samo jedna. Ako nema puno dostupnog originalnog sadržaja, treba razmisliti o prikupljanju relevantnih priča s weba koje uključuju teme povezane s socioekonomskim ciljem organizacije. Slično tome, redoviti streamovi uživo, pitanja i odgovori, intervjui, podcasti, događaji, natjecanja i darivanja mogu pomoći u dodatnom angažiranju korisnika i tako potaknuti traktiranje¹.
- **Mjerenje utjecaja** – ključno je za određivanje jesu li strategije društvenih medija učinkovite ili ne. Treba upotrijebiti analitičke alate kao što su Google Analytics, Hootsuite, Buffer, Sprout Social Insights, Facebook Page Insights, Twitter Analytics, Pinterest Analyst za praćenje ključnih metrika kao što su broj lajkova, dijeljenja, komentara, pojavljivanja, rast sljedbenika, novčane donacije, klikovi, pregledi i angažmani koji će pomoći u procjeni učinkovitosti kampanja.
- **Plaćeno oglašavanje** – Kampanje plaćenog oglašavanja omogućuju organizaciji ciljanje pojedinaca s određenim demografskim podacima, lokacijama, interesima itd. To neprofitnim organizacijama olakšava pronalaženje svojih pristaša i slanje odgovarajućih poruka u skladu s tim i, ako se koriste učinkovito i ekonomično, to bi moglo dovesti do profita.

- **Često komuniciranje s podupirateljima** – Mnogi korisnici prate robne marke jer žele stalna ažuriranja o tome što marka radi. Kao rezultat toga, održavanje aktivne prisutnosti na stranicama društvenih medija objavljivanjem čestih ažuriranja, tema, rasprava, odgovaranjem na pitanja sljedbenika, odgovaranjem na prijedloge, događaje, slike, videozapise itd., sve to može pomoći da ljudi budu uključeni u neprofitne organizacije. Osim toga, interakcija s obožavateljima putem izravnih poruka, anketa, natjecanja itd., također pomaže u njegovanju vjerne baze sljedbenika.

Kako bi neprofitne organizacije maksimalno iskoristile moć društvenih medija te kako bi pristalice bile informirane i uključene u njihov rad, organizacije bi trebale stvoriti relevantan sadržaj koji odjekuje kod ciljne publike. Treba iskoristiti društvene mreže kao što su Facebook, Twitter, Instagram i LinkedIn kako bi se doseglo te podržavatelje. Također, treba koristiti vizualne elemente kao što su fotografije ili videozapisi kada je to moguće, mjeriti angažman putem analitičkih alata i redovito odgovarati na povratne informacije kako bi se izgradili odnosi s podržavateljima.

2.3. Predstavljanje putem videomarketinga

Uz mogućnost da se ispriča vlastita priča o neprofitnoj organizaciji na zanimljiv način i istakne učinak njezinog rada, video marketing postaje sve popularniji među neprofitnim organizacijama. Upotreba videa može pomoći neprofitnoj organizaciji da se istakne od konkurencije, dopre do šire publike, poveća donacije i uspostavi odnose s novim pristašama. Evo nekih od glavnih prednosti korištenja video marketinga za neprofitnu organizaciju:

- **Privlačenje više ljudi** – Videosadržaj se pokazao mnogo učinkovitijim od drugih oblika komunikacije kada je riječ o podizanju svijesti o uzrocima ili događajima povezanim s misijom neprofitne organizacije. Videozapisi daju priliku da se brzo podijele ključne informacije, a istovremeno izazovu emocije i stvaraju veze s gledateljima koje se možda ne mogu postići samo putem teksta.
- **Izgradnja jačih emocionalnih veza** – Ljudi emocionalnije reaguju na vizualne elemente nego na riječi ispisane na stranicama, što se osobito odnosi na kampanje prikupljanja sredstava gdje videozapisi pomažu pristašama i donatorima da se povežu na osobnoj razini otkrivajući što motivira tuđu strast za uzvraćanjem. Neprofitne organizacije mogu koristiti ove moćne alate razvijanjem uvjerljivih vizualnih narativa o problemima koji utječu na današnji svijet.
- **Veće stope donacija** – Prema jednoj studiji, uključivanje videozapisa povećalo je online donacije za 40%. To može biti zbog činjenice da slušanje priča stvarnih ljudi čini da suosjećaju i potiču ih da doniraju novac onima za koje je neprofitna organizacija vidjela da videosadržaj izravno na njih utječe (kao što je beskućništvo). Štoviše, isprobavanje nečeg novog poput produciranja filmova visoke kvalitete produkcije može iznenaditi gledatelje koji su navikli na niskobudžetne profesionalne produkcije. Izgradnja povjerenja između organizacija i potencijalnih

¹ Traktirati – raspravljati, izlagati (o nekoj temi, problemu).

volontera zahtijeva vrijeme, ali značajni razgovori uživo pomažu u stvaranju veza brže nego što se misli. Pa zašto to onda ne iskoristiti? Kroz tehnike pripovijedanja koje se često koriste tijekom intervjua i prikazane u filmovima stvorenim posebno za postavljene ciljeve kampanje, organizacije će naučiti kako prenijeti ključne točke poruka, a da ne izgledaju kao propovjednici.

- **Educiranje gledatelja** – Korištenje videozapisa daje neprofitnim organizacijama drugu stranu za informiranje potencijalnih volontera ili donatora o misijama i ciljevima njihove organizacije, kao i o svim nadolazećim projektima ili inicijativama kojima je potrebna financijska potpora. Štoviše, čak i ako gledatelj ne ode toliko daleko da donira organizaciji nakon gledanja kratkog isječaka, velike su šanse da će on ili ona potaknuti druge na aktivno sudjelovanje, pomažući podići ukupnu vidljivost. Općenito, postoji mnogo razloga zašto bi upotreba videa trebala biti dio svake učinkovite neprofitne marketinške strategije koja napreduje.

Prema tome, neprofitne organizacije mogu učinkovito ispričati svoju priču i pokazati utjecaj koji su imale na svoje korisnike korištenjem video marketinga. Ova vrsta marketinga pruža jedinstvenu priliku za emocionalno povezivanje s potencijalnim donatorima, angažiranje novih podržavatelja, izgradnju povjerenja u misiju organizacije i povećanje donacija ili volontera. Videozapisi koji prikazuju osobne priče onih na čije je živote utjecao rad neprofitne organizacije ili ističu važne inicijative omogućuju gledateljima da dobiju uvid u ono što organizacija radi.

2.4. Uloga influencer marketinga

Utjecajni marketing moćan je alat za svaku organizaciju koja želi povećati svoju mrežnu vidljivost i angažman s ciljnom publikom, a njegova važnost u neprofitnom digitalnom marketingu raste kao rezultat široke upotrebe društvenih medija i lakoće kojom se neprofitne organizacije sada mogu povezati s potencijalnim donatorima i podupirateljima kroz zanimljive sadržaje koje proizvode influenceri.

Influencer marketing, za one koji nisu upoznati, podrazumijeva rad s poznatim blogerima ili slavim osobama koje imaju veliki broj pratitelja na društvenim mrežama poput Facebooka, Twittera i Instagrama. Ovi utjecajni pojedinci stvaraju sadržaj koji promiče poruku određene robne marke, privlačeći pozornost i postojećih sljedbenika i novih korisnika koji možda prethodno nisu bili svjesni cilja organizacije ili izjave o misiji prije nego što su vidjeli podršku jednog od njih.

Brojne su prednosti koje se nude korištenjem ove vrste strategije, što je čini korisnom čak i ako se djeluje pod strogim proračunskim ograničenjima. Te se prednosti kreću od prikupljanja sredstava izravno unutar objava do stvaranja pozitivne percepcije javnosti o cilju organizacije među trenutačnim sljedbenicima i stjecanja novih. Osim toga, pruža neprocjenjive podatke o tome koliko je dobro prihvaćena svaka objava, omogućujući da se točno izmjere stope uspjeha kako bi se budući napori mogli optimizirati.

Još jedna stvar koju treba imati na umu je da većina suvremene publike preferira videoformate u odnosu na druge metode dostave informacija kao što su dugački članci, tako da pristup vizualnim materijalima vrhunske kvalitete, koji se pružaju kroz partnerstva s relevantnim kreatorima, osigurava maksimalan učinak, posebno na visoko konkurentnim kanalima poput YouTubea i Snapchata gdje natjecanje između ciljeva koji se bore za donacije doslovno može značiti razliku između uspjeha i neuspjeha.

Općenito, s obzirom na njegovu važnost za povećanje sadržaja koji generiraju korisnici koji promiče vrijednost koju neprofitne organizacije žele donijeti današnjem svijetu, razumijevanje dinamike koja stoji iza uspješnih partnerstava i izgradnje smislenih odnosa trebalo bi biti na prvom mjestu. Čineći to ispravno, primjenjujući odgovarajuću taktiku, željeni se rezultati postižu što učinkovitije.

Korištenjem utjecaja i dosega popularnih osoba na društvenim mrežama, neprofitne organizacije mogu učinkovitije širiti svoju poruku široj publici nego što to mogu pružiti tradicionalne metode. Osim toga, influenceri često donose kredibilitet i povjerenje robnim markama koje možda prije nisu bile prisutne, pružajući dodatne pogodnosti kada su u pitanju marketinški napori za neprofitne organizacije.

2.5. Korištenje gamifikacije

Gamifikacija, koja se definira kao upotreba mehanike igara i tehnike dizajna za promicanje angažmana s proizvodom ili uslugom, postaje sve popularnija u neprofitnom digitalnom marketingu jer organizacije traže kreativne načine za angažiranje svoje publike, povećanje donacija i maksimiziranje svojeg utjecaja. Ovu vrstu strategije uspješno su koristile mnoge neprofitne organizacije koje žele postići rezultate prikupljanja sredstava putem online kampanja, društvenih medija i drugih kanala.

Glavna ideja koja stoji iza gamificiranja strategije digitalnog marketinga neprofitne organizacije je potaknuti ljude da komuniciraju s njom na zabavan način, a istovremeno im dati poticaje poput bodova ili nagrada kada obave određene zadatke povezane s zadanim ciljem. Na primjer, ako netko donira na web stranici neprofitne organizacije, može biti nagrađen dodatnim bodovima koji se kasnije mogu iskoristiti za popuste u partnerskim trgovinama ili čak posebnim nagradama organizacije.

Nekoliko važnih čimbenika koje bi se trebalo uzeti u obzir prije uključivanja ove vrste strategije u digitalni marketinški plan određene neprofitne organizacije uključuju:

- Određivanje vrste igara koje će biti najučinkovitije za postizanje svakog cilja kampanje, na primjer, situacije u kojima se korisnici natječu jedni s drugima ili rade zajedno, preferiranje kratkih naleta aktivnosti tijekom dužih vremenskih razdoblja, itd.
- Stvaranje inventivnih načina na koje sudionici u igri, poput donatora i volontera, mogu dobiti nagrade i priznanja za svoj trud. Potrebno je razmisliti o sustavima znački ili bodova koji igračima omogućuju praćenje

napretka i uvid u opipljive rezultate ispunjavanja različitih ciljeva kao i dodatne sesije koje su relevantne samo za sudionike koje također mogu biti od pomoći.

- Potrebno je iskoristiti platforme društvenih medija kako bi korisnici mogli dijeliti ažuriranja i postignuća s prijateljima koji bi mogli biti zainteresirani.

Gamificirane kampanje imaju brojne prednosti u odnosu na tradicionalne, kao što su povećana vidljivost među ciljnom demografijom, više stope konverzije zbog osjećaja hitnosti izazvane konkurencijom i poboljšane stope lojalnosti između postojećih i potencijalnih kupaca. Sve ove prednosti doprinose većoj isplativosti i boljem ROI-u² dugoročno, što ih čini vrijednima razmatranja za neprofitne organizacije bilo koje veličine koje trenutno pokušavaju ostati na vrhu svojih područja.

Korištenje značajki i mehanika sličnih igara u kontekstima koji nisu igrice, kao što je digitalni marketing za neprofitne organizacije, poznato je kao gamifikacija. Gamifikacija se može koristiti za suradnju s donatorima ili volonterima i njihovo motiviranje prema željenom ponašanju putem nagrada, sustava priznanja, praćenja bodova, ploča s najboljim rezultatima, natjecanja i više.

2.6. Kako iskoristiti utjecajni marketing?

Utjecajni marketing za neprofitne organizacije može se iskoristiti:

- **Korištenje utjecajnih pojedinaca**, kao što su slavne osobe ili osobe na društvenim mrežama, za promicanje cilja neprofitne organizacije dijeljenjem informacija sa svojim sljedbenicima putem sponzoriranih objava na platformama društvenih medija kao što su Instagram i X (bivši Twitter), događaja koji se emitiraju uživo, intervjua na mreži, organiziranja kampanja za prikupljanje sredstava ili bilo kojeg drugog oblika kreativne suradnje učinkovita je metoda za neprofitne organizacije za dobivanje veće podrške.
- **Dosizanje šire publike**: Najočitiya prednost utjecajnog marketinga je ta što daje pristup velikim bazama obožavatelja koje su ti pojedinci već stekli tijekom vremena u raznim industrijama, uključujući modu, glazbu, zabavu i sport, da spomenemo nekoliko. Koristeći ovaj novi izvor izloženosti za poruku, neprofitne organizacije su u mogućnosti izravno govoriti onima koji možda još ne znaju za što se organizacija zalaže.
- **Veća vidljivost i prepoznavanje marke**: Još jedna fantastična prednost rada s poznatim pojedincima u određenim zajednicama (ili tržišnim nišama) je veća vidljivost na lokalnoj i međunarodnoj razini, što može povećati prepoznatljivost marke među ciljnom publikom. Ovo su bitni elementi kada se pokušava izgraditi trajni odnos između tvrtki/brendova i kupaca!

- **Potencijal za povećanje donacija**: Bliskom suradnjom utjecajni ljudi mogu ponuditi savjete o tome kako angažirati potencijalne donatore. Na primjer, mogu ponuditi popuste tijekom posebnih akcija donacija ili potaknuti sadržaj koji posebno ističe priče o projektima koji su bili financirani prethodnim donacijama. Ove radnje će u konačnici potaknuti da više novca priteče u blagajnu organizacije, što će pomoći da se postigne veći financijski uspjeh.
- **Izgradnja autentičnih veza s pristalicama**. Razgovor s nekim poznatim o važnim temama vezanim uz neprofitne organizacije pomaže u stvaranju autentičnih veza s obožavateljima, dajući prijeko potreban osobni pečat koji često nedostaje tradicionalnim metodama oglašavanja.

Stvaranjem partnerstva s pojedincima, koji već imaju značajan broj sljedbenika, neprofitne organizacije mogu dobiti pristup vrijednim mrežama ljudi do kojih možda neće moći doći putem konvencionalnijih metoda kao što su oglašavanje ili odnosi s javnošću. Influencer marketing učinkovita je metoda za neprofitne organizacije da dopru do novih potencijalnih donatora i podignu svijest o svom cilju. To se može postići radom s poznatim osobama u zajednici.

2.7. Upotreba virtualnih događaja za povezivanje i prikupljanje sredstava

Virtualni događaji mogu uključivati webinare, prijenose uživo, online igre ili natjecanja, videokonferencije i još mnogo toga. Sve su to sjajni alati za neprofitne organizacije koje žele privući svoju publiku dok generiraju donacije i postaju sve utjecajnije u neprofitnom digitalnom marketingu kao organizacije koje traže načine za povezivanje s pristalicama i za prikupljanje novca.

Prednosti korištenja virtualnih događaja u neprofitnom digitalnom marketingu su brojne: pristupačni su, omogućuju dosizanje mnogo veće publike nego tradicionalne fizičke aktivnosti prikupljanja sredstava, nude interaktivne mogućnosti koje pomažu u jačanju veza između organizacije i njezinih podržavatelja.

Ako neprofitna organizacija želi organizirati edukativni događaj, slavljenički događaj, nešto zabavno ili inspirativno, nakon što odluči o formatu, bit će potrebno poraditi na logistici, kao što je postavljanje obrazaca/stranica za registraciju (ako je relevantno), zahtjeve tehničke opreme i potrebe za osobljem, itd. Sve to su zadaci koji mogu zahtijevati profesionalce, ali i volontersku pomoć.

Virtualni događaji dobivaju na popularnosti kao digitalni marketinški alat za neprofitne organizacije za suradnju sa svojim pristašama i prikupljanje sredstava. Oni nude učinkovit način virtualnog povezivanja ljudi, što organizacijama omogućuje da dosegnu više donatora bez ograničenja koja su povezana s tradicionalnim osobnim okupljanjima.

3. ZAKLJUČAK

Masovni mediji danas predstavljaju temelj komunikacije s različitim vrstama javnosti. Njihov utjecaj na razvoj

² Povrat ulaganja (ROI) temeljna je mjera financijskog učinka koja se koristi za procjenu učinkovitosti ulaganja i usporedbu učinkovitosti s drugim ulaganjima. Većina financijskih i poslovnih koncepata temelji se na ROI jer je njegova svrha reći investitorima koliko novca mogu zaraditi u budućnosti ako uložite sada. ROI se izražava kao postotak ili omjer.

društva, kako na sociološkoj tako i na ekonomskoj razini, je značajan. Iako mediji svojim djelovanjem doprinose razvoju društva i njegovoj interakciji, ponekad mediji imaju i negativnih utjecaja, pogotovo kada se koriste kao sredstvo „manipulacije u različite svrhe“. Suvremena medijska produkcija sve više se okreće komercijalizaciji medija pri čemu mediji postaju prostor pogodan za kontinuiranu komunikaciju s užom i širom javnošću. Sam proces i način formiranja odnosa s javnošću stoga značajno ovisi o tehnologijama i promjenama društvene percepcije te primjeni suvremenih komunikacijskih tehnologija.

Danas odnosi s javnošću usmjeravaju promjene mišljenja, stavova i odnosa koji se tiču ciljeva, proizvoda, država, tvrtki, ustanova i pojedinaca, a razvoj tehnologije omogućio je ubrzan razvoj PR-a (Internet i televizija su gotovo u svakom kućanstvu) čime su otvorena vrata odnosima s javnošću kao pokretaču, ali i promjeni u društvu. Najbrže se danas u ljudsku svakodnevnicu ulazi putem društvenih mreža, jer većina koristi pametne telefone pomoću kojih isti tren mogu nešto objaviti, slikovno popratiti ili komentirati. Dakle, društvene mreže već su postale sastavni dio svakodnevne komunikacije. S druge strane odnosi s javnošću danas imaju važnu, moglo bi se reći stratešku ulogu u komunikacijskoj strategiji svake organizacije. Ipak na način kreiranja odnosa s javnošću bitno utječu društvene i tehnološke promjene pa su ste tako oblici i pristupanje odnosima s javnošću mijenjali uslijed društvenih i tehnoloških promjena.

Neprofitne organizacije su važne u društvu jer su usmjerene kako na pojedinca tako i na samo društvo. One ne ostvaruju prihode radi stjecanja osobne dobiti, dobiti članova i drugih fizičkih i pravnih osoba, već su usmjerene na probleme i njihovo rješavanje i poboljšanje kvalitete života. Za ispunjavanje tih ciljeva nužni su ljudski i financijski resursi. Postoje i razlike i sličnosti između računovodstva neprofitnih i profitnih organizacija. Primjena dvojnog knjigovodstva i izrada financijskih izvještaja predstavljaju sličnosti, a razlike su prvenstveno u tome što se profit ne koristi kao glavni motiv poslovanja. Neprofitne organizacije sastavljaju i izrađuju bilancu, izvješće o prihodima i rashodima kao i bilješke. Financiranje neprofitnih organizacija najčešće obuhvaća zakonsko financiranje, financiranje iz gospodarske djelatnosti, člansko financiranje i donacije (darovanja). Kod neprofitnih organizacija postoje brojna ograničenja koja se odnose na trošenja sredstava.

Kako bi održale financiranje, neprofitne organizacije moraju se povezati s investitorima i donatorima i osigurati da zajednice kojima žele služiti preuzmu usluge koje pružaju te da se te aktivnosti prikladno oglašavaju. Međutim, pojava društvenih medija nudi nove alate za postizanje javne vidljivosti i uključivanje ključnih dionika. Sukladno tome, korištenje društvenih medija ključno je za svaku neprofitnu organizaciju za promicanje svojih inicijativa, smanjenje učinaka krize i dijeljenje informacija. Neprofitne organizacije mogu koristiti društvene medije kako bi proširili svoje poslovanje dosežući nove pristalice, tražeći povratne informacije o svojim uslugama i upoznavajući se sa svojim zajednicama. Društveni mediji nude različite mogućnosti

prikupljanja sredstava putem online kampanja za sponzorstva ili stvaranjem povratne sprege koja privlači više pristaša.

Literatura:

- Barić, S., Dobrić, D.: „Europeizacija civilnog društva u RH: Shvaćanje socijalnog kapitala ozbiljno?“, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 33, 2012., br. 2, str. 883-916;
- Bedeković, M., Krizmanić, I., Kadlec, Ž.: „Osvrt na analizu poslovanja neprofitne organizacije“, *Obrazovanje za poduzetništvo / Education for Entrepreneurship*, Vol. 11, br. 1, 2021.;
- Bežovan, G.: „Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike“, *Rev. soc. polit.*, god. II, br. 3, str. 195-214, Zagreb 1995.;
- Bronić, M.: „Uloga nevladinih neprofitnih organizacija u pružanju socijalnih usluga i ublažavanju siromaštva“, *Financijska teorija i praksa*, br. 29 (1) str. 119-134 (2005.)
- Dominis, Ž.: „Društvene mreže i mobilne aplikacije“, *TIM4PIN MAGAZIN*, br. 7/8, 2023.
- Eckerd, A., Fowles, J., Levine Daniel, J., Sandel, R.: „Competition and Sensegiving: Nonprofit Markets and Organizational Signaling“, *JPNA – The Journal of Public and Nonprofit Affairs*, Vol. 9, Nr. 1, 2023.;
- Ifigeneia, M, Dimitrios, A.: „Social Media and Public Relations: A Necessary Relationship for the Future?“, *Conference Paper Globalization of the EBEEC Conference Committee*, 2018;
- Index Snapshot Report: „Growing resources lead to sector expansion“, *Institut for Non profit News*, 2023;
- Matančević J., Bežovan G.: „Dometi i ključni čimbenici razvoja civilnog društva u Hrvatskoj temeljem tri vala istraživanja“, *Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*, *Rev. soc. polit.*, god. 20, br. 1, str. 21-41, Zagreb 2013.
- Munta, M.: „Europski gospodarski i socijalni odbor: Kula od karata ili utvrda civilnog društva?“, *Politička misao*, god. 54, br. 3, 2017, str. 30-63
- New Jersey Nonprofits: „Trends and Outlook 2023“, *SobelCo team joined CLA (CliftonLarsonAllen LLP)*, February 2023;
- New Jersey Nonprofits: „Trends and Outlook 2023“, *SobelCo team joined CLA (CliftonLarsonAllen LLP)*, February 2023;
- Papeš, I.: „Društvene mreže i mobilne aplikacije u odnosima s javnošću neprofitnih organizacija“, *diplomski rad br. 104/OJ/2018.*, Sveučilište sjever, Sveučilišni centar Varaždin, 2019.;
- Perić, J., Delić, A., Stanić, M.: „Exploring business models of nonprofit organizations“, *Journal of Contemporary Management Issues*, Vol. 25, 2020, br. 2, str. 181-194;
- Tania L., Ortiz, H., Hager Mark, A.: „Challenges in Assessing the Scope and Dynamics of the Nonprofit Sector“, *JPNA – The Journal of Public and Nonprofit Affairs*, Vol. 9, Nr. 1, 2023.;
- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 121/14 i 114/22).

Propuštene prilike u demokratizaciji energetskega sektora i dijeljenja građanske energije

Damir Medved*

Damir Juričić**

Dok u nekim državama članicama građani, poduzeća, ustanove i jedinice lokalne samouprave dijele gigavate, u Hrvatskoj se još nisu podijelili niti milivati. U državama članicama postoje energetske zajednice koje broje desetke tisuća članova, ulažu u obnovljive izvore energije, različitim tehnologijama proizvodnje i dijeljenja energije disperziraju rizike vezane uz dostupnost i priuštivost energije potrebne za život. U jednu riječ, građani u razvijenim državama članicama odgovorno i promišljeno poduzimaju investicijske i upravljačke aktivnosti kako bi bolje živjeli. Njihove države im stvaraju okvir da u tome i uspiju. U našoj zemlji država, "brinući" se o njenim "dragim" građanima do sada još nije uspjela stvoriti takav okvir što građane Hrvatske, pomalo, dovodi u podređeni položaj. Štoviše, javnim politikama doprinosi eroziji energetske supstancije, doprinosi nedostupnosti građanske energije te doprinosi povećanju rizika energetskega siromaštva. Masovno i neselektivno subvencionirana cijena energije za građane sigurno nije efikasan instrument. U članku se detaljnije obrađuje tema demokratizacije energetskega sektora i dijeljenja građanske energije.

1. Uvod

Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća datira od 5. lipnja 2019. transponirana je u hrvatski zakonodavni sustav stupanjem na snagu Zakona o tržištu električne energije (ZTEE) dana 22. listopada 2021. godine, tj. 29 mjeseci (2 godine i 5 mjeseci) nakon stupanja na snagu Direktive. Od stupanja na snagu ZTEE prošlo je dodatnih 21 mjesec (1 godina i 9 mjeseci), dakle ukupno 4 godine i 2 mjeseca od stupanja na snagu direktive, a da se u Republici Hrvatskoj nije osnovala niti jedna energetska zajednica, nije podijelilo niti milivat građanske energije te nije integrirao niti jedan složeniji sustav građanske proizvodnje¹ i dijeljenja obnovljive energije. Razlog, barem onaj vidljiv u javnosti, je tradicionalan: loši propisi koji ne da omogućuju i olakšavaju osnivanje i poslovanje energetske zajednice građana, već ih iz nerazumljivih razloga sputava, koči, onemogućava u osnivanju i radu. Ukoliko je građanima većine država članica omogućeno udruživanje i poslovanje unutar energetske zajednice, a hrvatskim građanima nije, tada se može tvrditi da su hrvatski građani u podređenom položaju. Koji su motivi za to ne treba ulaziti jer su oni uvijek nekomunicirani u javnosti pa je osoba neuključena u „insajderske“ informacije izložena riziku špekulacije. Zato autori vjeruju da su razlozi tehničke prirode

poput nemogućnosti priključenja energetske zajednice na hrvatski energetske sustav ili nemogućnosti evidentiranja dijeljene energije od strane institucije nadležne za takve aktivnosti te se nadaju da bi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) mogao pozvati različite stručnjake iz ovog područja kako bi svi zajedno, uvažavajući mogućnosti i tehničko-administrativna ograničenja, novim i smislenim propisima doprinijeli uspostavljanju i razvoju tržišta građanske energije u Republici Hrvatskoj.

2. Prepreke i izazovi

Bez obzira koji je opravdan ili neopravdan razlog da u Hrvatskoj ne postoji još niti jedna funkcionalna energetska zajednica, a činjenica je, također, da građani snose troškove zbog propuštenih prilika. To, naravno, neće predstavljati čuđenje u zemlji ogromnog potencijala i mogućnosti, ali valja, u interesu cijele zajednice, još jednom skrenuti pozornost samo na neke, autorima značajnije prepreke, čije bi prevladavanje moglo značajnije ubrzati nastajanje, razvoj i rast tržišta energetske zajednice u Hrvatskoj.

Niska, politički određena cijena električne energije

Komentator niske cijene električne energije iz mreže za građane uvijek je izložen riziku da će njegov komentar i promišljanje da je tako niska ujedno i neodrživa, biti gotovo kritiziran od većine građana koji profitiraju zbog njene vrijednosti u odnosu na njihovu kupovnu moć. Ovdje se ne uključuju građani kojima i tako niska cijena energije nije priuštiva. No, prodaja električne energije po politički određenoj cijeni ispod njene minimalno održive vrijednosti ima najmanje dva negativna obilježja. Prvo negativno obiljež-

* mr.sc. Damir Medved, Sveučilište u Rijeci, Centar za podršku pametnim i održivim gradovima. damir.medved@uniri.hr

** dr.sc. Damir Juričić, Sveučilište u Rijeci, Centar za podršku pametnim i održivim gradovima. damir.juricic@uniri.hr

¹ Na primjer kombinacija fotonaponskih postrojenja na krovovima, baterija, punionica za električna vozila, dizalica topline i, eventualno, mini vertikalnih vjetroelektrana.

je odnosi se na nemogućnost namirenja ukupnih životnih troškova za isporučitelja električne energije². Taj deficit u poslovanju isporučitelja koji nastaje uslijed nesrazmjera strukture imovine i izvora financiranja, najvjerojatnije će se namiriti dokapitalizacijom, zaduživanjem ili direktnim transferima iz proračuna, dakle, svi građani će biti izvor za namirenje deficita, ti isti građani koji troše električnu energiju po neodrživoj cijeni. Drugo obilježje je vezano za potencijal investicija u sustave za proizvodnju obnovljive energije, konkretno investicija građana u proizvodnju i dijeljenje građanske energije. Naime, niska (neodrživa i politički određena) cijena električne energije iz mreže ne stimulira³ građane da sami pronađu rješenje dostupnosti i priuštivosti električne energije. Racionalno ponašanje bit će ono koje preferira “ne poduzimati ništa” i koristiti benefite niske cijene iz mreže. Dakle, preferirati da se “država brine za građane” i servira dugoročno najvjerojatnije neodrživa rješenja. Nažalost, posljedice te “brige države za građane” platit će sami ti građani jer su dopustili da se “država brine za njih” i propustili učiniti ono što je doista najbolje na njih – ulagati u dugoročno održiva rješenja, a vlastito proizvedena energije svakako je dio spektra tih mogućnosti.

Obveza osnivanja pravne osobe za građane priključene na istu transformatorsku stanicu

Vlada Republike Hrvatske tijekom ljeta usvojila je izmjene ZTEE, između ostalog, u dijelu koji se odnosi na lokaciju njenog člana. Do tih izmjena članovi energetske zajednice mogli su biti samo lokalni subjekti koji su priključeni na istu transformatorsku stanicu. Tako je naše Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) razumjelo naprijed spomenutu direktivu. Takva je odredba bila u suprotnosti s logikom i smislom osnivanja energetske zajednice. No, ta se odredba izmijenila (nakon gotovo 2 godine od stupanja na snagu ZTEE) i sada članovi energetske zajednice mogu biti locirani bilo gdje na području Republike Hrvatske. To sada ima smisla. No ostaje pitanje one dimenzije državnog poticanja i olakšavanja poslovnih aktivnosti energetske zajednice. Naime, doista nije jasno iz kojih tehničkih ili administrativnih razloga MINGOR ne bi dopustio da se građani, priključeni na istu transformatorsku stanicu, mogu udružiti bez obveze osnivanja pravne osobe – energetske zajednice. Takvi slučajevi postoje u Europi⁴, zašto ne bi i kod nas? Poput načina udruživanja građana u istoj višestambenoj zgradi. Taj prijedlog MINGOR, u postupku e-Savjetovanja, odbacuje. Zakon ekonomije obujma usmjerava energetske zajednice da budu što veće kako bi jedinični trošak upravljanja zajednicom bio

što manji. No, u praksi će postojati brojni slučajevi u kojima će biti logično povezivanje subjekata priključenih na istu transformatorsku stanicu. Zašto se u takvim slučajevima subjekte ne oslobodi obveze osnivanja pravne osobe?

Pitanje naknade za korištenje distribucijske i prijenosne mreže

Iako je dijeljenje energije među članovima energetske zajednice virtualno, tj. obračunsko te nema stvarnog kretanja elektrona od jednog do drugog člana zajednice koje može uzrokovati trošenje postojeće mreže, razumno je prihvatiti da se cijena dijeljene energije optereti razumnim dijelom troškova ulaganja i održavanja distributivne i prijenosne mreže. Navodno, nadležne institucije moraju te cijene korištenja mreže tek izračunati i odrediti njenu pravednu vrijednost. Pritom bi bilo doista poticajno kada bi naknade za korištenje prijenosne i distribucijske mreže za dijeljenje energije unutar energetske zajednice bile generalno smanjene u odnosu na uobičajene naknade te naknade za korištenje mreže među članovima zajednice priključene na istu transformatorsku stanicu manje od naknada za dijeljenje energije unutar zajednice među članovima priključenim na udaljene transformatorske stanice. Mišljenje je autora da se mogućnost osnivanja energetske zajednice ne bi trebala razumjeti kao prilika za nove prihode društva koje upravlja distribucijskom i prijenosnom mrežom tereteći procese dijeljenja energije po istoj osnovi kojom se terete usluge prijenosa i distribucije korisnika koji nemaju neki od vlastitih izvora obnovljive energije i/ili sustava za skladištenje obnovljive energije i koje nisu članovi energetske zajednice. Tarife za korištenje prijenosne i distribucijske mreže trebale bi biti poticajne, u najmanju ruku nešto manje u odnosu na postojeće naknade za mrežu. Primjerice, najmanje tarife mogle bi biti za korištenje mreže među članovima energetske zajednice priključenih na istu transformatorsku stanicu. U odnosu na ove tarife, nešto više bi mogle biti za članove koji dijele energiju na administrativnom području grada ili županije, a treća razina tarifa za članove koji dijele energiju na području Republike Hrvatske. U pogledu troškova dijeljenja osobito je važna odredba članka 26.16 ZTEE u okviru koje je propisano da operater distribucijskog sustava pruža usluge obračuna dijeljenja energije. Operater distribucijskog sustava doista ne bi trebao naplaćivati usluge obračuna dijeljenja iz razloga što te obračune operateru dostavlja energetska zajednica za svakog člana pojedinačno.

Ključ dijeljenja energije među članovima

U odredbi članka 26.19. ZTEE stoji da energetska zajednica treba operateru distribucijskog sustava dostaviti ključ dijeljenja energije među članovima zajednice. U praksi će to značiti da će energetska zajednica dogovoriti ključ dijeljenja među svojim članovima, taj ključ negdje propisati te će po tom, unaprijed određenom ključu, operater distribucijskog sustava dijeljenu energiju uključivati u mjesečni račun. Dakle, propis podrazumijeva fiksni odnos (ključ) dijeljenja energije. Podrazumijeva da će članovi zajednice, npr. njih više stotina, svakodnevno, svaki tjedan,

² Službeni financijski izvještaji HEP-a za 2022. poslovnu godinu najbolji su argument za ovu tvrdnju.

³ Opravdanost ulaganja u vlastite obnovljive izvore energije (krovne fotonaponske elektrane, baterije i slično) mjeri se usporedbom vrijednosti ulaganja uvećanih za operativne troškove te razlikom cijene energije iz mreže i one proizvedene u vlastitoj elektrani.

⁴ <https://www.nature.com/articles/s41597-022-01902-5> A Europe-wide inventory of citizen-led energy action with data from 29 countries and over 10000 initiatives

svaki mjesec dijeliti energiju na isti način. Da će svakog trenutka biti poznat onaj član s viškom energije koju dijeli s uvijek istim članovima s manjkom energije. No, u naravi se događaju drukčiji procesi. Članovi zajednice, činjenica, imaju sličnu dinamiku proizvodnje energije (članovi s istim proizvodnim postrojenjima), ali mogu imati izrazito različite dinamike utroška energije. Tokovi onih članova koji ustupaju svoje viškove i onih koji potražuju energiju iznad njihove trenutne potrošnje mijenjaju se iz sekunde u sekundu. Danas postoje različita programska rješenja koja omogućuju upravljanje i izvještavanje upravo ovih realnih dinamika dijeljenja energije.

Pravni oblik energetske zajednice

U Izvešću o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije s Konačnim prijedlogom zakona (PZ 516) jedan od prijedloga bio je usmjeren na pravnu osobnost energetske zajednice. Predloženo je da se uz tekst koji se odnosi na djelovanje na temelju propisa kojim se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija⁵, doda i mogućnost pravnog oblika zadruga koje se osnivaju i posluju temeljem Zakona o zadrugama⁶. Predlagatelj izmjena zakona odbija komentar s prijedlogom iz razloga što *“Energetska zajednica na principu zadruga ne ispunjava uvjete koji se zahtijevaju a prvenstveno jer zadruga kao način organiziranja predstavlja zadrugare odnosno fizičke članove, nije moguće uključiti lokalne zajednice i druge što treba omogućiti. Kako koncept energetske zajednice treba biti organiziran na način da doprinese široj dobrobiti zajednice a ne da bude usmjeren isključivo na profitu odnosno dobiti. Stoga smatramo da nije moguća kod energetske zajednice koristiti koncepciju zadruga koja može biti organizirana na principu tvrtke a koliko nam je poznato tvrtka funkcionira isključivo na principu zarade a ovdje bi ta korist bila naravno usmjerena samo na članove zadruga. Cilj energetske zajednice je zamišljen za ostvarivanje šire društvene koristi te je važno da osim građana u njoj sudjeluje i neki drugi organizacijski oblici odnosno neka lokalna zajednica ili čak i regionalna zajednica. Time se sigurno postiže i osigurava da će društvene, ekološke i sociološke dobrobiti biti iznad dobrobiti samih zadrugara. Ponovno napominjemo da je cilj zadruga dobrobit za zadrugare odnosno njihova dobit. Obzirom na činjenicu da cilj energetske zajednice nije samo dobrobit zadrugara nego i poboljšanje života odnosno kvalitetniji uvjeti za sve građane a ne samo zadrugare. Upravo promicanje na način da se ne potiče samo obnovljive izvore što je ponekad glavni cilj zajednice obnovljivih izvora energije ovdje kod energetske zajednice je vrlo važan naglasak i na socijalnoj komponenti te poticanje udruživanja ranjivih i ugroženih skupina ljudi lošijeg socijalnog ili zdravstvenog stanja što bi bilo onemogućeno kod zadruga jer tamo treba biti u fokusu jedino ekonomska dobrobit za zadrugare.”*

⁵ Misli se na Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, 121/14, 114/22, na snazi od 01.01.2023.).

⁶ Zakon o zadrugama (NN, 34/11, 125/13, 76/14, 114/18, 98/19 na snazi od 01.01.2020.).

Ovo obrazloženje odbijanja prijedloga, osim što **nije u skladu** s Direktivom (EU) 2019/944 koja je na snazi od 5. lipnja 2019. godine, a koja u točki 44. uvodnih polazišta ističe *“Države članice trebale bi moći osigurati da energetske zajednice građana budu subjekt bilo kojeg oblika, na primjer udruga, zadruga, partnerstvo, neprofitnu organizaciju ili malo ili srednje poduzeće, sve dok takav subjekt može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i podlijevati obvezama”, u nekim dijelovima je i netočno.* Ne ulazeći u širu elaboraciju, istaknut će se nekoliko važnih odrednica:

(1) Pravni oblik trebao bi biti irelevantan. Energetska zajednica posluje u skladu s propisima, ali u svom poslovanju snosi i određene troškove (primjerice naknade za prijenosnu i distribucijsku mrežu, poslovna evidencija, nabava i održavanje programa za obračun dijeljenja, usluge upravljanja pravnom osobom zajednice, možda plaće zaposlenih ukoliko se radi o zajednici s većim brojem članova, troškovi nabave energetske uređaja, troškovi preventivnog i reaktivnog održavanja postrojenja, premije osiguranja i slično). Ovi se troškovi trebaju namiriti iz određenih prihoda.

(2) Direktiva skreće pozornost da se ne bi trebao nacionalnim propisima ograničiti pravni oblik zajednice (*“Države članice trebale bi moći osigurati da energetske zajednice građana budu subjekt bilo kojeg oblika, na primjer udruga, zadruga, partnerstvo, neprofitnu organizaciju ili malo ili srednje poduzeće”*), a naš nadležni javni menadžment izričito negira predloženi okvir Komisije. Zašto je to tako, može se samo naslućivati, ali svakako je šteta što se hrvatskim građanima umanjuje prostor poslovnog djelovanja u odnosu na ostale građane EU.

(3) Javno tijelo nadležno za ZTEE obrazlaže svoje odbijanje prijedloga da i zadruga može biti pravni oblik energetske zajednice obrazloženjem da *“... jer zadruga kao način organiziranja predstavlja zadrugare odnosno fizičke članove, nije moguće uključiti lokalne zajednice i druge što treba omogućiti ...”*. Ovo doista ne odgovara praksi u Republici Hrvatskoj zato što postoje zadruga čiji su članovi javna tijela. Najposlije isplata viška prihoda nad rashodima svojim članovima u ni jednom propisu nije obavezna. Zadruga ne mora isplatiti višak prihoda nad rashodima svojim članovima ukoliko se pravilima zadruga tako definira, a zasigurno neće isplatiti nikakav višak ukoliko se iz prihoda ne budu mogli namiriti rashodi.

(4) Zadruga (a i trgovačko društvo) kao pravni oblik energetske zajednice odbija se i iz razloga što *“... ovdje kod energetske zajednice je vrlo važan naglasak i na socijalnoj komponenti te poticanje udruživanja ranjivih i ugroženih skupina ljudi lošijeg socijalnog ili zdravstvenog stanja što bi bilo onemogućeno kod zadruga jer tamo treba biti u fokusu jedino ekonomska dobrobit za zadrugare.”* Ova tvrdnja niti je točna niti životna, a najmanje održiva. Naime, socijalne aktivnosti imaju svoju cijenu. Ona se može namiriti donacijama, subvencijama javnih tijela, povećanim članarinama članova zajednice, ali i viškom ostvarenih prihoda nad rashodima od prodaje nekih zakonom dozvoljenih aktivnosti.

3. Propuštanje prilika koje proizlaze iz demokratizacije energetskog sektora

Proteklih dvadesetak godina obilježavaju brze tehnološke promjene – od brzog razvoja interneta, nastanka i eksplozije socijalnih mreža i ozbiljnim društvenim, socijalnim i političkim distorzijama, globalizacija sa svim pozitivnim i negativnim učincima, pojave i razvoja umjetne inteligencija do procesa energetske tranzicije ka održivim izvorima energije. Iako nedovoljno zastupljeno u javnom prostoru, upravo demokratizacija procesa proizvodnje i potrošnje energije vjerojatno predstavlja najveću tehnološku revoluciju u proteklim desetljećima. Generalno postoje dva ključna pokretača ljudskog razvoja – hrana i energija. U tom kontekstu procesi unaprjeđenja njihove proizvodnje označavaju prekretnice i značajne civilizacijske iskorake. Zelenu revoluciju i dugoročno rješavanje problema proizvodnje hrane omogućila je promjena koncepta proizvodnje, odnosno industrijalizacija prehrambenog kompleksa (od uvođenja umjetnih gnojiva, strojeva za obradu tla, te danas automatizacija proizvodnog lanca od polja do stola). Istovjetni procesi odvijali su se i u energetskom sektoru, od otkrića parnog stroja, generatora, prijenosnih sustava i u konačnici mnoštva uređaja za krajnje korisnike osigurali su razinu standarda koji danas imamo.

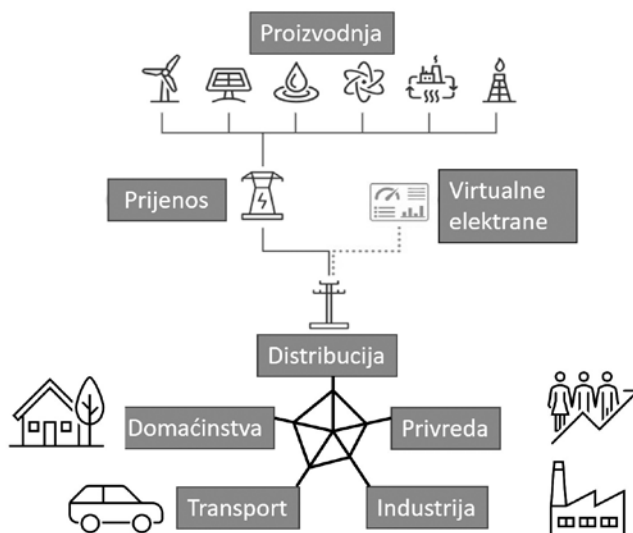
No, u oba slučaja važna je otpornost (eng. *resilience*) odnosno pitanje u kojoj mjeri smo samodovoljni i kako funkcioniramo u kontekstu velikih distorzija i potencijalnih nestašica. I dok je to u kontekstu hrane relativno jednostavno – svatko može kod kuće imati vrt i u njemu uzgojiti nešto hrane, u kontekstu energije to donedavno nije bilo moguće. Razvoj elektroenergetskih sustava je cijelo stoljeće bio izrazito centraliziran, upravo zbog potrebe industrijalizacije i velike potrošnje energije u velikim tehnološkim postrojenjima poput čeličana ili proizvodnih pogona, građeni su i veliki elektroenergetski objekti snaga više stotina pa i tisuća megawata (MW). Zauzdana je tako snaga rijeka sa hidroelektranama, na ugljenokopima su izgrađene velike termoelektrane, uvedena je i nuklearna energija, a prijenos je osiguran kompleksnim sustavima baziranim na dalekovodima i mrežama transformatorskih stanica. Takav sustav je dugo vremena osiguravao pouzdane izvore energije, no klimatske promjene i s njima povezana ekološka cijena usmjeravaju današnju pozornost na nužne značajne promjene.

Budući da problem stvara i potragu za rješenjem šezdesetih i sedamdesetih godina, nakon globalne naftne krize, pokrenula su se istraživanja o potencijalima tzv. "alternativnih izvora energije". Trasiran je razvoj tehnologija koje danas široko koristimo. Solarni paneli, baterije, pohrana energije općenito, sustavi za nadzor i upravljanje, pa i dijeljenje energije nije izum 21. stoljeća, već je dio stabilnog procesa tehnološke inovacije koja je brža ili sporija u ovisnosti o veličini krize na području energije. To je, na koncu, utjecalo na demokratizaciju procesa proizvodnje električne energija, koja po prvi puta omogućava građanima da u vlastitom domu iz vlastitih proizvodnih sustava osigura električnu energiju za vlastite potrebe i potrebe svojih susjeda osiguravajući na taj način dodatne koristi u vidu

prihoda ili ušteda. Takve mogućnosti sigurno doprinose oživotvorenju ideje otpornosti, priuštivosti i održivosti.

Proizvodnja iz održivih izvora energije

U promatranom kontekstu demokratizacije energetskih tokova vjerojatno je najznačajniji pojedinačni doprinos ostvaren kroz razvoj solarnih elektrana za individualno korištenje. Održivi izvori energije karakterizirani su procesom konverzije izvora energije poput sunca, vjetra, geotermalnih izvora, u električnu energiju bez dodatnog zagađenja okoliša. Pod pojmom jednostavne konverzije razumije se jednostavnost strukture sustava u njegova lokacija na mjestu potrošnje. Proizvodnja energije iz fosilnih goriva je bitno složenija, a lanci vrijednosti su drastično duži (naftna polja, crpljenje, transport sirove nafte, prerađa u rafineriji, transport do krajnjih korisnika, konverzija putem ICE⁷ generatora/motora i slično). Ta dužina lanaca smanjuje pouzdanost dobave energije, jer moguće distorzije su brojne (ekonomske, politička, tehnološke, ekološke) na što upućuje niz energetskih kriza od sedamdesetih godina do danas. Upravo je ekološka dimenzija bila dodatni poticaj ubrzanju razvoja alternativnih izvora energije s ciljem smanjenja negativnih posljedice kompleksnih energetskih lanaca. No, valja istaknuti da od navedenih obnovljivih izvora jedino sunčana energija ima potencijal demokratizaciju iz razloga što su geotermalna i energija vjetra isplativije na većem volumenu ulaganja.

Slika 1. Komponente lanca dobave električne energije (Izvor: Autori)

Razvoj solarnih panela bio je doista eksplozivan u proteklom dvadesetak godina, a u biti osim procesa podizanja efikasnosti samih solarnih ćelija (koji ima svoje fizikalne limite) ključno je smanjenja **nabavne vrijednosti** panela i opreme (inverteri, pametna brojila) na razinu dostupnosti i priuštivosti građanima. Danas je nabavna cijena standardne sunčane elektrane za kućnu upotrebu približno 1200 €/kW. **Postavljanje** elektrane je u biti relativno jednostavan montažerski posao i može biti dovršen u nekoliko dana. No, često se postavljaju pitanja oko buduće dostupnosti

⁷ ICE – Internal Combustion Engine

rijetkih sirovina za njihovu proizvodnju. **Minerali i rijetki materijali** u proizvodnju panela koriste se u relativno malom postotku. Također, unatoč svom nazivu, navedeni materijali zapravo i nisu tako rijetki. Njihova je dostupnost manje je ekonomsko-tehničke prirode, a više geopolitičke. Drugo pitanje koje se često otvara je problematika **recikliranja** solarnih panela i opasnost da ćemo se za dvadesetak godina naći u svijetu zatranom dotrajanim solarnim panelima. No i na tom području je postignut značajan napredak, uz činjenicu da je životni vijek panela dug (20-30 godina) i uz postupno smanjenje proizvodnosti.

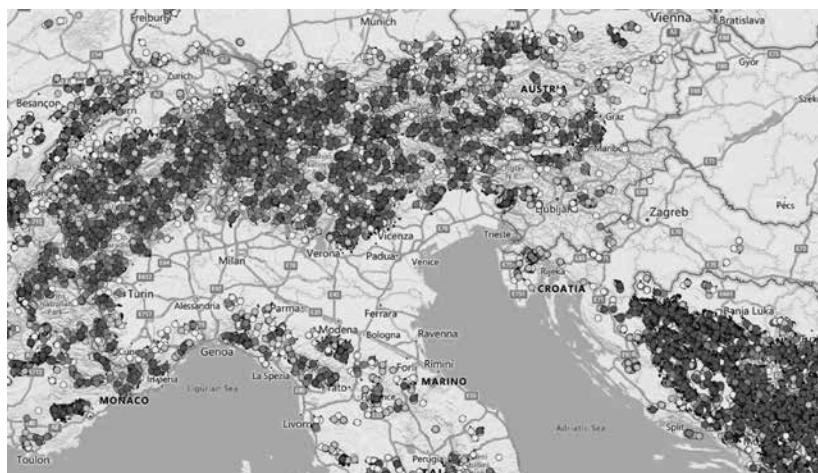
Nadzor i upravljanje

Sljedeći segment razvoja ovog tržišta odnosi se na pretvarače (invertere) odnosno uređaje koji konvertiraju istosmjernu energiju proizvedenu od strane solarnih panela u izmjeničnu kakvu obično koristimo u svakodnevnom životu. Moderni inverteri su vrlo efikasni (između 95% i 98%) stoga su i gubici pretvorbe praktično zanemarivi. No, drugo važno svojstvo današnjih pretvarača je mogućnost autonomnog rada i daljinskog nadzora postrojenja (sve moderne pretvarače moguće je nadzirati putem mobilnih uređaja i osiguravaju dostupnost putem standardiziranih sučelja poput *modbusa*) što daje mogućnost njihovog punog povezivanja u elektroenergetsku mrežu. Tako povezane solarne elektrane (često i u kombinaciji sa baterijama) omogućavaju procese virtualizacije i povezivanje velikog broja malih elektrana putem agregacijskih platformi u organizacije (zajednice održivih izvora energije) koje mogu ozbiljno participirati kako na tržištima električne energije, tako i u kontekstu stabilizacije energetske sustava. Drugim riječima, upravo su moderni pretvarači ključna komponenta demokratizacije energetske tokova jer osim navedene virtualizacije omogućuju i informiranje vlasnika elektrane u realnom vremenu o proizvodnji i potrošnji energije, a time osiguravaju i postupne promjene uobičajenih paradigmi u energetske sektoru. Naime dosadašnja paradigma temeljila se na principu da je proizvodnja uvijek slijedila potrošnju (kada bi se uklju-

čilo neko trošilo energetske operater je uvijek morao osigurati dobavu energije, neki generator je morao proizvesti više energije). No, prelazak na održive izvore energije, koji su većim dijelom po svojoj prirodi promjenjivi, stvara potrebu za promjenom ponašanja (energija se troši onda kad je dostupna, odnosno da potrošnja slijedi proizvodnju). Na prvi pogled djeluje komplicirano, ali u naravi se svodi da električno vozilo punimo, grijemo vodu, rublje i suđe peremo kada solarna elektrana proizvodi energiju i slično. Naravno, u tom kontekstu pokazuje se da je solarnu elektranu potrebno uvijek kombinirati sa implementacijom rješenja za pametne kuće/zgrade koja osiguravaju nadzor, metriku i upravljanje sa trošilima u objektima gdje se troši energija te automatizaciju potpomognutu umjetnom inteligencijom, koja optimizira energetske tokove u objektu u skladu sa raspoloživim izvorima i cijenama.

Pohrana energije

Promjenjivost održivih izvora energije može se dobrim dijelom kompenzirati sa platformama za pohranu energije. Iako većini baterija prva pada na pamet, zapravo se većina sadašnjih energetske rezervi nalazi u nekoj formi gravitacijske energije – zalihama vode u jezeru na vrhu neke planine, koja se prema potrebi može pretvoriti u kinetičku energiju za pokretanje turbine i generatora koji će proizvesti električnu energiju. Također postoji uvriježeno mišljenje da su sve potencijalne lokacije za takva postrojenja već iscrpljene, no to zapravo nije posve točno kako pokazuje analiza Australijskog nacionalnog sveučilišta u Canberru⁸. Naime, spomenuta analiza identificirala je globalno **616.818** potencijalnih, ekonomski prihvatljivih lokacija za realizaciju gravitacijskih spremnika energije s kombiniranim potencijalom skladištenja od **23,1 milijuna GWh**. Zanimljivo je da se na području Evrope najviše potencijalnih lokacija nalazi na području Alpa i susjedne Bosne i Hercegovine (Slika 2.). Naravno nisu sve lokacije prihvatljive zbog ekoloških, planskih ili strateških razloga, ali ovo istraživanje poziva na ponovno promišljanje kakvim potencijalima zapravo raspoložemo.

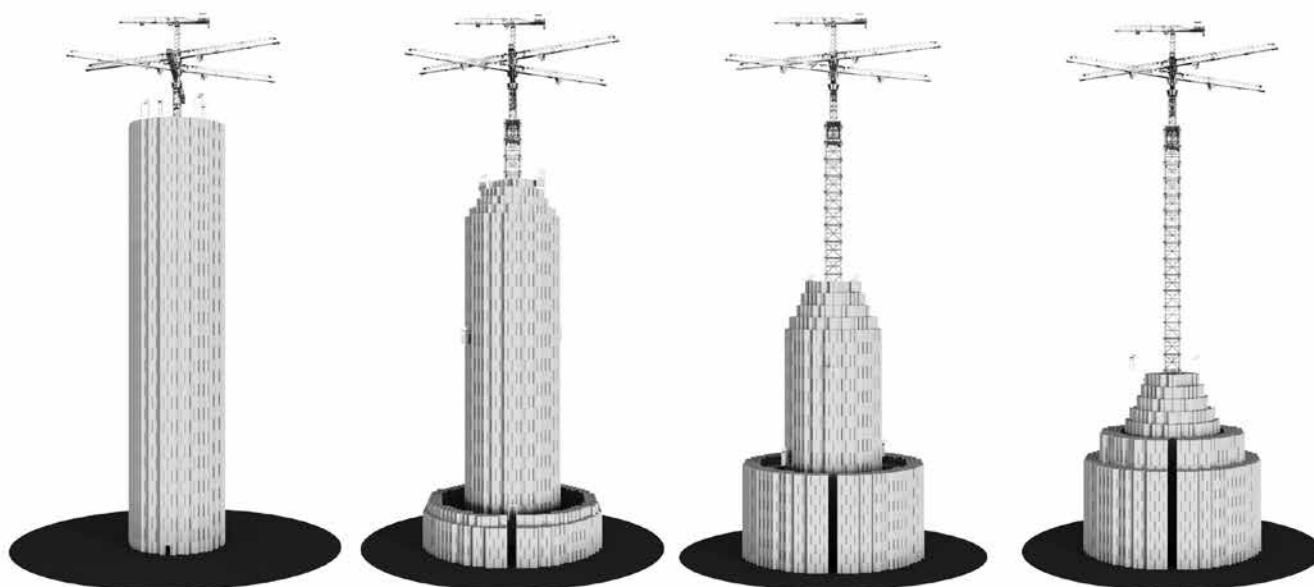

Slika 2. Potencijalne lokacije za nove gravitacijske spremnike energije u okruženju RH. (Izvor: <https://re100.eng.anu.edu.au/global/>)

⁸ <https://doi.org/10.1016/j.joule.2020.11.015> Global Atlas of Closed-Loop Pumped Hydro Energy Storage

U posljednjih nekoliko godina izuzetnu pozornost privukli su i gravitacijski sustavi za pohranu energije u formi betonskih blokova koji se slažu u obliku tornjeva kada su na raspolaganju viškovi energije, a kada je manjak blokovi se

spuštaju pri čemu se proizvodi električna energija (Slika 3). Radi se o vrlo starim idejama koje u vremenima krize dobivaju nove originalne interpretacije, što je i suština svakog inovacijskog procesa.

Slika 3. Gravitacijsko spremište energije (Izvor: <https://www.energyvault.com/>)

Električna vozila (EV) i njihove baterije velikog kapaciteta mogu koristiti za skladištenje električne energije i njezinu isporuku natrag u mrežu u vršnim razdobljima putem V2G⁹ sučelja. Te se mogućnosti¹⁰ oslanjaju na standarde i tržišne aranžmane koji omogućuju dinamično određivanje cijena energije i sposobnost vlasnika da imaju koristi od takvih aranžmana i s obzirom da ovakav tip korištenja baterije povećava broj ciklusa punjenja i pražnjenja čime se objektivno skraćuje vijek trajanja baterije na vozilu.

EV baterije mogu se koristiti i nakon kraja životnog vijeka vozila (EoL¹¹). Kada preostali kapacitet baterije padne na između 70-80% izvornog kapaciteta, baterije općenito postaju neprikladne za upotrebu u električnim vozilima. Međutim, te baterije još uvijek mogu imati godine korisnog vijeka trajanja u manje zahtjevnim stacionarnim aplikacijama za pohranu energije i predstavljaju značajnu vrijednost za mrežu, ali i vlasnika kroz dodatne prihode¹².

Ovdje valja posebno naglasiti da razvoj baterija i broj timova koji istražuju alternativne kemijske procese koji bi omogućili eliminaciju štetnih ili rijetkih metala iz baterija raste gotovo eksponencijalno. Pri tome glavni problem

nije istraživanje (trenutno se radi na više od 30 raznih kemijskih varijanti), već pitanje produktifikacije laboratorijskih rješenja i posebno skaliranje proizvodnje baterija na globalnoj razini. U tom kontekstu, revolucionarni iskoraci slijede već u zadnjem kvartalu ove godine, kada postaju komercijalno dostupne baterije dvostruko veće gustoće energije nego današnje, što će imati dalekosežne posljedice na mobilnost (EV vozila sa dometom od preko 1000 km će postati dostupna).

4. Zaključna razmatranja

Propuštanje prilika za građane koje proizlaze iz procesa demokratizacije energetskega sektora u Republici Hrvatskoj ući će uskoro u svoju petu godinu. To propuštanje ima svoju cijenu. Radi se o uštedama koje građani nisu ostvarili, a mogli su da su im propisi to omogućili. Posebno je važno što već godinama nema nikakvih tehnoloških prepreka, već upravo suprotno. Većina opreme za proizvodnju energije iz održivih izvora postala je dostupna prosječnom domaćinstvu, a posve su razvijeni i napredni sustavi za virtualizaciju takvih proizvodnih kapaciteta i njihov zajednički nastup na tržištu.

Netom predložene izmjene ZTEE nisu riješile tu prepreku, stoga predstoji daljnja javna diskusija o uspostavljanju najboljeg okvira za osnivanje i poslovanje energetskega zajednica u Republici Hrvatskoj. Autori se nadaju da će tijelo nadležno za ZTEE okupiti stručnjake iz ovog područja i u nekoliko radionica konstruktivno raspravljati te, u konačnici, donijeti najbolja rješenja.

⁹ V2G – Vehicle to Grid.

¹⁰ <https://www.mdpi.com/1996-1073/15/2/589#B7-energies-15-00589> Utilization of Electric Vehicles for Vehicle-to-Grid Services: Progress and Perspectives

¹¹ EoL – End of Life.

¹² <https://www.nature.com/articles/s41467-022-35393-0> Electric vehicle batteries alone could satisfy short-term grid storage demand by as early as 2030

Priprema projekata prekogranične suradnje

Davorka Žagar*

Ideja za prekograničnom suradnjom proizlazi iz zajedničke potrebe, problema ili izazova za koji još nije prepoznato odgovarajuće prekogranično rješenje. Pojedini problemi ili prilike nadilaze nacionalne granice i da bi se u potpunosti riješili, na njih moraju odgovoriti partneri iz različitih zemalja. Utjecaj prekograničnih partnerstva predstavlja korist za obje zemlje sudionice jer pozitivno djelovanje s jedne strane granice podrazumijeva isti učinak s druge strane. U nastavku pročitajte o preporukama za pripremu projekata prekogranične suradnje.

1. Uvod

Projekti prekogranične suradnje imaju za cilj promicanje gospodarskog i društvenog razvoja u pograničnim područjima, rješavanje zajedničkih izazova (npr. s područja inovacija, okoliša, javnog zdravlja, sigurnosti itd.) i stvaranje boljih uvjeta za mobilnost osoba, roba i kapitala. To se postiže suradnjom projektnih partnera iz dvije zemlje, koji onda zajednički razvijaju projektну ideju te zajednički rješavaju isti izazov.

2. Razvoj projektne ideje

Prvi korak u planiranju projekta prekogranične suradnje je identificiranje potrebe određene ciljne skupine. Ciljnu skupinu čine korisnici projekta, odnosno ljudi/organizacije na koje će projekt izravno utjecati. O potrebama odabrane ciljne skupine ovisit će izbor projektnih aktivnosti, očekivanih učinaka i projektnih rezultata.

Da bi uopće bio financiran iz određenog programa, projekt se mora uklopiti u njegove unaprijed definirane prioritete i specifične ciljeve. Programom su definirani i pokazatelji učinka i rezultata, a projektна prijava mora pokazati na koji će način projekt doprinijeti tim pokazateljima. Projektна prijava mora jasno pokazati koja se promjena planira postići provedbom projekta, gdje će se postići i za koga.

Naravno, ne smijemo zaboravit i partnerstvo. Suradnja između projektnih partnera iz dvije zemlje jedan je od temelja projekata prekogranične suradnje. Odražava inovativnost i kreativnost različitih kultura koje zajednički rješavaju isti izazov.

Uvjeti kojima projekt mora udovoljavati da bi bio financiran nalaze se u Uputama za prijavitelje i potrebno je detaljno ih proučiti prilikom pripreme projektne prijave.

3. Partnerstvo

Jedna od značajki prekogranične suradnje je princip vodećeg partnera (Lead Partner). Vodeći partner preuzima punu odgovornost za koordinaciju partnerstva. Vodeći

partner osigurava provedbu aktivnosti, vremenski plan i proračun cjelokupnog projekta prema prijavi. Kako bi se osiguralo da svi partneri udovoljavaju uvjetima poziva na dostavu projektnih prijedloga (npr. pravni status, vlasništvo, godine poslovanja i slično), potrebno je prikupiti osnovne podatke svih potencijalnih partnera i definirati kontakt osobe od kojih se te i sve ostale informacije prikupljaju. Osnovni podaci su sljedeći:

- Naziv institucije
- Adresa i kontakt podaci
- Pravni predstavnik
- Osoba za komunikacije
- Registracija - godina, registracijski broj
- Kratki opis rada vodećeg partnera
- Kratki opis rada partnera
- Okvirne aktivnosti koje biste radili vodeći partner i partner/i.

Također je važno voditi računa o vremenu tj. krajnjem roku za dostavu projektnih prijedloga, i u tom smislu važno je već u početnim koordinativnim aktivnostima definirati jasne rokove za pripremu podataka.

Ukoliko imate projektну ideju, ali nemate odgovarajućeg projektnog partnera, programske stranice najčešće daju informacije o potencijalnim projektним partnerima.

Partnere je moguće pronaći i na informativnim radionicama programa, koje su uvijek dobra prilika za razmijeniti projektne ideje i iskustva te dogovoriti partnerstvo za novi zajednički projekt.

Prilikom razvoja projekta prekogranične suradnje, svaki od partnera doprinosi zajedničkom razvoju i provedbi projektne ideje. To znači da svi partneri moraju dijeliti zajedničku viziju promjene koju planiraju ostvariti. Projektni partneri odgovorni su za svoje zadatke definirane u prijavi.

Prilikom pripreme projektnih prijava, u okviru odgovarajućeg poziva, važno je obratiti pažnju na ograničenja samog poziva. Na primjer, pozivom je određeno koliko projektnih partnera iz pojedine zemlje smije sudjelovati na projektu, koliko najmanje/najviše partnera može sudjelovati na projektu, u koliko projektnih prijava se može prijaviti jedan

vodeći partner/partner i slično. Posebno je potrebno obratiti pozornost na odredbe Poziva na dostavu projektnih prijedloga u slučaju da prijavitelj/partner nije zasebna pravna osoba (npr. fakulteti u okviru sveučilišta), za koje kod pojedinih poziva postoje pravila/ograničenja u broju prijava koje takav prijavitelj može predati u okviru Poziva.

Osim partnera, u projektu mogu sudjelovati i pridruženi partneri (Associated Partners), ali se ne financiraju iz projekta. Neovisno o tome, kao i za partnerske institucije, i za pridružene partnere potrebno je jasno obrazložiti koji je njihov doprinos projektu te koju korist imaju iz sudjelovanja u projektu.

4. Ciljne skupine

Ciljne skupine su pojedinci i organizacije na koje aktivnosti i rezultati projekta pozitivno utječu, iako ne moraju nužno biti izravno uključeni u projekt. Prilikom razvoja projekta, ciljne skupine i drugi dionici moraju biti uključeni u razvoj predviđenih rezultata. Uspješan projekt analizirat će dionike ciljne skupine, uključiti ih i graditi projekt na njihovom sudjelovanju jer njihov doprinos može predvidjeti rizike ili jamčiti održivost projekta.

Angažman ciljnih skupina i dionika mora biti opisan u projektnoj prijavi. Ciljne skupine kod projekata prekogranične suradnje mogu biti npr. jedinice lokalne/regionalne samouprave, sveučilišta/fakulteti, znanstvene/istraživačke ustanove, škole, opća javnost itd.

U projektnoj prijavi prijavitelj ih sam upisuje ili, ako je to tako postavljeno u informatičkom sustavu putem kojeg se podnose projektne prijave, odabire iz unaprijed definiranog popisa.

Uz opis ciljnih skupine i njihovo specificiranje, važno je naglasiti da je potrebno i kvantificirati njihov očekivani broj. Npr. ako su ciljna skupina škole, potrebno je definirati broj škola i o kojim konkretno školama se radi, ili barem s kojeg područja su odabrane škole.

Važno je, također, ciljne skupine uključiti u komunikacijsku strategiju, odnosno komunikacijske aktivnosti prilagoditi određenoj ciljnoj skupini. Komunikacijska strategija mora predvidjeti i prikupljanje povratnih informacija – feedback.

5. Priprema projektnog prijedloga

Nakon što je partnerstvo dogovoreno i razvijena projektna ideja, slijedi izrada projektnog prijedloga. Priprema kvalitetnog prijedloga projekta dugotrajna je i podrazumijeva različite ljudske (osoblje) i financijske (npr. sastanci, putovanja, stručnjaci itd.) resurse. Za pripremu projektnog prijedloga moguće je angažirati vanjske stručnjake, a pripremu je kod nekih Poziva na dostavu projektnih prijedloga moguće platiti iz projekta tj. u proračunu projekta planira se iznos za pripremu projekta. Važno je da u pripremi projektnog prijedloga uz vanjske stručnjake sudjeluje i osoblje partnerskih institucija – iako vanjski stručnjaci mogu značajno doprinijeti specifičnim i tematskim znanjima ili znanjima projektnog menadžmenta, s druge strane,

ako se cijeli proces prepusti vanjskoj ekspertizi bez inputa partnerskih institucija, mogu se pojaviti problemi tijekom provedbe projekta.

Projektne prijedlozi ispunjavaju se u formi Prijavnog obrasca predviđenog Programom. Osim pisanih uputa danih u dokumentaciji Poziva na dostavu prijedloga, i mogućnosti postavljanja pitanja i objave odgovora na stranicama programa, prijaviteljima su na raspolaganju i informativne radionice i druga tematska događaja koja organiziraju Upravljačko tijelo i Zajedničko tajništvo, kako bi prijaviteljima olakšali proces izrade projektnih prijedloga i odgovorili na eventualna otvorena pitanja.

Sažetak projekta i opis projekta

U Prijavnom obrascu projektna ideja mora biti obrazložena kroz opis zajedničkih izazova iz kojih je proistekla potreba za projektom, naglašavajući potrebu za prekograničnom suradnjom i navodeći koristi za partnere, ciljne skupine i programsko područje. Projektna ideja mora biti “prevedena” u logiku projektne intervencije koja mora jasno pokazati kako projekt doprinosi prioritetima Programa, rezultatima, pokazateljima i ciljevima.

U projektnom sažetku opisuje se zajednički izazov programskog područja kojim se partnerstvo zajednički bavi u svom projektu. Potrebno je objasniti zašto je projekt potreban u programskom području i koja je važnost projekta za programsko područje, u smislu zajedničkih izazova i prilika kojima se bavi.

U projektnoj prijavi također je potrebno jasno opisati nova rješenja koja će biti razvijena i/ili postojeća rješenja koja će biti usvojena i implementirana tijekom trajanja projekta i na koji način projektna rješenja prelaze okvire postojeće prakse u sektoru/programskom području/zemljama sudionicama. Projektna prijava identificira projekte čija ranija iskustva/rezultate korisnik planira koristiti u svom projektu. U tom dijelu jako je važno da komplementarni dijelovi/rezultati prijašnjih projekata koji će biti korišteni u novom projektu i opiše način na koji će biti korišteni.

Uz navedeno, projektna prijava mora odraziti povezanost projekta sa relevantnim strategijama Europske unije i nacionalnim strategijama zemalja sudionica Programa.

Opći cilj i specifični ciljevi projekta i projektne aktivnosti

Opći cilj projekta opisuje što se namjerava postići do kraja projekta. On mora biti realan i ostvariv do završetka projektnih aktivnosti ili ubrzo nakon toga (npr. potpisivanje sporazuma o partnerstvu u roku 3 mjeseca nakon završetka projekta). Cilj mora biti i mjerljiv, definiran na način da je moguće dokazati da je ostvaren.

Specifični cilj je onaj koji će se ostvariti neposredno provedbom projekta, a time će i doprinijeti ostvarenju općeg cilja. Specifični ciljevi projekta posljedica su projektnih aktivnosti planiranih u okviru radnih paketa i ostvarenih rezultata.

Kod definiranja ciljeva, potrebno je voditi računa o tome da projekt mora doprinijeti specifičnom cilju prioriteta Programa i pokazateljima Programa. Pokazateljima se mjeri učinak projekta na ostvarenje općeg cilja, odnosno rezultata na razini specifičnog cilja projekta. Pokazatelji trebaju biti specifični, mjerljivi, relevantni za ciljeve o kojima se govori i provjerljivi. Program u pravilu definira obvezne pokazatelje po specifičnim ciljevima i da bi bio prihvatljiv, projektna prijava mora pokazati doprinos pokazateljima Programa. Upute za prijavitelje i drugi programski dokumenti daju jasne upute za svaki od pokazatelja, njihovo iskazivanje i mjerenje.

Projektne aktivnosti grupiraju se u radne pakete i u tom dijelu projektne prijave opisuje se provedbom kojih aktivnosti će se projekt ostvariti. U okviru radnih paketa za svaku pojedinu aktivnost potrebno je definirati koji partner/i je odgovoran za provedbu te aktivnosti, koji sve partneri i na koji način sudjeluju u toj aktivnosti. Također je potrebno odrediti koji od partnera je odgovoran za provedbu određenog radnog paketa. Za svaku aktivnost potrebno je odrediti isporučevinu (deliverable) kojom aktivnost rezultira, a iz pojedinog radnog paketa proizlaze projektni ishodi (output) i rezultati (results).

Kada je logika projektne intervencije valjana, aktivnosti i ishodi dovode do rezultata projekta, koji zatim dovode do ciljeva projekta.

Proračun projekta

U proračunu se planira koliko će projekt koštati, koliko će resursa biti potrebno za ostvarenje projekta, odnosno realizaciju projektnih aktivnosti. Bitno je da proračun osigurava vrijednost za novac i opravdava cilj projekta, ishode i rezultate. Proračun objedinjava predviđene troškove svih projektnih partnera, pod koordinacijom vodećeg partnera. Ukoliko su projektom predviđeni pridruženi partneri, njihovi troškovi planiraju se unutar budžeta određenog projektnog partnera koji ih je angažirao. Ukoliko je tako dozvoljeno Pozivom na dostavu projektnih prijedloga, u proračunu se planiraju i troškovi pripreme i zatvaranja projekta i to također na način da se rasporede na svakog pojedinog partnera (ako za to imaju potrebe). Iskazani troškovi moraju odgovarati aktivnostima i isporučevinama planiranima u okviru radnih paketa. Upute za prijavitelje daju detaljne informacije o prihvatljivim i neprihvatljivim troškovima i metodama planiranja troškova.

Vođenje projekta

I za kraj, ne smijemo zaboraviti vođenje projekta. U projektnoj prijavi potrebno je opisati tko će biti odgovoran za koordinaciju projekta. Najčešće je to vodeći partner. Također, potrebno je opisati na koji je način predviđeno upravljanje financijama i procedurama izvještavanja na razini partnerstva i Programa – tko je odgovoran, koji su rokovi financijskih tokova, prijenosi sredstava s vodećeg partnera na partnere, proces povrata sredstava itd.

O samom projektu ovisi će da li ima potrebe za dodatne upravljačke strukture – tematske grupe, voditelje radnih

paketa i slično. Također je potrebno opisati predviđenu internu komunikaciju unutar tima – da li su predviđeni sastanci online ili na nekoj lokaciji, kojom dinamikom će se tim sastajati, gdje će se nalaziti projekta dokumentacija, da li će biti u elektroničkom obliku ili papirnatom i slično. U tom kontekstu, potrebno je voditi računa o horizontalnim politikama EU, posebno u smislu održivosti. Ukoliko projekt zaista doprinosi horizontalnim politikama Unije, može biti i neutralan, ali ne smije imati negativan utjecaj.

Osim navedenog, u projektnoj prijavi potrebno je definirati da li je predviđena evaluacija projektnih aktivnosti i rezultata, tko će je provoditi i kada. Važan faktor uspješnosti projekta je i predviđanje rizika te definiranje mjera za njihovo ublažavanje.

Odredbe o trajnosti, vlasništvu i prijenosu projektnih rezultata također je potrebno uzeti u obzir prilikom pripreme projekta. Potrebno je jasno definirati tko će osigurati financijsku i institucionalnu potporu za projektne outpute i isporučevine razvijene kroz projekt (npr. IT alate) nakon završetka projekta i objasniti na koji će način isti biti uključeni u rad institucije te tko će ih sve i na koji način koristiti nakon završetka projekta. U projektnoj prijavi potrebno je definirati kako se projektni outputi i isporučevine mogu prilagoditi ili dalje razviti za korištenje od strane drugih ciljnih skupina ili na drugim područjima te na koji način će informacije doći do relevantnih ciljnih skupina.

I konačno, važno je odrediti tko će biti zadužen za komunikaciju i na koji će način biti osigurana uključenost svih projektnih partnera i ciljnih grupa. Komunikacijske aktivnosti u novom se programskom razdoblju ne planiraju u posebnim radnim paketima, već su dio radnih paketa provedbenih aktivnosti.

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

Odgovori na vaša pitanja

U nastavku objavljujemo izbor odgovora na vaša sistemska pitanja našim savjetnicima primljena tijekom ljetnih mjeseci. Vjerujemo da će i ostalim čitateljima biti korisni i pomoći u otklanjanju mogućih dilema s kojima se susreću u svojem radu.

Razdoblje korištenja olakšice za mladu osobu

Pitanje: *Vezano uz oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću za zapošljavanje radnika mlađeg od 30 godina, prema Zakonu o doprinosima razdoblje korištenja tog oslobođenja produžuje se za razdoblje u kojem je radnik ostvario pravo na naknadu plaće na teret državnog proračuna i razdoblje u kojemu radniku radni odnos miruje radi dragovoljnog služenja vojnog roka. Da li se olakšica produžuje i za razdoblje u kojem je radnik primao naknadu za bolovanje na teret HZZO, te razdoblje korištenja roditeljskog i očinskog dopusta?*

Odgovor: Prema odredbama članka 16.a Pravilnika o doprinosima (Nar. nov., br. 2/09. - 43/23.) za mladu osobu koja za vrijeme trajanja pet godina zaposlenja ostvaruje pravo iz obveznog zdravstvenog osiguranja na naknadu plaće na teret državnog proračuna ili joj radni odnos miruje radi dragovoljnog služenja vojnog roka u oružanim snagama Republike Hrvatske, produžuje se tijekom pet godina zaposlenja kod istog poslodavca, **razmjerno broju dana** za koje je ostvarivao pravo na naknadu plaće odnosno u kojima je radni odnos mirovao.

Naknada plaće za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta i očinskog dopusta isplaćuje se na teret sredstava koja su za tu namjenu osigurana u **državnom proračunu** pa stoga razdoblje korištenja navedenih prava produžuje tijekom pet godina za koje se za mladu osobu koristi olakšica u plaćanju doprinosa.

Iako iz odredbi propisa o obvezi obračuna i plaćanja doprinosa proizlazi da se navedeno produženje razdoblja korištenja olakšice za mladu osobu koja ostvaruje pravo na naknadu plaće primjenjuje samo u slučaju kada ta naknada tereti sredstva državnog proračuna, Ministarstvo financija, Središnji ured porezne uprave je u svom stajalištu klasa: 410-01/21-01/2969, ur. broj: 513-07-21-01-22-2, od 3. 2. 2022. naveo da **razdoblje provedeno na bolovanju zbog komplikacija u trudnoći i roditeljskog dopusta**, za koje naknada plaće tereti sredstva HZZO-a, također produžuje razdoblje korištenja olakšice.

Isplate vanjskim suradnicima na teret programa Erasmus +

Pitanje: *Imamo ERASMUS + projekt koji omogućava slanje studenata koji će učiti na ljetnoj školi. Na koji način smijemo isplatiti putni nalog vanjskom suradniku koji je usavršava na ljetnoj školi? Jesu li svi troškovi po putnom nalogu (smještaj, avion i dnevnice) oporezivi?*

Odgovor: Odredbe Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak propisuju poseban porezni tretman za primitke fizičkih osoba po osnovi provedbe aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije. Naime, odredbama članka 9. stavka 1. točke 21. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br.

115/16. – 151/22.) propisano je da se porez na dohodak ne plaća na primitke koji se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa EU putem tijela akreditiranih u skladu s pravilima EU u Republici Hrvatskoj za provedbu aktivnosti mobilnosti, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja u skladu s financijskom uredbom Europske komisije.

Člankom 5. stavkom 12. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 56/23.) pojašnjeno je da se porez na dohodak ne plaća, u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom 21. Zakona, **na ukupni iznos primitaka** koji se kao bespovratna sredstva isplaćuju, odnosno dodjeljuju fizičkim osobama za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije, pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave **sukladno propisima Europske komisije** (ugovor, završno izvješće, račun i drugo). Iznos do kojeg se mogu neoporezivo isplatiti ti primici utvrđuju tijela akreditirana u skladu s pravilima Europske komisije u Republici Hrvatskoj putem kojih se isplaćuju ti primici, na temelju propisa ili sporazuma s Europskom komisijom te na temelju izvršenih analiza kojima se utvrđuje visina tih primitaka.

Odredbe navedenih poreznih propisa ne propisuju, dakle, da se navedeni primici neoporezivo mogu isplatiti samo osobama u radnom odnosu niti propisuju iznose do kojih ti primici ne podliježu oporezivanju. Kako je navedeno u članku 5. stavku 12. Pravilnika o porezu na dohodak, porez na dohodak se ne plaća na ukupan iznos primitaka koji se isplaćuju u skladu s odredbama pojedinog projekta. Kako se sredstva u programu Erasmus+ dodjeljuju za provedbu aktivnosti mobilnosti, proizlazi da oporezivanju ne podliježe ukupan iznos koji isplaćujete vanjskom suradniku, u skladu s odredbama ugovora o dodjeli sredstava u kojemu su navedeni i pobliži uvjeti za isplatu tih sredstava i odobreni iznosi koji služe za pokriće nastalih troškova (smještaj, prijevozni troškovi, prehrana).

Napominjemo da se ukupno isplaćeni iznosi primitaka fizičkim osobama za provedbu programa Erasmus+ iskazuju u obrascu JOPPD s oznakom neoporezivog primitka 31.

Odjava uzdržavanog člana pri umirovljenju

Pitanje: *Je li potrebno odjaviti uzdržavanog člana kod njegovog odlaska u mirovinu ako ove godine neće proći granicu od 3.185,38 eura?*

Odgovor: Prema čl.26.st.4. Zakona o porezu na dohodak, propisano je da su radnik, umirovljenik i fizička osoba koji ostvaruju dohodak, obvezni svaku promjenu u svezi s uzdržanim članovima, promjenu prebivališta ili uobičajenog bo-

ravišta i drugo, koja utječe na osobni odbitak, odnosno neporezivi dio dohotka, prijaviti Poreznoj upravi, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene, putem svog poslodavca ili izravno putem sustava e-građani ili iznimno putem nadležne ispostave Porezne uprave i dostaviti vjerodostojne isprave. Prema tome, svaku promjenu u svezi sa uzdržavanim članovima uže obitelji i/ili djece i/ili invalidnosti koja utječe na visinu osobnog odbitka, treba prijaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu/uobičajenom boravištu i izmijeniti poreznu karticu - Obrazac PK. Promjenu podataka može upisati samo ispostava Porezne uprave nadležna prema mjestu prebivališta ili uobičajenom boravištu radnika/umirovljenika. Dakle, premda će budući umirovljenik imati nisku mirovinu, kao umirovljenik će imati i svoju PK karticu, a uzdržavatelj može u posebnom postupku podnošenjem ZPP-DOH obrasca ostvariti olakšicu za uzdržavanog člana.

Provođenje zapljene temeljem kopije suglasnosti dužnika

Pitanje: Banka nam je dostavila Izjavu o zapljenu po pristanku dužnika u ovjereoju kopiji (od strane službenika) s natpisom istovjetno originalu. Uz to moramo se obvezati da ćemo provesti obustavu ovjeravanjem Izjave o obustavi. Možemo li po tome postupiti?

Odgovor: Zaplenu po pristanku dužnika uređuje članak 202. Ovršnog zakona koji u stavku 2. utvrđuje da se suglasnost za zapljenu izdaje u jednom primjerku, a da je vjerovnik dostavlja poslodavcu preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom ili preko javnog bilježnika (koji je zapravo isto šalje poštom, samo se u tom slučaju JB stara da izjava o suglasnosti stigne poslodavcu). Slijedi da se na temelju kopije, pa bila ona i ovjerena, ne može provesti zapljena. Također, vjerovnik ispravu treba poslati preporučenom pošiljkom s povratnicom, jer je i to formalni uvjet propisan OZ-om. Na provedbu zapljene poslodavca obvezuje Ovršni zakon. Stoga nikakve izjave ne obvezuju poslodavca više ili drugačije nego što tu obvezu ima po OZ-u. Naime, isti taj stavak 2. članka 202. propisuje: "Isprava iz stavka 1. ovoga članka (suglasnost za zapljenu) izdaje se u jednom primjerku ... , a poslodavac ovršenika na temelju te isprave dužan je zaplijenjeni dio plaće isplatiti, odnosno isplaćivati ovrhovoditelju po isteku roka od šezdeset dana od dana njezina primitka." OZ nema odredbi koje bi obvezivale poslodavca na potpisivanje izjave da će provesti suglasnost o zapljenu jer OZ obvezuje poslodavca na provedbu zapljene citiranom odredbom stavka 2. članka 202. Iz navedenog slijedi da poslodavac nije u obvezi potpisivati suglasnost da će provesti suglasnost za zapljenu.

Pravo roditelja na naknadu za neiskorišteni godišnji odmor

Pitanje: Radi se o osobi koja je zaposlena ne određeno vrijeme, odnosno na 18 mjeseci zbog provedbe EU projekta. Osoba je zaposlena 24.1.2022., a 3.3.2022. odlazi na komplikacije u trudnoći nakon čega odmah nastavlja koristiti roditeljni te roditeljski dopust. Roditeljski dopust joj još uvijek traje, ali zbog isteka Ugovora o radu odjavljena je 23.7.2023. Pitanje je dali osoba ima pravo na isplatu naknade za neiskorišteni godišnji odmor i kako bi se ona trebala obračunati?

Odgovor: Radnica je stekla pravo na puni godišnji odmor za 2022., a budući da ga nije iskoristila (na temelju članka 84.

stavka 4. Zakona o radu) zbog bolesti ga je imala pravo iskoristiti po povratku na rad, a najkasnije do 30. lipnja sljedeće kalendarske godine. Za radnike koji ni do 30. lipnja nisu mogli iskoristiti godišnji odmor prenesen iz prethodne godine, ZR-u stavkom 5. postavlja još jednu mogućnost, odnosno da radnik koji zbog korištenja prava na roditeljni, roditeljski i posvojiteljski dopust te dopust radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju godišnji odmor nije mogao iskoristiti ili njegovo korištenje poslodavac nije omogućio do 30. lipnja sljedeće kalendarske godine, ima pravo iskoristiti godišnji odmor do kraja kalendarske godine u kojoj se vratio na rad. To znači da se godišnji odmor iz 2022. prenosi u 2023. Za 2023. radnica također stekla pravo na puni godišnji odmor. Članak 82. ZR-a utvrđuje da je za slučaj prestanka ugovora o radu poslodavac dužan radniku koji nije iskoristio godišnji odmor isplatiti naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora. U stavku 2. članak 82. utvrđuje da se naknada iz stavka 1. istog članka određuje razmjerno broju dana neiskorištenoga godišnjeg odmora. Odredbu članka 82. treba dovesti u vezu s člankom 81. ZR-a koji utvrđuje da za vrijeme korištenja godišnjeg odmora radnik ima pravo na naknadu plaće u visini određenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, a najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad). Budući da radnici nije isplaćena plaća, treba naknadu obračunati prema mjerilima prema kojima bi radnici bila isplaćena plaća, da je radila.

Pravo na godišnji odmor

Pitanje: Agencija je sklopila sa zaposlenikom Ugovor o radu na neodređeno vrijeme 04.07.2023. uz probni rok od 6 mjeseci. Obzirom da zaposlenik nije imao prekid radnog odnosa, ostvaruje pravo na razmjerni dio godišnjeg odmora (15 dana). Može li zaposlenik koristiti 10 dana godišnjeg (2 tjedna) nakon odradjenog 1 mjeseca (od npr. 07.08.2023) i ovisi li pravo na korištenje određenog broja dana o probnom roku?

Odgovor: Raspored korištenja godišnjeg odmora je u cijelosti na poslodavcu, s time da članak 85. Zakona o radu propisuje da poslodavac pri utvrđivanju rasporeda korištenja godišnjeg odmora mora uzeti u obzir potrebe organizacije rada te mogućnosti za odmor raspoložive radnicima.

Iako još nije "odradio" radno vrijeme koje mu daje pravo na određeni broj dana godišnjeg odmora, poslodavac može radniku odobriti korištenje godišnjeg odmora i prije nego radnik ispuni formalne uvjete koje propisuje članak 77. u stavku 2. Zakona o radu, ne postoji formalni uvjet (u smislu da radnik prvo mora to razdoblje odraditi) niti prekršaj ako poslodavac radniku odobri korištenje (dijela) godišnjeg odmora prije nego ispuni uvjet od 6 mjeseci rada. Ako je poslodavac radniku omogućio korištenje godišnjeg odmora u trajanju dužem od onoga koje bi radniku pripadalo na temelju Zakona o radu i zaključenog ugovora o radu, odredba članka 78. Zakona o radu utvrđuje da poslodavac nema pravo od radnika tražiti vraćanje naknade plaće isplaćene za korištenje godišnjeg odmora. Na korištenje godišnjeg odmora ne utječe probni rok, s time da poslodavac može produžiti probni rok za onoliko vremena koliko radnik zbog korištenja godišnjeg odmora efektivno nije bio na radu.

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte ²
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 0,40 po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 26,55 ³ (do 70% ako je osiguran jedan obrok do 40% ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 13,28 (do 70% ako je osiguran jedan obrok do 40% ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 8/06)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 i 56/23).

² Čl. 7. st.33. Pravilnika o porezu na dohodak: Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom i/ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte mjesnim javnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju ili plaćenom odnosno neplaćenom dopustu u skladu s posebnim propisima ili su cijeli mjesec radili od kuće.

³ Čl. 7., st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30% odnosno za 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
5.	Dnevnice za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 33,19 dnevno
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 53,09 dnevno
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.327,24
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 862,71 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.061,79 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 132,73 godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 132,72 godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 663,62 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 995,43 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 796,44 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.592,76 godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirjenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
13.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad od kuće	Do 3,98 po danu rada od kuće, a najviše do 66,37 mjesečno
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 995,43
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 398,17
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje
6.	Potpore za novorođenčce (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.327,24
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ⁴)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	66,37 eura mjesečno, odnosno 796,44 eura godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁵ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

⁴ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20 i 151/22).

⁵ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
V. Nagrade zaposlenicima		
	Za navršenih:	
	• 10 godina radnog staža	do 199,09
	• 15 godina radnog staža	do 265,45
	• 20 godina radnog staža	do 331,81
	• 25 godina radnog staža	do 398,17
1.	• 30 godina radnog staža	do 464,53
	• 35 godina radnog staža	do 530,90
	• 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 663,62
VI. Stipendije		
1.	Stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju temeljem javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 530,90 mjesečno
3.	Stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁶ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.654,48 godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.185,38 godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatiatelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose

zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju se doprinosi te porez na dohodak i prerez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁷

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 0,40 eura po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade kod korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Temeljem članka 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu (NN, br. 145/22 i 63/23), osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. **proračunska osnovica**) u 2023. godini iznosi 441,44 eura.

⁶ Pravilnik o mjerilima za dodjelu nagrada sportašima za sportska ostvarenja (NN, br. 46/14 i 9/17).

⁷ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji***	200,00 kn odnosno 26,55 eur	200,00 kn odnosno 26,55 eur
Dodatak za rad na terenu	200,00 kn odnosno 26,55 eur	200,00 kn odnosno 26,55 eur
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade****	1.800,00 kn odnosno 238,90 eur	1.800,00 kn odnosno 238,90 eur
Regres za korištenje godišnjeg odmora*****	300,00 eur	300,00 eur
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur	232,27 eur
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	753,45 kn odnosno 100,00 eur	100,00 eur
Naknada za odvojeni život od obitelji*****	1.000,00 kn odnosno 132,72 eur	
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće zaposlenika, koja je važeća na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska u mirovinu
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe*****	3,00 kn odnosno 0,40 eura po prijeđenom kilometru	3,00 kn odnosno 0,40 eura po prijeđenom kilometru

* Članak 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN, br. 56/22): Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 56/22) i Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (NN 127/22).

*** Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, od dana primjene toga propisa toliko se povećava iznos dnevnice. (čl.62.st.5.)

**** O visini osnovice za isplatu jubilarne nagrade Vlada RH i sindikati javnih službi (čl.67.st.2.) kao i sindikat državne službe (čl.55.st.3.) pregovarati će svake godine prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu, s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto.

***** Odluka o visini regresa za korištenje godišnjeg odmora državnih službenika i namještenika i službenika i namještenika u javnim službama za 2023. godinu (NN 65/23)

***** Naknada za odvojeni život za službenike i namještenike u javnim službama uredit će se granskim kolektivnim ugovorima (članak 64.).

***** Ako je zaposleniku odobreno korištenje privatnog automobila u službene svrhe, nadoknadit će mu se troškovi u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima. (članak 66. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama)

Napomena: iznosi dnevnica za službeni put u zemlji i za rad na terenu, osnovice za jubilarnu nagradu i naknade za odvojeni život od obitelji preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarne nagrade prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Osnovica u državnim i javnim službama: 1.800,00 kn* odnosno 238,90 eura	Neoporezivi iznosi jubilarne nagrade u eurima i centima
1	2	3
5	1.800 kn – 238,90 eur	Oporezivo u cijelosti
10	2.250 kn – 298,63 eur	199,09
15	2.700 kn – 358,35 eur	265,45
20	3.150 kn – 418,08 eur	331,81
25	3.600 kn – 477,80 eur	398,17
30	4.500 kn – 597,25 eur	464,53
35	5.400 kn – 716,70 eur	530,90
40	7.200 kn – 955,60 eur	663,62
45	9.000 kn – 1.194,51 eur	663,62

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 55. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 67. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

Napomena: kunski iznosi preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 – 16/19) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu (200,00 kn odnosno 26,55 eura dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁸

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn odnosno 19,91 eur dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn odnosno 0,40 eur po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	150,00 kn odnosno 19,91 eur dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	1.000,00 kn odnosno 132,72 eur mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	500,00 kn odnosno 66,36 eur mjesečno

Napomena: kunski iznosi preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

⁸ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 8/06), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos **dnevnica za službeni put u inozemstvo** (visina dnevnica po državama objavljena je na www.tim4pin.hr).

Sukladno članku 7. stavcima 18. i 19. Pravilnika o porezu na dohodak⁹, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnic se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnic se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnic za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnic, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka¹⁰

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 331,81 euro. Osnovni osobni odbitak iznosi 530,90 eura (koeficijent 1,6 osnovice osobnog odbitka).

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹¹	0,7	232,27
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	232,27
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	331,81
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	464,53
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	630,44

⁹ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 128/17).

¹⁰ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹¹ Sukladno članku 14., od 1. siječnja 2019. uzdržanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, mačehe odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, mačehe odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	829,53
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	1061,79
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	1327,24
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	1625,87
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	1957,68
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	132,72
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	497,72

3.2. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹²

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjen za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 20% od mjesečne porezne osnovice do visine 3.981,69 eura te po stopi od 30% na poreznu osnovicu iznad 3.981,69 eura¹³.

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2022. i 2023. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće. Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2023. godinu (NN, br. 122/22), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine utvrđena je u bruto iznosu 700,00 eura. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2023. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023. godine.

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2023. godinu (NN, br. 122/22), **minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine** utvrđena je u **bruto iznosu 700,00 eura**. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2023. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023. godine.

¹² Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹³ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

Najniža mjesečna osnovica¹⁴

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinos se treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice**, koja za 2023. godinu iznosi **519,53 eura**¹⁵.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica iznosi za 2023. godinu iznosi **8.203,08 eura**¹⁶. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica za 2023. godinu iznosi **98.436,96 eura**¹⁷ i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima¹⁸ (NN, br. 106/18), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope
• Za mirovinsko osiguranje	20 %
• I. stup	15 %
• II. stup	5 %
Doprinosi iz plaće	Stope
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %

Od 1. siječnja 2015. poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika, ako nemaju 2% zaposlenih osoba koje se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom¹⁹,

¹⁴ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

¹⁵ Sukladno Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br. 1/23, 27/23 i 43/23).

¹⁶ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br.1/23, 27/23 i 43/23)

¹⁷ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br.1/23, 27/23 i 43/23)

¹⁸ Zakon o izmjenama Zakona o doprinosima primjenjuje se počevši od obračuna plaće za siječanj 2019.

¹⁹ Sukladno članku 4.a Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odje-

plaćaju posebnu novčanu naknadu čija se osnovica utvrđuje kao umnožak broja osoba s invaliditetom, koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje za koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunavala se po stopi od 30% zaključno s 29. veljače 2020., a od 1. ožujka 2020. po stopi od 20%.²⁰ Za 2022. godinu mjesečna naknada iznosi 937,50 kn, a za 2023. godinu 140,00 eur.

Sukladno točki III: Odluke o namjeni korištenja sredstava i odgodi plaćanja novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (NN 36/20) odgođena je obveza plaćanja novčane naknade poslodavcima obveznicima kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom koja je nastala za mjesec ožujak, travanj i svibanj 2020. godine, uz mogućnost odgode plaćanja obveze koje su nastale u naredna 3 mjeseca. Odgođene obveze mogu se podmiriti obročnom otplatom u roku od 24 mjeseca od dana dospelosti obveze. Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate ne obračunavaju se kamate i ne teče zastara.

Poslodavac je obvezan na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem²¹

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatiitelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18 i 33/23) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

- **Države članice Europske unije** (od 1.7.2013.)
- **Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku**
- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska – od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

će, kože, drva i namještaja te novoosnovane poslodavce u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

²⁰ Članak 10. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

²¹ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18 i 33/23).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec²²

Osnovica za obračun doprinosa	2023. ²³
	eur i centi
	519,53
Stopa	20 %
Iznos doprinosa	103,91

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu Iznosi u kunama za 2022.			Broj dana u mjesecu Iznosi u eurima za 2023.		
	28	30	31	28	30	31
Dnevna osnovica	129,43	120,80	116,91	18,55	17,32	16,76
Dnevna obveza	25,89	24,16	23,38	3,71	3,46	3,35

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

**Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
HR6510010051550100001**

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatitelja doprinosa –
oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema **Zakonu o doprinosima** (NN, br. 84/08 do 33/23):

- a) Poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću** (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona).
- b) Poslodavci su oslobođeni do 5 godina plaćanja doprinosa na osnovicu, ako su 1. siječnja 2015. ili kasnije sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme s osobom koja u trenutku sklapanja tog ugovora ima manje od 30 godina života** uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod tog poslodavca na neodređeno vrijeme (čl. 20., st. 4. i 5. i čl. 7. t. 54. Zakona).

Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19 i 84/21) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet godina od zaključenja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

²² Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima. Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osigurano osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20%.

²³ (NN, br. 1/23, 27/23 i 43/23)

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. i 2023. godinu

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN 127/22)
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023.	
Javne službe	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023. 884,39 eur	
	od 1. travnja 2023. godine pa nadalje 902,08 eur	
Državni dužnosnici	516,29 eur (3.890,00 kn)	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine.
Pravosudni dužnosnici	516,29 eur (3.890,00 kn)	Zakon o izmjeni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN 16/19), primjena od 1. ožujka 2019. do 30. lipnja 2023.
Pravosudni dužnosnici	706,50 eura bruto	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN 71/23), primjena od 1. srpnja 2023.

Sukladno Odluci o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama (NN 65/23) državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama Vlada RH odredila je isplatu privremenog dodatka na plaću i to:

- u bruto iznosu od 163,62 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 0,631 – 1,110
- u bruto iznosu od 130,89 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,111 – 1,529
- u bruto iznosu od 98,17 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,530 – 1,867.

Privremeni dodatak na plaću isplaćuje se za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno, a u slučaju nepunog radnog vremena, razmjerno ugovorenom odnosno utvrđenom radnom vremenu. Ako su službenici i namještenici raspoređeni na radna mjesta na kojima, bez dodatka iz ove Odluke, ne ostvaruju Zakonom propisani iznos minimalne plaće, privremeni dodatak isplaćuje se na iznos minimalne plaće.

Privremeni dodatak na plaću određen ovom Odlukom isplaćivat će se uz plaću, jedanput mjesečno za prethodni kalendarski mjesec počevši s plaćom za lipanj 2023., koja se isplaćuje u srpnju 2023., a do dana ostvarivanja plaće prema uredbama kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

Sukladno Odluci o isplati dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima (NN

87/23), počevši s plaćom za srpanj 2023., koja se isplaćuje u kolovozu 2023., državnim službenicima i namještenicima u tijelima sudbene vlasti i državnim odvjetništvima (u daljnjem tekstu: pravosudna tijela), raspoređenim na radna mjesta za koje je utvrđen koeficijent složenosti poslova do 2,30, određuje se isplata dodatka na plaću u visini od 12 %.

Ako su državni službenici i namještenici u pravosudnim tijelima raspoređeni na radna mjesta na kojima, bez dodatka iz navedene Odluke, ne ostvaruju Zakonom propisani iznos minimalne plaće, dodatak se isplaćuje na iznos minimalne plaće.

Dodatak na plaću će se isplaćivati do dana ostvarivanja plaće prema uredbi kojom će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu. Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 117/21) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u bruto iznosu od 4.687,50 kuna. Primjenjuje se od 1. siječnja 2022. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022.

Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 122/22) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. u bruto iznosu od **700,00 eura**. **Primjenjuje se od 1. siječnja 2023. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023.**

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00 kn	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00 kn	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78 kn	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61 kn	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55 kn	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00 kn	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00 kn	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80 kn	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00 kn	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51 kn	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00 kn	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50kn (neto 3.750,00 kn)	117/21
od 1.1.2023. do 31.12.2023.	700,00 eur	122/22

3.6. Koeficijenti za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Tablica 12. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Stopa prireza	Doprinos za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
0,00	1,562500	1,785714
1,00	1,566416	1,793400
2,00	1,570352	1,801153
3,00	1,574307	1,808973
4,00	1,578283	1,816860

Stopa prireza	Doprinos za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
5,00	1,582278	1,824818
6,00	1,586294	1,832845
6,25	1,587302	1,834862
6,50	1,588310	1,836885
7,00	1,590331	1,840943
7,50	1,592357	1,845018
8,00	1,594388	1,849112
9,00	1,598465	1,857355
10,00	1,602564	1,865672
12,00	1,610825	1,882530
13,00	1,614987	1,891074
14,00	1,619171	1,899696
15,00	1,623377	1,908397
18,00	1,636126	1,934985

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak i prireza. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22) u tablici 13., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiateljima, kada su zadovoljeni uvjeti prethodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 13. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća	
1	2	3	4	5	6
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana , odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 565,04 eur*
2.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od tri godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 565,04 eur
3.	Za njegu oboljelog djeteta do tri godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
4.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, bez ograničenja
5.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % od osnovice, ne više od 565,04 eur

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća	
1	2	3	4	5	6
6.	Izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze, nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
7.	Komplicacije u vezi s trudnoćom i porođajem – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
8.	Rodiljni dopust** , 98 dana, od kojih 28 dana prije dana očekivanog poroda te 70 dana nakon rođenja djeteta (obvezni rodiljni dopust), a nakon proteka obveznog rodiljnog dopusta do navršanih 6 mjeseci života djeteta (dodatni rodiljni dopust) – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	100 % od osnovice, bez ograničenja
9.	Očinski dopust: 10 radnih dana za jedno dijete 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istodobnog rođenja više djece	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	100 % osnovice bez ograničenja
10.	Roditeljski dopust: od navršanih 6 mjeseci života djeteta a) 8 mjeseci ako pravo koriste oba roditelja, odnosno 6 mjeseci ako koristi jedan roditelj, za prvo i drugo rođeno dijete b) 30 mjeseci ako pravo koriste oba roditelja, odnosno 28 mjeseci ako koristi jedan roditelj, za rođene blizance, 3. i svako sljedeće dijete c) u polovici radnog vremena	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	a) 100 % osnovice, ali ne više od 225,5 % proračunske osnovice mjesečno (995,45 eur) b) 125% proračunske osnovice mjesečno (551,80 eur) c) 110% pr. osnovice mjesečno (485,58 eur)
11.	Stanka za dojenje djeteta	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	-	-	100% proračunske osnovice (441,44 eur) ovisno o broju sati korištenja stanke
12.	Prenatalni pregled (slobodan dan)	Poslodavac na svoj teret	Redovna plaća		100 %

*Prema čl. 55 st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju najviši mjesečni iznos naknade plaće za puno radno vrijeme ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%.

**Prema čl. 32., st. 8. Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji na dan koji prethodi danu započinjanja prava ne ispunjava uvjet prethodnog osiguranja u trajanju od najmanje 6 mjeseci neprekidno ili 9 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja rodiljnog dopusta od 1. siječnja 2023. ima pravo na naknadu, u iznosu od 125% proračunske osnovice (551,80 eur).

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju dulje od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (110,36 eur) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke. Drugi dohodak ostvaruje se po osnovi primitaka koji se ne smatraju primicima određenim po osnovi: nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
  - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
  - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
  - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 14. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak, porez i prirez

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez i prirez (6.a + 6.b)				
6.a	(5 x stopa)	20%	20%	20%	20%
6.b	prirez prema odluci (6.a x stopa)				
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatitelja (1+8)				

Od 2017. godine obračun poreza i prireza na drugi dohodak nije konačan. Primici od drugog dohotka u posebnom postupku pribrajaju se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada (plaći/mirovini) i dohotku od samostalne djelatnosti te se, temeljem tih vrsta primitaka, utvrđuje godišnja porezna osnovica. Od 2021. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 360.000,00 kuna²⁴. Od 2023. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 47.780,28 eura, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 47.780,28 eura.

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanje za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po stopi od 20% od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanje za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 15. Pregled koeficijenta za preračunavanje neto iznosa u bruto iznos drugog dohotka

Stopa prireza	Ugovor o djelu	Autorske naknade Izdatak 30%	Umjetničke naknade Izdatak 55%
0%	1,388889	1,243781095	1,14416476
1%	1,39237	1,245733363	1,145226125
2%	1,395868	1,24769177	1,146289461
3%	1,399384	1,249656345	1,147354774
4%	1,402918	1,251627115	1,148422068
5%	1,40647	1,253604112	1,14949135
6%	1,410039	1,255587364	1,150562625
7%	1,413627	1,257576901	1,151635899
7,5%	1,415428	1,258574036	1,152173287
8%	1,417234	1,259572753	1,152711177
9%	1,420858	1,26157495	1,153788464
10%	1,424501	1,263583523	1,154867768
12%	1,431844	1,267619917	1,157032443
13%	1,435544	1,2696478	1,158117827
14%	1,439263	1,271682181	1,159205249
15%	1,443001	1,273723093	1,160294715
18%	1,454334	1,279885322	1,163575435

Tablica 16. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose, porez i prirez na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatitelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Porez i prirez	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Napatku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini (NN, br.13/23 i 46/23)	HR 68 1945-OIB isplatitelja poreza – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavnoga suda RH 73/17, 131/20 i 114/22) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,

²⁴ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,
11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za izvršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,

23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 17. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 7.583,00 kn ²⁵ odnosno 1.006,44 eur (st.1.)	½ prosječne neto plaće u RH 503,22 eur	⅓ prosječne neto plaće u RH 670,96 eur	¼ prosječne neto plaće u RH 251,61 eur
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 7.583,00 kn odnosno 1.006,44 eur (st.2)	½ neto plaće ovršenika	¾ plaće ovršenika, ali ne više od ⅓ prosječne neto plaće u RH	¼ neto plaće ovršenika

7. Financijske obavijesti

Tablica 18. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02. i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁶	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²⁷	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²⁵ Prosječna neto plaća u pravnim osobama u RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2022. (NN, br. 125/22).

²⁶ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²⁷ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 19. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građanskopravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7. – 31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1. – 30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22
1.7. – 31.12.2022.	7,31%	7,31%	5,31%	NN 75/22
1.1. – 30.6.2023. ²⁸	10,5%	10,5%	5,5%	NN 1/23
1.7. – 31.12.2023.	12,0%	12,0%	7,0%	NN 69/23

Tablica 20. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH

Tromjesečno razdoblje	Iznos u eurima		Mjesec	Iznos u eurima		Godina	Iznos u eurima	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2022.-I/2023.	1.452	1.063	I/2023.	1.499	1.094	2021.	1.274	946
XII/2022.-II/2023.	1.482	1.081	II/2023.	1.522	1.106	2022.	1.380	1.016
I/2023.-III/2023.	1.526	1.110	III/2023.	1.556	1.130			
II/2023.-IV/2023.	1.542	1.120	IV/2023.	1.547	1.122			
IV/2023.-VI/2023.	1.566	1.135	VI/2023.	1.590	1.150			

* Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58107>)

²⁸ Ulaskom RH u eurozonu izmijenjen je i način utvrđivanja visine zateznih kamata. Sukladno izmjenama Zakona o obveznim odnosima (NN, br. 114/22., Uredba 156/22.) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN, br. 114/22.) od 1. 1.2023. polazna osnovica za izračun zatezne kamate je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta. Za referentno razdoblje ta kamatna stopa iznosi 4,00 %. Visina zatezne kamate utvrđuje se uvećanjem navedene referentne kamatne stope za 8 postotnih poena na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, a u ostalim odnosima za 3 postotna poena.

8. Ostale informacije

Tablica 21. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Prestanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate		
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca = 1/3 prosječne mjesečne plaće koju je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Šest prosječnih mjesečnih plaća koje je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno drukčije	Do visine 862,71 eur za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)		
2.	Osobno uvjetovani otkaz					
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti				Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostruko svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19 i 152/22)	Do visine 1.061,79 eur za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu				Najviše 1.327,24 eur (čl. 7., st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)	
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu				Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa (kao dohodak od nesamostalnog rada)	

Tablica 22. Pregled radnih sati po mjesecima u 2023. godini

Mjesec 2023.g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
I	22	21	1	176	168	8
II	20	20	0	160	160	0
III	23	23	0	184	184	0
IV	20	19	1	160	152	8
V	23	21	2	184	168	16
VI	22	20	2	176	160	16
VII	21	21	0	168	168	0
VIII	23	22	1	184	176	8
IX	21	21	0	168	168	0
X	22	22	0	176	176	0
XI	22	21	1	176	168	8
XII	21	19	2	168	152	16
Ukupno u 2023.g.	260	250	10	2080	2000	80

Ukupan broj radnih sati u 2023. godini iznosi **2080**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 23. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u rujnu 2023.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrascu JOPPD
1.	23244	12.	23255	23.	23266
2.	23245	13.	23256	24.	23267
3.	23246	14.	23257	25.	23268
4.	23247	15.	23258	26.	23269
5.	23248	16.	23259	27.	23270
6.	23249	17.	23260	28.	23271
7.	23250	18.	23261	29.	23272
8.	23251	19.	23262	30.	23273
9.	23252	20.	23263		
10.	23253	21.	23264		
11.	23254	22.	23265		

Tablica 24. Rokovi za podnošenje poreznih i financijskih izvještaja u rujnu 2023. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrasci JOPPD	<ul style="list-style-type: none"> na dan isplate primitka ili najkasnije sljedeći dan u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. rujna za kolovoz
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. rujna za kolovoz

Tablica 25. Rokovi za podnošenje izvještaja o izvršenju proračuna u rujnu 2023. godine za proračune

Obveznik	Financijski izvještaji	Rok predaje
Ministarstvo financija Vladi Upravno tijelo za financije načelniku, gradonačelniku, županu	<ul style="list-style-type: none"> Nacrt prijedloga polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. 	do 15. rujna 2023.
Vlada Saboru Načelnik, gradonačelnik, župan predstavničkom tijelu	<ul style="list-style-type: none"> Prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. 	do 30. rujna 2023.
Vlada Saboru Načelnik, gradonačelnik, župan predstavničkom tijelu	<ul style="list-style-type: none"> Prijedlog proračuna 	do 15. studenoga 2023.

Tablica 26. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Odluka o primjeni prava iz Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nakon isteka produžene primjene za zaposlenike u sustavu zdravstva	68/23	26.6.23.
Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor	68/23	1.7.23.
Pravilnik o provedbi Programa školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka za 2023. godinu	68/23	26.6.23.
Kamatna stopa Europske središnje banke na glavne operacije refinanciranja	69/23	1.7.23.
Odluka o općinskim porezima Općine Klenovnik	69/23	1.6.23.
Odluka o prestanku važenja Odluke o proglašavanju opasnosti od epidemije	70/23	30.6.23.
Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika	71/23	1.7.23.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi	71/23	1.7.23.
Odluka o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika	73/23	3.7.23.
Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije	74/23	7.7.23.
Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu utvrđivanja visine sredstava koje Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu za pokrivanje dijela obveza mirovinskog osiguranja	77/23	20.7.23.
Uredba o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj	78/23	22.7.23.
Odluka o umanjenju plaće i dodataka na plaću državnim službenicima i namještenicima za vrijeme sudjelovanja u štrajku	78/23	13.7.23.
Odluka o izmjeni Odluke o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku	78/23	22.7.23.
Odluka o II. izmjenama i dopunama Odluke o porezima Grada Vrbovca	78/23	1.1.24.
Odluka o iznosu pomoći za pojedinu općinu, grad i županiju kojoj su zbog pada broja stanovnika smanjena sredstva fiskalnog izravnjanja za 2023. godinu	81/23	20.7.23.
Pravilnik o provedbi Nacionalne strategije za provedbu Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2023./2024. do školske godine 2028./2029.	81/23	20.7.23.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima	82/23	28.7.23.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti	83/23	29.7.23.
Odluka o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu	83/23	20.7.23.
Odluka o otvaranju računa za donacije financijskih sredstava tijekom Međunarodne donatorske konferencije o humanitarnom razminiranju u Ukrajini	83/23	20.7.23.
Zaključak o mjeri potpore za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda	83/23	
Pravilnik o ustrojstvu i upravljanju vršnom nacionalnom internetskom domenom	83/23	29.7.23.
- Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana	85/23	25.7.23.
Pravilnik o visini naknade za troškove postupaka priznavanja i vrednovanja, načinu raspodjele naknade, oslobođenja od plaćanja naknade te drugim pitanjima troškova postupka	85/23	1.8.23.

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Pravilnik o prihvatljivosti troškova u okviru Europskoga socijalnog fonda plus	86/23	3.8.23.
Uredba o dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi	87/23	29.7.23.
Odluka o stavljanju izvan snage Odluke o umanjenju plaće i dodataka na plaću državnim službenicima i namještenicima za vrijeme sudjelovanja u štrajku	87/23	27.7.23.
Odluka o isplati dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima	87/23	27.7.23.
Odluka o kriterijima i načinu financiranja, odnosno sufinanciranja troškova prehrane za učenike osnovnih škola za školsku godinu 2023./2024.	87/23	29.7.23.
Odluka o kriterijima i načinu financiranja, odnosno sufinanciranja troškova prehrane za učenike osnovnih škola za školsku godinu 2023./2024.	87/23	27.7.23.
Odluka o porezima Općine Jelsa	87/23	Sl.glasnik
Godišnji izvještaj o izvršenju DP RH za 2022.	89/23	
- Odluka o kriterijima i načinu financiranja troškova javnog prijevoza redovitih učenika srednjih škola za školsku godinu 2023./2024.	95/23	19.8.23.
Odluka o financiranju obveznih udžbenika za učenike srednjih škola u Republici Hrvatskoj za školsku godinu 2023./2024. sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske	95/23	26.8.23.
Odluka o financiranju drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih škola u Republici Hrvatskoj za školsku godinu 2023./2024. sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske	95/23	26.8.23.

Tablica 29. Nove stope prireza u 2023. godini

Grad/općina	Dosadašnja stopa	Nova stopa	Datum primjene	Narodne novine, br.
Rijeka	14%	13%	1.1.23.	150/22
Lekenik	0%	10%	1.1.23.	155/22
Brckovljani	3%	0%	1.7.23.	66/23

tim4pinmagazin

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

000 ◀ ▶ 🔍

Pregledajte našu ponudu edukacija iz područja financija, računovodstva, revizije, prava i menadžmenta u javnom i neprofitnom sektoru na internet stranici

www.tim4pin.hr

INOVATIVNE FINTECH USLUGE

U VAŠEM RAČUNOVODSTVENOM PROGRAMU

PIS / Payment Initiation Service

plaćanje naloga
jednim klikom iz
računovodstvenog
programa

AIS / Account Information Service

preuzimanje informacija o
prometu po računu u
stvarnom vremenu

Ključne prednosti usluge **PIS**

nalozi se ne prepisuju u
internet bankarstvo

plaćanje naloga iz
računovodstvenog programa

automatski status
o izvršenju naloga

mogućnost ispravljanja
greške u nalogu

Ključne prednosti usluge **AIS**

automatsko
preuzimanje informacija

sve promjene po
poslovnom računu

dohvat informacija u
stvarnom vremenu

nema potrebe za
dnevним izvatkom

LibusoftCicom
in2GRUPA

LC KONFERENCIJA

PANORAMA

**Pomičemo granice
poslovanja**

27. - 29. rujna 2023.

Više informacija potražite
na www.lc-panorama.com

